Nr. 426.

Valsts Prezidenta sekretariata

AKTS

1925. g.

Triju zvaigžņu ordeņa dome.

Čekoslovaķijas valstsvīru apbalvošana.

Latv. PSR Centralais Valsts Archivs
Fonda № 34 Apr. № 2
Arch. l. 86

Latv. PSR CVVA
Fonds № 1303 apr. № 2
Arh. № 86

Nr. 426.

Valsts tipografija 144. 6. 25.

Slepeni.

1

K.M.
Bruņošanas
pārvalde.
Kanceleja

1925 g. 29. janvarī
№ 132/Brk
Rigā

"TRIJU ZVAIGŽŅU" ordeņa domes priekšsēdētajam.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1925 30. janv.
Ieņ. № 387 Izg. № 520

Ziņojums.

Mūsu draudzīgo un labo attiecību nodibinašanai ar Čekoslovakiju lūdzu apbalvot ar "TRIJU ZVAIGŽŅU" ordeni sekošus Čekoslovakijas armijas karavīrus:

Ar pirmās šķiras ordeni:

Bijušo Čekoslovakijas armijas virspavēlnieku, rezerves pulkvedi / plukovnik v.z./ Dr. Josef Svatopluk M A C H A R , kurš kā armijas augstākais priekšstāvis un ari kā rakstnieks un dzejnieks sekmējis ar savu darbību un rakstiem draudzīgu attiecību nodibinašanu ar Latviju un vispār ar jaunajām valstīm. Par šādiem nopelniem apbalvots ari ar Lietuvas ordeni.

Ar otrās šķiras ordeni.

Ģenerāli Karel V O Ž E N I L E K , kurš 1919.g. Sibirijā, būdams čeķu spēku avangardā un komandēdams I. čeķu diviziju, attīrīja ceļu un deva iespēju pārējiem čeķu spēkiem un reizē ar to ari latviešu Troickas pulkam kopā ar čeķiem izlausties uz Vladivostoku.

Ar piektās šķiras ordeni.

Piedalīto pie dežurejoša ģenerała kanclejas korpusa štaba, štaba kapteini. / štabny kapitan/ František P A L I Č K A par to, ka uzturējis sakarus ar mūsu konsularo priekšstāvi un veicinajis labu un draudzīgu attiecību nodibinašanu starp pēdējo un čeķu karņa ministriju. Bez tam,

16/V

piekomandēts mūsu čeķu karavīru apbalvošanas delegacijai 1924.g. julija mēnesī, izrādījis viņai lielu pretimnākšanu.

Pielikums: uz I lapas.

Kara ministrs Juļijs Bunzarovskis

Bruņošanas pārvaldes priekšnieks,
pulkvedis Rušķēvičs

Augſtakàs ſabeedribas ſkandals Pragâ. Uſņehmumâ Tſchechoſlowakijas armijas galwenà ſchtaba preekſchneeks generalis Machars, kas dabujis plauku weenâ no dſihwakàm Pragas eelam. Uſbruzejs paſkaidrojis, ka winſch to darijis ſawas ſeewas aiſſkahrtà goda dehl. Notikums iſſauzis dſihwas pahrrunas Pragas labakâ ſabeedribâ. Armijas augſtakà goda padome nolehmuſi ſanemtàs plaukas dehl atzelt generalſchtaba preekſchneeku no amata.

Sakarâ ar wakardeenas iluſtraziju
weetejà tſchechoſlowaku pahrſtahwiba paſkaidro: Tſchechoſlowakijas galwenà ſchtaba preekſchneeks, kà ſinams, ir gen. Sirowojs. Machars ir rakſtneeks, bij. armijas inſpektors, kurſch pirms 1½ g. iſſtahjàs no armijas. — Informaziju par ſkandalu ar Macharu mums peeſuhtija kahda ahrſemju ſeela iluſtraziju aģentura.

2

Latvijas Konzulats Čekoslovakijā

Praha II., Panská 5.

Tel. 523, kl. - 797.

Telegramu adrese: Latvkonzulats-Praha.

Prāgā 5. janvarī *192* 5.

S l e p e n i.

Slepeni. Bruņošanas Pārvalde. Iesniegts 14 janvārī 1925 g. Nr 110.

Nr. S.63-25.

Kara .ministrijas

bruņošanas pārvaldes priekšniekam

pulkvedim R u š k e v i c kungam,

R i g ā.

Atbildot uz Jūsu p.g. 20.novembra rakstu Nr.1399/ Brk, kuru saņēmu tikai 18. decembrī, pagodinos ar šo paziņot Jums sekošo:

Bijušais Čekoslovakijas armijas virspāvēlnieks Dr. Josef Svatopluk M a c h a r ir izstājies no aktivā kara dienesta ar rezerves pulkveža titulu /plukovník v. z./, pie kam viņš esot nolēmis nomesties pilnigi privatā dzīvē, ziedojot visus savus spēkus rakstniecibai, jo viņš ir rakstnieks un sarakstijis jau vairakas grāmatas. Štaba kapteinis František Palička /štabný kapitán/ piedalits pie dežurejošā generaļa kanclejas korpusa štaba.

Kas attiecas uz generalu V e ž e l i n e k, tad tāds te nav pazīstams, bet ir gan generals Karel V o ž e n i l e k , kurš patlaban studiju nolūkā uzturas Francijā,

2op

t.i. neoficiali apmeklē Francijas kara skolu.

Ar cieņu Jūs drīzi cienīdams.

A. Kviesis
Latvijas konzuls Pragā.

Latvijas Konzulats Čekoslovakijā

Praha II., Panská 5.

Tel. 523, kl. - 797.

Telegramu adrese: Latvokonzulats-Praha.

N......

Rigā 5. martā 192 6.g.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926.g. 10. martā
Nr. 880 / akt. Nr. 426

Loti godatais sekretara kungs,

atsaucoties uz Jūsu š.g. 13.februara rakstu Nr. 717, pagodinos pielikumā nosūtīt Jums informacijai sava ārlietu ministrijas pārvaldniekam H.Albata kungam adresetā raksta norakstu.

1.Pielikums.

Ar patiesu cieņu

Latvijas konsuls Pragā.

Ļoti godatam
J.Grandau kungam,
Valsts Prezidenta
Sekretaram,

R i g ā.

Pragā,5.martā 1926.g.

No.508/26.

K o n f i d e n c i a l i.

Augsti godatais ministrijas pārvaldnieka kungs,

pēc man privati no valsts prezidenta kancelejas pienākušām zi ņām būtu iespējami ierosināt priekšlikumu par to, lai daži Čeķoslovakijas valsts izcilus darbnieki tiktu apbalvoti ar mūsu "Triju Zvaigžņu Ordeni". Apbalvotas tiktu tikai tādas personas, kam būtu neapšaubami nopelni abu valstu saimnieciisko,kulturelo, jeb politisko sakaru tuvinašanas ziņā,sakarā ar ko laipni lūdzu Jūs dot no savas puses piekrišanu šīs lietas tāļakvirzišanai.

Apbalvošanai priekšāstādamas būtu sekošas personas:

1/ Prof.Dr.Jozefs Zubaty, Čeķu mākslas un zinību akademijas prezidents, viens no visievērojamakiem Čeķoslovakijas-Latvijas kulturelā sakaru veicinatājiem, jau priekš 20 gadiem ir darbojies, kā latvju valodas pētnieks pie toreiz iznākošā žurnala "Austrums", latvju valodas pratejs Čeķu-latvju kulturas biedrības priekšsēdetājs.

2/ Dr.med.Václáv Girsa ārkārtejais sūtnis un pilnvarotais ministrs, ārlietu ministra Dr.E.Beneša v.i., centigs Latvijas-Čeķoslovakijas oficialo sakaru veicinatājs un dedzigs mazo tautu un valstu draugs un labvēlis .

3/ Dr.Karel Baxa, Pragas pilsētas galva,pabalsta abu valstu sakarus, dzīvi interesejas par Latviju, ir pat nodomajis apmeklet Rigu , bet

Augsti godatam
H.Albata kungam,
Ārlietu ministrijas
pārvaldniekam,
Rigā.

dažadu svarigu iemeslu dēļ šis ceļojums ir bijis jaatliek, stāv sakaros ar Rigas pilsētas galvu Andersonu.

4/ Čeķoslovakijas tirdzniecības ministrs inž.Jan Dvořaček, ievērojams Latvijas-Čeķoslovakijas saimnieciško sakaru veicinatājs, savā laikā parakstija abu valstu tirdzniecības līgumu, dzīvi interesejas par Latviju,pabalsta visur, kur vien ir bijis iespējams abu valstu saimnieciško sakaru nodibinašanu.

5/ Dr.Fr.Samek, Pragas tirdzniecības un rūpniecības kameras vaditājs un generalsekretars, kā arī Čeķoslovakijas parlamenta deputats un ievērojams čeķu tautsaimnieks, viens no visenergiskakajiem Latvijas-Čeķoslovakijas saimnieciško sakaru veicinatājiem un pabalstitājiem. Abu valstu saimnieciskās tuvinašanas darbības laukā Dr.Fr.Samek piekrīt ne mazaki nopelni kā prof.Dr-J.Zubaty kulturelo sakaru veicinašanas zinā. Dr.Fr.Samek ir lielā mērā propagandejis Latviju savos saimnieciskos preses organos,ķā arī priekšlasijumos.

Minetās 5 personas būtu iedalamas pie atzinības zīmes piešķiršanas visaugstakā pakāpē.

6/ Vincents Červinka, plaši pazīstamā laikraksta "Národný Listy" galvenais redaktors, ir sarakstijis un publicejis veselu daudzumu dažada satura patiešam labvēligu un draudzigu rakstu, sirsnigs latvju tautas draugs un labvēlis ir pašaizliedzigi veicinajis abu tautu savstarpejos sakarus.

7/ Fr.Matoušek,Pragas tirdzniecības un rūpniecības kameras direktors un Austrumu,resp.Baltijas valstu nodaļas vaditājs, "Slovenské Trhy" redaktors,kur propagande Latviju, uzturejas ilgaku laiku Rigā, pēc atgriešanas ir publicejis vairakus labvēligus rakstu par Latviju. DirektoramFr.Matoušek ir piešķirami tie

paši nopelni, kas generalsekretaram Dr.Fr.Samek,jo tie strādā roku rokās vienā iestādē.

8/Arne Laurins,"Prager Presse" pusoficioza /Dr. Beneša/ dienas laikraksta redaktors, ievērojams Latvijas-Čehoslovakijas preses un kulturelo sakaru veicinatājs.

9/ Dr.Jan Skalicský ārlietu ministra Dr.E.Beneša kabineta šefs, abu valstu it seviški oficialo sakaru energisks veicinatājs un pabalstitājs.

10/ Emils Čermák Čehoslovakijas oficialā preses biroja ČTK direktors un it seviški abu valstu preses sakaru ievērojams veicinatājs.

11/ Jan Hájek, Čehoslovakijas ārlietu ministrijas preses nodaļas vaditājs, ievērojams sakaru veicinatājs nevien oficiali, bet arī privati uzticams Latvijas draugs un labvēlis.

12/ Prof.J.Urban, Čehoslovakijas izglītības ministrijas Baltijas valstu nodaļas vaditājs abu valstu oficialu un privatu sakaru veicinatājs.

13/ Dr.Otto Butter, Čehoslovakijas ārlietu ministrijas preses nodaļas vaditāja v.i.ievērojams abu valstu savstarpejo sakaru veicinatājs, uzticams Latvijas draugs.

14/Prof.Rudolfs Friedrichs,Brnas vidus skolas direktora v.i.ir sarakstijis lielu daudzumu dažada satura patiešam draudzigu un labvēligu rakstu par Latviju dažados Moravijas laikrakstos, latvju valodas pratejs.

15/ Inž. Frant.Durdík,padomnieks energisks kulturelo un saimnieciško sakaru veicinatājs.

16/ Dr.Karel Prager,advokats it seviški preses, kā arī vispārigi kulturelo sakaru ievērojams veicinatājs.

7

Beidzot laipni ar šo lūdzu Jūs, augsti godatais ministrijas pārvaldnieka kungs,šo ierosinājumu pabalstīt un tālak virzit "Triju Zvaigžņu Ordeņa"Domei un pateicos Jums daudzkārtigi jau iepriekš.

Lūdzu saņemt, augsti godatais ministrijas pārvaldnieka kungs, pie šīs izdevības manas dziļās augstcienības apliecinājumu

Ulmanis

Latvijas konsuls Pragā.

8

Len. N 880
arc. 426 25.

Augsti godājamais konsula kungs,

Jūsu 5.marta iesnieguma Nr.508 norakstu saņēmu jau 10.martā kā informativu materialu. Triju zvaigžņu ordeņa domē kandidaturas nav vēl apspriestas, jo līdz šim no Ārlietu ministrijas vispāri neviens nav priekšā stādīts. Cik esmu dzirdējis, tur vācot materialus no visām valstīm, lai tad domei tos iesniegtu pēc iespējas visus reizē. Nolūks laikam tīri taktiskas dabas, jo parasti ordeņu lietās pa retam "birdinot" saceļas tikai lieki "putekļi".

Man personīgi šķiet, ka pret ierosinājumu nevarētu būt ierunas personu ziņā, jo tās Jūs vislabāk pārzinat. Kandidatu skaits - nu tas ir masštaba jautājums, kuŗš šeit vēl nav novilkts. Ja sarakstā nav mi-

Augsti godājamam
E.K r a s t a kungam,
Latvijas konsulam Pragā.

8op

nēts valsts pirmais pilsonis, tad,domājams,valsts galvas apbalvošanu pirmā vietā Jūs uzskatījuši kā pašsaprotamu lietu. - Katrā ziņā, ordeņu piespriešanu resp.izsniegšanu derētu pielaikot kādam valsts-vēsturiskam momentam, bet par to attiecīgus datus Jūs sniegsat savā laikā.

Ar patiesu cieņu

S e k r e t a r s.

1926.g. 31. martā.

Nr. 1502.

Ien. Nr.257 un 240/sl.

L. V.

Kaŗa Ministrs

(Caur Galveno štabu.)

1926g. „12." aprilī.

№ 10848/gar.

RĪGĀ, Valdemāra ielā 10|12.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 20. aprīlī
Ien. № 1320 / akt. № 4265

Trešo Zvaigžņu ordeņa dienesta priekšsēdētāja kgm. Iesniedzu sarakstu Čekoslovaķijas virsniekiem, kuŗi par laipnu pretimnākšanu pie municijas pasūtījumu izpildīšanas būtu apbalvojami ar Triju Zvaigžņu ordeni Jūsu tālākai rīcībai un daru zināmu ka tagadējais Čekoslovaķijas kaŗa ministrs, ģenerālis Janis SYROVYS, kuŗš jau agrāk apbalvots ar Lāčplēša II.šķiras kaŗa ordeni, kaut gan nav ņēmis dalību pie municijas pasūtījumu izpildīšanas, tomēr būtu apbalvojams ar Triju Zvaigžņu ordeni, kā labu attiecību veicinātājs un laipni pretī nākoša Latvijas armijas vajadzībām Čekoslovaķijas liela iespaida amata persona, bet ģenerała GAJDAS apbalvošana ar Triju Zvaigžņu ordeni atkristu, ja viņa priekšstādījums apbalvošanai ar Lāčplēša II.šķ.kaŗa ordeni

Tschekoslowakijas generalschaba jaunais preekschneeks gen. Gajds, kurschi eezelts gen. Sirowoja weetâ.

90p

tiktu izšķirts pozitivi.

P i e l i k u m s: Saraksts.

M i n i s t r s

Galvenā štaba pr-ks,
ģ e n e r ā l i s

S a r a k s t s

Čekoslovaķijas armijas virsniekiem, kuŗi apbalvojami ar Triju Zvaigžņu ordeni.

Nr. Nr. p.k.	Dienesta pakāpe, uzvārds un vārds.	Ieņemamais amats	Par ko apbalvojams.
I.	Jiri STRIBRNY	bij.Apsardz.Ministrs	Piekritis un visādi veicinājis municijas pieņemšanu, dodams mūms labvēlīgus rīkojumus.
2.	Ģeneralis Jamis SYROVY	Kaŗa Ministrs	Uztura un visādi pabalsta labu attiecību nodibināšanu Čekoslovaķijas un Latvijas armiju starpā.
3.	" Rudolfs GAJDA	Galv.št.pr-ka I.v.i.	Kā starpnieks starp kaŗa ministriju un mūsu konzulatu sekmējis labas attiecības un izgādājis kaŗa ministrijas piekrišanu municijas pieņemšanai.
4.	" Rudolfs KROUTILS	Artil.un Bruņoš. dep.pr-ks	Devis rīkojumu par pieņemšanas darbu izdarīšanu un uzmanīgi sekojis darbu izpildīšanai.
5.	Pulkv.Adolfs STUDENY	Techn.Bruņ.p-des pr-ks	Kā vecākais fabrikas pieņēmējs tieši vadīju darbu izpildīšanu.
6.	Pulkv.ltn.Vilems KREČEK	Techn.Bruņ.p-des	Piedalījies darbu izpildīšanā Škodas fabrikā un citās nodaļās.
7.	Majors Františeks VAGENKNECHTS	Bruņošanās iestādes nod.pr-ks	"
8.	Kapt.Rudolfs RANDAKS	Techn.Bruņ.p-des	"

" 12 " aprilī 1926.g.

Kaŗa Ministrs J. Jaunsudrabiņš

Galvenā štaba pr-ks,
ģenerālis Ferisings

Tschekoslowakijas bij. generalschtaba preekschneeka skandalosà leeta.

Pragâ, 15. VII. Tschechoslowakijas generalschtaba preekschneeka gen. Gajdas atzelschana no amata iswehrschas arween leelakâ skandalâ. Sawu militaro karjeru Gajda ussahka Koltschaka armijâ, kursch winu 26 g. wezumâ eezehla par generali. Pehz sawas dabas peedsihwojumu mekletajs, patmihligs un straujsch, Gajda organisesja un wadija tscheku legionarus zihņâ pret sarkanarmiju Sibirijâ. Toreis Masariks un Beneschs nostahjàs pret Gajdas nodomeem, jo wini bij taîs domâs, ka tschekeem newajaga welti isleet asinis un eejauktees kreewu eekschejâs zihņâs. Toreis isputeja ari Kreewijas walsts bankas selta krahjumi, kas atradàs tscheku legionaru apsardsibâ. Beidsot Gajda ussahka zihņu ari pret Koltschaku, pee kam krita ap 800 tscheku. Pehz atgreeschanàs Pragâ Gajdu komandeja us Franziju papildinatees militarâs sinaschanâs. Wehlak winsch eenehma generalschtaba preekschneeka weetneeka amatu. Kad gen. Sirowiju eezehla par kara ministri, Gajda kluwa par schtaba preekschneeku, bet jau pehz daschàm nedelam winu peepeschi atzehla. Oficiali gan sinoja, ka winsch atzelts no amata sawas pahrak leelàs politiskàs aktiwitates dehl, bet wisa demokratiskà prese winam peeraksta smagus noseegumus. Parisê winsch esot stahjees sakaros ar komunistu agenteem, kureem issneedsis frantschu slepenos dokumentus. Kreisà prese winu atklahti dehwè par „masu slepkawu" un „speegu". Us scheem smageem apwainojumeem kara ministrija tomehr klusè, aprobeschodamàs weenigi ar paskaidrojumu, ka leetas ismekleschana wehl neesot pabeigta. Ja Gajdam ari isdosees peerahdit, ka apwainojumi kreewu selta peesawinaschanâ, speegoschanâ un newajadsigâ asins isleeschanâ ir nedibinati, tad tomehr naw sagaidams, ka schis politisejoschais 34 g. wezais generalis atgreesisees aktiwâ deenestâ. Prese apgalwo, ka no wina warot sagaidit wehl daudz kluhmigu pahrsteigumu, jo ap Gajdu apweenojas wisi tà sauktee faschistiskee elementi, kuri nemeerâ ar patreisejo politisko stahwokli Tschechoslowakijâ.

1926. 17. VII.

Generała Gaidas atstahdinaschana.

Kà mums kredita dep. direktora Aleks. Kahrkliņa un igauņeem Birka leeta, tà Tschechoslowakijai un wiņas kaimiņeem dod daudz weelas wisadàm baumam Tschechoslowakijas generalschtaba preekschneeka, generała Gaidas peepeschà atwakinaschana paschâ leelo wanagu swehtku laikâ, nedodot ne wiņam paschām, ne ari atklahtibai par to nekahdus paskaidrojumus. Tschechoslowakijas sozialistu un komunistu prese Gaidu apkaro jau kopsch wiņa atgreeschanàs dsimtenê. Ta pahrmeta wiņam, ka wiņsch kalpojis Koltschakam, schahwis un kahris Sibirijâ leelinee-kus. Jaunakâ laikâ kreisàs partijas usskatija Gaidu par tschechu faschistu wadoni un kreisà prese wiņam usbruka, ka wiņsch gribot taisit Tschechoslowakijâ apwehrsumu un eewest faschistu diktaturu. No waldibas puses oficiosâ kahrtâ paskaidrots, ka Gaidas atzelschanu esot prasijis Franzijas marschals Foschs, kursch neatsihstot Gaidu par noderigu generalschtaba preekschneeka amatam. Bet Austrijas un Wahzijas sensaziju prese raksta, ka Gaidu apwainojot par sakaru ustureschanu ar Pad. Kreewijas speeg. un Tschechoslowakijas armijas noslehpumu nodoschanu leelinieekeem. No generalschtaba bibliotekas esot nosuduši kahda swariga grahmata un nahkuši leelinieku rokâs. Kara ministrija gribot wiņu pawisam no aktiwàs armijas atwakinat, tàpat ari wairakus wiņam tuwu stahwosch. wirsneekus. Laikraksta „Wetscher" lihdsstrahdn. jautats, Gaida paskaidrojis, ka wiņam nekas neesot teikts, kapehz wiņu atwakina, un wiņsch neapsinotees, ka buhtu kautkahdi noseedsees. Kreisàs partijas wiņu apkarojot jau sen un wiņu apwainojuschas kreewu selta un platinas sagschanâ, bet pateesiba uswarejusi un uswareschot ari tagad.

Generalis Gaida spehleja loti leelu lomu Sibirijâ un Tahlos Austrumos 1918.—20. gados. Kad leelinieki noslehdsa Brestlitowskâ ar wahzeem kauna pilno meeru, un wahzi eenehma wisu Baltiju, Poliju un Ukrainu, Tschechoslowaku legioni, kuri kopâ ar kreewu armiju zihnijàs pret wahzeem, austreeschcheem un madjareem, israhdijàs nogreesti no sawas dsimtenes. Wiņi prasija, lai leelinieki atlauj wineem dotees zauri Sibirijai uz Wladiwostoku, lai no tureenes pa juhru brauktu uz Franziju, kur karsch pret wahzeem wehl turpinajàs. Bet Wahzijas suhtnis Maskawâ, barons Mirbachs sawukahrt prasija, lai leelinieki tschechoslowaku legionarus atbruno un eeweeto guhsteknu nometnês Sibirijâ, atswabinot tur eeweetotos wahzus, austreeschus un madjarus.

Atbrunot tschechoslowakus ar waru nebija leelinieekeem pa spehkam, jo wiņu wara tolaik wehl bija loti wahja un wiņu sarkanà armija bez disziplinas un glehwa. Tapehz wiņi to mehginaja ar wiltu panahkt. Leelinieki apsolija tschechoslowakeem brihwu zeku uz Wladiwostoku, ja wiņi atdos eerotschus, tschechoslowaki to ari darija, bet nu leelinieki sahka wiņu eschelonus aisturet un prowozet. Tschechoslowaku rokâs nahza leelineeku waldibas slepena telegrama Sibirijas sowdepeem, lai tschechoslowakus gahschot Baikalâ. Tapehz tschechoslowaki kopâ ar Sibirijas baltgwardeem gahsa 1918. g. wasarâ leelineeku waru pee Wolgas, Uralos, wisâ Sibirijâ un Tahlajos Austrumos. Gaida bija weens no wiņu wadoneem. Pehz tam nodibinajàs Omskâ Sibirijas pagaidu waldiba ar parlamentu Tomskâ, bet Ufâ Wiskreewijas direktorija ar sozialistu rewoluzionaru Awksentjewu preekschgalâ. Kad direktorija pahrzehlàs uz Omsku, Sibirijas waldiba wiņu gahsa un eezehla admirali Koltschaku par Wiskreewijas pawaldoni, bet sewi isssludinaja par Wiskreewijas waldibu. Tschechoslowaki atteizàs Koltschakam palihdset, jo nepeekrita wiņa reakzionarai politikai, un atstahja pretleelneezisko fronti Uralos. Turpretim Gaida pahrgahja Koltschaka deenestâ un dabuja generała tschinu un armijas pawehlneeka amatu. Drihs tomehr ari wiņsch ar Koltschaku isschkihràs. Wiņsch redseja, ka wezee kreewu generali un wirsneeki, kuri grupejàs ap Koltschaku, wed fronti pee sabrukuma, jo pahrdod un nosog wisu pahrtiku un apgehrbus un armiju atstahj badâ un kailu, par upuri sehrgam un aukstumam. Tapehz wiņsch peeprasija no Koltschaka sew wirspawehlneeka teesibas, bet Koltschaks nedewa. Tad Gaida patwarigi atstahja fronti Uralos u. aisbrauza uz Wladiwostoku. Tur wiņsch kopâ ar bijuschà Sibirijas parlamenta preekschsehdetaju Jakuschewu sarihkoja sazelschanos pret Koltschaka weet. generalgubernatoru, generali Rosanowu (baronu Rosenu), bet sazelschanàs neisdewàs un tikai sabeedroto leelwalstu pahrstahwji isglahba wiņu no noschauschanas. Wladiwostoka wiņam tad bij jaatstahj un wiņsch aisbrauza pa juhras zeku uz sawu dsimteni. Koltschaka armijas galigo sabrukumu wiņsch wairs nepeedsihwoja un nebija nemaz wairs Sibirijâ, kad Koltschaks ar sawu seltu atdewàs tschechoslowakeem.

Pehz sawas isglihtibas Gaida esot farmazeits waj weterinarahrsts, bet pasaules karâ peerahdijis leelu waronibu un leelas spehjas. Sibirijâ wiņsch sahka jau spehlet Napoleona lomu, tikai netika galâ ar Koltschaku. Leelinieekus wiņsch teescham netaupija, bet kahra un schahwa bez schehlastibas, tàpat bijuschos wahzu un madjaru kara guhsteknus, kuri bija peebeedrojuschees leelinieekeem un zihnijàs pret tschechoslowakeem.

Pee Baikala esera, kurâ leelinieki gribeja Tschechoslowakus slihzinat, wiņsch teem sarihkoja 1918. g. julijâ ihstas asinskahsas. Tapehz ir saprotams, ka tschechoslowaku komunisti un sozialdemokrati wiņu tà eenihst. Gaida tomehr naw tas wihrs, kursch labprahtigi peekahptos pret saweem eenaidneekeem. Tapehz mehs par wiņu droschi ween wehl dsirdesim. H. A.

Rud. Blaumaņa dſimtàs mahjas — Ehrgļu „Braki".

Tſchechoſlowakijas generalſchtaba bij. preekſchneeks gen. Gaida, kurſch aiſgahjis atwalinajumâ. Domà, ka ſawâ amatâ winſch wairs neatgreeſiſees, bet to eezels par militarataſchè Pariſê waj Tokijâ. Gaida iſſauzis Tſchechoſlowakijas ſabeedribâ nemeeru ar ſawu faſchiſtiſki noſkaņoto darbibu. Beſ tam winam raduſchàs neſaſkaņas militarjautajumos ar kara miniſtri. Gaidu pat apwaino ſpeegoſchanâ par labu padomju waldibai.

Ģeneralis Gajda par savu atvaļinājumu.

Pēdējā laikā ārzemju presē bieži tiek minēts ģen. Gajdas vārds, kurš ieņēma ievērojamu posteni Čekoslovakijas ģeneralštabā. Vairums laikrakstu to dara, lai izsistu sensaciju tukšos vasaras mēnešos. Tāpēc šādos brīžos ir sevišķi no svara objektiva informacija, citādi plašie senzacionelie vēstījumi aizvien atstāj tumšā i izkrāsotu iespaidu.

Objektivie apstākļi ir tādi, ka ģen. Gajdam piešķirts garāks atvaļinājums, kamēr noskaidros viņa lietu. Tās apstākļi atklātībā nav oficiali paziņoti. Bet tas neattura čeķu un vācu presi no visraibākiem minējumiem. Daži, ka zināms, aiziet pat tik tāļu, ka apvaino ģen. Gajdu dažādu pakalpojumu sniegšanā lieliniekiem. Šī plaši aprakstītā senzacija ir īsumā šāda: 1920. gadā ģen. Gajdam, kā franču augstākās karaskolas apmeklētājam kļuvuši pieietami daži operaciju plani, kurus tas esot pārdevis... lielinieku aģentiem. Tas noticis taisni tajā laikā, kad lielinieki gāja uz Varšavu. Par visu to franči uzzinājuši tikai tagad un izdarījuši attiecīgu spiedienu. (Neieejot apstākļu novērtēšanā, tomēr jāatzīmē tā skuba, ar kādu daži preses organi miera laikos cenšas uzbrukt tiem, kuri viņus kara gados visvairāk aizsargājuši).

Tomēr šai ziņai Čekoslovakijā maz ticētāju. Tiek aprādīts uz Gajdas slaveno kaujas pagātni, kad viņš čeķu leģionus Sibirijā vadīja uzvarošās cīņās pret komunistiem. Gajda nav Slaščovs-Krimskijs, uzsver viņa cīņas biedri. Tāpēc daži laikraksti apgalvo, ka še lieta grozoties ap lielinieku, vai Gajdas politisko pretinieku provokaciju. Lieliniekiem neesot bijis patīkami redzēt tik spējīgu pretinieku tādā postenī un tie izsūtījuši agent provocateur, kas visu šo lietu inscenējis ar internacionales aģentiem piemītošo veiksmi. Tomēr, kā jau aprādījām, oficiali vēl lietas apstākļus neizpauž. Par tiem ģen. Gajdam šinīs dienās apprasījies Pragas „Vecer" korespondents. Uz ko Gajda atbildējis: Esmu disciplinēts karavīrs un par dienestlietām paradis klusēt. Varu pateikt tikai to, ka mans atvaļinājuma termiņš nav noteikts.

— Kādu iespaidu uz Čekoslovakijas ģeneralštaba priekšnieku ģen Gajdu atstājuši pēdējie notikumi?

— Mani ļoti uzbudināja to līdzekļu nekrietnums, ar kādu cīnās pret mani, atbildējis ģenerālis. Pēc mana uzskata, pēdējie uzbrukumi ir tikai jauni ķēžu locekļi agrāko virknē. Pēc atgriešanās no Sibirijas daži runāja, ka es esot nozadzis krievu zeltu un platinu. (Koļčaka ģen. Sacharovs grāmatā „Baltā Sibirija" raksta, ka čeķu leģionari piesavinājušies krievu zelta krājumu). Pēc tam mani apvainoja par šausmīgu grautiņu izvedāju un asinskāru reakcionāru. Tomēr uzvarēja patiesība, lai gan es neko necentos darīt, lai sevi attaisnotu. Esmu pārliecināts, ka ari šoreiz uzvarēs patiesība.

— Vai iespējams, ka jūs vairs neatgriezīsaties ieņemamā amatā?

— Uz to man pašam grūti atbildēt. Par to vēl ar mani nav runāts. Es neapzinos, ka būtu nodarījis kaut ko nevēlamu. Kāpēc domāju, ka man izdosies nomazgāt jebkādas aizdomas no sava vārda.

F.

Kà generalis Gaida taisija karjeru

Atminas no Koltschaka armijas laikeem

Nebij brihnums, ja kara un juku laikos kahds taisija spihdoschu karjeru. Schodeen wehl nepasihstams, weenkahrschs, peleks zilwezinsch, riht jau slawas augstumos.

Atzeros kahdu seemas rihtu Sibirijas tautas armijâ, kad leelineeki atkahpàs 30—50 werstes deenâ, weenmehr dsilak un dsilak Eiropas Kreewijâ.

„Drihs Maskawa buhs muhsu!" mehdsa isteiktees karawihri.

Tscheku brihwprahtigais karaspehks bij 1918. gada apwehrsuma eesahzejs. Winu isturiba un drosme rahdija, ka pretineeks wahjsch, wina armija nedisziplineta. Radàs direktorija. Ta waldija. Bet demokratiskà eekahrta nepatika daudzeem armijas wadoneem, sewischki no kasaku aprindam.

Notika kas negaidits. Minetà seemas rihtâ atrados Omskâ. Pilsehtâ usturejàs kasaku atamans Krasilnikows ar sawu karaspehku. Un neweenam nesinot, bes trokschna un kaujam schis atamans, weenkahrschs zara laika „okolodotschniks", alkohola wergs, naktî bij arestejis direktoriju. Par diktatoru issludinaja admirali Koltschaku. Karaspehks, kas direktorijai bij swehrejis ustizibu, negaidito sinu usnehma bes ustraukuma, wiseem bij prahtâ zihna pret leelineekeem un neweens to negribeja saudet. Tomehr kaut kas nebij wairs tà, kà wajadseja. Apslehptais nemeers auga. Liberalakee generali un pulkweschi ussahka zihnu par satwersmes sapulzes sasaukschanu, kam pretojàs jaunà Koltschaka waldiba, wilzinadama preekschdarbus.

Tscheku legionari atstahja fronti, palika tikai kreewu pulki un baschkeeru brihwprahtigà brigade. Tscheki aisgahja apsargat dselszeka magistrali. Un deenests nebij weegls, beeschi nahzàs isturet sihwas zihnas ar partisanu pulkeem, kuri arweenu peeauga. Tee pulzejàs no semneeku aprindam, kurus kasaku behdigee „atamani" pamatigi apstrahdaja. Koltschaks, azimredsot, to sinaja, bet winam truhka usnehmibas isrehkinatees ar sawa liktena kaleju, kuram winsch bij parahdâ par sawu augsto amatu.

Bet tschekeem lihdsi negahja jauns energisks wirsneeks. Tas bij Gaida, wehlak generalis. Koltschaka armijâ wina slawa auga un nebij karawihra, kursch Gaidu nepasihtu, wismaz wahrda pehz.

Wisi interesejàs par jauno generali, zentàs issinat un noskaidrot, kas ihstenibâ schis „laimes putns", kà winu toreiz dehweja.

Gahja baumas, ka wina karjera saistita ar isdewigàm prezibam; esot apprezejis Koltschaka meitu. Tomehr to apschaubija. Ziti sinaja stahstit, ka jaunais generalis esot weenkahrschs kara laika feldschers, bes wirsneeka grada u. t. t. Bet neweens newareja apschaubit wina energiju, apdomigo rihzibu un guhtàs sekmes. Pehz rakstura Gaida bij stingrs. Daschreiz pat par neezigeem pahrkahpumeem wainigos winsch teesaja ar nahwi. Un to wiswairak nahzàs isbaudit intendanteem aismugurê. Gaida nezeeta ari leelineekus. Stahstija, ka saguhstitos komisarus un sarkanos matroschus schahwis pats.

Pehkschni jaunà generala karjera sabruka. Par nepaklausibu winu atstahdinaja no amata, un wehl wairak, atnehma winam generala pakahpi. Bij dots rihkojums par wina aistureschanu. Un tad „laimes putns" mekleja atkal patwehrumu tscheku schtabâ. Aisturet winu neisdewàs, drihs ween jaunais „eksgeneralis", tàpat generala formâ, bij redsams Wladiwostokâ, kur ofiziali waldija Koltschaks, bet faktiskà wara bij pahrkreewotà wahzeeschu Rosanowa rokâs. Gaida ar scho behdigi slaweno „Jenisejas dumpja" apmeerinataju bij sapratees. Tàpat ustizibu Gaida guwa ari frantschu armijas schtabâ.

Naids pret Koltschaku auga. To, azimredsot, zentàs ismantot ari Gaida. Dsirdeja runajam par apwehrsumu, kuru sagatawojot eksgeneralis kopâ ar Rosanowa schtaba preekschneeku Siromjatnikowu. Apstahkli frontê pret leelineekeem weenmehr pasliktinajàs, suda jau pahrleeziba par ustwaru. Nerwosaki palika, ari interwenti. Tscheku eschaloni sahka eerastees Wladiwostokâ. Eedsihwotaji ar nepazeetibu gaidija isschkirosscho brihdi.

Un tas notika 17. nowembrî.

Pilsehtâ atskaneja pirmee schahweeni. Strahdaja pat loschmeteji. Eedsihwotaji nesinaja waj sazehluschees leelineeki, waj weenkahrschi kahdas karaspehka dalas. Bet drihs ween isplatijàs baumas, ka sazehluschees Koltschakam naidigee Gaida ar Rosanowu, kursch tanî laikâ jau faktiski no amata bij atstahdinats, tikai atteizees to nodot generalim Romanowskam. Dumpineeki eenehma staziju un apkahrtejàs eelas. Winu pusê bij pahrgahjis ari kahds minumetejs. Sazelschanàs neisdewàs. Waldibas karaspehks dumpineekus sakahwa. Kaujâ krita ari ween's no dumpineeku wadoneem ahrsts Grigorjews.

Pagahja daschas deenas un Gaida aisbrauza us dsimteni. Daschas nedelas wehlak galigi sabruka ari Koltschaka armija. Wehl Omskâ, lepnais admiralis bij isteizees, ka scho pilsehtu, toreisejo galwas pilsehtu, leelineeki eenemschot tikai tad, ja spehschot pahreet pahr wina lihki. Bet welti. Nahza usbrukums un behga ari pats Koltschaks. Wina wilzeenam bij peeahketi wehl Kasanâ leelineekeem atnemtais selta krahjums. Pee Nischnij-Udjinskas tscheki toreisejo waldneeku aistureja un eeweetoja Irkutskas zeetumâ, kur winu sastapa un wehlak noschahwa leelineeki. Wina mirstigàs atleekas apglabaja uskalninâ, netahlu no zeetuma.

Bet selts pasuda. Un laudis sinaja stahstit, ka tas pahrgahjis interwentu rokâs.

Gaidas personibu daschus gadus wehlak sastopam tscheku armijâ, kur tas eenehma galwenà schtaba preekschneeka weetu. No tàs winsch tapat atstahdinats. P.—

Wahzi par tscheku generali

„B. Tgbl.“ par generali Gaidu raksta: Rudolfs Geidls 1915. g. bija weenkahrschs tschekuu feldfebelis, kursch Galizijas frontê pahrbehga kreewu pusê. Diwus gadus wehlak wina wahrds jau atsihmets kreewu armijas pawehlê, ka Gaida guhst augstu godasihmi par nopelneem Sborowas kaujâ, kur kreewu pusê pret austreefscheem zihnijâs tschekuu legionari. Tad sahkâs straujâ Gaidas karjera: nepilna gada laikâ tas kluhst par kapteini, pulkwedi un — generali. Winsch peenem Radula Gaidas wahrdu un ahtri ween top par paschu usnehmigako un panahkumeem bagatako no wiseem tschekuu legionaru wadoneem. — Atgreesees dsimtenê, tas teek suhtits us Siras karaspkolu Franzijâ un komandê tschekuu pulkus, kas noweetoti Austrumslowakijâ. Te winsch sahk padotees tschekuu saschistu eespaideem un slepeni nodibina armijas wirsneeku un instruktoru saweenibu, noskanotu krasi saschistiskâ garâ. Pehz ihsa laika Gaida ir Tschekoslowakijas generalschtaba preekschneeks. Saschisms sahk pazelt galwu Bohemijâ un Morawijâ, Gaidu wisus zildina kâ nahkamo nazionalo mesiju.

Tuwojas sokolu swehtki, isplatas baumas, ka saschisti gatawojas usstahtees atklahti, kad galwas pilsehtâ buhs saplukduschi winu peekriteji. Kramaschs ir nostahjees Gaidas pusê, nazionalà prese ussahk kara gahjeenu pret Beneschu un firmo walstu presidentu Masariku. Pragâ gatawojas Gaidam akli paklausigo legionaru manifestazija. Nazionaldemokrati par katru zenu zenschas atdabut Benesch walsts presidenta ustizibas wihru projam no kabineta.

Tad nahk luhsums. Waldibai ir kluwuschi skaidri godkahrigâ legionaru generaka un wina draugu plani, un 2 deenas pirms sokolu kongresa generalschtaba preekschneeks Gaida dabû besterminu atwalinajumu, no kura, leekas, tas wairs neatgreesisees armijâ. Pa kongresa laiku schis rihkojums teek turets slepenibâ, un to publizè tikai pehz kongresa beigam, kad noskaidrojees, ka presidents Masariks tautâ ir tomehr popul., nekâ dehkainais legionaru wadonis.

Pragâ, 23. julijâ. Ismekleschana sakarâ ar apwainojumeem, kurei zelti pret bijuscho Tschekoslowakijas gen. schtaba preekschneeku Gaidu, naw dewusi nekahdus resultatus un isbeigta. Lta. —

Saruna ar gen. Gajdu.

(Spezialsinojums „Latwim".)

17

Naw wahrda Tschechoslowakijâ, kursch patlaban buhtu wairak minets par generala Gajdas wahrdu. Kampana, kura pret winu eesahkàs preekisch apm. diwi mehnescheem, jasneeguši tagad sawu kulminazijas punktu sakarâ ar schinîs deenâs publizeteem presidenta Masarika paskaidrojumeem un Gajdas leetas isteesaschanu, kuru ar ahrkahrteju interesi sagaida netikween Tschechoslowakijâ, bet ari ahrsemês.

Tapehz turpu par sawu schurnalistiku peenahkumu isleetot diwas brihwas stundas Pragâ starp Parises un Warschawas wilzeeneem, lai usmekletu scho patlaban wispopularako personu Tschechoslowakijâ. Man bija jasasneeds nomalainais Wltawas augstais krasts un jauskahpj zeturtâ stahwâ. Us durwim joprojam generalschtaba preekschneeka wisitkarte. Preekschistaba, kurâ mani eelaisch kahds smaidoschs „bubikopfs", sneeds ihsti kareiwisku ainu: gar wisàm seenam norindotas schautenes un zitadi kara peederumi. Leelaks skaits nodriskatu karogu, galwenâ kahrtâ sarkanu. Us weena no teem islasu kreewu usrakstu, gan jau stipri isbalejuschu: „Swoboda, rawenstwo i bratstwo. Da sdrawstwujet demokratitscheskaja respublika!"

„Luhdsu eenahkat, generalis tuhlin buhs", mani aizina dsilak kahds kungs trihsdesmitos gados. Stahdos preekschâ. „Dr. Brandschowskij", sadsirdu no wina. Tà tad weens no tschechu faschistu wadoschàm personam. Gresni eekahrtotâ sahlê sarunajas trihs jaunekki, weens militarâ tehrpâ. Gajdas kabinets, tàpat kà preekschtelpa, ar noteikti militaru nokrahsu: gar seenam wairaki karogi ar Kreewijas zaru ehrgleem, Gajdas ekkas krahsâ glesnota gihmetne kreewu wirsneeka formâ, jahschus sirgâ, stikla skapî leels skaits lenschu un ordeņu, stuhrî — Napoleona gihmetne... Eenahk Gajda, wideja auguma, masleet drukns, skuhtu seju, gadus 36—38. Generala formas tehrpâ ar ordeņeem.

Gajda wispahrigi mafrunigs, gauss wahrdos un kustibâs. Wina weetâ beeschi atbild schirgtais un schestikulaziju bagatais Dr. Brandschowskis. Tikko esam apsehduschees un eesmehkejuschi, man ais muguras norihb dobjsch sprahdseens... Mechaniski atskatos: no kakta pret greesteem zelas putekļu mahkonis. Weenu azumirkli esam wisi nesapraschanâ. Generalis issteidsas preekschistabâ noskaidrot sprahdseena zehloni, bet jau pehz daschàm minutem atgreeschas smaididams un atwerot logu stahsta, ka eksplodejuši gahses krahsns, kurâ kautkas nebijis kahrtibâ...

Sarunâ Gajda issaka wispirms sawu saschutumu par presidenta Masarika interwiju, kurâ tas isteizees koti noraidoschi pret Gajdu — daschas deenas preekisch wina leetas isteesaschanas. Labà spahrna laikraksti, kuri sche interwiju asi kritisejuschi, konfiszeti. Tahlak Gajda paskaidro par pasihstamo sozialistu rewoluzionaru Krakowezki kursch tagad pahrgahjis Padomju Kreewijas deenestâ un pasihschanàs ar kuru esot tagad Gajdas pretineeku galwenais arguments. Krakowezkis eenehmis kara wizeministra amatu Kerenska waldibâ un 1918 gadâ kara ministra posteni „Tahlo Austrumu waldibâ". Krakowezkis bijis wirsneeks jau zara laikâ un par peedalischanos 1905. g. rewoluzijâ sodits ar 20 gadeem katorgâ. Pehz komunistu waras nostiprinaschanàs winsch eeradees kà emigrants Tschechoslowakijâ, un Gajda ar to personigi eepasinees dinejâ pee bij. ministra Girschas. Pehz tam winsch wairakkahrt ar to tizees, tomehr nekahdas militari swarigas leetas naw pahrrunatas. Krakowezkim us Parisi rakstitâs wehstulês, kuras tagad peewedot kà peerahdijumu Gajdas personigàm atteezibam ar K., weenâ Gajda luhdsis K. palihdset kahda tschecha generala seewas mahtei isskluht no SSSR, bet otrâ sneedsis sinas par kreewu emigrantu stahwokli Tschechoslowakijâ, saskanâ ar diwu frantschu parlamenta lozekļu luhgumu. Tikai wehlak K. peeweenojees „smenowechowzeem" un pahrgahjis Padomju Kreewijas deenestâ un eenemot patlaban SSSR juhtna weetu Mandschurijâ. Gajda apgalwo, ka kampana pret winu sazelta sakarâ ar wina zihņu pret sozialisteem un preteschkibam ar Beneschu. No wina gribejuschi atkratitees un winu likwidet. Par presidenta mineteem kreewu dokumenteem, kuri it kà esot waldibas rihzibâ un peerahdot G. wainu, G. apgalwo, ka tahdu dokumentu neesot un newarot buht. G. nosuhtijis presidentam eerakstitu wehstuli ar atbildi us wiseem aptwainojumeem.

Schkirotees G. man parahda Kreewijas leibgwardu Preobraschenska pulka un 9. Sibirijas pulka karogus, kurus tam isdewees atnemt kahdam kreewu komisaram un kurus tas atdoschot atteezigeem pulkeem, kad Kreewijâ buhschot zita waldiba. Pehz tam, kad esmu apskatijis Gajdam 1918. g. Tomskas pilsehtas paņeegto selta sobenu, Jenisejas kasaku dahwatos gresnos sedlus un daku no 35 bolschewiku karogeem, kurus tas eegutwis Sibirijas zihņâs, dodos atpakaļ us staziju.

Gajda pehz mana eespaida naw nekahds politikis, kaut gan winu par iskahrtni ismanto weetejà faschistu organisazija. Ari militarakademiskàs isglihtibas, kahda buhtu wajadsiga generalschtaba preekschneekam, winam truhkst. Bet winsch bijis kreetns aktiws karawihrs, ko peerahda wina straujà karjera. Buhdams farmazeits preekisch kara, winsch pasaules karâ kà Austrijas leitnants pahrgahjis pee melnkalneescheem, lai zihnitos pret Austroungariju, lihds ar serbu armiju atkahpees pahri Balkaneem, nosuhtits us Kreewiju, tur eestahjees tschechu legionos, Sibirijâ sazehlees ar teem pret leelineekeem, wehlak kalpojis Koltschakam, bet sanahzis ar to naidâ un wadijis sazelschanos pret Koltschaka waldibu Wladiwostokâ, pahr juhru atgreesees dsimtenê, kur eenemis diwisijas komandeera un wehlak generalschtaba preekschneeka amatu.

W. Jankaus.

Tschechoslowakijâ, wilzeenâ, 9. septembri 1926.

Ģeneraļa Gajdas lieta čekoslovaku parlamentā.

Par šo jautājumu Čekoslovaķijas kaŗa ministrs Uržals šinīs dienās devis plašus paskaidrojumus Čekoslovaķijas senatā, atbildot uz jau agrāk iesniegtām senatoru interpelacijām. Ministra paskaidrojumi uzņemti ar piekrišanu. Ģ. Gajdas lietu ministrs attēloja šādi: Bij. krievu leģionu rezerves majors Jaroslavs Kratochvils, kurš atrodas čekoslovaku valsts dienestā, un montieris Ivans Solovjevs pie kādas nopratināšanas 20. jūnijā Všenoros Dr. B. Bučekam izteicies, ka ģenerālis Gajda 1920. gadā pēc atgriešanās no Krievijas ar krievu pulkveža Arkadija Krakovecka starpniecību mēģinājis dabūt kādu amatu sarkanarmijā un ka viņš apsolījies piegādāt un ari piegādājis padomju valdībai dažus materialus par franču kaŗaspēku, par ko saņēmis 5000 čeķu kronas. Dr. Bučeks julija sākumā šo nopratināšanas protokolu nosūtījis kaŗa ministrijai tālākai rīcībai. Ģenerālī Gajda tolaik pagaidām izpildīja ģeneralštaba priekšnieka vietnieka amatu. Ievērojot apvainotā augsti ieņemamo vietu kaŗaspēkā un, no otras puses, tik smagu apvainojumu, pie jautājuma atrisināšanas pieiet ar vislielāko uzmanību, lai nebojātu visas armijas un līdz ar to pašas valsts labo slavu. Apvainojums attiecas uz samērā senu laika sprīdi, — 1920. gadu, noteiktu datu par minēto materialu svarīgumu nebija, acumirklīgas briesmas nekādas nedraudēja, un tādēļ lietu nekavējoši kaŗa prokuroram vēl nenodeva. Bija vispār domstarpības par šīs lietas piekritību kaŗa tiesai. Saskaņā ar pastāvošo iekārtu, kaŗa ministrs tika iecēlis sevišķu komisiju 3 ģeneraļu sastāvā, kuŗai bija jāievada administrativa izmeklēšana, un jānoskaidro, vai ģeneraļa Gajdas darbībā ir bijusi likumu pārkāpšana un kādi soļi būtu sperami, ja viņa rīcība nebūtu izrādījusies pretlikumīga. Vienīgais, ko tolaik darīja ar pašu ģenerali Gajdu, bija viņa atstādināšana pagaidām no dienesta pienākumiem, jo, ievērojot apvainojuma smagumu, izmeklēšanai bija jānotiek pilnīgi neiespaidoti. Lietas izmeklēšanu bija uzdots vest pilnīgi slepeni, lai priekšlaicīgi nediskreditētu pašu ģenerali Gajdu, kā ari pasargātu armijas slavu. Tādēļ toreizējais kaŗa ministrs ģenerālis Syrovy vienkārši ataicināja pie sevis ģenerali Gajdu, īsos vārdos paskaidroja viņam lietas būtību un piešķīra viņam atvaļinājumu. Ģenerālis Gajda šādu rīcību neatzina, un kaŗa ministrim nezināmā kārtā visa lieta nāca zināma plašākai sabiedrībai, kas kaitēja izmeklēšanas gaitai. Komisijai bija jānoskaidro, vai nodarījums ir pretlikumīgs un sodāms, t. i. vai ir konstatējama nodevība pret Čekoslovaķijas republiku kā tādu. Nobeidzot savu darbību, komisijas atzinums bija, ka pret ģenerali Gajdu tiesas izmeklēšana nav ievadāma. Kas attiecas uz otru jautājumu, uz kuŗu komisijai bija jādod atbilde, — kādi soļi būtu šai lietā sperami vispārīgi, — tad te komisija nāca pie slēdziena, ka celtie apvainoj., ja tie ari neprasa atbildību tiesas priekšā, kaitē čekoslovaku virsnieka stāvoklim, kā tādam, kam kā sekas ir čekoslovaku armijas labās slavas mazināšana. Tādēļ šīs lietas izmeklēšana piekrīt disciplinarai padomei. Pēdējai lieta vēl nebija nodota, kad jau ģenerālis Gajda pats pieprasīja iecelt sevišķu šķīrējtiesu. Viņa prasība tika izpildīta un, saskaņā ar šīs tiesas atzinumiem, 7. augustā ģenerālis Gajda tika atvaļināts no kaŗa dienesta, piešķirot tam pensiju. Pēc čekoslovaku likumiem, ari tādējādi atvaļināti virsnieki joprojam atbildīgi par saviem pārkāpumiem militardisciplinas ziņā. Materiali par to arvien pieauga un arvien vairāk pastiprināja pret ģenerali Gajdu izteiktās aizdomas, kā ari nāca klāt jauni disciplinari pārkāpumi. To ņemot vērā, 7. oktobrī ģenerālis Gajda no jauna tika saukts pie atbildības. Tālākā lietas gaita atkarāsies no tā, pie kādiem slēdzieniem savā tagadējā izmeklēšanā nāks kaŗa disciplinarā padome. — Tā Čekoslovaķijas tagadējais kaŗa ministrs attēlojis šo lietu senatam, beigās uzsvērdams, ka kaŗaspēka vadība pieliks visas pūles, lai pasargātu kaŗaspēku no iejaukšanās politikā.

G.

Rakstā „Kā novērtē saimniecisko manifestu", kuŗš ievietots mūsu laikr. vakardienas numurā 24. rindā no augšas lasams: „Dažas valstis sper sevtšķi krasus soļus savejas rūpniecības un tirdzniecības n o s a r g ā š a n a i (nevis „noorganizēšanai) no ārzemju konkurences. . ."

II. slejā 14. rindā no apakšas jālasa: „Tāpēc manifests atstāja b ā l ā k u (nevis „lielāku") iespaidu par cerēto."

Kā Gajda pie Baikala sakāva lieliniekus?

Čekoslovakijas presē un ari ārzemju laikrakstos arvien vēl turpinās polemika ap ģenerała Gajdas pagātni un darbību. Kādi viņa tagadējie politiskie nolūki un darbība, neņemos spriest, bet kā krietnu organizatoru, uzņēmīgu un drošsirdīgu karavīru un spējīgu karapulku vadoni viņu atceras visi, kas zem tā vadības koŗojuši vai citādi ar viņu iepazinušies. Nav noslēpums, ka lieliniecisma gāšana Sibirijā notika galvenām kārtām ar čekoslovaku leģionu piepalīdzību. Tie palīdzēja ari iztīrīt Sibirijas pagaidu valdības karaspēkam ceļu no sacelšanās centra (Novoņikolajevska, Tomska, Omska) uz Tāliem Austrumiem. Čekoslovaku leģionaru kopskaits Sibirijā sniedzās pie 60—70 tūkstošiem. No tiem visaktivāko dalību kaujās ņēma Gajdas divizija, kuŗas daļas sacelšanās momentā atradās Rietrumsibirijā un pat pie Volgas. Pēdējās ari bij no lieliniekiem, kuŗi toreiz rīkojās pēc vācu ģeneralštaba pavēlēm visvairāk apdraudētas, un tāpēc bij spiestas gribot negribot cīnīties pret sarkaniem. Viena no raksturīgākām kaujām, kuŗas vadītāji no sibiriešu-čekoslovaku puses bij kapteinis Gajda un pulkvedis-leitnants Pepeļajevs, norisinājās julija mēnesī 1918. gadā pie Baikala.

*

Irkutska krita sibiriešu un čeķu rokās bez kaujas. Ar spēcīgu triecienu 2. Novoņikolajevskas pulks pie Baikala stacijas iznīcināja atejošo sarkanarmiešu arjergardu — madjaru sapieru bataljonu, kuŗa uzdevums bij uzspridzināt tuneļus Sļudjankas rajonā (tādu tur ir veseli 38 un kādas 19 galerijas). Sarkano ešoloni steidzīgi atkāpās pa Aizbaikala dzelzsceļu līdz Murinai. Ar kāda dzelzsceļnieka palīdzību tiem tomēr bij izdevies uzspridzināt pēdējo tuneli (38) un tādā kārtā aizkavēt mūsu ešelonu pakaļdzīšanos. Pie Sļudjankas pametām ešelonus un viegli ģērbušies, bez vezumiem un lielākiem municijas krājumiem devamies vajāt lieliniekus. 2. Tomskas pulks tos panāca pie Murinas, bet cieta neveiksmi. Lielus zaudējumus cieta arī Barnaulas pulks. Totiesu atmaksu sarkanie saņēma pie Šaitaranas aizās (verstis 12 aiz Sļudjankas). Sekojot Gajdas planam, sarkaniem tika izliktas lamatas, kuŗās tie ieskrēja un dārgi samaksāja par visām nodarītām neģēlībām un spīdzināšanām.

Plans bij sekošs. Barnauliešiem un 2. Novoņikolajevskas pulkam vajadzēja aizturēt sarkano spiedienu (cīņas notika tikai apmēram 3/4—1 versti platajā piekrastes joslā, jo mums pa labi pacēlās stāvās sopkas — tā vietējie sauc šejienes kalnus, — pa kreisi Baikals), kamēr nav piesteigušies palīgspēki. Trešā dienā Pepelajevs ar saviem 4 pulkiem, kopskaitā ap 3000 karavīru, devās pa Šaitaranas aizu kalnos. Gājiens notika vislielākā slepenībā un pateicoties lielai miglai, izdevās labi, ne no viena nepamanīts. Tajā pašā laikā Barnaulas pulks, kuŗš aizturēja sarkanos, sāka steidzīgi atkāpties. Viņiem uz papēžiem sekoja sarkano bruņu vilcieni. Piekrastē parādījās ari apbruņotais ledlauzis „Angara" un iesāka atejošo barnauliešu kolonu apšaudīšanu. Kaujas steigā sarkanie aizrāvās un turpināja sibiriešu vajāšanu, nezinādami, ka tiem aizmugurē paliek 3000 liels pretinieka karaspēks.

Pa to starpu paspēja pienākt čeķu ešeloni. Kaut gan ar lielām grūtībām, tomēr izdevās pārvilkt pār sopku artileriju. Čeķu pulki līdz ar dažām irkutskiešu daļām ieņēma poziciju aiz uzspridzinātā tuneļa un godam sagaidīja aizrāvušos sarkano pulkus. Pievakarē no kalniem pa aizu iznāca Pepeļajeva pulki un tūlīt ķērās pie dzelzsceļa sliežu izjaukšanas. Sarkanie par vēlu pamanīja, ka iekļuvuši lamatās. Čeķi pārgāja uzbrukumā. Atkāpšanās sarkaniem nebija iespējama, jo vairāki ešeloni jau bija nogājuši no sliedēm. Ceļa izlabošanu traucēja sibirieši, kuŗi bija ieņēmuši pozicijas sopkas piekājē. Tikai pateicoties ledlauža „Angaras" piepalīdzībai, sarkano vadoņiem izdevās aizbēgt. Lielais vairums sarkanarmiešu izklīda taigā, vai ari krita. Rezultatā mēs ieguvām 15—20 vilcienu sastāvus, 2 bruņotos vilcienus ar visu artileriju, lielu skaitu ložmetēju un citas kara trofejas.

Sarkano spēki šai kaujā tika galīgi salauzti. To atliekas sāka kust ar katru dienu. Pēc apmēram 1 nedēļas notika pēdējais sarkano mēģinājums pretoties, bet bez panākumiem. To spēki pamazām izsīka, bet daži vadoņi pa Seļengu aizbēga uz Mongoliju.

J. O—s.

20

1928. g. I.

Degradets generalschtaba preekschneeks.

Pasaules kara sahkumâ Austrijas armijâ lihds ar daudseem ziteem tschechoslowaku tautibas kareiwjeem eesauza ari 22 g. w. drogistu Rudolfu Geidlu. Pehz tschetreem gadeem schis jauneklis ar masu isglihtibu jau bija generalis un armijas pawehlneeks Sibirijâ un par wina uswaram Uralu frontê sinoja un rakstija wisa pasaules prese. Tikai tagad winsch jau sauzàs Radola Gajda. Lai gan winsch bija „augstakà waldneeka", admiraka Koltschaka meitu dabujis par seewu, tomehr winsch sanaidojàs ar Koltschaku, patwarigâ kahrtâ atstahja fronti, aisbrauza us Wladiwostoku un tur sarihkoja sazelschanos pret Koltschaka waldibu resp. Koltschaka weetejo generalgubernatoru, generali Rosanowu (alias baronu Rosenu). Sazelschanàs neisdewàs un Gajda krita guhstâ, bet weetejee leelwalschku pahrstahwji winu atbrihwoja un aissuhtija ar twaikoni no Wladiwostokas us Eiropu.

Atgreesees 1920. g. kà generalis sawâ dsimtenê, kas tagad jau bija neatkariga walsts, Gajda prasija sew peemehrotu augstu amatu armijâ. Bet Tschechoslowakijas armijas wadibâ noteizoschais wahrds wehl pedereja Franzijas militarai misijai ar generali Pellè preekschgalâ. Tas aisrahdija Gajdam us wina truhzigo isglihtibu un nosuhtija Gajdu us kara skolu Parisê papildinat sinaschanas.

1922. g. Gajda atgreesàs no Parises un winu eezehla par diwisijas komandeeru Kaschauâ. 1924. g. winsch bija jau Tschechoslowakijas generalschtaba preekschneeka pagaidu w. i. un warbuht tas winsch buhtu wehl tagad, ja nebuhtu sahzis nodarbotees ar politiku. Gajda atklahti nostahjàs tschechoslowaku faschistu preekschgalâ un gatawoja apwehrsumu, lai wiju waru sanemtu sawâs rokâs.

Tas nahza waldibai sinams un taisni leelo „sokolu" swehtku preekschwakarâ, 1926. g. wasarâ, Gajda dabuja atwalinajumu, bet 1926. g. augustâ winu galigi atwalinaja no kara deenesta sabojatàs weselibas dehl.

Bet Gajda nelikàs meerâ un sahka apkarot republikas presidentu Masariku un ahrleetu ministru Beneschu, suhdsetees un protestet. Kara ministrija bija speesta nodot winu teesai, kas 1926. g. 21. dezembrî Gajdu degradeja, atstahjot tomehr winam 75 proz. no wina penssijas par wina kaujas nopelneem Kreewijâ un Sibirijâ. Gajda atkal pahrsuhdseja, bet ari augstakà instanze atsina winu par wainigu un apstiprinaja spreedumu. Spreeduma motiwi aptwer 234 lappuses un pats spreedums skan:

„Apelazijas disziplinarà padome pee nazionalàs aissardsibas ministrijas, pehz leetas ismeklechanas, kas turpinajàs no 31. okt. lihds 16. dez. 1927. g., ir atsinusi Radulu Gajdu (Rudolfu Geidlu) par wainigu:

1. Ka winsch 1920. un 1921. g. ar bij. kreewu palkawneeka Arkadija Krakowezka starpneezibu puhlejees eestahtees Pad. Kreewijas armijâ, tà tad taî laikâ, kad Tschechoslowakijas republika atradàs ar Padomiju saspihletâs attees ibâs;

2. Ka winsch taî paschâ laikâ apsolijis minetam Krakowezkim suhtit no Parises kara skolas militaras sinas un teescham ari nodewis norakstit diwas frantschu grahmatas no Parises kara skolas un usturejis ar to kompromitejoschus sakarus, tàpat ar Krakowezka bijuscho adjutantu.

3. Ka winsch sarunâ ar „Wetschera" redaktoru protestejis pret wina atwalinajumu un ar to pamudinajis presi ar wina leetu nodarbotees.

4. Ka 1926. g. maijâ winsch peelahwis faschisteem isleetot wina wahrdu politiskai demonstrazijai un ar faschistu wadoneem usturejis sakarus, lai gan kara ministrijai sinojis, ka winam ar faschisteem sakaru naw.

5. Ka winsch kà generalschtaba preekschneeka w. i. 1925. g. beigâs waj 1926. g. sahkumâ deputatam Dawizam un 1926. g. aprilî generalim Snejdarekam isteizis nodomu sarihkot walsts apwehrsumu, pee kam isdoschanàs gadijumâ peesolijis Snejdarekam augstaku militaru amatu.

6. Ka winsch 1926. g. 9. septembrî, kad atklahtiba bija leelâ mehrâ usbudinata par wina leetu, lai atklahtibas preekschâ nostahditu sewi labakâ gaismâ, publizejis laikrakstâ „Narodni Listij" rakstu, kur par sawu isglihtibu un darbibu karâ usdewis pa dalai nepateesas un pa dalai aplamas sinas.

Ar to atwalinatais generalis Radula Gajda (Rudolfs Geidls) ir noseedsees pret sawcem deenesta un amata peenahkumeem, kapehz sodits ar militarà grada atnemschanu un penssijas samasinaschanu par 25 proz."

Reisê ar to ahrstu komisija atsinusi, ka Gajda slimo ar neirasteniju smagâ formâ, un tapehz winsch galigi atwalinats no kara deenesta.

Ar to Gajdas leeta usskatama par isbeigtu. Gan winam wehl ir sawi peekriteji, kas pat wahz seedojumus „generala Gajdas kara fondam", bet to naw daudz.

H. A.

21

Latvijas Konsulats Čekoslovakijā

Praha II., Panská 5.

Tel. 205-23, k. 530-23

Telegramu adrese: Latvkonsulats-Praha.

Prāgā 30.augustā *1926.g.*

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 2. septembrī
Ieg. Nr. 2781. / akt. Nr. 426/25

Nr. 1786/26.

Ļoti godatais sekretara kungs,

pagodinos paziņot, ka nosūtiju Jums šodien ar atsevišķu pastu 1 eks.oficiozā organa"Československá Republika" Nr.236, kā arī 1 eks.Pragas starptautiskās preču paraugu izstādes oficiozā organa "Nová Praha" Nr. 35, kuŗos ir ievietota mūsu Valsts Prezidenta gīmetne Jūsu laipnai zināšanai.

Pie šīs pašas izdevības laipni ar šo aizrādu. ka esmu nosūtijis man pazīstamiem Dienvidslāvijas preses darbniekiem mūsu Valsts Prezidenta klišeju dēļ ievietošanas. Tālak izlūdzos Jūsu atbildi, kādā stāvokli pašlaik atrodas "Triju zvaigžņu Ordema" piešķiršanas lieta Čekoslovakijas izcilus kulturas darbniekiem un abu valstu sakaru veicinātajiem, kā arī Lāčplēša kaŗa ordeņa piešķiršana.

Iepriekš pateicoties

Ar patiesu cieņu

Ļoti godatam

J.Grandau kungam,

Valsts Prezidenta sekretaram,

R i g ā.

K. Ihmarts

Latvijas konsuls Pragā.

202
2/9. Gul

Aop

Augsti godājamais konsula kungs,

Pie raksta Nr.1786/26 atsūtīto literaturu pasniedzu Valsts Prezidenta kungam, iepazīstinot viņu ari ar tās vēstules saturu.

Atbildot uz Jūsu jautājumu par ordeņiem, pagodinos paziņot, ka Triju zvaigžņu ordenis šimbrīžam vēl stāv uz vietas. No Ārlietu ministrijas ari nekas vēl nav iesniegts. Centralo iestāžu darbībā joprojam izjūtams pārlaisto "suņu dienu" iespaids un intensivāks darbs sāksies ne ātrāk par oktobri, kad sanāks Saeima. Vienu ko gan varu piebilst - lieka tagad, kad "nobira somu rozes" un "nolija mūsu zvaigžņu lietus" stipri bagātīgā mērā, ordeņa dome būs devīgāka, aiz vienkāršas konzekvences, un tādēļ nav izslēgta Jūsu varbūtējo kandidatu skaita paplašināšana. Protams - tās manas personīgas domas, un tikai. Kas attiecas uz Lāčplēša kaŗa ordeni, tad pēc dažus gadus atpakaļ notikušiem apbalvojumiem no Čekoslovakijas kaŗavīriem neviens vairs nav priekšā stādīts.Šī ordeņa dome funkcion

ug.god.

Ed.KRASTA kungam,

Latvijas konsulam
Čekoslovakijā.

1926.g. 7 septembrī

Nr. 3542.

Ar augstu cieņu

Sekretārs.

Ler. N 387/25 un 1320/25.
Sk. 426/25.

22

Konfidenciali.

Augsti godājamais kungs,

19 janvarī.

N 227.

Par nopelniem Latvijas labā sakarā ar municijas apgādāšanu un darbību abu valstu armiju tuvināšanā Triju zvaigžņu ordeņa dome 17.janvaŗa sēdē principā piekrita šeklāt pieliktā sarakstā uzskaitīto Čekoslovaķijas kaŗavīru apbalvošanai ar šo ordeni.

Domes protokols 1927. 8. 17. I. N 1.

Ievērojot, ka šīs apbalvošanas bija ierosinājis mūsu kaŗa ministris jau 1926.gada sākumā, pēc kam, varbūt, ir notikušas dažas pārmaiņas kā amatos tā personās, laipni Jūs lūdzu attiecīgi noskaidrot un man zinot, vai sarakstā uzdotie dati (amati,dienesta pakāpes) atbilst pašreizējam stāvoklim un vai šo personu tāda veida apbalvošana (ari ordeņa šķiras) tagad būtu vēlama un pieņemama.

Ar patiesu cieņu

(J. T s c h a k s t e)

VALSTS PREZIDENTS
Triju zvaigžņu ordeņa domes priekšsēdētājs.

Augsti godājamam

E. K r a s t a kungam,

Latvijas konsulam Čekoslovaķijā.

P i e l i k u m s: saraksts.

A r

Triju zvaigžņu ordeni apbalvoto

Čekoslovakijas karavīru saraksts

Kārt. Nr.	Amats, vārds un uzvārds.	Šķira.	Piezīmes.
1	Čekoslovakijas bij. apsardzības ministris Jiri S t r i b r n y		
2	Čekoslovakijas kara ministris ģenerālis Janis S y r o v y		
3	Čekoslovakijas Artilerijas un bruņošanās departamenta priekšnieks ģenerālis Rudolfs K r o u t i l s		
4	Čekoslovakijas Techniskās bruņ. pārvaldes priekšnieks pulkvedis Adolfs Š t u d e n y		
5	Čekoslovakijas Techniskās bruņ. pārvaldes pulkvedis-leitnants Vilems K r e č e k		
6	Čekoslovakijas Bruņošanās iestādes nodaļas priekšnieks majors Františeks V a g e n k n e c h t s		
7	Čekoslovakijas Techniskās bruņ. pārvaldes kapteinis Rudolfs R a n d a k s		
8	Čekoslovakijas bij. armijas virspavēlnieks rezerves pulkvedis Dr. Josef Svatopluk M a c h a r		
9	Čekoslovakijas armijas ģenerālis Karel V o z e n i l e k (I.čeku divizijas komandieris Sibirijā)		
10	Čekoslovakijas štaba kapteinis František P a l i č k a		

LATVIJAS KONZULATS ČEKOSLOVAKIJĀ
CONSULAT DE LETTONIE EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Nr.Sl.63/27.

Pragā, 25.janvarī 1927.g.

24

Konfidenciali!

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 192 7. gada 4. febr.
Ien. Nº 430 / akt. Nº 426

Augsti godātais Valsts Prezidenta kungs,

Atsaucoties uz Jūsu š.g.19.janvara rakstu pagodinos ziņot, ka principā piekritu visu Jūsu apbalvošanas listē uzstāditām kandidaturām, izņemot divas personas un proti:

1/ bij.Čeķoslovakijas apsardzības ministris Jiři S t ř í b n ý, kuŗš tagad ir pilnigi izvirzits no politiskās darbības , kā arī izslēgts no savas partijas.

2/ bij.Čeķoslovakijas armijas virspavēlnieks rezerves pulkvedis Dr.Josef Svatopluk M a c h a r, kuŗš jau ilgaku laiku vairs nesastāv Čeķoslovakijas apsardzības ministrijas dienastā, viņa izstāšanās izvērtās par politisku aferu un tamdēļ arī tagad vairs nav nekādas nozīmes viņu apbalvot.

1/ Būtu apbalvojams, protams pirmā kārtā tagadejais Čeķoslovakijas apsardzības ministrs František U d r ž a l ar pirmās šķiras mūsu Triju Zvaigžņu ordeni. Viņš, ka tagadejais resora vaditājs ir vienmēr sirsnigi pabalstijis abu valstu un tautu draudzigos savstarpejos sakarus.

2/ Čeķoslovakijas galvenā štaba priekšnieks gen.Jānis Syrovy, kuŗš gan savā laikā ir ticis apbalvots ar mūsu Lāčplēša ordeni, bet ievērojot viņa patiesi draudzigo izturešanos pret Latviju varetu viņa kandidaturu uzturet tāļāk arī priekš mūsu Triju

Augsti godatam

J.Č a k s t e s kungam,
Latvijas Valsts Prezidentam
un Triju Zvaigžņu Ordeņa
Domes priekšsēdetājam,

2hop

Zvaigžņu I.šķiras ordeņa.

3/ Čehoslovakijas apsardzības ministrijas artilerijas un bruņošanas departamenta priekšnieks ģen.Rud. K r ou t i l s - II šk.

4/ Čehoslovakijas Techniskās bruņošanas pārvaldes Pilzenē priekšnieks pulkvedis Adolfs Studeny - III šķ.

5/ Čehoslovakijas Techn.bruņošanas pārvaldes pulkvedis-leitnants Vilems Kreček - III šk.

6/ Čehoslovakijas Bruņošanas iestādes nodaļas priekšnieks majors inženiers Františeks Wagenknecht - IV šk

7/ Čehoslovakijas Techn.bruņ.pārvaldes kapteinis Rudolfs Randak - V šķ.

8/ Čehoslovakijas apsardzības ministrijas vispārejās militarnodaļas priekšnieks ģen.Karel Voženilek - II. šķ. .

9/ Čehoslovakijas štaba kapteinis František Palička - V šķ.

Bez tam sakarā ar mūsu bruņošanas pārvaldes p.g.6/7.decembra rakstu Nr.2039/BK konsulats no savas puses atrod par nepieciešamu apbalvot ar mūsu Triju Zvaigžņu ordeni zemakminetos čehu virsniekus kontrolierus, kuŗi ļoti labi un bez kautkādas atlīdzības izpildīja mūsu pasūtijumu kontroles darbus, uzsverot,ka mantu izgatavošanas laiks bija ilgstošs un ši kontrole prasija patiešam lielas pūles. Sakarā ar iepriekšsacito konsulats no savas puses uzsver sekošu virsnieku apbalvošanas nepieciešamību:

1/ Apsardzības ministrijas artilerijas un bruņošanas departamenta municijas nodaļas virsleitnants inž. František Novák

2/ Ta paša departamenta ieroču nodaļas pulkvedis Jan Reska

3/ Ta paša departamenta artilerijas nodaļas pulkvedis Josef Mrázek

4/ Tās pašas nodaļas štaba-kapteinis František Loskot

5/ Tā paša departamenta lidotāju nodaļas štaba kapteinis Julius Philipp

6/ Tās pašas nodaļas virsleitnants František Egert.

7/ Techniskās bruņošanas iestādes Pragā priekšnieks ģeņ.inž.Frant.Kolařik

8/ Tās pašas iestādes ieroču nodaļas kapteinis inž. Eduards Šlechta

9/ Pilzenes techniskās bruņošanas iestādes kapteinis inž.Josef Krauz

10/ tās pašas iestādes kapteinis Oldřich Ocenašek

11/ " " " leitnants Josef Neduchal,

12/ Rokycanu techniskās bruņošanas iestādes kapteinis Florian Matula

13/ Semtina techniskās bruņošanas iestādes štaba kapteinis Rudolfs Landa.

Atļaujos uzsvērt, augsti godatais Prezidenta kungs, kā šaī sarakstā ir uzņemti visi mūsu kaŗa pasūtijumu kontroles izvešanas darba faktiskie veicēji,kadēļ arī nepieciešama būtu to apbalvošana.

Atļaujos izteikt, augsti godatais Valsts Prezidenta kungs, pie šīs izdevības manas augstas cieņas apliecinājumu.

Latvijas konsuls Pragā.

Konfidenciali.

Rīgā 7 februarī.
N 530.

Augsti godājamais konsula kungs,

Iepazīstoties ar Jūsu 25.janvaŗa rakstu Nr.Sl.63/27, domes priekšsēdētājs Valsts Prezidenta kungs uzdeva man dabūt ari Bruņošanas pārvaldes priekšnieka gen.Ruškevica atsauksmi, pie kam attiecībā uz no jauna priekšā liktiem 13 kandidatiem izsacījās, ka tāds skaits gan būtu par lielu un ka to vajadzītu reducēt,varbūt, uz pusi.

Šo pēdējo aizrādījumu ievērojot, laipni Jūs lūdzu paziņot Prezidenta informēšanai gadījumā, ja dome nolemtu samazināt to skaitu līdz 6-7, tad kuŗus īsti no tiem vajadzētu apbalvot un ar kādu ordeņa šķiru katru.

Turpmākā domes sēde 7.martā, kad ari pieņems galīgo lēmumu.

Augsti godājamam
E. K r a s t a kungam,
Latvijas konsulam Čekoslovaķijā.

Ar augstu cieņu
V. P. s e k r e t a r s.

27

L. R.

ĀRLIETU MINISTRIJA.

Administrativi juridiskais departaments.

192 7g. " 21. " februarī.

№ As1/24I/4044.

Rīgā, Valdemāra ielā Nr. 3.

Valsts Prezidenta sekretariāts.
saņemts 192 7. g. 22. febr
kat. № 615 / akt. № 420

Augsti godātais sekretara kungs,

Pagodinos nosūtit še klāt vienu Jums adresētu, mūsu konsula Praga Ed. Krasta kunga, vēstuli NrS1.66/27.

Ar patiesu cienu

Administatīvās un protokola nodalas vaditajs.

22.2.

Augsti godātam

J. G r a n d a u kungam,

Valsts Prezidenta sekretaram

P i l ī.

28

Latvijas Konsulats Čekoslovakijā
Praha II., Panská 5.
Tel. 205-23, dz. 530-23.
Telegramu adrese: Latvokonsulats-Praha.

—

Prāgā, 14.februarī *192* 7.

Nr. Sl.66/27.

Valsts Prezidenta sekretariāts
Rīgā, Jaņa 10
22. febr 1927
426/15
618

Konfidenciali!

Ļoti godatais sekretara kungs,

atsaucoties uz Jūsu š.g. 7. februara rakstu Nr.530, pagodinos pielikumā nosūtit divas kandidatu sarakstu alternativas. Attiecībā uz gen.Voženilek, kā arī kapteiņa Palič ka kandidaturu atļaujos piezīmēt,ka tās gan nestāv sakarā ar mūsu pasūtijumu kontroles izvešanu, bet tomēr būtu apsveicami,ja Triju Zvaigžņu Ordeņa Dome taisitu labvēligu lēmumu šaī ziņā. Tas pats attiecās arī uz pulkveža-leitnanta Kreček kandidaturu.

2.Pielikumi.

Ar patiesu cieņu

Latvijas konsuls Prāgā.

Ļoti godatam
J.Grandau kungam,
Valsts Prezidenta
sekretaram,

R i g ā.

Alternatīva Nr. 1 / strīpota puse no kandidatiem/

Ar Triju Zvaigžņu Ordeni Apbalvojamo

Čehoslovakijas karavīru saraksts.

Kārt. Nr.	Amats, vārds un uzvārds	Šķira	Piezīmes
1.	František Udržal, Čehosl. apsardz.ministrs	I.	
2.	Jan Syrový, ģenerālis un Čehoslovakijas Galvenā Štaba priekšnieks	I.	
3.	Rudolf Kroutil, Čehoslov. apsardzības ministrijas artilerijas un bruņošanas departamenta priekšnieks, ģenerālis	II.	
4!	Adolf Studený, pulkvedis Čehoslovakijas Tehniskās bruņošanas pārvaldes Pilzenē priekšnieks	III.	
5.	Inž.František Wagenknecht majors, Čehoslovakijas Tehniskās bruņošanas pārvaldes nodaļas priekšnieks.	IV.	
6.	Čehoslovakijas Tehniskās bruņošanas pārvaldes kapteinis Rudolfs Randák	V.	
7.	Inž.František Novák, apsardzības ministrijas artilerijas un bruņošanas departamenta municijas nodaļas ~~virsleitnants~~ pulkvedis-leitnants	III.	
8.	Jan Rezka, pulkvedis ta paša departamenta ieroču nodaļā	III.	
9.	Julius Philipp, tā paša departamenta lidotāju nodaļas štaba kapteinis	IV.	
10.	Inž.Frant.Kolařík, Pragas tehniskās bruņošanas iestādes priekšnieks	II.	
11.	Inž.Josef Kraus, Pilzenes techn. bruņšanas iestādes kapteinis	V.	

Alternativa Nr.2 / strīpoti septiņi kandidati/.

Ar Triju Zvaigžņu Ordeni Apbalvojamo

Čehoslovakijas karavīru saraksts.

Kārt. Nr.	Amats, vārds un uzvārds	Šķira	Piezīmes.
1.	František Udržal, Čehosl. apsardzības ministrs	I.	
2.	Jan Syrový, generalis un Čeh. galv.štaba priekšnieks	I.	
3.	Rudolf Kroutil, generalis Čehoslovakijas apsardzības ministrijas artilerijas un bruņošanas departamenta priekšnieks	II.	
4.	Adolf Studeny, pulkvedis Čehoslovakijas Tehniskās bruņošanas pārvaldes Pilzenē priekšnieks	III.	
5.	Inž.František Wagenknecht majors, Čehoslovakijas Tehniskās bruņošanas pārvaldes nodaļas priekšnieks	IV.	
6.	Čehoslovakijas Tehniskās bruņošanas pārvaldes kapteinis Rud. Randák	V.	
7.	Inž.František Novák, pulkvedis-leitnants, apsardzības ministrijas artilerijas un bruņošanas departamenta municijas nodaļā	III.	
8.	Jan Rezka ta paša departamenta ieroču nodaļā	III.	
9.	Ta paša departamenta artilerijas nodaļas pulkvedis Josef Mrázek	III.	
10.	Julius Phlipp, tā paša departamenta lidotāju nodaļas štaba kapteinis	IV.	
11.	tās pašas nodaļas virsleitnants František Egert	V.	
12.	Inž.Frant.Kolařík, Pragas tehniskās bruņošanas iestādes priekšnieks	II.	
13.	Inž.Josef Kraus, Pilzenes tehniskās bruņošanas iestādes kapteinis	V.	
14.	Rokycanu tehniskās bruņošanas iestādes kapteinis Florian Matula,	V.	

./.

15. Semtinas tehniskās bruņošanas iestādes štaba kapteinis Rudolfs L a n d a V.

Alternativa Nr. 1 / strīpota puse no kandidatiem/

Ar Triju Zvaigžņu Ordeni Apbalvojamo

Č e ķ o s l o v a k i j a s k a ŗ a v Ī r u s a r a k s t s.

Kārt. Nr.	Amatsp vārds un uzvārds	Šķira	Piezīmes
1.	František U d r ž a l, Čehosl. apsardz.ministrs	I.	
2.	Jan S y r o v ý, generalis un Čehoslovakijas Galvenā Štaba priekšnieks	I.	
3.	Rudolf K r o u t i l, Čehoslov. apsardzības ministrijas artilerijas un bruņošanas departamenta priekšnieks, generalis	II.	
4!	Adolf S t u d e n ý, pulkvedis Čehoslovakijas Tehniskās bruņošanas pārvaldes Pilzenē priekšnieks	III.	
5.	Inž.František W a g e n k n e c h t majors, Čehoslovakijas Tehniskās bruņošanas pārvaldes nodaļas priekšnieks.	IV.	
6.	Čehoslovakijas Tehniskās bruņošanas pārvaldes kapteinis Rudolfs R a n d á k	V.	
7.	Inž.František N o v á k, apsardzības ministrijas artilerijas un bruņošanas departamenta municijas nodaļas ~~virsleitnants~~ pulkvedis-letnants	III.	
8.	Jan Rezka, pulkvedis tā paša departamenta Ieroču nodaļā	III.	
9.	Julius Philipp, tā paša departamenta lidotāju nodaļas štaba kapteinis	IV.	
10.	Inž.Frant.K o l a ř í k, Pragas tehniskās bruņošanas iestādes priekšnieks	II.	
11.	Inž.Josef Kraus, Pilzenes techn. bruņšanas iestādes kapteinis	V.	

Alternativa Nr.2 / strīpoti septiņi kandidati/.

Ar Triju Zvaigžņu Ordeni Apbalvojamo

Čehoslovakijas karavīru saraksts.

Kārt. Nr.	Amats, vārds un uzvārds	Šķira	Piezīmes.
1.	František U d r ž a l, Čehoslovakijas apsardzības ministrs	I.	
2.	Jan Syrový, generalis un Čehoslovakijas galv.štaba priekšnieks	I.	
3.	Rudolf K r o u t i l, generalis Čehoslovakijas apsardzības ministrijas artilerijas un bruņošanas departamenta priekšnieks	II.	
4.	Adolf S t u d e n y, pulkvedis Čehoslovakijas Tehniskās bruņošanas pārvaldes Pilzenē priekšnieks	III.	
5.	Inž.František W a g e n k n e c h t majors, Čehoslovakijas Tehniskās bruņošanas pārvaldes nodaļas priekšnieks	IV.	
6.	Čehoslovakijas Tehniskās bruņošanas pārvaldes kapteinis Rud. R a n d á k	V.	
7.	Inž.František N o v á k, pulkvedis-leitnants, apsardzības ministrijas artilerijas un bruņošanas departamenta municijas nodaļā	III.	
8.	Jan R e z k a ta paša departamenta ieroču nodaļā	III.	
9.	Ta paša departamenta artilerijas nodaļas pulkvedis Josef M r á z e k	III.	
10.	Julius P h l i p p, tā paša departamenta lidotāju nodaļas štaba kapteinis	IV.	
11.	tās pašas nodaļas virsleitnants František Egert	V.	
12.	Inž.Frant.K o l a ř í k, Pragas tehniskās bruņošanas iestādes priekšnieks	II.	
13.	Inž.Josef K r a u s, Pilzenes tehniskās bruņošanas iestādes kapteinis	V.	
14.	Rokycanu tehniskās bruņošanas iestādes kapteinis Florian Matula,	V.	

./.

32 op V

15. Semtinas techniskās bruņošanas iestādes štaba kapteinis Rudolfs L a n d a V.

Len. N 430
Ar. 426 25.

Konfidenciali.

Augsti godājamais
generaļa kungs,

7 februarī.
N 529.

Par nopelniem Latvijas labā sakarā ar municijas apgādāšanu un darbību abu valstu armiju tuvināšanā Triju zvaigžņu ordeņa dome 17.janvaŗa sēdē principā piekrita to Čekoslovakijas virsnieku apbalvošanai ar šo ordeni, kuŗus savā laikā Jūs resp.kaŗa ministris likāt priekšā, bet ievērojot, ka šis ierosinājums bija iesniegts labi sen atpakaļ, dome ieskatīja par vajadzīgu ievākt vēl ziņas par minētām personām pēc viņu pašreizējā stāvokļa un apstākļiem.

No aizrādījumiem šeklāt pieliktā norakstā Jūs, gribu domāt, nāksat pie slēdziena, ka pirmās divas personas - Stribny un Machar tagad pilnīgi atkrīt (gen.Gaida jau agrāk strīpots), pie kam Stribny vietā nu nāktu Udržal. Bet mūsu konsuls paceļ jautājumu vēl par 13 kaŗavīriem, kuŗiem esot nopelni pasūtījumu kontroldarbu faktiskā izvešanā mums labvēlīgā garā.

Domes priekšsēdētājs Valsts Prezidenta kungs no savas puses atrod, ka tāds apbalvojamo skaits gan būtu par lielu, un tādēļ izteica vēlēšanos, pirms ordeņa domes galīga lēmuma, dzirdēt ari Jūsu atsauksmi par šo personu nopelniem šinī lietā, pie kam ja Jūs tāpat atrastu par pareizu no jauna priekšā likto skaitu reducēt, piem.,uz pusi, tad kuŗus īsti no tiem 6-7 vajadzētu tomēr apbalvot un ar kādu ordeņa šķiru katru.

Sacīto pagodinos Jums, augsti godājamais generaļa kungs, paziņot ar laipnu lūgumu piesūtīt savu atzinumu Prezidenta kunga informēšanai pēc iespējas līdz 7.martam, kad nolikta turpmākā ordeņa domes sēde.

Augsti godājamam

gen.J.R.RUŠKEVICA kungam,

Bruņošanas pārvaldes
priekšniekam.

Ar augstu cieņu

V. P. sekretārs.

PIELIKUMĀ: konsula E.Krasta 1927.g.25.janvaŗa raksta Nr.81.63/27 noraksts.

K.M.

Bruņošanas

pārvalde.

Kancleja.

1927. 22. februarī

№ 3187/53 vk.

Rigā

Slepeni. 34

VALSTS PREZIDENTA SEKRETARIĀTAM

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1927. 23. febr
Ien. № 630 / Izk. № 426

Vadidamies no pievestājiem mūsu Čekoslovakijas konsula š.g.27.janvara rakstā N.Sl.63/27 motiviem jautājumā par šīs valsts virsnieku apbalvošanu ar "Triju Zvaigžņu" ordeni - pievienojos Jūsu ieskatam ka bij. Apsardzības ministris Stribnij un pulkvedis Dr.Macher no apbalvojamo saraksta būtu strīpojami un no jauna ievedams tagadējais apsardzības ministris František Udržal.

Pārējie konsula rakstā minētie Čekoslovakijas virsnieki ņēmuši dzīvu līdzdalību pie mūsu pasūtīto lielgabalu un municijas izgatavošanas uzraudzības,vai nu ar saviem rīkojumiem padotām iestādēm un darbiniekiem, vai ari tieši izpildīdami šos rīkojumus. Minētō apstākļu dēļ esmu taīs domās ka uzrādīto apbalvojamo skaitu ir grūti reducēt un tas nebūtu vēlams ņemot vērā to, ka ari nākotnē būs dažādi mūsu darījumi ar Čekoslovakijas kara ministriju.Tomēr, ja apbalvojamo skaitu nepieciešami samazināt, tad,vadoties no izdarīto pakalpojumu svarīguma, varētu strīpot: 1) pulkvedi Jan Reska, 2) pulkv. Josef Mrazek, 3) štaba kapteini František Loskot un 4) kapteini Eduard Šlechta.

Ordenim priekšā stādīti pavisam 22 virsnieki (samazināšanas gadījumā 18),kuŗus lūdzu apbalvot ar:

I šķiras Triju Zvaigžņu ordeni.

Apsardzības ministri František, Udržal

Galvenā štaba priekšnieku gen.Jan Syrový

II šķiras Triju Zvaigžņu ordeni.

Generali Dr.Rudolfu Kroutil

" Karel Voženilek

III šķiras Triju Zvaigžņu ordeni.

Pulkvedi Adolf Studený

Generali František Kolařik

3/10/V

IV šķiras Triju Zvaigžņu ordeni.

Pulkvedi leitnantu Vilém Křeček
Majoru František Wagenknecht
Pulkvedi leitn. František Novák
Pulkvedi Jan Reska
" Josef Mrázek

V šķiras Triju Zvaigžņu ordeni.

Kapteini Rudolf Randak
Štaba kapt. František Palička
" " Frantíšek Loskot
" " Julius Philipp
Virsleitn. František Egert
Kapteinis Eduard Šlechta
" Josef Krauz
" Oldřich Očenášek
Leitnantu Josef Neduchal
Kapteini Florian Matula
Štaba kapt. Rudolf Landa.

Pārvaldes priekšnieks,
ģenerālis

Kancelejas priekšnieks,
pulkvedis-leitnants

..... ar vislielāko atzinību jāmin ari čeķu nacionalās kustības vadoņi: Dr.Pavlu, Dr.Giersa Vladivostokā, Dr.Blagošs Irkutskā un tagadējais čeķu konsuls Rīgā - (toreiz majors) Košeks Omskā. Visi viņi vienlīdz rūpīgi un gādīgi izturējās pret latvju kareivjiem, izpalīdzēdami ar visu, kas vien tiem bija iespējams, paglābdami daudzreiz no drošas nāves desmitiem latvju karavīru.

Ltn. VV 618, 619, 630
Rk. 426 25.

Konfidenciali. 36

7 martā

Nr 704.

Augsti godājamais konsula kungs,

Šodien ordeņa domes sēde, par kuru pieminēju savā iepriekšējā rakstā, Valsts Prezidenta slimības dēļ, saprotams, nenotika, tā kā priekšā likto virsnieku apbalvošana uzskatāma par atliktu uz kādu laiku - domāju, tomēr ne ilgu.

Izlietojot šo apstākli, turu par vajadzīgu Jūs informēt, ka, izdzirduši par varbūtēju čekoslovaku apbalvošanu, mūsu agrākie Tālo Austrumu vadošie darbinieki ierosinājuši apbalvot ari tos čeķu nacionalās kustības vadoņus, kuŗi, tāpat kā generalis Voženilek, 1919.gadā Sibirijā strādājuši roku rokā ar mūsējiem, rūpīgi izpalīdzēdami un gādīgi pabalstīdami latvju kaŗavīrus viņu centienos apvienoties cīņai par Latviju. Tiek minēti Dr.Pavlu un Dr.Giers, kuŗi toreiz bija Vladivostokā, un Dr.Blagoš - Irkutskā. Būtu no svara dzirdēt Jūsu domas par tiem, reizē aprādot šo personu tagadējo stāvokli valsts vai sabiedriskā dzīvē un, varbūt, minot ari ordeņa šķiru. Ceru, ka Jūs neliegsat savu informaciju un atzinumu priekšā celšanai ordeņa domei.

Augsti godājamam
E.KRASTA kungam,
Latvijas konsulam
Čekoslovakijā.

Vēl ordeņa dome stāv šādas dilemmas priekšā: vai būtu pareizi jau pirmajā gājienā apbalvot ar I šķiru vairākus darbiniekus bez pašas valsts galvas resp.reizē ar to, vai nevajadzētu taisīt gradaciju, piem.pirmajā reizē dot tikai vienam pašam M.kungam. Šo neveiklo stāvokli mums sagāda arvienu tas apstāklis, ka mūsu ordenim nav ķēdes, kuŗu parasti dod valstu galvām kā piedevu I šķirai.

Ar patiesu cieņu

V. P. sekretārs.

PS. Valsts Prezidenta veselības stāvoklis sācis jūtami uzlaboties.

Pee tscheku drauga prof. Subatija

37

Tschekis, kursch pilnigi pahrwalda latweeschu walodu. — Tscheku sinatneeka interese par Latwiju. — Tscheku—latweeschu tuwinaschanas darbs. — Prof. J. Subatijs par tscheku—latweeschu sinatniskeem sakareem.

(No „Pehdejâ Brihdi" Pragas korespondenta.)

Neweens no tschekeem tik labi nepahrwalda latweeschu walodu, kà Tschekoslowakijas Sinatnu Akademijas presidents prof. J. Subatijs. Jau sawos studenta gados winsch dsihwi interesejàs par latweeschu walodu un winu wehsturi. 1873. gadâ prof. Subatijs sahka mahzitees leetaweeschu un latweeschu walodas. Toreis, protams, winam ne prahtâ neeenahza, ka diwdesmitâ gadusimtenî tas buhs tscheku—latweeschu kulturas beedribas preekschsehdetajs un eewehrojams tscheku—latweeschu tuwinaschanas darbineeks. Peezdesmit gadus atpakaļ jauno studentu J. Subatiju latweeschu waloda interesseja no tihri filologiska redses weedokla. Winsch nodarbojàs ar salihdsinoschu filologiju un sewischku wehribu peegreesa Baltijas tautu walodam.

Prof. J. Subatija dsihwe ir zeeschi saistita ar Pragu. Winsch dsimis Pragâ 1855. gadâ, turpat apmekleja gimnasiju un Karla universitati, kurâ tai laikâ wehl waldija tscheku—wahzu gars; Pragâ winsch dsihwoja, ussahka sawu sinatnisko darbibu un turpinaja to tik ilgi, kamehr winu eewehleja atbildigajâ un goda pilnajâ Tschekoslowakijas Sinatnu Akademijas presidenta amatâ. Prof. Subatijs ir walodneeks-sinatneeks un wina spezialitate — salihdsinoschà walodneeziba, bet winsch naw sinatneeks - pedants, kas eerazees tikai sawâs grahmatâs. Neskatotees uf saweem 70 gadeem, tas dsihwi interesejas par sabeedrisko dsihwi. Winsch naw tscheku—latweeschu beedribas preekschsehdetajs tikai uf papira, bet ari aktiws tscheku-latweeschu tuwinaschanas darbineeks. Patlaban prof. Subatijs dsihwi interesejas par latweeschu literaturas propagandu Tschekoslowakijâ. Pats winsch nodomajis tulkot kaut ko no latweeschu beletristikas tscheku walodâ. Nedsamâ sajuhsmâ un aisrautibâ prof. Subatijs jautà man, kahdu no latweeschu sazerejumeem winsch lai iswehletos sawam darbam.

„Gribu mehginat tulkot kahdu literarisku sazerejumu," smaida prof. Subatijs. „Interessanti buhs pascham notwehrot, kà scho jauno darbu twareschu weikt!"

„Bet kà juhs eemahzijatees latweeschu walodu, profesora kungs?"

„Pilnigi patstahwigi — paschmahzibas zeļâ. Pirmà grahmata, kuru es lasiju latweeschu walodâ, bija bibele.

Kad eepasinos tuwak ar latweeschu literaturu un wehsturi, interese par Latwiju tapa arween leelaka. Bet latweeschus Pragâ satikt naw isdewees. Esmu darbojees ari kà lihdsstrahdneeks latweeschu schurnalos. Rakstiju latweeschu walodâ dsejas schurnalam „Austrums", kura komplekti wehl lihds schim ir usglabajuschees Pragas Nazionalà museja bibliotekâ, kur es personigi tos nodewu. Bet „dsihwus" latweeschus ûgi neesmu redsejis!"

Teeschâ satiksmè ar latweeschcem prof. Subatijs nahza pehzkara laikâ, kad starp Tschekoslowakiju un Latwiju nodibinajàs diplomatiski sakari un Pragâ eeradàs latweeschu konsuls insch. E. Krasts. Tad profesoram Subatijam radàs eespehja peeleetot beeschak praksê sawas latweeschu walodas sinaschanas un nemt dsihwu dalibu tscheku—latweeschu kopejâ darbâ.

„Sewischki energiski," saka profesors, „jastrahdà pee tscheku—latweeschu kulturelo sakaru isweidoschanas."

Ja ekonomisko atteezibu laukâ starp Latwiju un Tschekoslowakiju jau sasneegti eewehrojami panahkumi, tad sinatnes sakaru laukâ wehl daudz ko darit. Nepeezeeschama sawstarpeja eepasihschanàs, tulkojot literariskus sazerejumus, uswedot teatros tscheku un latweeschu nazionalàs lugas, apmainot mahzibas spehkus tscheku un latweeschu mahzibu eestahdês.

Iswehledama par sawu lozekli latweeschu sinatneeku Endselinu, Tschekoslowakijas Sinatnu akademija ir pastrihpojusi sawu wehleschanos paleelinat kontaktu starp latweeschu un tscheku sinatneekeem.

„Es tizu," turpina prof. Subatijs, „ka muhsu sinatniskà saite kluhs arween stipraka un Tschekoslowakijâ paleelinasees latweeschu draugu skaits, tàpat kà Latwijâ radisees arween wairak tschekoslowaku tautas labwehlu."

Nobeidsot sarunu, presidents, prof. J. Subatijs man, kà latwju preses preekschstahwjam, laipni israhdija Tschekoslowakijas Sinatnu Akademijas biblioteku un telpas, kuras atrodas Walsts museja ehkâ, un, atwadotees, wehl reis luhdsa nodot sweizeenu Rigai un wisai latweeschu tautai.

J. Pauls.

Tschechoslowakijas-Latwijas ekonomiskàs un kulturelàs saites

(„Pehdejà Brihdi" korespondenta saruna ar Tschechoslowakijas tirdsneezibas palatas austrumu nodalas direktoru F. Matouscheku.)

F. Matouscheks un latweeschi. Latwijas pasihschana. Kà isweidojas Tschechoslowakijas un Latwijas ekonomiskee sakari. Orienteschanàs us Latwijas kurorteem. Riga — tirdsneezibas transitpunkts starp Tschechoslowakiju un Kreewiju.

Latweeschcem wajadsetu tuwak eepasihtees ar saweem tscheku draugeem. Weens no tahdeem ir Tschechoslowakijas tirdsneezibas palatas austrumu nodalas direktors F. Matouscheks. Winsch augu deenu sehd kantori pee milsiga rakstamgalda, apkrauta raibu rakstu lokshnem, broschuram, isgreesumeem no laikraksteem u. t. t.; schis galds — wesels zeltneezibas noslehpums ar neskaitamàm atwilknem, rijolitem, nodalam. Tur eetweetota wesela biblioteka un laikraksta arkiws. Direktora spehzigà figura gandrihs waj pasuhd schajos dokumentu, papiru, grahmatu pluhdos, kuros tas orientejas apbrihnojami weikli un ahtri. Jo tas, luhk, — wina dsihwibas elements — dati, wehstules, sinojumi . . . Saussee skaitli, wina tulkojumà atdsihwojas, palcek interesanti un daudsrunigi . . . Bet, luhdsami, nedomajat, ka direktors F. Matouscheks saus, ihgnis zilweks, kuru waretu raksturot tikai ar wahrdeem „saimneezisks genijs". Ne! — F. Matouscheks ir ari dsihws sabeedribas lozeklis.

Kà tahdu winu pasihst Tschechoslowaku - latweeschu kulturas beedriba, kuras waldè F. M. darbojas rosigi lihds. Tahdu winu eepasina latwju ahrsti, kuri 1926. gada rudenì apmekleja Tschechoslowakiju un kurus tas iswadaja pa wiseem saweem kurorteem; pa brauzeena laiku israhdijàs, ka tas ir ari teizams pawadonis. Wina garais, ejot masleet lihgojoschais stahws, degunkneebis, laipnais smaids palikuschi neisdsehschamà atminà latwju ekskursanteem.

Es, warbuht, pahrak sihki kawejos pee direktora Matouscheka ahreenes apskata, bet daru to pilnigi apsinigi, tadehl, ka newaru parahdit lasitajeem wina fotografiju. Kad luhdsu to dot kahdu klischeju, winsch atmeta ar roku: „Bet man tak naw neweenas! Wisi leek nonemtees, bet neatleek laika!"

Tà tad teeschi pee leetas. „Kad juhs mahzijatees Latwiju pasiht? Kas juhs pamudinaja tik zeeschi un draudsigi un tik daudz ar latwjeem kopà strahdat?" —

„Personigas simpatijas un pahrleeziba, ka tuwaku saimneezisku sakaru nodibinaschana starp Tschechoslowakiju un Latwiju buhtu abàm pusem loti isdewiga. 1919. g. biju Rigà kà tirdsneezibas palatas pahrstahwis; jau tad nahzu tuwakos sakaros ar Latwijas ekonomiskeem waditajeem un guwu pahrleezibu, ka muhsu walstu saimneezisckeem sakareem gaidama sposcha nahkotne. Latwji atstahja us mani darbigas, spehjigas un simpatiskas tautas eespaidu.

Tahdà kahrtà mana darbiba schai wirseenà sahkàs tuhlin pehz Latwijas atdsimschanas. Tscheku—latwju tuwinaschanàs stahw wiszeeschakà kontaktà ar Latwijas konsulu Pragà E. Krastu un muhsu konsulu Rigà.

Abu semju ekonomiskàs saites aug plaschumà ar katru gadu, tirdsneezisko apgrosijumu skaitli paleelinas, ari apmainito pretschu wehrtiba stipri peeauguši.

„Kahdas Latwijas eksportprezes wiswairak peeprasa Tschechoslowakijas tirgû?"

„Linus, tad sweestu . . . bet galwenà kahrtà tomehr linus! Tomehr tas nenosihmè, ka zitas juhsu mantas muhs neinteresetu. Tschechoslowakija eepasihstas ar Latwiju un otradi isstahdès. Weetejais latwju konsulats periodiski sarihko latwju eksportpretschu paraugu nodaļu Pragas isstahdè; un leelas tschechu firmas suhta sawus eksponatus us Rigas mesem. Schahda leetischka, sawstarpiga eepasihschanàs sekmès darijumu noslehgschanu un attihstibu.

Kà Tschekų—latwju kulturas b-bas waldes lozeklis waru peebilst, ka mehs zenschamees saſneegt jo leelu darbibu. Konſuls inſcheneers E. Krafts daudſ puhlas ar lekzijam tſcheku walodâ. Tſchechoſlowakijas ſinatnu akademijas preſidents prof. Subatijs ari allaſch un wiſur ſtahſta par Latwiju. Es nolaſiju radio lekziju par juhſu ſemi. Konſulata telpâs Pragâ Tſcheku—latwju kulturas b-ba eerihkojuſi latwju laſitawu, kurâ war dabut wiſu latwju preſi. **Mehs eeteizam tſchekeem waſaras brihwlaika zekojumos wehrſt marſchrutu no deenwideem uſ ſeemeleem** un deenwidus kurortu weetâ apmekleet latwju peldweetas, kuras man loti eepatikàs pirmâ zekojumâ Baltijas juhras peekraſtê. No Pragas uſ Rigu ſchowaſar gatawojas braukt muhſu dſelſszekneeku ekſkurſija, kas, beſ ſchaubam, ſekmès abu tautu tuwinaſchanos. Ekſkurſija buhs pretwiſite Latwijas dſelſszekneekeem, kuri muhs apmekleja 1926. gadâ.

„Kahda noſihme Rigai kà tranſitpunktam Tſchechoſlowakijas tirdſneezibâ ar Padomiju?"

„Pehz manàm domam: loti leela! Pretſchu eksports uſ SPRS pa uhdenszekeem zaur Rigu iſmakſà tſchechoſlowaku komerſanteem daudſ lehtak, nekà zeſch zaur Poliju! Zerams, ka tadehl Rigas noſihme ſchai ſinâ wehl wairak noſtiprinaſees un tiks iſmantota wairak kà lihdſ ſchim." **J. Pauls.**

39

Latvijas Konsulats Čehoslovakijā

Praha II., Panská 5.

Tel. 205-23, k. 530-23

Telegramu adrese: Latvkonsulats-Praha.

Nr. 73/27

Prāgā 15.martā *192*7.*g.*

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 192 7.g. 22 marta
Ien. Nr. 966 / akt. Nr. 4263

Konfidenciali.

Ļoti godatais sekretara kungs,

atbildot uz Jūsu š.g. 7.marta rakstu Nr.704, vispirms pagodinos paziņot, kā/būtu laikam gan vispareizaki, ja pirmā kārtā tiktu apbalvots Čeķoslovakijas Republikas Prezidents prof.Dr.T.G.Masaryks un ev. arī Čeķu Mākslas un Zinību Akademijas Prezidents, kā arī Čeķu-Latvju Kulturas Biedrības Pragā priekšsēdetājs prof. Dr.J. Zubaty, kuŗi abi Čeķoslovakijā ieņem cienijamu izcilus stāvokli. Kas attiecās uz agrakiem Tāļo Austrumu čeķu nacionalās kustības vadošiem darbniekiem, tad, protams, no Jums pievestie kandidati, kā tagadejais Čeķoslovakijas sūtnis Kodaņā Dr. Bohdan Pavlu, Berlines sūtniecības padomnieks Ph.Dr.Josef Blahoš un sūtnis Varšavā Dr. Václav Girsa visi būtu apsveicami. It seviški tas attiecās uz Dr. Girsa, kuŗš, kā dzirdams, tiks drīzakā laikā akkreditets par sūtni Baltijas valstīs.Dr.Girsas apbalvošana nāktu lielā mērā par labu mūsu tāļako draudzigo sakaru izveidošanai. Bez minetiem esmu jau savā laikā iesniedzis ārlietu ministrijas ģenerāl sekretaram H.Albata kungam priekšlikumu apbalvot ar mūsu "Triju Zvaigžņu Ordeni" vairākas personas, kuŗām piekrīt lieli nopelni Latvijas-Čeķoslovakijas kulturelo un saimniecisko sakaru veicinašanas ziņā.Minetā raksta norakstu nosūtu Jums pielikumā.

Atļaujos vēlreiz uzsvērt, ka apbalvoša-

22.3.

Ļoti godatam
J.Grandau kungam,
Valsts Prezidenta sekretaram,
R i g ā.

40 op

nai vajadzetu notikt tādā veidā, ka tiktu vispirms apbalvotas tikai divas iepriekš minetās izcilus personas, jeb arī tiktu apbalvoti uz reizi visi kandidati.

1.Pielikums.

Ar patiesu cieņu

Latvijas konsuls Prāgā.

Latvijas Konsulats Čekoslovakijā
Praha II., Panská 5.
Tel. 205-23, kl. 530-23.
Telegramu adrese: Latvkonsulats Praha.

41

Norakst s.

Prāgā 5.martā 1926.g.

N. 508/26.

Augsti godatais ministrijas
pārvaldnieka kungs,

pēc man privati no valsts prezidenta kanclejas pienākušām ziņām būtu iespējami ierosināt priekšlikumu par to, lai daži Čeķoslovakijas valsts izcilus darbnieki tiktu apbalvoti ar mūsu "Triju Zvaigžņu Ordeni". Apbalvotas tiktu tikai tādas personas, kam būtu neapšaubami nopelni abu valstu saimniecisko, kulturelo, jeb politisko sakaru tuvinašanas ziņā, sakarā ar ko laipni lūdzu Jūs dot no savas puses piekrišanu šīs lietas tāļakvirzišanai.

Apbalvošanai priekšāstādamas būtu sekošas personas:

1/ Prof.Dr.Josefs Zubaty, Čeķu mākslas un zinību akademijas prezidents, viens no visievērojamakiem Čeķoslovakijas-Latvijas kulturelo sakaru veicinatājiem, jau priekš 20 gadiem prof. Zubaty ir darbojies, kā latvju valodas pētnieks pie toreiz iznākošā žurnala "Austrums", bez tam minetais ir labs latvju valodas pratejs, Čeķu-latvju kulturas biedrības priekšsēdetājs.

2/ Dr. med.Václáv Girsa, ārkārtejais sūtnis un pilnvarotais ministrs, ārlietu ministra Dr.E.Beneša v.i., centigs Latvijas-Čeķoslovakijas oficialo sakaru veicinātājs, dedzigs mazo tautu un valstu draugs un labvēlis.

Augsti godatam

H. A l b a t a kungam,
ārlietu ministrijas
pārvaldniekam,
R i g ā.

Latvijas Konsulats Čekoslovakijā
Praha II., Panská 5.
Tel. 205-23, kl. 530-23.
Telegramu adrese: Latvkonsulats-Praha.

№.....

Noraksts. 42

Rigā 5.martā 1927.g.

3) K. Baahe

/turpinājums/

bet dažadu svarigu iemeslu dēļ šis ceļojums ir bijis jaatliek, stāv sakaros ar Rigas pilsētas galvu Andersonu.

4/ Čekoslovakijas ārlietu ministrs Dr. Eduards Benešs, ievērojams abu valstu saimniecisko un politisko sakaru veicinatājs, savā laikā lielā mērā pabalstija Latviju Tautu Savienībā pie vācu muižnieku sūdzības atraidišanas .

5/ Dr.Fr.Samek Pragas tirdzniecības un rūpniecības kameras vaditājs un generalsekretars, kā arī Čekoslovakijas parlamenta deputats un ievērojams čeķu tautsaimnieks, viens no viseņergiskakajiem Latvijas-Čekoslovakijas saimnieciskо sakaru veicinatājiem un pabalstitājiem. Abu valstu saimnieciskās tuvinašanas darbības laukā Dr. Fr. Samek piekrīt ne mazaki nopelni, kā prof. Dr. J.Zubaty kulturelo sakaru veicinašanas ziņā. Dr.Fr.Samek ir lielā mērā propagandejis Latviju savos saimnieciskā rakstura preses organos , kā arī priekšslasijumos.

Minetās 5 personas būtu iedalamas pie atzinības zīmes piešķiršanas visaugstakā pakāpē.

6/ Vincents Červinka, plaši pazīstamais laikraksta "Národní Listy" galvenais redaktors, ir sarakstijis un publicejis veselu daudzumu dažada satura patiešam labvēligu un draudzigu rakstu, sirsnigs latvju tautas draugs un labvēlis , ir pašaizliedzi

Latvijas Konsulats Čekoslovakijā

Praha II., Panská 5.

Tel. 205-23, dk. 530-23.

Telegramu adrese: Latvkonsulats-Praha.

Prāgā 5.martā *1926.g.*

Nr......

/turpinājums/

gi veicinājis abu tautu savstarpejos sakarus.

7/ Fr.Matoušek, Pragas tirdzniecības un rūpniecības kameras direktors un Austrumu, resp. Baltijas valstu nodaļas vaditājs, "Slovenské Trhy" redaktors, kur propagandē Latviju, uzturās ilgaku laiku Rigā pēc atgriešanās ir publicejis vairakus labvēligus rakstus par Latviju. Direktoram Fr.Matoušek ir piešķirami tie paši nopelni, kas generalsekretaram Dr.Fr.Samek, jo tie strādā roku rokā vienā iestādē.

8/ Arne Laurins, "Prager Presse" pusoficiozā /Dr.Beneša/ dienas laikraksta redaktors, ievērojams Latvijas-Čekoslovakijas preses un kulturelo sakaru veicinatājs

9/ Dr. Jan Skalický ārlietu ministra Dr.E.Beneša kabineta šefs, abu valstu oficialo sakaru energisks veicinatājs un pabalstitājs.

10/ Dr.Emils Čermáks Čekoslovakijas oficiālā preses biroja /ČTK/ direktors un it seviški abu valstu preses sakaru ievērojams veicinātājs, uzticams Latvijas draugs.

11/ Jan Hajek, Čekoslovakijas ārlietu ministrijas preses nodaļas vaditājs, ievērojams sakaru veicinatājs , nevien oficiali, bet arī privati uzticams Latvijas draugs un labvēlis.

12/ Prof.J.Urban

430

Čeķoslovakijas izglītības ministrijas Baltijas valstu nodaļas vaditājs abu valstu oficialu un privatu sakaru veicinatājs.

13/ Dr.Otto Butter, Čeķoslovakijas ārlietu ministrijas preses nodaļas vaditāja v.i. ,ievērojams abu valstu savstarpejo sakaru veicinatājs , uzticams Latvijas draugs.

14/ Prof. Rudolfs Friedrichs, Brnas vidus skolas direktora v.i. sarakstijis lielu daudzumu dažada satura patiešam draudzigu un labvēligu rakstu par Latviju dažados Moravijas laikrakstos, latvju valodas pratejs,

15/ Inž. Frant.Durdik, padomnieks, energisks kulturelo un saimnieciško sakaru veicinatājs,

16/ Dr. Karel Prager, advokats, it seviški preses, kā arī vispārigi kulturelo sakaru ievērojams veicinatājs.

Beidzot laipni ar šo lūdzu Jūs, augsti godatais ministrijas pārvaldnieka kungs, šo ierosinājumu pabalstit un tāļak virzit "Triju Zvaigžņu"Ordeņa" Domei un pateicos Jums daudzkārtigi jau iepriekš.

Lūdzu saņemt, augsti godatais ministrijas pārvaldnieka kungs, pie šīs izdevības manas dziļas augstcienības apliecinājumu.

Par ~~tulkojuma~~ norakstu pareizību:

Latvijas konsuls Prāgā.

Dr. Girsa — Tschekoslowakijas suhtnis Latwijâ.

(„Brihwàs Semes" spezialtelegrama.)

Par suhtni Rigâ eezelts lihdsschinejatis politiskais direktors Tschekoslowakijas ahrleetu ministrijâ Dr. Girsa, weens no spehjigakeem tscheku diplomateem un labs Austrumeiropas jautajumu pasineis. Winsch buhs suhtnis ari Polijâ, Igaunijâ un Somijâ un eeradisees Rigâ aprilî, eesneegt sawas pilnwaras. Jaunà suhtna sehdeklis buhs Warschawa un konsulam J. Koschekam Rigâ paredsetas chargè d'affaires pilnwaras. Ar jaunà suhtna eezelschanu Tschekoslowakija grib nodibinat zeeschaku kopdarbibu ar Baltijas walstim.

Sweizam Latwijas draugu!

Wakar ar Warschawas wilzeenu Rigâ eeradàs **jaunecezeltais Tschechoslowakijas fuhtnis Dr. Girsa.**

Wisutuwakajâs deenâs winsch stahdis walsts presidentam preekschâ sawas akreditiwu grahmatas.

Dr. Girsa ir **wezs latweeschu draugs.** Winu it labi pasihst Sibirijâ dsihwojoschee latwji. Dr. Girsa paschureis ir 50 gadus wezs, pehz sawas profesijas eezeenits ahrsts; bet jau senlaikus nodewees **tschechu brihwibas kustibas** politiskajam darbam.

Kad 1917. gadâ pehz zariskàs waldibas krischanas Kreewijâ no brihwprahtigâ guhstâ krituscheem tschechu kareiwjeem sastahdijàs tschechuslowaku bataljoni, Dr. Girsa, nostahjàs tschechu nazionalàs padomes preekschgalâ. Wina nopelnam un tahlredsibai waram buht pateizigi, ka tschechi 1918. gadâ usņehmàs waronigàs pret leelineezisкàs zihņas Sibirijâ, kuŗas beidsàs ar spihdoschu uswaru. **Tad sem tschechu uswaras karogeem sawu aissardsibu guwa muhsu pirmais latweeschu kareiwju pulks — Troizkas pulks, sem kapit. Dahrdsiņa wadibas.**

Wehlak notikumi Dr. Girsu nostahdija Tschechijas-Slowakijas waldibas preekschstahwja amatâ Sibirijâ un wiņa kopdarbibai ar leelwalstu preekschstahwjeem **mehs waram pateiktees, ka latweeschu kara weenibas: Troizkas un Imantas pulki, wareja sawu latwisskàs spihtibas karogu pretim stahdit kreewu pahrspehkam.**

Dr. Girsa personâ wisi latwji war apsweikt muhsu tautas un muhsu brihwibas zihņu nesawtigu draugu, kuŗu ar sajuhsmu apsweiksim muhsu brihwajâ semê, kà mums draudsigas un zihņâs brahligas tautas preekschstahwi. **Imanteets.**

"Latvijas Sargs" 1927.g.11.VI.

Len. N 906
Sr. 426 25.

Augsti godājamais

ģeneralkonsula kungs,

Sakarā ar Jūsu š.g. 15.marta rakstu Nr.73/27 (konf.), turu par savu pienākumu Jums paziņot, ka domātā apbalvošana ieilgst dažu formalitatu dēļ. Jaunais Valsts Prezidents, cik vērojams, centīsies atturēties no ārzemnieku priekšā likšanas domei savā vārdā, kā to mēdza darīt viņa priekšgājējs; šādiem iesniegumiem vajagot nākt no ārlietu ministŗa. Liekas, tas ari pareizi būtu. Tādēļ, joprojam uzturot ierosinājumu par apbalvošanu, Jums attiecīgi soļi būtu jāsper Ārlietu ministrijā. Prezidenta kungs no savas puses ir aizrādījis ministrim, ka vēlams šo jautājumu ātrāk nokārtot.

Ar patiesu cieņu

S e k r e t a r s.

Augsti godājamam

E. K r a s t a kungam,

Latvijas generalkonsulam
Čekoslovakijā.

1927.g. 23 maijā Nr. 1906.

Latvijas
ārlietu ministrs.

Ministre des Affaires Etrangères
de Lettonie.

Rīgā,

Nr.A,093.102/ 14496.

Konfidenciali.

Rīgā, 1927.g.6.julijā.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1927 g. 6. jūnijā
Nr. 2691 /akt. Nr. 4125

Augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs,

Atgriežoties pie Jūsu š.g.23.aprila raksta Nr.1322 un mana š.g.26.aprila raksta Nr.A.093.102/8913 pagodinos apbalvojamo ārvalstnieku lietā ziņot sekošo:

.....

3. Čekoslovakijas un citu valstu pilsoņu apbalvošanu ari lūdzu atlikt vēlākam laikam, jo katra apbalvošana plašākos apmēros uzskatama kā zināma politiskā demonstracija, kas citās valstīs saceļ nemieru.

Pie ārvalstu apbalvošanas varētu atgriezties, ja ar attiecīgo valsti noslēgtu kādu svarīgu līgumu, jeb caur kādu citu politisko aktu apbalvošanai varētu atrast saprotamus iemeslus.

Izlietojot šo gadījumu, lūdzu Jūs, augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs, pieņemt manas visaugstākās cieņas apliecinājumus.

/F. C i e l e n s/

Ārlietu ministris.

Augsti godājamam
G. ZEMGAĻA kungam,
Latvijas valsts
Prezidentam.

Lev. N 906
Sk. 426 25.

N 43

1927. g. 6. jūlijs prot. № 10

Apbalvots ar ordeņa
I šķiru.

1927.g. 12. julijā.

A2639.

Augsti godājamais
Darbvedis
ministŗa kungs,

Čekoslovakijas Republikas Prezidentu prof.Dr.T.G. M a s a r y k uz manu priekšlikumu ordeņa dome vienbalsīgi iecēla par šī ordeņa Lielkrusta Komandieri.

Nosūtot Jums ordeņa insignijas kopā ar statutiem, laipni lūdzu Jūsu, augsti godājamais ministŗa kungs, attiecīgu rīcību un gādību likt nodot tās apbalvotam Prezidentam Dr.Masaryk kungam, pie tam apsveicot viņu manā vārdā. Ordeņa diploms sekos. Par izsniegšanu lūdzu paziņot ordeņa domes informēšanai.

Ar patiesu cieņu

/ G. Z e m g a l s /
VALSTS PREZIDENTS
Triju zvaigžņu ordeņa domes priekšsēdētājs.

Augsti godājamam
F. C i e l e n a kungam,
ārlietu ministrim.

49

LATVIJAS
ĀRLIETU MINISTRS.
MINISTRE DES AFFAIRES ETRANGÈRES
DE LETTONIE.
RIGA.

Riga, 1927.g.18.julijā.

No.A. 093.102/ 15537

Valsts Prezidenta kanc. Ien. 21. jūlijā 2839 42625

Augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs,

Apstiprinot Jūsu š.g. 12.julija raksta Nr.2639 saņemšanu, pagodinos paziņot, ka neesmu kavejies rakstam pieliktās Triju Zvaigžņu Ordeņa Lielkrusta komandiera insignijas un statutus nosūtīt apbalvotam Čekoslovakijas Republikas Prezidentam prof.Dr.T.G.MASARYK kungam.

Ordeņa nozīmes izsniegt Prezidentam Masaryk kungam un izteikt viņam Jūsu apsveikumu esmu uzdevis mūsu generalkonsulam Pragā E.Krasta kungam.

Lūdzu Jūs, augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs, arī pie šī gadijuma pieņemt manas visaugstākas cieņas apliecinajumus.

Arlietu ministrs.

Augsti godājamam
G. Z E M G A L A kungam,
Latvijas Valsts Prezidentam.

LATVIJAS GENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAKIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 192 7. g. 19. julijā
Ieg. Nr 2819 / akt. Nr 4262/25

Prahā, BANSKÁ 5
Télégrammes: LATVOKONSULATS

50

14.julijā 192 7g.

Sl. 95/27g.

Ļoti godatais sekretara kungs,

pateicoties uz vislabako Jums, mūsu Valsts Presidentam, kā arī "Triju Zvaigžņu" ordeņa domei par ordeņa lielkrusta piešķiršanu Čekoslovakijas republikas presidentam prof.Dr.T.G.Masarykam, lūdzu neatteikties paātrināt pārejo čeķu kandidatu apbalvošanu. Dažas dienas atpakaļ ir ticis iesniegts attiecigs raksts mūsu ārlietu ministrim F.Cielena kungam dēļ tālakvirzīšanas Jums. It seviški nepieciešami būtu piešķirt ordeni, kā izcilus personai, mūsu tautas ilggadejam labvēlim, čeķu mākslas un zinību akademijas presidentam prof.Dr.J.Zubaty, kuŗam piekrīt vislielakie nopelni abu tautu kulturelo sakaru veicināšanas ziņā.

Cerība, ka saņemot attiecigo saraksti no ārlietu ministrijas šaī lietai tiks dots labvēligs virziens, palieku ar patiesu cieņu

Ļoti godatam

J.G r a n d a u kgam,
Valsts Presidenta
sekretaram,

R i g ā.

Latvijas generalkonsuls Pragā.

50 ℓ

Augsti godājamais
generalkonsula kungs,

1927. 20. julijā.

№2740.

Atbildot uz Jūsu 14. jūlija rakstu Nr. Sl. 95/25, pagodinos paziņot, ka Čekoslovakijas republikas prezidentam T.G. Masaryk kgm piešķirto uz Valsts Prezidenta priekšlikumu Triju zvaigžņu ordeni Prezidenta kungs nodeva ārlietu ministrim tālākai gādībai un rīcībai dēļ izsniegšanas apbalvotam, apsveicot Prezidenta vārdā. Nupat uzzināju, ka ārlietu ministris to sūtot Jums ar attiecīgu uzdevumu. Par pārējiem čekoslovakiem no ārlietu ministŗa iesniegums vēl nav saņemts.

Laipni lūdzu paziņot man T.G. Masaryk kunga pilnus priekšvārdus un titulējumu, kāds būtu ierakstāms viņa ordeņa diplomā, kuŗu savā laikā piesūtīšu Jums nodošanai.

Ar patiesu cieņu

V. P. sekretārs.

Ģeneralkonsulam Krastam.

51

LATVIJAS GENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAKIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Praha, 26. julijā 192 7
PANSKÁ 5
Télégrammes: LATVOKONSULATS

Nr.Sl.96/27.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 192 7 g. 9. augusta
Ien. Nr. 3005 / akt. Nr. 4262/25

S t e i d z a m i.

Ļoti godatais sekretara kungs,

Atsaucoties uz Jūsu š.g.20.julija rakstu Nr.2740,Čekoslovaķijas Valsts Prezidenta T.G.Masaryk kga apbalvošanas lietā ar mūsu Triju Zvaigžņu ordeni,pagodinos Jums paziņot,ka Prezidenta kunga pilnie priekšvārdi un titulejums ir sekoši: Čekoslovaķijas republikas prezidents,prof.Dr. Tomaš G a r y k M a s a r y k.

Būtu Jums ļoti pateicigs,ja Jūs paātrinatu minetā ordeņa un viņa diplomu izsūtīšanu,jo vietejā presē ir jau parādijušās ziņas par T.G.Masaryka kga apbalvošanu.

Ar patiesu cieņu

Latvijas generalkonsuls Pragā.

Ļoti godatam

J. G r a n d a u kungam
Valsts Prezidenta sekretaram

R i g ā.

I šķiras - Viņa Ekselence Čekoslovakijas Republikas

Prezidents prof.Dr.Tomaš G.M a s a r y k

1927.g.6.julijā

Nr.43

53

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Pragā, 4.augustā 1927.g.

Nr.Sl. 97/27.

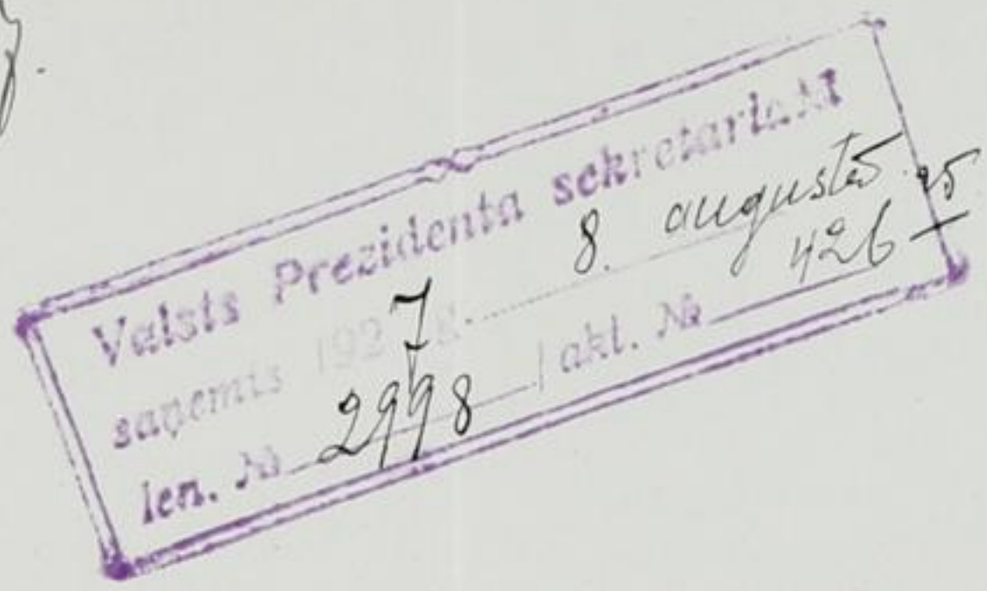

Ļoti godatais sekretara kungs,

Papildam pie sava š.g.26.julija raksta Nr. Sl.96/27, pagodinos paziņot Jums, ka saņēmu šodien Čekoslovakijas republikas prezidentam prof.Dr.T.G. Masaryka kungam piešķirto Triju Zvaigžņu ordeni. Lūdzu steidzami man paziņot, vaj ordenis būtu nodomdams jau tagad apbalvotam prezidentam, jeb janogaida vēl diploma piesūtīšana, pēdejā gadijienā lūdzu paātrinat šīs lietas nokārtošanu.

Pie šīs pašas izdevības pagodinos Jums aizrādīt, ka Čekoslovakijas valsts prezidents patlaban uzturās ārpus Pragas un visā drīzumā sagaidama viņa izbraukšanu uz vasaras rezidenci Slovakijā, tā kā ordeņa nodošana pēdejā gadijienā būs saistīta ar lielakiem ceļa izdevumiem *) tad laipni lūdzu neatteikties man paziņot, kas minetos izdevumus atlīdzinās. Sagaidot Jūsu drīzu atbildi minetā lietā, palieku ar patiesu cieņu

Latvijas generalkonsuls Pragā.

Ļoti godatam

J. G r a n d a u a kungam

Valsts Prezidenta sekretaram

R i g ā.

---

* pie 500 čehu kronam.

Lēn. rr 2839, 2998, 3005
Ak. 426 25.

54

Augsti godājamais generalkonsula kungs,

1927.g. 10. augustā.
Nr 2929.

Atbildot uz Jūsu 4.augusta rakstu Sl. 96/27, ar kuŗa saturu iepazīstināju Valsts Prezidenta kungu, pagodinos paziņot, ka ordeņa insigniju nodošana Lielkrusta Komandiērim Dr.T.G.MASARYK kungam izdarāma nekavējoties,negaidot diploma piesūtīšanu,kuŗu pēc Jūsu raksta Nr.96/27 (26.julijā) norādījumiem nu tikai pagatavos un savā laikā tāpat Jums piesūtīs. Tomēr Prezidenta kungs domā, ka liekus izdevumus nevajadzētu taisīt, bet ja tādi neizbēgami, tad Jums būtu jāgriežas Ārlietu ministrijā, no kuŗas saņēmāt uzdevumu ordeni izsniegt. Par turpmāko gaidīsim informaciju.

Augstī godājamam
E.K r a s t a kungam,
Latvijas generalkonsulam
Prāgā.

Ar patiesu cieņu

V. P. s e k r e t a r s.

LATVIJAS GENERĀLKONSULATS
ČEKOSLOVAKIJĀ
PRAHA II., PANSKA 5

PRAHA 25
27.VII.27 VI
ch

Ļoti godatam

J. G r a n d a u kungam

Valsts Prezidenta sekretaram

Latvija-Lettonie.

R i g ā.

P i l ī.

TELEGRAFS

17-14

TELEGRAMA

= Valsts prezidenta

sekretaram Riga

ss praha tgf 04322 22 16/8 15/05

Pieņemta 16-VIII 192 g.

no

Pieņēma

VRŠ № 41

Šķira | Vārdu skaits | Nodota

tv.

v.

š.

plkst.

Dienesta pieziņas

17 Valsts Prezidenta sekretariata

saņemts 1927. g. 17. augustā

ien. № 3079 akt. № 426/25

= pec vietejam parasam nepleciesami diplomu nodot reize ar ordeni paatrinat piesutisanu citadi ceļas ļiekļi ceļa izdevumi 467 latvokonsulats +

HOD 17.8. gnd

17. VIII

Praha Latvokonsulats

467 Bet mūsu parašas citādas

Steidzam pagatavot vēl šinī mēnesī.

Grunduls

Armijas spiestuve.

56

LATVIJAS GENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAKIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Praha, 17.augustā 1927.g.
PANSKÁ 5
Télégrammes: LATVOKONSULATS

Nr. 1759/27.

Valsts Prezidenta sekretariāts
22. augusts 1927
Nr. 4262
Ier. 3128

Konfidenciali.

Ļoti godatais sekretara kungs,

pagodinos apstiprināt sekošas Jūsu telegramas saņemšanu: "467 Bet mūsu parašas citadas, steidzam pagatavot vēl šinī mēnesī - Grandaus" un piemetinu ka pēc maniem personigiem novērojumiem vietejā ārlietu ministrijā, ~~tad~~ sakarā ar ilgo novilcinašanu piešķirtā ordeņa nodošanā bez diploma mums varetu celties mazas nepatikšanas. Bez tam, ka zinams Presidents šimbrīžam uzturās ārpus Pragas un neatgriezisies uz galvas pilsētu apmēram līdz novembra sākumam . Gadijumā, ja ordeņa nodošanu varetu izdarit īsakā laikā, tad ceļa izdevumi būtu daudz mazaki, jo vēlak prezidents pārbrauc no Karlsbades kurorta uz savu otro vasaras residenci Topolčanu pili Slovakijā.

Sagaidot Jūsu drīzo atbildi šaī lietā palieku

Ļoti godatam
J.Grandau kungam,
Valsts Presidenta
sekretaram,
R i g ā.

Ar patiesu cieņu
Latvijas generalkonsuls Pragā.

568/V

Latvokonsulats

P r a h a

Pie 3075 Diplomu nosūtam Jums šodien

G r a n d a u s

Telegrama 27.augustā

Augsti godājamais

1927.g. 23. augusta
N 3075.

generalkonsula kungs,

Sakarā ar Jūsu 17.augusta rakstu Nr.1739 pagodinos paziņot, ka diplomu būs iespējams parakstīt 30.vai 31.augustā,pēc kam tanī pašā dienā to Jums nosūtīšu pa pastu, kā ari piezīmēju, ka Prezidenta kungs vēlreiz izteiça savu ieskatu, ka tas tomēr nevarētu būt iemesls ordeņa insigniju izsniegšanas aizkavēšanai.

Ar patiesu cieņu

V.P. sekretars.

Ģeneralkonsulam
Ed.Krastam.

57

1243

TELEGRAFS

RIGA 21

TELEGRAMA

= valsts presidenta

sekretaram riga .=

:" s s praha 1507 12 2/9 11 10= etat

№

Pieņemta 2/IX 1927 g.

no

Pieņēma

VK № 72

Skaita	Vārdu skaits	N o d o t a
11	57 tv.	/ plkst.
	v.	
	s.	

Dienesta pieņemts

Valsts Prezidenta sekretariata saņemts 1927 2. Sept. Ien. № 3266 Izs. № 426

= diplomu nesaņemam ludzam pazinot kur urget 469-

= latvokonsulats .+

1927. g. 3. IX

Latvokonsulats

P r a h a

Nr. 1363. Kvīte 27 augustā 304 No šejienes tūlīn ari nosūtīts

G r a n d a u s

58

TELEGRAFS

17/57

TELEGRAMA

Valsts prezidenta

sekretaram riga =

ss praha tgf 03289 13 3/9 1522 № .....

Pieņemta 3/IX 192 7 g.

no VRS. 14. 58

Pieņēma Egl

Vārdu skaits ...ra

.....tv.

.....v.

.....š.

Nodota

...../..... plkst.....

Dienesta piezīmes

. etat =

= tomer diploms prāgaa navsanemts ludzam lietu izmeklet 470=

latvokonsulats

Valsts Prezidenta sekretariatā
saņemts 1927. g. 5 IX.
Ien. № 3271 / akt. № 4265

Latvokonsulats

470 Pastdirectors apgalvo

[redacted] žodien vai rītdien Jūs

zaņemšot

Grandans

5. IX.

Armijas spiestuve.

59

LATVIJAS GENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAKIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Praha, 2.septembrī 1927.g.
PANSKÁ 5
Télégrammes: LATVOKONSULATS

Valsts Prezidenta sekretariāts
Saņemts 1927.g. 5. Sept.
Ķēn. Nr. 3080 Lieh. Nr. 4265

№ 1871/27

Steidzami!

Augsti godatais sekretara kungs,

pagodinos apstiprināt sekošas Jūsu telegramas saņemšanu: "Pie 3075 diplomu nosūtam šodien - Grandaus", minetā telegrama ir tikusi no Jums nodota 27. augustā plkst.12.45, bet līdz pat šim laikam neesam saņēmuši diplomu, sakarā ar to telegrafeju Jums šodien:"Diplomu nesaņemam, lūdzam paziņot kur urget No.469 -Latvokonsulats", ko kārtības labad apstiprinu un laipni lūdzu Jūs neatteikties noskaidrot, kur diploms patlaban atrodās; gadijumā ja diploms vēl līdz šim laikam nebūtu no Rigas izsūtits, lūgtu viņa izsūtīšanu paātrināt, jo sakarā ar novilcinašanos man varetu celties visai nevēlami sarežģijumi pie ordeņa nodošanas Čekoslovakijas republikas presidentam,

Iepriekš pateikdamies

Ar patiesu cieņu

Latvijas generalkonsuls Pragā.

Augsti godatam
J.Grandau kungam,
Valsts Presidenta
sekretaram,
R i g ā.

Ien. nr 3266, 3271, 3280
Ar. 426 25.

60

Augsti godājamais

generalkonsula kungs,

Rīgā 5 septembrī.

N 3321.

Apstiprinot Jūsu 2.septembŗa raksta Nr.1871 saņemšanu, tāpat ari telegramas Ņr.470 saņemšanu, uz kuŗu nupat atbildēju, ka, pēc Rīgas pastdirektora apgalvojuma,27.augustā izsūtīto diplomu Jūs saņemšot šodien vai rītdien, pagodinos piebilst, ka, neskatoties uz šo aizrādījumu, un paskaidrojumu, ka šādi sūtījumi parasti ejot gan līdz Pragai 8-9 dienas, jo tranzitējami caur Poliju, reizē ar šo pieteicu Rīgas pasta kantorim pieprasījumu tūlīn meklēt pakaļ un novērst gausību.

Ar patiesu cieņu

A. god.
Ed.KRASTA kungam,
Latvijas generalkonsulam
Čekoslovakijā.

61

LATVIJAS GENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAKIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Praha, 7.septembrī 1927.g.
PANSKÁ 5
Télégrammes: LATVOKONSULATS

Nr. 1920/27.

Valsts Prezidenta sekretariāts
Ien. Nr. 1925/8. 12.IX.
Izc. Nr. 3338 / akt. Nr. 426

Augsti godatais sekretara kungs,

pagodinos apstiprināt sekošas Jūsu telegramas saņemšanu"469.Kvīte 27.aug 304 no šejienes tūlit arī nosūtits - Grandaus" uz ko atbildeju telegrafiski:"Tomēr diploms Pragā nav saņemts lūdzam lietu izmeklet 470-Latvokonsulats", pēc tam saņēmu Jūsu sekošo telegramu"470.Pasta direktors apgalvo šodien vaj rītdien Jūs saņemšot - Grandaus".

Beidzot tikai šodien saņēmu diplomu, izrādijās, ka lielā nokavešanās ir notikusi aiz tā iemesla ka i Čekoslovakijā, i Polijā diploma nosūtišana bija aizkavejusies muitas formalitatu dēļ.

Saņemot diplomu tūlit arī stājos sakaros ar vietejo ārlietu ministriju dēļ audiences piešķiršanas pie Republikas Presidenta T.G.Masaryka, izrādijās ka Presidents ir drusku saslimis, tomēr attiecigais ārlietu ministrijas referents izteica pārliecību ka ordenis līdz ar diplomu varbūt varēs tikt nodots Presidentam tuvakā nākotnē.

Augsti god.
J.Grandau kungam,
Valsts Presidenta
sekretāram,

Ar patiesu cieņu

Latvijas-Generalkonsuls
Consul Général de Lettonie

62

LATVIJAS GENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAKIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Praha, 24.zeptembrī 7 192

PANSKÁ 5.
Telegrammes: LATVIJAS KONSULATS

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1927.g. 30. SEPT.
Ien. Nr. 3551 akt. Nr. 4266

Nr.2049/27.

Augsti godatais sekretara kungs,

"Triju Zvaigžņu" ordeņa nodošana Čekoslovakijas prezidentam T.G.Masarykam vēl arvienu novilcinas.

Kā jau Jums ar savu š.g.7.zeptembra rakstu Nr.I920/27 ziņoju,T.G.Masaryks bij ieradies zeptembra sākumā Pragā,bet tā kā viņš bij saslimis tad nepaspēju viņam to nodot.I3.zeptembrī tiku komandets kā Latvijas valdības delegats uz socialā progresa starptautiskās asociacijas II asambleju Vīnē,par manu prombūtnes laiku Masaryka kungs bij atveseļojies un aizbraucis uz savu otro vasaras rezidenci Topolčanu pili Slovakijā,kur viņš uzturesies apm.līdz oktobra beigām.Tā kā braukšana uz Topolčaniem būs saistīta ar lielakiem izdevumiem,tad es no savas puses liktu priekšā ordeņa nodošanu atlikt līdz oktobra beigām t.i.apbalvošanu izdarit 28.oktobrī Čekoslovakijas Republikas svētkos.

Sagaidot Jūsu atbildi šaī lietā palieku

Ar patiesu cieņu

Latvijas generālkonsuls
Pragā.

Augsti godatam
J. G r a n d a u kgm
Valsts Prezidenta sekretaram

R i g ā.

len. vv 3338 un 3551
Sk. 426 25.

63.

Augsti godājamais
ģenerālkonsula kungs,

Pagodinos paziņot, ka

1 oktobrī.1927.g. uz Jūsu 24.septembŗa raksta Nr.2049/27, kad to

N3620. cēlu priekšā Valsts Prezidenta kungam, pēdējais atzīmēja "Piekrītu.30.IX.27.G.Z."

Pie šī gadījuma apstiprinu ari Jūsu 7.septembŗa raksta Nr.1920/27 saņemšanu.

Ar patiesu cieņu

A.god. E.KRASTA kgm.

V. P. sekretars.

Satiksmes Ministrija.

Rīgas
galvenais pasta kantoris.

"3"oktobrī 1927.g.
№ 15511

Rīgā,
Pasta tekošais rēķins № 94.

64

Valsts Prezidenta Sekretariatam, -
Rīgā.

4. oktobrī
1927.g.
3593

426 25

Uz š.g.5.septembra rakstu paziņoju, ka nodotā uz pastu Rīgā š.g.27.augustā bezvērts paka Nr.304 ar adresi: "Consulat Général de Lettonie, Praha", pēc ievāktām ziņām, izsniegta š.g.7.septembrī pēc piederības.

Kantora priekšnieks

202
Pie akt. 4.10.

Ārk. 426.[75]

Augsti godājamais ģeneralkonsula kungs,

1927. g. 11 oktobrī.
N 3740.

Ar šo dienu iesākas Triju zvaigžņu ordeņa domes sesija, kurā paredzams noturēt vairākas sēdes apbalvojumu izspriešanai uz 18.novembri.

Ievērojot, ka ari daži Jūsu ierosinātie apbalvojumi palikuši neizšķirti, jo no ārlietu ministŗa nav domei iesniegti, par sacīto pagodinos Jums paziņot zināšanai.

Aug. god.

E.KRASTA kungam,
Latvijas generalkonsulam
Čekoslovakijā.

Ar patiesu cieņu
V. P. sekretārs.

14/10

66

5. XI. 24

TELEGRAFS

TELEGRAMA

= son excellence masieur

g zemgals president de la

republique de lettonie riga: =

+ s: s praha /10 hrad 150 54 5/11: 12= etet

Pieņemta 7/11 1927. g.

no ..... № 80

Pieņēma .....

Skaits | Vārdu skaits | Nodota

..... tv.

..... v.

..... š. ..... / ..... plkst.

Dienesta piezīmes

Valsts Prezidenta sekretariāts
Saņemts 1927. g. 7. nov. Nr. 4281
Iek. Nr. 426/25

= tres sensible a la distinction dont je fus l objet de la part de votre excellence qui a bien voulu me conferer la grand croix de trois etoiles je la prie d agreer l expression de mes remerciements sinceres = t g masaryk +

Domes protokols
1927. g. 7. nov. Nr 18.

Armijas spiestuve.

Norakstu 67

7. XI. 27.

Son Excellence Monsieur T.G. Masaryk Président de la République de Tchécoslovaquie

Prague

Très ému des cordiales paroles que Votre Excellence S'est complue à m'adresser je me plais à constater que les rapports entre la Lettonie et la Tchécoslovaquie deviennent déplus en plus suivis grâce aux sympathies que nos deux peuples portent l'un à l'autre

G. Zemgals

Ar oriģinalu pareizi:
Adjutants, kpt. Ozoliņš

LATVIJAS GENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAKIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

68

Praha, 4.novembrī 1927
PANSKÁ 5

Télégrammes: LATVOKONSULATS

Nr.2440/27.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1927. gada 10. nov.
Ien. Nr. 7 4324 Iekš. Nr. 426/25

Augsti godatais sekretara kungs,

Pagodinos nošutit Jūsu laipnai zināšanai klātpielikto savu š.g. 4.novembra raksta Nr.2439/27 norakstu, adresetu ārlietu ministrim F.Cielena kungam, attiecībā uz mūsu Triju Zvaigžņu Lielkrusta komandiera ordeņa nodošanu Čekoslovakijas valsts prezidentam T.G. Masaryka kungam.

Saņemiet, augsti godatais sekretara kungs, manas dziļas cieņas apliecinajumu.

Klāt: I pielikums.

Latvijas generalkonsuls Prāgā.

Augsti godatam

J. G r a n d a u kungam

Valsts prezidenta sekretaram

R i g ā.

Pragā,4.novembrī 1927.g.

Nr.2439/2ᵩ.

Augsti godatais ministra kungs,

Atsaucoties uz Jūsu š.g.18.julija rakstu Nr.A.093.102/15538,pagodinos ar šo Jums laipni paziņot,ka šodien t.i.4.novembrī nodevu Čekoslovakijas valsts prezidentam prof.T.G.Masarykam Triju Zvaigžņu Lielkrusta Komandiera ordeni,pie kam griezos pie viņa ar sekošu uzrunu:

"Jūsu ekselence,augsti godatais prezidenta kungs! Latvijas ārlietu ministra uzdevumā man ir tas lielais gods un patīkamais pienākums nodot Jūsu ekselencei,Čekoslovakijas valsts prezidentam un dibinatajam,mūsu Triju Zvaigžņu Lielkrusta Komandiera ordeni,kā Latvijas draudzības un atzinības pierādījumu.

Latvju tauta vienmēr ar pateicību atminesies,ka nostājoties čeķu ārzemju legionaru priekšgalā Jūs, augsti godatais prezidenta kungs,esat snieguši lielu atbalstu mūsu strēlniekiem,dodot viņiem iespēju cīnīties par savas valsts brīvību un neatkarību tālajā Sibirijā.Ar savu pašaizliedzīgo darbību Jūs esat snieguši nevien latvju tautai,bet arī visām mazajam demokratiskām tautām lielu atbalstu viņu atsvabinašanas kustībā.

Kā Latvijas valdības pārstāvis Čekoslovakijā ~~centrīsos~~ arvienu darboties abu mūsu valstju savstarpejo sakaru attīstības labā,dibinoties uz Jūsu

Augsti godatam
F. C i e l e n a kgm
Ārlietu ministrim
R i g ā.

devizi:Godīgu darbu,humanitati un patiesu demokratiju".

Latvijas valsts prezidenta G.Zemgaļa kunga vārdā atļaujos nodot Jums viņa sveicienus un laipni lūdzu Jūs augsti godatais prezidenta kungs,pieņemt šo ordeni,kā atzinības simbolu par Jūsu lieliem nopelniem!"

Uz ko prezidenta kungs sirsnīgi pateicās un lūdza nodot sveicienus mūsu valsts prezidentam G.Zemgaļa kungam,novēlot latvju tautai un republikai no savas puses vislabako nākotni.

Tālakā sarunā prez.Masaryka kungs pierādija lielu interesi mūsu aktueliem dienas jautajumiem,mūsu zemes reformai,saimnieciskai stabilizacijai un starp citu arī ratificetam Latvijas-Krievijas līgumam.Mūsu pašreizejo ārejās politikas virzienu prezidents Masryks atzīst par pilnīgi pareizu un demokratisku.

Beidzot prez.Masaryka kungs atcerejās mūsu personīgās senās attiecības 1907-1908g.Vīnē,kad kā prof.Maryka klausītajs darbojos daudzās no viņa dibinatās organizacijās.

Pagodinos aizrādīt Jums,ka ordeņa nodošana nokavejās galvenā kārtā prezidenta Masaryka kunga slīmības dēļ, arī šodien vēl vinš nejutās īsti vesels,neskatoties uz to tomēr pieņēma mani audiencē.

Saņemiet,augsti godatais ministra kungs,manas dziļas cieņas apliecinajumu.

Latvijas generalkonuls Pragā.

Iek. Nr 4324
Ar 426 25.

Augsti godājamais
generalkonsula kungs,

Uz Nr. 2440/27.

Apstiprinot Jūsu 4.novembŗa raksta ar pielikumu saņemšanu, paziņoju, ka ar to iepazīstināju arī Valsts Prezidentu, kuŗš pie tam izteica savu gandarījumu. Dr.T.G.Masaryk bija piesūtījis jau 5.novembrī draudzības un pateicības telegramu, uz ko viņam atbildēja mūsu Prezidents ar to pašu. Jūsu zināšanai pielieku šo telegramu norakstus. Privatā kārtā nevaru nepiebilst, ka ordeņa dome būtu pateicīga caur Jums saņemt, ja vien etiķete to atļauj, apbalvotā fotografiju ar autografu.

Vēl piezīmēju, ka no pārējiem apbalvojamiem čekoslovakiem tagad ārlietu ministris iesniedzis domei trīs: Dr.Beneš, Dr.Zubaty un Dr.Samek. Paredzams, ka viņu apbalvošanu izlems pirms mūsu valsts svētkiem.

Ar patiesu cieņu

S e k r e t ā r s.

Augsti godājamam
E. K r a s t a kungam,
Latvijas generakonsulam
Čekoslovakijā.

1927.g. 12 novembrī Nr. 4389

Tiskový odbor
presidia ministerské rady
Obrazový archiv.

Z galerie diplomatických zástupců v Československu.

Lotyšský gen. konsul inž. K r a s t s dne 4. listopadu předal presidentu Masarykovi lotyšský řád.

Lotyšský řád pro presidenta Masaryka.

Sol. Republika - 269 - 13/XI 27.

IJAS GENERALKONS
ČEKOSLOVAKIJĀ

ULAT GÉNÉRAL DE L
EN TCHÉCOSLOVAQU

Nr. 25-42/1

ZOD
9. XI. 27

6.novembrī 192 7

ŏs: LATVOKONSULATS

kungs,

sūtit Jums pielikumā "ČSL
bra izgriezumu un 2 foto-
Čekoslovakijas prezidenta
-vošanas lietā ar mūsu Tri-

niet,augsti godatais sekre-
s cieņas apliecinajumu.

ralkonsuls Prāgā.

gsti godatam

J.

Val

Z galerie diplomatických zástupců v Československu.

7300

Lotyšský gen. konsul inž. K r a s t s dne 4. listopadu předal presidentu Masarykovi lotyšský řád.

Lotyšský řád pro presidenta Masaryka.

Sōl. Republika - 269 - 13/XI 27.

73

...S
...NIE

ojektovaného pomníku presidenta Woodrow W
merického umělce Albína Poláška z Chica
ed Wilsonovým nádražím. Pomník jest daren
uctěním vznešené památky velikého přítel
který se mnoho zasloužil o čsl. neodvislo

dvihla se znovu a klesala stále rychlej
íc týž pohyb, jako poplašně trhající se
vonce na zvonici za sedlákovým křiker
íkám vám už po kolikáty, abyste šel a
ás spát."
Ale hlas, stoupající zdola, zní v
vém jekotu a klopýtá chvílemi po tab
oken, měně se v prosebné štkání a zno
drhávaje v křečovité spílání.
„Chrapoune!" smýklo se po ok
ámu zdola a vplížilo se dovnitř mezi
zené obyvatele Hlavsova statku, stojíc
uprostřed noci na samotách, úplně vzdá
od ostatních lidí a domů. Jen neodbytn
úderů nohou do vrat a výkřiků oblehl
odhodlán vedrati se dovnitř.
„'Děte, děte," chraptí sedlák, za k
„'děte" zvedaje pravou ruku, zaťatou
z níž hrozivě trčel ukazováček kamsi
určité tmy.
Vyhrnuté spodky sedlákovy odk

Praha, 16.novembrī 192 7
PANSKÁ 5

Télégrammes: LATVOKONSULATS

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1927.g. 13. nov 425
Ien. Nr 4455 akt. Nr

Ļoti godatais sekretara kungs,

Pagodinos nosūtit Jums pielikumā "ČSL Republika" š.g.I3.novembra izgriezumu un 2 fotografiskus uzņēmumus Čekoslovakijas prezidenta prof.T.G.Masaryka apbalvošanas lietā ar mūsu Triju Zvaigžņu Ordeni.

Lūdzu pieņemiet,augsti godatais sekretara kungs,manas dziļas cieņas apliecinajumu.

Klāt: 3 pielikumi.

Latvijas generalkonsuls Prāgā.

n d a u kungam

rezidenta sekretaram

i g ā.

74

LATVIJAS
ĀRLIETU MINISTRS.
MINISTRE DES AFFAIRES ETRANGÈRES
DE LETTONIE.
RIGA.

Rīgā, 1927.g. 16.novembrī.

Nr.A. 093.102

24693

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1927.g. 21 novembrī
Ieņ. Nr. 4474 Izg. akt. Nr. 4205

Augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs,

Sakarā ar Čekoslovakijas Valsts Prezidenta, prof. T.G.Masaryka apbalvošanu ar Triju Zvaigžņu Lielkrusta Komandiera ordeni, pagodinos Jums piesūtīt klātpieliktā norakstā mūsu generalkonsula Pragā ziņojumu par ordeņa nodošanu Čekoslovakijas Valsts Prezidentam.

Pieņemiet, augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs, arī pie šī gadījuma manas visaugstakās cieņas apliecinājumus.

F. Gilars

Arlietu ministrs.

Augsti godājamam
G. Z e m g a l a kungam,
Latvijas Valsts Prezidentam,
Rīgā.

NORAKSTS.

Latvijas Generalkonsulats
Čekoslovakijā.

Pragā, 4.novembrī 1927.

Nr.2439/27.

Augsti godātais ministra kungs,

Atsaucoties uz Jūsu š.g. 18.julija rakstu Nr.A.093.102/15538, pagodinos ar šo Jums laipni paziņot, ka šodien t.i.4.novembrī nodevu Čekoslovakijas valsts prezidentam prof. T.G.Masarykam Triju Zvaigžņu Lielkrusta Komandiera ordeni, pie kam griezos pie viņa ar sekošu uzrunu:

"Jūsu Ekselence, augsti godātais prezidenta kungs, Latvijas ārlietu ministra uzdevumā man ir tas lielais gods un patīkamais pienākums nodot Jūsu Ekselencei, Čekoslovakijas valsts prezidentam un dibinatājam, mūsu Triju Zvaigžņu Lielkrusta Komandiera ordeni, kā Latvijas draudzības un atzinības pierādijumu.

Latvju tauta vienmēr ar pateicību atminesies, ka nostājoties čeku ārzemju legionaru priekšgalā, Jūs, augsti godātais prezidenta kungs, esat snieguši lielu atbalstu mūsu strēlniekiem, dodot viņiem iespēju cīnīties par savas valsts brīvību un neatkarību tālajā Sibirijā. Ar savu pašaizliedzīgo darbību Jūs esiet snieguši nevien latvju tautai, bet arī visām mazajām demokratiskām tautām atbalstu viņu atsvabinašanas kustībā.

Ka Latvijas valdības pārstāvis Čekoslovakijā centīšos arvienu darboties abu mūsu valstju savstarpējo sakaru attīstības labā, dibinoties uz Jūsu devizi: Godīgu darbu, humanitati un patiesu demokratiju."

Augsti godātam
F.Cielena kungam,
Ārlietu ministrim,
Rīgā.

Latvijas Valsts Prezidenta G.Zemgaļa kunga vārdā atļaujos nodot Jums viņa sveicienus un laipni lūdzu Jūs, augsti godātais Prezidenta kungs, pieņemt šo ordeni, kā

atzinības zimbolu par Jūsu lieliem nopelniem."

Uz ko prezidenta kungs sirsnīgi pateicās un lūdza nodot sveicienus mūsu valsts prezidentam C. Zemgaļa kungam, novēlot latvju tautai un republikai no savas puses vislabāko nākotni.

Tālākā sarunā prez.Masaryka kungs pierādīja lielu interesi mūsu aktuāliem dienas jautājumiem, mūsu zemes reformai, saimnieciskai stabilizacijai un starp citu arī ratificētam Latvijas-Krievijas līgumam. Mūsu pašreizējo ārējās politikas virzienu prezidents Masaryks atzīst par pilnīgi pareizu un demokratisku.

Beidzot, prez.Masaryka kungs atcerejās mūsu presorīgas senās attiecības 1907 - 1908 g. Vinē, kad kā profesora Masaryka klausītājs darbojos daudzās no viņa dibinatās organizacijās.

Pagodinos aizrādīt Jums, ka ordeņa nodošana nokavejās galvenā kārtā prezidenta Masaryka kunga slimības dēļ, arī šodien vēl vinš nejūtās īsti vesels, neskatoties uz to tomēr pieņēma mani audiencē.

Saņemiet, augsti godātais ministra kungs, manas dziļas cieņas apliecinajumus.

/E.Krasts/
Latvijas generalkonsuls Pragā.

Par noraksta pareizību:

/L.Ekis/
Administratīvās un protokola
nodalas vadītājs.

Lem. Nr 4455, 4474
Ar. 426 25.

Augsti godājamais generalkonsula kungs,

Rīgā 22 novembrī.
N 4763.

Pagodinos paziņot, ka pie Jūsu 16.novembŗa raksta Nr.2547 atsūtītie 2 fotografiskie uzņēmumi un laikraksta izgriezums sakarā ar Prezidenta Dr.T.G. M a s a r y k apbalvošanu ordeņa domē saņemti ar pateicību.

Ar augstu cieņu

V. P. sekretārs.

Augsti godājamam
E. K r a s t a kungam,
Latvijas generalkonsulam
Čekoslovakijā.

78

LATVIJAS
ĀRLIETU MINISTRS.
MINISTRE DES AFFAIRES ETRANGÈRES
DE LETTONIE.
RIGA.

Rīgā, 1927.g. 19.oktobrī.

22789

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts
Nr. 3928
3931
1927.g. 21. oktobrī
426

Augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs,

Pagodinos nosūtīt šeklāt četrus ierosinajumus apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu Ordeni, kuŗus lūdzu likt priekšā Ordeņa domei izlemšanai.

Saņemiet, augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs, arī pie šī gadijuma manas visaugstākās cieņas apliecinajumus.

Pielikumā:

4 ierosinajumi.

A. Cielens

Arlietu ministrs.

Domes protokols Nr 18
1927.g. 7/15. novembrī
- apbalvot, izņemot
Ž. Košek, kuŗš atlikts
apbalvot 15. XI. ar prot. Nr 20.

Augsti godājamam

G. Z e m g a l a kungam,

Latvijas Valsts Prezidentam.

79

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1927. 21. okt
ien. Nr. 3928 akt. Nr. 4265

No ARLIETU ministra

192 7 g. 19.oktobrī.

Nr.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa

I šķiru.

Darbvedis Kr. Leimanis

0.56.

Walfts tipografija Forma 185. 4. 27.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Dr. Eduards B e n e š s, Čekoslovakijas ārlietu ministrs.	Ilggadīgi Čekoslovakijas ārlietu ministrs.	Dr. E. B e n e š s kā ilggadīgs Čekoslovakijas ārlietu ministrs ar savu iespaidu un ievērojamiem sakariem pie lielvalstu politikiem ir lielā mērā veicinājis lielvalstu labvēlīgu izturešanos Latvijai iepretim. Kā pārliecināts Latvijas draugs darbojoties Tautu Savienības Padomē ir veicinājis Latvijai naidīgās muižnieku sūdzības noraidīšanu. Kā Čekoslovakijas valsts vīrs visos gadījumos veicinājis un pabalstījis sirsnīgu un draudzīgu attiecību nodibināšanu starp Latviju un Čekoslovakiju, kā politiskā un ekonomiskā, tā arī kulturelā laukā.		Lieku priekšā apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu Ordeņa I.šķiru.

Paraksts E. Cīelens
Arlietu ministrs.

Ierosinātāja paraksts E. Cīelens
Arlietu ministrs.

81

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1927. 21. oktobrī
Izn. № 3929 / akt. № 4265

No ARLIETU ministra

1927 g. 19.oktobrī

Nr.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa

II šķiru,

Darbvedis Kr. Lemhian

0.50.

Walfts tipografija Forma 185. 4. 27.

Blap

82

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Dr. Josefs Z u b a t y, Profesors, Čeku mākslas un zinību akademijas prezidents.		Prof.Dr.Josefs Z u b a t y ir viens no visievērojamākiem Čekoslovakijas -Latvijas kulturelo sakaru veicinatājiem. Vinš jau kopš 20 gadiem darbojas kā latvju valodas pētnieks; latvju valodas pratējs un Latvju-Čeku kulturas biedrības priekšsēdētājs. Prof.Dr.J. Zubaty'am lieli nopelni latvju-čeku kulturelo sakaru nodibinašanā un attīstišanā.		Lieku priekšā apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu Ordeņa II.šķiru.

Paraksts

Arlietu ministrs.

Ierosinātāja paraksts

Arlietu ministrs.

83

LATVIJAS SŪTNIECĪBA

ČECHOSLOVAKIJĀ

Pragā, 1931.g.4.aprilī.

No 665/31.

"Triju Zvaigžņu" ordeņa domei,

R Īg ā.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1931 g. 8. apr.
Ien. № 2090 akt. № 420/25

Pagodinos paziņot, ka š.g.21. martā miris "Triju Zvaigžņu" ordeņa komandieris, Čechu zinību un mākslas akademijas prezidents PhDr.Josefs Z u b a t y ´s.

Ar augstu cieņu

K. Dūzmanš

sūtnis Čechoslovakijā.

84

II

ČESKÁ AKADEMIE VĚD A UMĚNÍ

podává truchlivou zprávu, že v sobotu dne 21. března 1931 zesnul řádný člen její třetí třídy a zároveň

president České akademie

PhDr. JOSEF ZUBATÝ

řádný profesor filologie staroindické a srovnávacího jazykozpytu

při universitě Karlově v. v., atd.

Česká akademie rozloučí se se svým zvěčnělým presidentem na smuteční slavnosti, která se bude konati v Pantheonu Národního musea v Praze v úterý dne 24. března 1931 o 3. hod. odpol.

Pohřeb žehem bude konán v pražském krematoriu.

V Praze dne 21. března 1931.

Toto oznámení platí zároveň jako vstupenka do Pantheonu k smuteční slavnosti.

85

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1927 7 21. okt.
Ārk. № 3930 / akt. № 426 25

No ARLIETU ministra

192 7 g. 19. oktobrī

Nr.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15 novembrī prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa III šķiru.

Darbvedis Sv. Ieviņš

0.190.

Walfts tipografija Forma 185. 4. 27.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Dr. F. S a m e k, Pragas tirdzniecības un rūpniecības kameras vadītājs.		Dr. F. S a m e k ir viens no visenerģiskākajiem Latvijas-Čekoslovakijas saimniecisko sakaru veicinatājiem un pabalstitājiem. Savos preses organos lielā mērā propagandējis Latviju.		Lieku priekšā apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu Ordeņa III.šķiru. F. Cielens Paraksts Arlietu ministrs.

Ierosinātāja paraksts F. Cielens

Arlietu ministrs.

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Valsts Prezidenta sekretariatā
saņemts 1927 21. okt.
Ķīm. N. 3931 / akt. N. 426 25

No ARLIETU ministra

192 7 g. 19.oktobrī

Nr.

Ordeņa domes lēmums:

192 7. g. 15. novembrī prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa

III *šķiru.*

Darbvedis Fr. Lemberga

0. 191.

Walfts tipografija Forma 185. 4. 27.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
J o s e p h K o š e k, Čekoslovakijas konsuls Latvijā.	Darbojas kā Čekoslovakijas konsuls Latvijā no 1921.gada.	Konsulam J. K o š e k a m lieli nopelni Latvijas-Čekoslovakijas saimniecisko un kulturelo sakaru nodibināšanā un izveidošanā. Konsuls Košeks savā vairāk kā 6 gadu darbības laikā Latvijā ir iegūvis visplašākas Latvijas sabiedrības zimpatijas un, pa lielākai daļai, pateicoties viņa dotām labvēlīgām atsauksmēm par Latviju, nodibinajušas pastāvošas draudzīgas un tūvas attiecības starp Latviju un Čekoslovakiju.		Lieku priekšā apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu Ordeņa III.šķiru.

Paraksts

Arlietu ministrs.

Ierosinātāja paraksts

Arlietu ministrs.

Tschekoslowakijas legazi jas waditajs Rigâ.

Lihdschinejais Tschekoslowakijas konsuls Rigâ Koschcks eezelts par chargè d'affaires ad interim. Usnehmumâ — Koschcks ar kdsi.

90

TELEGRAMA

MAKSA	Ls.	S.		PĀRRAIDĪTA
Par pārraidīšanu			no RIGA	... / ... st. ... min.
„ atbildi				uz ... vads № ...
„			№	
Kopā . .				Pārraidija ...
Pieņēma				

Šķira	Vārdu skaits	Nodota	Dienesta piezīmes
	... tv. ... v. ... š.	19/27.g. 17.~~30~~ 50 min.	

Kam ~~Latvokonsulats~~

Adresata dzīves vieta

Uz kurieni ~~P r a h a~~

Pie 4381 apbalvoti pirmais pirmo šķiru otrais otro un pēdējais trešo

G r a n d a u s

Sūtītāja adrese ~~Valsts Prezidenta pilī~~.

Nom. № 801.

Dzelzc. Virsv. tipogr.

12/10 91

TELEGRAFS

TELEGRAMA

valsts prezidenta sekretaram riga :-

s praha 04291 13 17 10/50 = etat :

No ..... №

Pieņemta ..... 192.. g.

no ..... № 72

Pieņēma .....

Šķira	Vārdu skaits	Nodota
	..... tv.	
	..... v.	..... / ..... plkst. .....
	..... š.	

Dienesta piezīmes

Valsts Prezidenta sekretariatā
saņemts 1927.g. 17. nov.
Ien. № 4442 / akt. № 426

= jusu 4381 nav saņemts steidztefet apbalvoto vardus

= 501 latvokonsuls +

Armijas spiestuve.

91

TELEGRAMA

MAKSA	Ls.	S.		PĀRRAIDĪTA
Par pārraidīšanu			RIGA	/ st. min.
„ atbildi			no	uz vads №
„				
Kopā . .			№	Pārraidīja
Pieņēma				

Šķira	Vārdu skaits	Nodota	Dienesta piezīmes
	tv.	17/XI 1927 st. min.	
	v.		
	š.		

Kam Latvokonsulats

Adresata dzīves vieta

Uz kurieni Praha

501 Dr Beneš profesors Zubaty Dr Samek

Grandaus

Sūtītāja adrese

Nom. № 801.

Dzelzc. Virsv. tipogr.

Lm. N 4390
Ār. 426 25.

95

22 novembrī. 1927.

N 4776.

Augsti godājamais

generalkonsula kungs,

Reizē ar šo nosūtot Jums ar Triju zvaigžņu ordeni apbalvoto Čekoslovakijas valstsvīru sarakstu un ordeņa nozīmes kopā ar statutiem, lūdzu Jūs izsniegt tās apbalvotām personām, apsveicot viņas manā vārdā. Diplomi sekos. Par izpildīšanu man ziņot.

Ar patiesu cieņu

(G. Z e m g a l s)

VALSTS PREZIDENTS
Triju zvaigžņu ordeņa d.priekšsēdētājs.

i godājamam

K r a s t a kungam,

Latvijas generalkonsulam
Čekoslovakijā.

Paša nosūtīts
1927. g. 2. decembrī.

Valsts Prezidenta sekretāram

RIGA 21 XII 27 LATVIJA

Rigā

№ 254

Centrālā
Zemes Ierīcības Komitejā

Ar Triju zvaigžņu ordeni apbalvoto Čekoslovakijas valstsvīru saraksts.

I šķira.

Čekoslovakijas ārlietu ministris Dr.Eduard B e n e š

II šķira.

Latvju-čeku kulturas biedrības priekšsēdētājs,čeku mākslas un zinātņu akademijas prezidents, profesors Dr. Joseph Z u b a t y

III šķira.

Prāgas tirdzniecības un rūpniecības kameras vadītājs, deputats Dr. František S a m e k

---

Kopā 3

LATVIJAS GENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAKIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Praha, 19.novembrī 192 7
PANSKÁ 5

Télégrammes: LATVOKONSULATS

95

Nr. 2566/27.

Latvijas Prezidenta sekretariāts
saņemts 1927.g. 28. XII
Ien. Nr. 4553 / akt. Nr. 1/26

Ļoti godātais sekretara kungs,

Saņemot Jūsu š.g.17.novembra telegramas:"Apbalvoti pirmais pirmo šķiru, otrais otro un pēdejais trešo",Dr.Beneš,profesors Zubaty,Dr.Sameks" un Jūsu š.g.12.novembra rakstu Nr.4381,pateicos Jums uz vissirsnīgako par Jūsu lielo rosību un pretimnākšanu kādu Jūs pierādiet draudzīgu sakaru nodibinašanai ar Čekoslovakiju.

Attiecībā uz Dr.Sameka apbalvošanu pagodinos Jums piebilst,ka Sameka kungs kā parlamenta loceklis un Pragas tirdzniecības kameras vaditajs pēc sava stāvokļa līdzinas ministrim, talab ja vēl nebūtu par vēlu ,būtu vēlams viņa apbalvošanu koriģet ar II šķiras ordeni.Dr.Samekam nav mazak nopelnu saimniecības laukā,ka prof.Zubaty kulturelo sakaru veicinašanas ziņā. Esmu pārliecinats,ka vēl būs iespējams šo lietu koriģet.Nekavešos Jums piesūtit Čekoslovakijas valsts prezidenta prof.Masryka izmetni ar autografu.

Lidové Listy - 266 - 18/XI 27.

18. listopadu 1927. — Číslo 266.

Na okraj dne

95/11

K výročí lotyšské samostatnosti 18. t. m.

G. Zemgals, president lotyšské republiky.

Na oslavu 9. výročí samostatnosti Lotyšské republiky uspořádala československo-lotyšská společnost o 18. hodině v levém sále Nár. domu na Král. Vinohradech včera čaj s programem. Účinkovali pěvecký sbor »Křížkovského« a lotyšský virtuos na housle p. Karlis Vestens.

Národní Osvobození 3.19.

Lotyšský 28. říjen.

95/2

G. Zemgals. president lotyšské republiky.

Dnes oslavují Lotyši 9. výročí založení svého, v dějinách prvního samostatného státu. Po rozvalu ruské říše v r. 1917 trvaly na západě ještě celý rok nenormální poměry — území polská, lotyšská, litevská a estonská byla okupována německými oddíly t. zv. »Ostkommanda«. Porážka Němců na západě přinutila východní velení německé opustiti toto území a dne 18. listopadu r. 1918 byla vyhlášena republika lotyšská a ustavena v Rize první její vláda. Je to republika malého národa — měří asi 70 tisíc km² a má přes 2 miliony obyvatelů, ale její význam daleko přesahuje její číselnou velikost a početnost. Jednak tím, že jejím hlavním městem je jeden z největších baltských přístavů, Riga, hlavně však tím, že její obyvatelstvo tvoří lid kulturně vysoko stojící, pracovitý, houževnatý a nebojácný. Mezi naší republikou a republikou lotyšskou jsou styky velmi srdečné. V jubilejní den není možno přát Lotyšům nic jiného, než aby svůj stát navždy udrželi a vybudovali tak, jak si ho zaslouží mít lid jejích vlastností.

ächen. 45/3

Neun Jahre Republik Lettland.

Prag, 17. November.

Am 18. November 1927 begeht Lettland die Feier des neunjährigen Bestehens seiner Republik. Nach schweren Kämpfen in dem Weltkrieg ist Lettland souverän geworden. Nach einer ganzen Reihe von Errungenschaften im innern wie im äußern Staatsleben hat sich seine internationale Lage soweit verbessert, daß es unabhängig von allen Großmächten geworden und auch als vollberechtigtes Mitglied in den Völkerbund eingetreten ist.

Die Ansicht, daß Lettland und andere kleine Staaten als bloße Ergebnisse des Weltkrieges und der Revolution entstanden sind, ist unrichtig. Der Weltkrieg ist allerdings die Hauptursache des Falles dreier Weltmächte, aber der Krieg und die ihm folgende Revolution in Rußland waren bloß das geeignete Moment zur Gründung der neuen Staaten.

Lettland konnte wie alle übrigen neuentstandenen Staaten, die auf dem Gebiete der ehemaligen großen Monarchien entstanden sind, im Kampfe um seine Freiheit nur auf eigene Kräfte rechnen und daher seiner alten Tradition treu bleiben, die das lettische Volk bereits vor 60 Jahren zur selbständigen Entwicklung und zum Ausbau seiner nationalen Selbständigkeit gerufen hat.

Obgleich durch Jahrhunderte hindurch die Idee der lettländische Selbständigkeit unterdrückt war, ist sie trotzdem in den Herzen der Nation nicht gestorben und hat im Kriege ihre ungeheure Kraft gezeitigt. Bereits vor der russischen Revolution propagierte die lettländische Intelligenz in Moskau den Gedanken der Autonomie für Lettland und hat in dieser Richtung auch ein Blatt „Dzimtenes Atbalss" herausgegeben. Eine ähnliche Denkweise war auch bei den Litauern, Finnen und Esten zu konstatieren.

Im November 1917 ist im Walk der lettländische Nationalrat zusammengetreten, der aus Vertretern aller bürgerliche: Schichten und gesellschaftlichen Organisationen bestand. Dieser Nationalrat hat sich für die Unabhängigkeit ausgesprochen und seine Vertreter nach Petersburg und in die Hauptstädte der übrigen Großmächten entsandt. Am 18. November, etwa drei Wochen nach der Erklärung der tschechoslovakischen Republik, wurde die lettländische Republik proklamiert Nach neunjährigem Bestehen hat nicht bloß das wirtschaftliche, sondern auch das kulturelle und politische Leben in Lettland einen allgemeinen Aufschwung mitgemacht.

Die neun Jahre der Republik haben klar die Tatsache bewiesen: Lettland hat nicht nur seine Unabhängigkeit verdient, sondern auch sein Entstehen der zivilisierten Welt gegenüber gerechtfertigt.

* *

Vom lettländischen Generalkonsulat in Prag wird verlautbart: Zur Feier des neunten Jahrestages der Erlangung der Selbstständigkeit der lettländischen Republik veranstaltet die tschechoslovakisch-lettländische Gesellschaft den 17. d. M. um 18 Uhr im Jägersaale des Nationalhauses in Weinberge einen Tee mit Programm, bei welchem der Sängerchor „Křižkovský" und der lettländische Violinvirtuose Karlis Vestens mitwirken werden.

---

* **Das lettische Generalkonsulat** teilt mit: Freitag, den 18. November, dem Lettländischen Nationalfeiertag, wird im Generalkonsulat der lettländischen Republik nicht amtiert. Freunde und lettländische Bürger werden zwischen 11 und 12 Uhr im lettländischen Generalkonsulat Prag II., Panská ul. Nr. 5 empfangen werden.

unterzeichnet, auf Grund dessen sie während der Wintermonate in allen größeren Städten der Vereinigten Staaten Vorträge über ihren ersten Ozeanflug halten wird.

95/4

18. listopad - velký den Lotyšů.

Téměř dva miliony Lotyšů vzpomínají dnes na 18. listopad r. 1918, kdy Národní rada lotyšská prohlásila slavnostně nezávislost své malé otčiny.

Bylo to záhy po sovětském převratu v Rusku, kdy neočekávaně téměř realisovány byly staré sny lotyšských vlastenců, kdy těžce osudem zkoušený národ ujal se řízení svých věcí, kdy Lotyši ujali se vlády nad svobodnou, nezávislou republikou lotyšskou.

Až do onoho slavného dne střídala se jedna nadvláda nad touto zemí a jejím lidem s druhou. Ve středověku byly to německé rytířské řády, později připadlo lotyšské území Polsku a dílem i Dánsku, pak bylo opět připojeno k ruskému carství. Od r. 1795 náleželo celé Lotyšsko této veleříši, spolu s druhými pobaltskými zeměmi — Kuronskem, Livonskem a Latgalií. R. 1840 znamená národnostní rozmach národa lotyšského. Roku 1905 potlačovány byly nejostřejšími metodami lotyšské národnostní snahy jak carskou vládou, tak i velkostatkářskými barony a německými rytíři. Lotyšský živel přihlásil se pak po dvanácti letech po revoluci r. 1917 k životu. Ale i tehdy bylo lotyšskému národu zřejmo, že od Ruska nemůže své svobody očekávati, ačkoliv 180 tisíc Lotyšů bojovalo po boku ruských vojáků proti centrálním mocnostem. Za velení Kornilova padla Riga, hlavní město Lotyšska, do rukou Němců a pod německou okupací zůstala až do uzavření příměří na francouzsko-belgické frontě.

A pak, pak přišel ruský převrat a záhy po něm 18. listopad, den, kdy lotyšský národ mohl říci své **konečně volni.**

Přejeme Lotyšům tohoto velikého daru osudu, daru, který mu po spravedlnosti již dávno přináležel. Přejeme Lotyšům, že mohou se radovati z toho, co je nejkrásnější na světě — z volnosti, protože my, Čechoslováci, dovedeme jistě pochopiti, co to znamená poroba, cizí nadvláda a jho, a co znamená znovu nabytá svoboda.

Tím více se radujeme z jejich štěstí, protože máme možnost pozorovati jejich píli a snahy po zlepšení svých poměrů ať na tom, či na onom poli. —

Mezi Československem a Lotyšskem již od počátku panují ty nejkrásnější, nejpřátelštější vztahy, oba státy spojeny jsou těsnými obchodními a hospodářskými styky a vzájemnou výměnou zboží.

Nedávné zájezdy našich pěvců do Lotyšska a lotyšských pěvců do Československa jsou důkazem, že i na poli kulturním dochází k pozoruhodné spolupráci.

Je naším upřímným přáním, aby všestranné vzájemné styky byly nejen upevněny, ale aby rostly do nejširších rozměrů ve prospěch obou spřátelených národů.

Přeje Lotyšům, aby štěst, které se před devíti lety na jejich krásnou vlast usmálo, nikdy je neopouštělo, neboť **pilný a mírumilovný národ zasluhuje, aby byl šťastným.**

J. V. Šmejkal.

G. ZEMGALS,

president lotyšské republiky. (K výročí lotyšské samostatnosti dne 18. t. m.)

Cislo 266.

Rozpravy o Sl

Strana 4. 18. listopadu 1927.

Beidzot pielieku vēl šeklāt vairakus izgriezumus no čeķu laikrakstiem,kuŗos ievietoti sakarā ar mūsu 9-gadu patstāvības svētkiem daudz atzinīgi raksti,kā arī mūsu valsts prezidenta G.Zemgaļa kunga ģimetne.Vispārīgi Čekoslovaķijas prese nekad vēl nav bijusi tik atsaucīga kā šoreiz,viss tas pierāda,ka abu valstju savstarpejie sakari dibinas uz patiesiem draudzības pamatiem.Pateikdamies vēlreiz par Jūsu līdzdarbību šo sakaru veicinašaņā ,palieku

Ar patiesu cieņu

Latvijas generālkonsuls Prāgā.

18. listopad - velký den Lotyšů.

Téměř dva miliony Lotyšů vzpomínají dnes 18. listopad r. 1918, kdy Národní rada lotyšská prohlásila slavnostně nezávislost své malé vlasti.

Bylo to záhy po sovětském převratu v Rusku, kdy neočekávaně téměř realisovány byly zlaté sny lotyšských vlastenců, kdy těžce osudem zkoušený národ ujal se řízení svých věcí, kdy Lotyši ujali se vlády nad svobodnou, nezávislou republikou lotyšskou.

Až do onoho slavného dne střídala se jedna nadvláda nad touto zemí a jejím lidem s druhou. Ve středověku byly to německé rytířské řády, později připadlo lotyšské území Polsku a dílem Dánsku, pak bylo opět připojeno k ruskému panství. Od r. 1795 náleželo celé Lotyšsko této veleříši, spolu s druhými pobaltskými zeměmi — Kuronskem, Livonskem a Latgalií. R. 1840 znamená národnostní rozmach národa lotyšského. Roku 1905 potlačovány byly nejostřejšími metodami lotyšské národnostní snahy jak carskou vládou, tak i velkostatkářskými barony a německými rytíři. Lotyšský živel přihlásil se pak po dvacátí letech po revoluci r. 1917 k životu. Ale i tehdy bylo lotyšskému národu zřejmo, že od Ruska nemůže své svobody očekávati. Přišlo 180 vztahy, oba státy spojeny jsou těsnými obchodními a hospodářskými styky a vzájemnou výměnou zboží.

Nedávné zájezdy našich pěvců do Lotyšska a lotyšských pěvců do Československa jsou důkazem, že i na poli kulturním dochází k pozoruhodné spolupráci.

Je naším upřímným přáním, aby všestranné vzájemné styky byly nejen upevněny, ale aby rostly do nejširších rozměrů ve prospěch obou spřátelených národů.

Přeje Lotyšům, aby štěst, které se před devíti lety na jejich krásnou vlast usmálo, nikdy je neopouštělo, neboť pilný a mírumilovný národ zasluhuje, aby byl šťastným.

J. V. Šmejkal.

G. ZEMGALS,

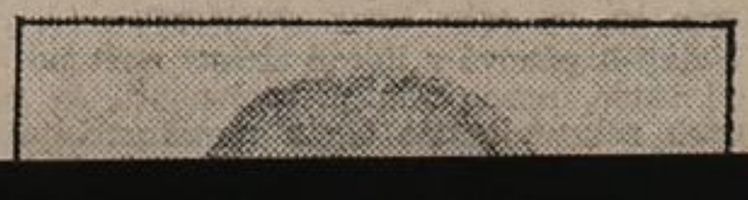

Zum 9. Jahrestag der Republik Lettland.

95/5

G. Zemgals, der Präsident der lettischen Republik.

95/6

České Slovo – 2444 – 18/XI 27.

95/7

Prager Presse - 317 - 18/XI 27.

96

TELEGRAMA

MAKSA	Ls.	S.		PĀRRAIDĪTA
Par pārraidīšanu			no VIGP	...../...../..... st. ..... min.
„ atbildi				uz ..... vads № .....
„			№	Pārraidīja .....
Kopā . .				
Pieņēma				

Šķira	Vārdu skaits	Nodota	Dienesta piezīmes
	..... tv. ..... v. ..... š.	1927. g. 25. novembrī.	

Kam Latvokonsulats

Adresata dzīves vieta

Uz kurieni Praha

2566 Trešo šķiru iesniedza ārlmin Orderdome varētu
korigēt ja ārlmin prasītu paaugstināt Sēde trešdien

Grandaus

Sūtītāja adrese

Nom. № 801.

Dzelzc. Virsv. tipogr.

Lem. nr 4553.
Sr. 426 15

97

Augsti godājamais
padomnieka kungs,

1917. 25 novembrī.
N 4906.

Ģeneralkonsuls E.Krasta kgs

man raksta, ka Parlamenta loceklis un Pragas tirdzniecības kameras direktors Dr.Šamek, kas no viņa bijis dezignēts uz augstāko šķiru, bet uz ārlietu ministŗa priekšlikumu apbalvots ar III šķiru, pēc sava stāvokļa līdzinoties ministrim. Viņa nopelni

Augsti godājamam
L. Ē ķ a kungam,
Ārlietu ministŗa protokolšefam.

97/p

saimniecības laukā tik pat lieli, kā prof.Dr.Zubaty nopelni kulturelo sakaru veicināšanas ziņā. Ja pēdējam piešķīra ordeņa II pakāpi, tad tāda pat bija dodama ari Dr.Šamekam.Pie tam ģnk.Krasts domā, ka šo apbalvojumu vajadzētu koriģēt.

Informacijas nolūkā paziņodams Jums augstāk sacīto, piebilstu, ka turpmākā ordeņa domes sēde paredzama nākošu trešdien,30.novembrī.

Ar patiesu cieņu

V. P. sekretārs.

98

LATVIJAS GENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAKIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Praha, 25.novembrī 1927

PANSKÁ 5

Télégrammes: LATVOKONSULATS

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 1927 28 nov.
Ien. Nr. 4603 / akt. Nr. 4267

Nr.2657/27.

ZDD
28.11.

Ļoti godatais sekretara kungs,

Apstiprinot Jūsu š.g. 25.novembra sekoša satura telegramas saņemšanu:"2566 Trešo šķiru iesniedza ārlietu ministrija.Ordeņu dome varetu koriģet,ja ārlietu ministrija prasītu paaugstinat.Sēde trešdien.Grandaus",pagodinos paziņot, ka reizē ar šo griezos pie ārlietu ministra F.Cielena kunga ar lūgumu iesniegt ordeņu domei pieprasijumu par Dr.Sameka apbalvošanas korigešanu. *

Pie šīs pašas izdevības pagodinos nosūtit Jums Čekoslovakijas žurnala "Letem Svetem" izgriezumu,kurā ievietots mūsu Valsts Prezidents G.Zemgaļa kungs un īss raksts par Latvijas-Čekoslovakijas draudzīgiem sakariem,par Čekoslovakijas valsts vīru apbalvošanu ar mūsu Triju Zvaigžņu ordeni,Reitera kora viesošanos u.t.t.

Pateikdamies Jums vēlreiz par Jūsu lielo pretimnākšanu,palieku

Ar patiesu cieņu

Latvijas generalkonsuls Prāgā.

Augsti godatam
J. G r a n d a u a kgm
Valsts Prezidenta sekretaram
R i g ā.

* Ja iespējami lūdzu pietelefonēt Ārlietu ministrijai.

K stykům československo-lotyšským

President lotyšské republiky G. Zemgals.

Min. předseda Lotyšské rep. M. Skujenieks

S málokterým státem založilo Československo tak přátelské styky, jako s republikou lotyšskou. Koncerty Reiterova sboru přispěly nesporně k dalšímu rozvoji kulturních styků mezi přátelskými státy. Nejrozšířenější lotyšské deníky a ilustrované listy přinášejí dlouhé články s podobenkami presidenta československé republiky, dra T. G. Masaryka. zahraničního ministra dra E. Beneše a jiných veřejných činitelů, v souvislosti s touto akcí. Články dýší přízní a sympatií k spřátelenému státu československému.

Rada lotyšského řádu „Tří hvězd" udělila panu presidentu T. G. Masarykovi nejvyšší třídu tohoto řádu. Vyznamenání předal dne 4. listopadu t. r. slavnostně panu presidentovi lotyšský generální konsul, v Praze, inž. Krasts, podle nařízení lotyšské vlády.

Vedle kulturních styků možno sledovati také rozšíření styků hospodářských a obchodních.

Dne 18. listopadu oslavovala republika lotyšská 9. výročí své samostatnosti, v jejíž souvislosti přinášíme podobenky význačných pracovníků lotyšské republiky, jež jsou upřímnými přáteli Československa: presidenta republiky G. Zemgalse a ministerského předsedy M Skujeniekse.

Lotyšské Národní divadlo v Rize

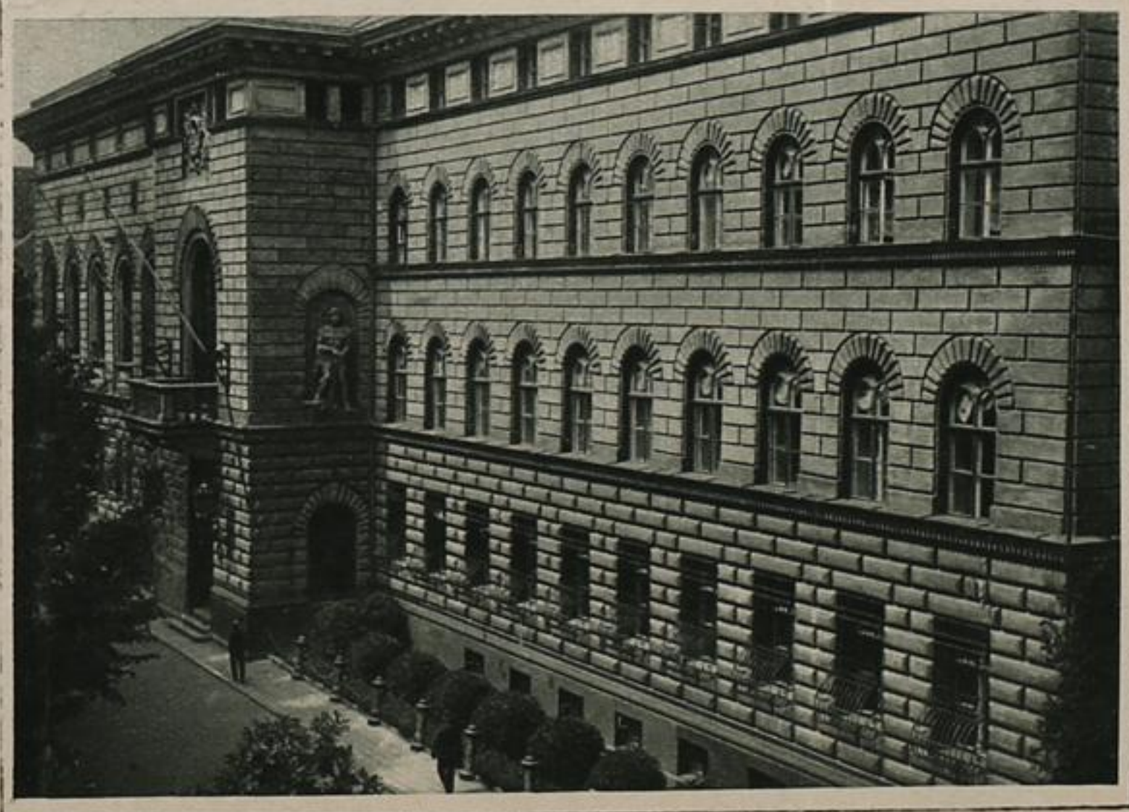

Lotyšská poslanecká sněmovna (sacima) v Rize.

LATVIJAS GENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAKIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

100

Praha, 26. novembrī 1927.g.
PANSKÁ 5

Télégrammes: LATVIKONSULATS

Nr. 2687/27.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1927. 29. nov
Ier. № 4630 / akt. № 426

ZDP
Domei
29/XI/27

Ļoti godatais sekretāra kungs,

pielikumā pagodinos nosūtit Jums zināšanai ar mūsu "Triju Zvaigžņu" ordeņa apbalvotā Pragas tirdzniecības un rūpniecības kameras generalsekretara Dr.Fr.Sameka raksta tulkojumu un lūdzu Jūs neatteikties iepazīstināt mūsu Valsts Presidenta kungu ar minetā raksta saturu.

Iepriekš pateikdamies

1.Pielikums.

Latvijas generalkonsuls Pragā.

Ļoti godatam

J.Grandaukungam,
Valsts Presidenta sekretaram,

Rigā.

T u l k o j u m s.

Prāgas tirdzniecības un rūpniecības
kameras generalsekretars.

Augsti godatais generalkonsula kungs,

ar savu š.g.19.novembra paziņojumu Nr.2577 Jūs man iesviški patīkami pārsteidzāt un iepriecinajāt. Es augsti cienu Latvijas republikas presidenta G.Zemgaļa, resp."Triju Zvaigžņu" ordeņa domes lēmumu. Es cienu šo atzinības pierādijumu vēl jo vairāk tadēļ, ka to man ir piešķīrusi tik augsti stāvoša persona , kas tiek tik dziļi cienita ne tik vien savā dzimtenē, bet arī ārzemēs.

Es labi apzinos, ka Jums šaī ziņā ir piederejusi iniciatīva, un tadēļ Jums pie šīs izdevības sirsnigi pateicos.

Tā kā Jums ir labpaticis tik atzinigi novērtet manu līdzšinejo darbību, atzīt, ka man piekrīt zinami nopelni Latvijas republikas labā, tad tomēr atļaujos uzsvērt, ka mani nopelni būtu pavisam niecigi un ka es nespētu nekā veikt, ja nebūtu man bijis tas gods iepazīties ar Jums, iegūt Jūsu draudzību un kopigi darboties par labu mūsu valstīm.

Apliecinu Jums, ka es augsti cienu Jūsu draudzību, un ka es vienmēr darišu visu, kas vien būs manos spēkos, lai veicinātu Latvijas labklājību un viņas draudzigos sakarus ar Čekoslovakiju.

Lūdzu, augsti godatais generalkonsula kungs, izteikt Latvijas republikas Presidentam no manas puses vissirsnigakās pateicības un līdz ar to lūdzu Jūs saņemt vēlreiz manu izjusto pateicību.

Ar patiesas cieņas apliecinājumu Jums un Jūsu cienitai kundzei, palieku

Jūsu padevigais

Dr.Fr.Samek/paraksts/

Pragā, 22.novembrī 1927.g.

Par tulkojuma pareizību: Kellartiņsen.

TELEGRAFS

Nomenkl.

102

:" tm 2= = grandauam pili -

+ sss praha 05216.-16.-29/11.-1505 :=

No ..... №

Pieņemta ..... 192 .... g.

no .....

Pieņēma .....

Šķira	Vārdu skaits	N o d o t a
	..... tv.	
	..... v.	..... / ..... plkst. .....
	..... s.	

m e s t a p i e z ī m e s

VRŠ. № 7 1

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 192 7 g. 29. nov.
Ien. № 4673 / akt. № 426 25

= musu 2656 dr sameks kandide tirdzniecibas ministra amatam

steidzkoriget apbalvosanu = latvokonsuls +

29.11

Armijas spiestuve.

103

LATVIJAS
ĀRLIETU MINISTRIJA.
MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
DE LETTONIE.

Rīgā, 1927.g. 29.novembrī.

Nr.A.693.102/ 25972

Valsts Prezidenta sekretariatā
saņemts 1927.g. 30. nov.
ien. № 4647 / akt. № 4265

Augsti godātais direktora kungs,

Uz Jūsu š.g.25.novembra rakstu Nr.4906 pagodinos ziņot, ka ievērojot tuvākās ziņas pie Čekoslovakijas konsula Rīgā, Košeka kunga par Dr. S a m e k a sabiedrisko stāvokli, Košeka kungs izteicās, ka Čekoslovakijas sabiedrībā esot tāds uzskats, ka Samek kungs saņēmis drīzāk vienu šķiru par augstu, bet nekādā ziņā ne par zemu. Sameka kungs ir gan parlamenta deputats, bet nepieder pie iespaidīgiem, bez tam nav visai ilgi par Tirdzniecības kameras priekšsēdētāju.

Viņa piespriesta pakāpe katrā ziņā neesot par mazu un Krasta kunga informācija šoreiz nebūšot pilnīgi atbilstoša Čekoslovakijas sabiedrības un oficialu personu ieskatiem.

Pagodinos ziņot, ka par šo jautājumu esmu informējis ārlietu ministra kungu un viņš pilnīgi piekrīt tam, ka Dr.Sameka apbalvošanā nekas nav grozams.

Ar augstu cieņu

/L.Ēķis/
Administratīvās un protokola
nodaļas vadītājs.

ZOD
30. XI.

Domes protokols
№ 22.

Augsti godātam
J.Grandau kungam,
Valsts Prezidenta
sekretaram.

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE 53.105. 5000. 16./VI. 1927.

Ārl. NN 3928-3931, 4603, 4643, 4647
Ak. 426 25.

104

Sekretariats.

Rīg. 3 decembrī.
N 5047

Augsti godājamais
generalkonsula kungs,

Apstiprinot Jūsu rakstu ar Nr.Nr. 2566,2657 un 2687 saņemšanu un piebilstot, ka ar tiem iepazīstināju ari Valsts Prezidentu kā ordeņa domes priekšsēdētāju, pagodinos tālāk paziņot, ka 22.novembrī sagatavoto ordeņa nozīmju sūtījumu gan apturēja sakarā ar Jūsu ierosinājumu paaugstināt pakāpi Dr.F.Samek kgm, bet pārrunājot šo jautājumu 30.novembŗa sēdē, pie tam apsverot kā Jūsu motivus, papildinātus vēl ar pēdējo telegramu ("Dr.Sameks kandidē tirdzniecības ministŗa amatam"), tā ari Ārlietu ministrijas vietējo informaciju, ordeņdome neko negrozīja un tādēļ Prezidenta kungs lika sūtījumu vairāk neuzkavēt. Jums adresētā paka ar ordeņiem vakardien nodota pastā.

Izcilus sirsnīgā tonī ieturētais Dr.Samek kunga pateicības raksts (no tā starp citu redzams, ka S.ir kameras generalsekretars un ne vadītājs resp.direktors) neatstāj šaubu, ka dotā pa-

Augsti godājamam
E. K r a s t a kungam,
Latvijas generalkonsulam
Čekoslovakijā.

kāpe viņu pilnīgi apmierinā, bet kandidēšana uz ministŗa amatu taisni diktē nepieciešamību ieturēt mērenību, lai rezervētos turpmākam varbūtējam apbalvojumam par jauniem nopelniem Latvijas labā.

Ar patiesu cieņu

V. P. s e k r e t ā r s.

105

Augsti godājamais

padomnieka kungs,

1927. 3 decembrī.
Nr.5048.

Pagodinos Jums paziņot, ka Čekoslovakijas valstsvīriem piešķirtos Triju zvaigžņu ordeņus Valsts Prezidents vakar nosūtīja generālkonsulam Krasta kungam izsniegšanai apbalvotiem. Sarakstu te klāt pielieku. Kas attiecas uz ordeņa šķiru Dr.F.S a m e k a m, tad ari pēc pārrunas domēs 30.novembŗa sēdē viņam paliek III šķira.

Uz Nr.A.093.102/25972.

Ar patiesu cieņu

V. P. s e k r e t ā r s.

Augsti godājamam
L. Ē k a kungam,
Ārlietu ministŗa protokolšefam.

Nomenkl. № 806

TELEGRAFS

TELEGRAMA

= valsts prezidenta sekretaram riga =

ss praha 1190 17 13/12 16:/10= etats = №

Šķira	Vārdu skaits	Nodota
	..... tv.	
	..... v.	..... / ..... pīkst. .....
	..... š.	

Pieņemta 13/XII 192 g.

no 1185. 11. № 54

Pieņēma

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1927. g.
Ien. № 4801 / akt. № 426

Dienesta piezīmes

13. dec.

= ordeni sanemti ludzu pasteidzinat diplomu piesutisanu lai apbalvosana varetu notikt ziemsvetkos = 509 latvokonsulats .+

13/12

Armijas spiestuve.

Ieņ. nr 4801
Ārl. 426 25.

107.

Augsti godājamais
generalkonsula kungs.

15 decembrī.

Nr 5232.

Apstiprinot Jūsu telegramas: "Ordeņi saņemti. Lūdzu pasteidzināt diplomu piesūtīšanu lai apbalvošana varētu notikt Ziemsvētkos. 509. Latvokonsulats.", paziņoju, ka diplomi vēl darbā, bet uz Jūsu vēlēšanos mēģināšu pasteidzināt kaut tos trīs. Sliktākā gadījumā tomēr varētu ordeņus izsniegt tagad un diplomus vēlāk.

Augsti godājamam
Ed. KRASTA kungam,
Latvijas generalkonsulam
Čekoslovakijā.

Ar patiesu cieņu
V.P. sekretārs.

S L E P E N I.

Augsti godātam

J. G r a n d a u kungam,

Valsts Prezidenta sekretaram.

P i l ī.

Nr.A.093.27264.
ĀRLIETU MINISTRIJA.

LATVIJAS GENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAKIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

108

Prahā II PANSKÁ 5
Telegrammes: LATVOKONSULATS

Prahā, 10. decembrī 1927.g.

Valsts Prezidenta sekretariāts saņemts 1927.g. 15 dec. ar akt. № 4836/25

№. 2813/27.

Ļoti godātais sekretara kungs,

papildinot savu agrako sarakstišanos ordeņu apbalvošanas lietā, pagodinos lūgt Jūs neatteikties izteikt mūsu Valsts Presidentam Čekoslovakijas ārlietu ministra Dr.Ed.Beneša un Čeķu mākslas un zinību akademijas presidenta kā arī čeķu-latvju biedrības Pragā priekšnieka prof.Dr.J.Zubaty vārdā dziļi izjūstu un sirsnigu pateicību par piešķirtām atzinības zīmēm.

Iepriekš pateikdamies

Ar patiesas cieņas apliecinājumu

Latvijas generalkonsuls

Pragā.

Ļoti godatam

J. G r a n d a u kungam,
Valsts Presidenta
sekretaram,

R i g ā.

Domes protokols
1928. I. 8. 2.

108 op

Augsti godājamais

generalkonsula kungs,

7/XII 43. 17 decembrī.

N 5261

Apstiprinot Jūsu raksta Nr.2819 saņemšanu un nodošanu Valsts Prezidenta kungam, kuŗs to izlasīja ar interesi, paziņoju, ka reizē ar šo esmu nodevis pastā sūtījumu ar Triju zvaigžņu ordeņa diplomiem priekš Dr.E.Beneš, Dr.J.Zubaty un Fr. Šamek uz Jūsu vārda, izsniegšanai apbalvojamiem varbūt reizē ar ordeņiem, ko var izdarīt ari uz Jaungadu.

Piebilstu, ka ordeņa dome būtu pateicīga saņemt apbalvoto ģimetnes ar viņu autografu.

Ar patiesu cieņu

V. P. sekretars.

Augsti godājamam
E.Krasta kungam,
Latvijas generalkonsulam
Čekoslovakijā.

LATVIJAS GENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAKIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Praha, 24.decembrī 192 7
PANSKÁ 5

Télégrammes: LATVOKONSULATS

Nr.2926/27.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1927 28. dec.
Ien. Nr 4962 | ārl. Nr 426 ef

Ļoti godatais sekretara kungs,

Atsaucoties uz Valsts Prežidenta š.g.22.novembra rakstu Nr.4776,pagodinos apstiprinat Triju Zvaigžņu Ordeņu nozīmju un diplomu saņemšanu.Pielikumā nosūtu Jūsu laipnai zinašanai sava š.g. 24.decembra raksta Nr.2925/27 norakstu,adresetu ārlietu ministrim F.Cielena kungam,attiecībā uz Triju Zvaigžņu Ordeņa nodošanu Čekoslovakijas ārlietu ministrim Dr.E.Beneša kungam,čeķu-mākslas un zinību akademijas prezidentam prof.Dr.J.Zubatý un Pragas tirdzniecības kameras vaditajam Dr.Fr.Samekam.

Saņemiet,augsti godatais sekretara kungs,manas dziļas cieņas apliecinajumu.

Latvijas generalkonsuls Pragā.

1702
28.12.
Dom. prez. kanc.
1928/8.II.
Nr 1

Augsti godatam

J. G r a n d a u kungam

Triju Zvaigžņu Ordeņu Domes
sekretaram

R i g ā.

Augsti godatais ministra kungs,

Atļaujos ar šo Jums laipni ziņot,ka vakar t.i.22.decembrī nodevu Čekoslovakijas ārlietu ministrim Dr.E.Beneša kungam piešķirto viņam Triju Zvaigžņu ordeni.Dr.E.Benešs,kurš jutās ļoti glaimots un iepriecinats,lūdza no savas puses nodot vissirsnīgako pateicību Triju Zvaigžņu Ordeņa domes priekšsēdatajam,mūsu Valsts Prezidentam G.Zemgaļa kungam,uzsverot it sevišķi draudzīgās attiecības,kādas pēdejā laikā pastāv starp Latviju un Čekoslovakiju.Dr.Benešs starp cit tu uzsvera,ka ordeņu piešķiršana no mazām valstīm viņam darot lielaku prieku neka no kādas lielvalsts.Audiences, /kuŗa vilkās apmērām kādu stundu/ pārejais laiks ieilga sarunās par dažadiem starptautiskiem jautajumiem.

Šodien,23.decembrī notika pārejo Triju Zvaigžņu Ordeņu kavalieru,čeķu mākslas un zinību akademijas prezidenta prof.Dr.J.Zubatý un Pragas tirdzniecības un rūpniecības kameras vaditaja un parlamenta deputata Dr.Fr.Sameka,apbalvošana klātesot čeķu-latvju kulturas biedrības valdes locekļiem,žurnalistiem,plkv.ltn.Rozenšteina kungam,kurš patlaban uzturās studijas nolūkos Pragā,u.c.Abi apbalvotie lūdz nodot Valsts Prezidentam G.Zemgaļa kungam viņu dziļi izjustās pateicības un apsolās arī turpmāk būt uzticīgi latvju tautas draugi.

Saņemiet,augsti godatais ministra kungs,manas dziļas cieņas apliecinajumu.

Latvijas generalkonsuls Pragā.

gsti godatam
C i e l e n a kgm
lietu ministrim
R i g ā.

Lettische Auszeichnungen. Am 22. Dezember übergab der lettische Generalkonsul in Prag Ing. E. Krasts dem Außenminister Dr. E. Beneš das ihm verliehene Großkreuz des lettischen Ordens der Drei Sterne. Am Freitag wurde der Orden der Drei Sterne dem Präsidenten der Böhmischen Akademie der Wissenschaften und Künste Prof. Dr. Zubatý und dem General-Sekretär der Prager Handelskammer Abg. Dr. Samek übergeben.

Prager Presse. 110 a

21. XII. 1927.

LATVIJAS GENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAKIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

111

Praha, 16.decembrī 192 7
PANSKÁ 5

Télégrammes: LATVOKONSULATS

N. 2865/27.

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 1927 g. 20. dec
ien. Nr 4866. / akt. Nr 4265

Ļoti godatais sekretara kungs,

Pagodinos nosūtīt

20.12.

Jūsu zinašanai sava š.g.16.decembra ārlietu ministrim F.Cielena kungam adresetā raksta Nr.2864/27 norakstu .

Saņemiet,ļoti godatais sekretara kungs,manas dziļas cieņas apliecinajumu.

Klāt: I pielikums.

Domes protokols
Nr 1 — 1928/8.II.

Latvijas generalkonsuls Pragā.

Ļoti godatam

J. G r a n d a u kungam

Triju Zvaigžņu Ordeņu Domes
sekretaram

R i g ā.

112

Pragā, 16. decembrī 1927.g.

Nr.2864/27.

Augsti godatais ministra kungs,

Papildinot savu š.g. 25.novembra rakstu Nr.2656/27, atļaujos vēlreiz pie Jums griesties ar laipnu lūgumu koriģet Dr.Fr.Samekam piešķirto Triju Zvaigžņu Ordeni no III uz II šķiru.

Pragas tirdzniecības un rūpniecības kameras generalsekretars resp.direktors Dr.Sameks ir šīs iestādes faktiskais vaditajs un pēc sava stāvokļa pielīdzināms ministrim. Arī Pragas tirdzniecības kamera ar apmēram 200 ierēdņiem pēc savas iekārtas līdzinas ministrijai, sakarā ar to būtu neērti apbalvot Dr.Sameku tikai ar III šķiras Triju Zvaigžņu ordeni. Esmu bez tam aplinkus ceļā izzinajis, ka reiz jau Francijas valdība aiz pārskatīšanas esot piešķirusi Sameka kungam kādu zemaku šķiras ordeni, no kuŗa viņš esot attiecies. Lai līdzigs gadijums neatkārtotos ar mums un tādā veidā nesamaitatos mūsu draudzīgas attiecības ar vietejām tirdzniecības aprindām, esmu spiests Jūs darīt uzmanīgu uz šo apstākli un lūgt Jūsu laipno atbalstu šīs lietas tālakvirzišanai Triju Zvaigžņu ordeņu domei.

Iepriekš pateikdamies par Jūsu pretimnākšanu, palieku

Ar augstu cieņu

Augstā godatam

F. C i e l e n a kgm
ārlietu ministrim

R i g ā.

Ien. nr 4866
Ax. 426 25.

Augsti godājamais
generalkonsula kungs,

1927. g. 31. decembrī.
Nr 5438

Apstiprinot Jūsu 16.decembŗa raksta Nr.2875 (uz aploksnes 2865) saņemšanu, paziņoju, ka no ārlietu ministŗa līdz šim nav ienācis motivēts priekšlikums paaugstināt ordeņa šķiru Dr.F.Samekam un ka domes sēde paredzama tikai janvaŗa otrā pusē.

Augsti godājamam
E. K r a s t a kungam,
Latvijas generalkonsulam
Čekoslovakijā.

Ar patiesu cieņu
V. P. s e k r e t ā r s.

114

LATVIJAS GENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAKIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Praha, 30.decembrī 192 7
PANSKÁ 5

Télégrammes: LATVOKONSULATS

Nr.2959/27.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1928 g. 3. janvārī
ien. Nr. 5. / 426 25

ZDD
3.1.

Ļoti godatais sekretara kungs,

Pagodinos nosūtīt Jūsu laipnai zināšanai sava š.g.29.decembra raksta Nr.2958/27 norakstu,adresetu ārlietu ministrim F.Cielena kungam.

Saņemiet,augsti godatais sekretara kungs,manas dziļas cieņas apliecinajumu.

Klāt: I pielikums.

A. Kvaskovs
Latvijas generalkonsuls Pragā.

Domes protokols nr 1
1928.g. 8. II.

Augsti godatam

J. G r a n d a u kungam

Triju Zvaigžņu Ordeņa Domes
sekretaram

R i g ā.

115

Prāgā, 29. decembrī 1927.g.

Nr. 2958/27.

Augsti godatais ministra kungs,

Atsaucoties uz Jūsu š.g. 30.novembra konfidenciālo rakstu Nr.A.093/102 un papildam pie sava 24.decembra raksta Nr.2925/27, pagodinos ar šo Jums laipni ziņot, ka Triju Zvaigžņu ordeņu nodošana norisinajās pēc parastēm tradīcijām un nekādas komplikācijas šinī ziņā nav vairs paredzamas, it sevišķi attiecībā uz Dr. Sameka kungu, jo aplinkus ceļā visa SĪ lieta jau iepriekš tika noskaidrota un nokārtota. Ļoti labi saprotu Jūsu stāvokli Dr. Sameka apbalvošanas lietā un pilnīgi piekrītu Jūsu rīcībai, arī Sameka kunga nekādus iebildumus nav cēlis.

23.decembrī, nododot ordeņus prof. Dr. Zubatý un parlamenta deputatam Dr. Samekam, griezos pievviņiem ar apmērām sekošu uzrunu:

"Pasaules karš, kas atnesa brīvību čeļu tautai, deva tādu arī gadu simteņu ilgā jūgā smakušai latvju tautai. Lielu atbalstu viņas cīņā par patstāvību tai sniedza lielvalstis, kā arī vesela rinda iespaidīgu draugu politiķu un zinību vīru. Latvju tauta nekad neaizmirsīs šos iecilus pakalpojumus un būs arvienu pateicīga saviem labvēļiem. No Čekoslovakijas ievērojamakiem politiķiem, kas latvjus pabalstija viņu grūtajā cīņā par valsts neatkarību, būtu minami Čekoslovakijas valsts prezidents pwof. Dr. Masaryks un ārlietu ministrs Dr. E. Beneš, kā arī mūsu tautai plaši pazīstamais un augsti cienītais čeļu-latvju kulturas biedrības priekšnieks un čeļu mākslas un zinību akademijas prezidents porf. Dr. Zubatý, kurš jau vairakus desmitus gadus ir

Augsti godatam
Cielena kungam
ārlietu ministrim
R i g ā.

dzīvi interesejies par latvju tautas kulturu un likteni un pēc valsts patstāvības iegūšanas nostājas čeķu-latvju tuvināšanas biedrības priekšgalā.
No tautsaimnieciskām aprindām Čekoslovakijā plaši pazīstamais darbinieks parlamenta loceklis un Prāgas tirdzniecības un rūpniecības kameras direktors Dr.Sameks jau 1923.gadā deva rīkojumu sūtīt uz Latviju lietpratējus ekspertus,lai iegūtu pareizus uzskatus par šo jaunnodibināto valsti un uzsāktu tiešus saimniecīskus sakarus ar to.Dr.Sameks pēc ieceres ir veicinājis abu valstju savstarpējos sakarus un arvienu pāerādījis mūsu tautai savu patiesu draudzību. To visu ievērojot Latvijas valsts prezidents G.Zemgaļa kungs,Triju Zvaigžņu ordeņa domes priekšsēdetajs ir apbalvojis mūsu tautas labvēļus par bagatīgiem nopelniem čeķu-latvju tautu tuvināšanas aizņēmumā ar mūsu Triju Zvaigžņu ordeņiem.

Latvijas ārlieta ministra uzdevumā man ir tas gods nodot Jums,augsti godatais prezidenta kungs un deputata kungs šos ordeņus.No savas puses lūdzu arī turpmāk pierādīt mūsu tautai savu labvēlību un veicināt abu valstju kopdarbību."

Saņemiet,augsti godatais ministra kungs,manas dziļas cieņas apliecinājumu.

Latvijas ģenerālkonsuls Prāgā.

117

LATVIJAS
ĀRLIETU MINISTRS.
MINISTRE DES AFFAIRES ETRANGÈRES
DE LETTONIE.
RIGA.

Valsts Prezidenta kancelejas sekretariātā
saņemts 1928.g. 3. janv.
Ien. Nr. 20 / akt. Nr. 426/25
28764.

No.A. 093.102

Rīgā, 1927.g. 30.decembrī.

Augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs,

Sakarā ar čeķu valsts un sabiedrisko darbinieku apbalvošanu ar Triju Zvaigžņu Ordeni, pagodinos piesūtīt klātpieliktā norakstā, no mūsu generalkonsula Pragā saņemto, š.g. 24.decembra ziņojumu Nr.2925/27 par ordeņu izsniegšanu apbalvotiem čeķu pilsoņiem.

Saņemiet, augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs, arī pie šī gadījuma manas visaugstākas cieņas apliecinājumus.

A. Cīrulis

Ārlietu ministrs.

Augsti godājamam
G. Z e m g a l a kungam,
Latvijas Valsts Prezidentam.

Noraksts.

LATVIJAS GENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAKIJĀ.

Pragā, 24.decembrī 1927.g.

Nr.2925/27.

Augsti godātais ministra kungs,

Atļaujos ar šo Jums laipni ziņot, ka vakar t.i.22.decembrī nodevu Čekoslovakijas ārlietu ministrim Dr.E.Beneša kungam piešķirto viņam Triju Zvaigžņu ordeni. Dr.E.Benešs, kurš jutās ļoti glaimots un iepriecināts, lūdza no savas puses nodot vissirsnīgako pateicību Triju Zvaigžņu Ordeņa domes priekšsēdētājam, mūsu Valsts Prezidentam G. Zemgaļa kungam, uzsverot it sevišķi draudzīgās attiecības, kādas pēdējā laikā pastāv starp Latviju un Čekoslovakiju. Dr.Benešs starp citu uzsvēra, ka ordeņu piešķiršana no mazām valstīm viņam darot lielāku prieku nekā no kādas lielvalsts. Audiences./kuŗa vilkās apmērām kādu stundu/ pārejais laiks ieilga sarunās par dažādiem starptautiskiem jautājumiem.

Šodien, 23.decembrī notika pārējo Triju Zvaigžņu Ordeņu kavalieru, čeķu mākslas un zinību akademijas prezidenta prof. Dr.J.Zubaty un Pragas tirdzniecības un rūpniecības kameras vadītāja un parlamenta deputata Dr.Fr.Sameka, apbalvošana klātesot čeķu-latvju kulturas biedrības valdes locekļiem, žurnalistiem,plkv.ltn.Rozenšteina kungam, kurš patlaban uzturas studijas nolūkos Pragā, u.c. Abi apbalvotie lūdz nodot Valsts Prezidentam G.Zemgala kungam viņu dziļi izjustas pateicības un apsolas arī turpmāk būt uzticīgi latvju tautas draugi.

Saņemiet, augsti godātais ministra kungs, manas dziļas cieņas apliecinajumus.

/E.Krasts/
Latvijas generalkonsuls Pragá.

Augsti godātam
F.Cielena kungam,
Ārlietu ministrim
R ī g ā.

Par noraksta pareizību:

Administratīvās un protokola
nodaļas vadītājs.

LATVIJAS CENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAKIJĀ.

Noraksts.

113

Pragā, 29.decembrī 1927.

No.2958/27.

Augsti godātais ministra kungs,

Atsaucoties uz Jūsu š.g.30.novembra konfidenciālo rakstu Nr.A.093/102 un papildam pie sava 24.decembra raksta Nr.2925/27, pagodinos ar šo Jums lāipni ziņot, ka Triju Zvaigžņu ordeņu nodošana norisinajās pēc parastām tradicijām un nekādas komplikacijas šinī ziņā nav vairs paredzamas, it seviški attiecībā uz Dr.Sameka kungu, jo aplinkus ceļā visa šī lieta jau iepriekš tika noskaidrota un nokārtota. Ļoti labi saprotu Jūsu stāvokli Dr.Sameka apbalvošanas lietā un pilnīgi piekrītu Jūsu rīcībai, arī Sameka kungs nekādus iebildumus nav cēlis.

23.decembrī, nododot ordeņus prof.Dr.Zubatý un parlamenta deputatam Dr.Samekam, griezos pie viņiem ar apmēram sekošu uzrunu: "Pasaules karš, kas atnesa brīvību čeku tautai, deva tādu arī gadu simteņu ilgā jūgā smakušai latvju tautai. Lielu atbalstu viņas cīņā par patstāvību tai sniedza lielvalstis, kā arī vesela rinda iespaidīgu draugu politiķu un zinību vīru. Latvju tauta nekad neaizmirsis šos izcilus pakalpojumus un būs arvienu pateicīga saviem labvēļiem. No Čekoslovakijas ievērojamakiem politiķiem, kas latvjus pabalstīja viņu grūtājā cīņā par valsts neatkarību, būtu minami Čekoslovakijas valsts prezidents prof.Dr.Masaryks un ārlietu ministrs Dr.E.Beneš, kā arī mūsu tautai plaši pazīstamais un augsti cienītais čeku-latvju kulturas biedrības priekšnieks un čeku mākslas un zinību akademijas prezidents prof.Dr.Zubatý, kurš jau vairākus desmitus gadus ir dzīvi intresejies par latvju tautas kulturu un likteni un pēc valsts patstāvības iegūšanas nostājas čeku-latvju tuvinašanas biedrības priekšgalā. No tautsaimnieciskām aprindām Čekoslovakijā plaši pazīstamais darbinieks parlamenta loceklis un Pragas tirdzniecības un rūpniecības kameras direktors Dr.Sameks jau 1923.gadā deva rīkojumu sūtīt uz Latviju lietpratejus ekspertus, lai iegūtu pareizus uzskatus par šo jaunnodibināto valsti un uzsāktu tiešus saimnieciskus sakarus ar to. Dr.Sameks pēc iespē-

Augsti godātam
F.Cielena kungam,
Ārlietu ministrim
Rīgā.

jas ir veicinajis abu valstu savstarpejos sakarus un arvienu pierādījis mūsu tautai savu patiesu draudzību. To visu ievērojot Latvijas valsts prezidents G.Zemgaļa kungs, Triju Zvaigžņu ordeņa domes priekšsēdētajs, ir apbalvojis mūsu tautas labvēļus par bagatīgiem nopelniem čeku-latvju tautu tuvinašanas ziņā ar mūsu Triju Zvaigžņu ordeņiem.

Latvijas ārlietu ministra uzdevumā man ir tas gods nodot Jums, augsti godātais prezidenta kungs un deputata kungs, šos ordeņus. No savas puses lūdzu ari turpmāk pierādīt mūsu tautai savu labvēlību un veicināt abu valstu kopdarbību."

Saņemiet, augsti godātais ministra kungs, manas dziļas cieņas apliecinajumus.

/E.Krasts/

Latvijas generalkonsuls Pragā.

Lev. NN 5 nm 20
Sr. 426 25.

121

Augsti godājamais
generalkonsula kungs,

1928. 6 janvarī.
N 109.

Ar šo pagodinos apstiprināt Jūsu 30.decembŗa raksta Nr.2959/27,ar norakstu Nr.2958, saņemsanu, pie kam atļaujos patīkamā kārtā konstatēt, ka ar to jautājums par ordeņa pakāpi Dr.Samekam uzskatāms kā galīgi nokārtots.

Visa augstcienībā

V. P. sekretārs.

Augsti godājamam
E. K r a s t a kungam,
Latvijas generalkonsulam
Čekoslovakijā.

Augsti godājamais

priekšsēdētāja kungs,

Pagodinos paziņot

Jums, augsti godājamais priekšsēdētāja kungs,

LATVIJAS
ĀRLIETU MINISTRIJA.
MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
DE LETTONIE.

122

Rīgā, 1928.g. 11.janvarī.

00833

No.A.093.102/

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1928. 13. Janv.
ier. Nr. 144 | akt. Nr. 426

Augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs,

Sakarā ar čeķu valsts un sabiedrisko darbinieku apbalvošanu ar Triju Zvaigžņu Ordeni un papildinot manu pag.gada 30.decembra rakstu Nr.A.093.102/28764, pagodinos pieņsūtīt klātpieliktā norakstā, no mūsu generalkonsula Pragā saņemto pag.gada 29.decembra rakstu Nr.2958/27, ar ziņojumu par ordeņu izsniegšanu apbalvotiem čeķu pilsoņiem.

Saņemiet, augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs, arī pie šī gadijuma manas visaugstākas cieņas apliecinajumus.

A. Gulēns

Arlietu ministrs.

Augsti godājamam
G. Z e m g a l a kungam,
Latvijas Valsts Prezidentam.

123

RÉPUBLIQUE DE LETTONIE

MINISTÈRE
DES AFFAIRES ETRANGERES
SECTION DE LA PRESSE

Riga, Rue Valdemar 3, log. 5.
Tél. 841, 840.

192 8 g. „ 13." Janvari.

Nr. E/ 117

000353

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1928 g. 16. Janv.
Ier. Nr. 161 | ārk. Nr. 426 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI.

Preses nodaļa pagodinas Jums nosūtīt čeķu žurnalu "Pestry Týden", kuŗā ievietots fotografisks uzņēmums sakarā ar profesora Zubatija apbalvošanu ar Triju Žvaigžņu ordeni,

Preses nodaļas vadītājs.

16.1.

Domes protokols
№ 1 – 1928. 8/II.

Neubert
tiskopisy
pohlednice

PESTRÝ TÝDEN

III. ROČNÍK

V Praze, v sobotu dne 7. ledna 1928

Čí

Z OBSAHU TOHOTO ČÍSLA: Fr. Langer a J. Mach: Strana mírného pokroku a jiné příhody s Haškem. - Dva romány: Wallace: Tajemné mo
Zmizení otce Montrosa. - Oto Šimek: Měsíční údolí. - J. Fitzgerald: Velbloudí zadek. S kresbami O. Sekory. - Plány regulační komise na regulaci N
ulice a náměstí Svobody s příslušným okolím. - Japonské divadlo. - Odklízení sněhu v pražských ulicích. - Výstava malíře F. T. Šimona. - Časovosti z

DO NOVÉHO ROČNÍKU!

...ruhodnou událostí je otevření bia Olympic v Praze II., Spálená ul., odkud přinášíme dva snímky. Hraje se tam právě populární „Batalion".

...působíVám
...nímky z cest, mládí atd. vlastní fotografováním pořízené. Nejsnažší foto-přístroje s optikou votřídní, jakož i levné strojky učebné od Kč 30·— koupíte nejvýhodněj. od firmy:
Emil Birnbaum, tov. fotostr.,
Rumburk 23.
Žádejte obšírn. ceníky zdarma.

TROJE
...SPOL., VYSOČANY,
...lovská tř.

...E SANKY
...T...
...42

...milionů
...eno v 18. čs.
Tah již 18.
...nejte zavčas
V. HRABÁNEK A SPOL.,
Praha II., Václavské n. 56.

KLUBOVÉ SOUPRAVY
od Kč **2500·-**
a veškeré čalounické výrobky solidně zpracované se zárukou dodá
J. Podlipný, Praha VII.
Veverkova 13.

K. Hašler jako dr. Uher v Batalionu.

NÁBYTEK NA DVOULETÝ ÚVĚR
SPLÁTKY OD 25 Kč TÝDNĚ
Ložnice, jídelny, kuchyně, pánské pokoje a zařízení bytů dodá representes
A. Martínek, Vi...ady, Br...selská 1
ze Skuherského závodů v Hradci Králové.

VYŠÍVÁNÍ VZOR PLISSÉ
AŽUROVÁNÍ
ST. PELCL-PRAHA SOKOLSKÁ TŘ. č. 37. BLÍŽE MUSEA.
DŘÍVE VINOHRADY-SKRÉTOVA UL. Č. 15

AMATÉRSKÁ FOTOGRAFIE

Řídí Aug. Škarda.

Chyby a omyly.

Ježto hloubkové ostrosti přibývá při clonění více dozadu než dopředu, nutno pravidlo „zaostřovati rýhy spíše na blízkou partii snímku než na vzdálenou", zachovávati samozřejmě nejen při snímcích interieurů a krajin, nýbrž i při všech jiných, sujetech, na př. při zátiších, portretech atd. Ostatní postup, jako zaclo...ování a pod. je týž, jak bylo již pověděno. Ovšem, čím větší rozdíly vzdáleností máme co do ostrosti vyrovnati, tím více třeba cloniti; to nám ostatně řekne matnice.

Promluvili jsme si právě o fotografických poklescích, abych tak řekl, optického rázu, jež se mohou vyskytnouti při provádění snímku fotografickým přístrojem. Další chyby, jichž se průměrný amatér zpravidla a t. zv. zkušený dosti zhusta dopouští, jsou velmi četné. Povšimneme si nejhlavnějších, t. j. těch, jež na dobrý resp. bezvadný výsledek práce mají velký vliv.

Začátečník, nebo ten, kdo nefotografuje dosti často, učiní dobře, zapracuje-li se nejprve na jeden druh negativního materiálu, totiž na výrobek jedné továrny, a v prvních začátcích i pouze na jeden druh jejich desek nebo filmů. Proč? Vyzkouší si prakticky skutečný stupeň citlivosti těchto tovarů a sezná z vlastní zkušenosti, jak jim nejlépe vyhověti, zkrátka, má pak svůj materiál „v ruce". Tím ovšem není řečeno, že by „přesedlání" na výrobky jiné továrny činilo zvláštní potíže; po čase zkuste různé značky desek a filmů, a které se vám budou nejlépe zamlouvati, těch se přidržte.

Zajímavý názor vládne o barvě stěn temné komory. Všeobecně se má za to, že stěny temnice musí býti černé, nebo alespoň hodně temné (tmavohnědé, rudé atd.). Zkušenost však učí, že právě tak oprávněna je barva stěn temné komory světlá, třeba i bílá. Neboť nevniká-li do temnice škodlivé bílé světlo, je lhostejno, jaké barvy jsou její stěny; a vnikáli tam, pak ani nejtemnější vytapetování tmavé komory zhoubným účinkům cizího aktinického světla nezabrání, ani jich nezmírní.

Jedna z přezíraných maličkostí, které zaviňují dosti často nezdar snímku, je dlouhé ponechávání desek v kasetách, zvláště v kasetách plechových. Amatér nemůže se někdy ani dosti vynadiviti, jak jest možno, ač vyhověl všem receptům, radám a pokynům, že dostal negativ závojovaný. Předpokládaje, že desky resp. filmy byly čerstvé, nebo alespoň ne příliš staré a na vhodném místě (v suchu a nevydány účinkům škodlivých výparů) uschovány, může to býti následek toho, že deska nebo film byly před snímkem nebo po něm zbytečně dlouho uloženy v kasetě. U zcela nových kaset stačí někdy doba 48 hodin, aby se na negativu objevil znatelný závoj. Příčina tkví v účinku některých laků, jichž se k černění vnitřku kaset používá. Ze zkušenosti mohu však říci, že tato vada se u kaset v nejnovějších době vyrobených již neobjevuje, nebo teprve po delším, několikadenním nebo několikatýdenním uložení desek v nich; továrny patrně již přišly zlu na kořen a osudnou chemikálii z laku vymýtily. Z opatrnosti neponechávejme však desek a filmů v kasetách zbytečně dlouho.

Dokončení příště.

MUDr. Jan Šimsa:

Triky magického umění a napodobení okultních jevů.

Psal o nich Sichler v Bernu v časopise pro parapsychologii (1927). Specialitou pro eskamotážní kontrolu je prof. Hoffmann. Vědecky se obírá studiem magie Wundtův ústav pro experim. psychologii. Poučení najdete v »Magische Bibliothek« (Horster V. Berlín), pěkné je dílo »Will mann moderne Wunder«. V Hamburku je speciální obchod s kouzelnými aparáty, kde vás hned naučí s nimi zacházet. Celá věda knižní bez praxe nic není. Kouzelník se musí dlouhá leta cvičit, než dovede pořádně klamat obecenstvo. Kouzelník musí mít své jeviště černě natřené, kde není vidět nitě a dráhy, své aparáty drahocenné, skříňky s tajnými odděleními, kde se dá vtlačit hloupé zvíře nebo pták (králík, kachna), sklapovací klece a stolečky, tajné kapsy, falešné karty, sehrané pomocníky a p. A to nejhlavnější? Kontrola těla, šatu, aparátů je absolutně vyloučena.

Poctivá media dovolí každou kontrolu těla i místa, sedí uprostřed kruhu pozorovatelů, dají si držet ruce i nohy — — a mlčí. Mohou sednout ke každému stolu v jakékoli místnosti i bez černého kabinetu. Však ty černé kabinety mnoho zla natropily a podvodů usnadnily. Moderní badatelé ani tmu nepřipouštějí, leda pro výjimečné případy jemných jevů světelných. Než ...rafme se ke trikům.

Produkce s kartami zde můžeme přejíti, ač jsou abecedou eskamotéra, který musí znát »volty«, »polmaci« a »forcování«, t. j. přehození, skrytí v dlani a vnucení určité karty. Dále musí umět uměle míchat a snímat.

Důležitější je, že umělec musí dobře hrát a bavit, odvracet pozornost od hlavního k vedlejšímu, čili musí umět maskovat, vodit za nos naivní publikum. Roztahuje šátečky, proklepává kouzelnou hůlkou, střílí, počítá do 3, aby se lidé nedívali na pravé.

Mysteriosní motýlové létají a poslouchají um...ce, kter... je má na vlasech.

Dokončení příště.

Kdy a jak se máte koupati
pro zdraví, jak pro krásu a otužení těla a jak při povstalých chorobách. Nový osvědčený způsob koupací pro každého, kdo má koupelnu aneb jen vanu a jak se zařídí ten, kde koupací příležitost schází. Žádejte poučení zdarma a udejte stáří a zaměstnání a druh koupacího zařízení. **J. Záruba a spol., Praha-Karlín, Pobřežní třída č. 6.**

Vicepresident Jiří Schicht.

Krásné jubileum slaví firma Schicht

dne 2. ledna 1928, v den, kdy před 25 lety vstoupil Jiří Schicht do firmy, která se již tehdy přičinlivostí jeho otce Jana Schichta utěšeně rozvíjela a požívala velké vážnosti.

R. 1906 byl podnik přeměněn v akciovou společnost a Jiří Schicht, který vynikal neobyčejnými vlohami a v obchodních metodách svou dobu předcházel o několik desetiletí, byl jmenován jejím prvním presidentem.

Příliš brzy však firmu postihla těžká ztráta úmrtím tohoto geniálního muže. Po něm se stal presidentem firmy jeho nejstarší syn Jindřich, kdežto druhorozený syn Jiří byl zvolen vicepresidentem a pověřen vrchním vedením podniku.

Velká odpovědnost spočívala na Jiřím, tehdy teprve třiadvacetiletém. Ale měl ducha otcova i jeho schopnosti.

Jeho nadšení a snaha po úspěchu, podporovány jsouce zdatnými a zkušenými spolupracovníky, daly podniku všechny hlavní podmínky pro další rozvoj ke koncernu slučujícímu všechna odvětví tukařského průmyslu.

Jiří Schicht se chápal všech prací, jež mohly obchod zvelebiti a při své obchodní prozíravosti dovedl počítati s jakýmkoli vývojem věcí, takže mohla firma překonati těžká léta válečná i roztříštění svého odbytiště — bývalého Rakouska-Uherska — bez trvalého otřesu.

V posledních dvou letech se jako president Parfumerie Elida dodělal neobyčejného a všeobecně, i soutěží obdivovaného úspěchu v zavedení jejích výrobků.

Dnes řídí Jiří Schicht po stránce obchodní více než 30 továren po celé střední Evropě a jméno Schicht již má dávno pověst světovou.

Jiří Schicht tedy může s oprávněnou hrdostí pohlížeti zpět na těch uplynulých 25 let svého života, za jejichž práci a starosti se mu dostává nejkrásnější odměny ve zdaru vedených jím podniků.

2065.

Kupujte jen cikorku HANAČKU
náš pravý hanácký výrobek ze Slatinic u Olomouce.

ROČNÍK III.

PESTRÝ TÝDEN

Předplatné v tuzemsku, v Jugoslavii, Polsku a Rakousku na ¼ roku Kč 26·—, na ½ roku Kč 52·—, na 1 rok Kč 104·— i s poštovným. Předplatné do jiné ciziny Redakce i administrace u firmy V. Neubert a synové, grafický závod a nakladatelství, Praha XVI. — Tiskem a nákladem vlastním. — Za redakční část odpovídá Sta... část K. Smíd. — Užívání novinových známek povoleno výnosem poštovního ředitelství v Praze číslo 196.905/VII.-26. — Nevyžádané příspěvky vracíme pouze bylo-li ... porto. — Veškeří naši přispivatelé ručí za reprodukční právo a případně za autorisaci dodaných přeložených příspěvků. — Ponecháte-li si ukázkové číslo, jste...

Ledování na Vltavě. Štěpení ledu, nakládání a uvolňování velkých kusů.

Adolf Krössing, člen činohry Nár. divadla v Praze dožil se dne 5. ledna osmdesátých narozenin. (Foto Ing. Bermann.)

Ledování na Vltavě. Doprava ledu na břeh, dělení ledu a nakládání na vozy.

Zápisník Pestrého Týdne.

Dne 26. prosince byla na Malé Straně v Praze v ulici „Na Jánském vršku“ péčí Umělecké Besedy odhalena pamětní deska na domě, kde bydlil a před třiceti léty zemřel spisovatel histor. románů Josef Svátek.

V Bayreuthu konala se dne 25. prosince oslava devadesátých narozenin paní Cosimy Wagnerové, vdovy po skladateli Richardu Wagnerovi.

Ševčíkovo-Lhotského kvarteto zahájilo letošní koncertní sezonu v Egyptě cyklem osmi komorních koncertů, jež se setkaly s neobyčejným úspěchem.

Dr. Richard Fischer byl zvolen dne 23. prosince novým starostou města Olomouce.

Dr. Gustav Procházka byl zvolen novým patriarchou českosl. církve.

V Novém Sadě započaly dne 30. prosince oslavy stého výročí Matice srbské. Se slavností, které se zúčastnil král Alexander a za čsl. republiku bělehradský vyslanec Šeba jest spojeno odhalení pamětní desky presidentu Masarykovi v budově gymnasia.

Dne 30. prosince bylo dokončeno automatisování pražského telefonu.

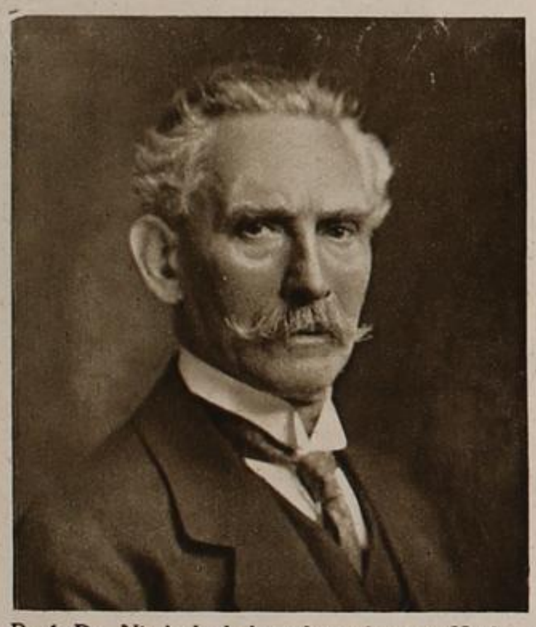

Prof. Dr. Niederle byl zvolen rektorem Karlovy university v Praze. (Foto Langhans.)

Básník Anatol Rubín (Dr. Hanuš Voves), dožívá se šedesátin. (Foto Elekta-Journal, Praha.)

V Bratislavě byla zahájena výstava čsl. průmyslu Svazem čsl. díla.

Dne 23. prosince odevzdán byl Lotyšský řád „Tří Hvězd“ profesoru Dr. Zubatému a poslanci Dru. F. Samkovi.

Box.

Čteme-li zde v Evropě zprávy o zápasu mistrů profesionálů Dempseye a Tunneye, o obrovských honorářích, jež Genemu i Jackovi dobrý obchodník Tex Rickard za jeden takový zápas vyplácí, o milionech dolarů uzavřených sázek, nejde nám to prostě do hlavy. Jisto však je, že box je sportem, vlastním anglosaské rase, sportem hovícím její povaze, jejíž přední znaky jsou tvrdost a sebekázeň. Vždyť problémem pugilismu po stránce společenské zabýval se i sám Bernard Shaw ve svém prvém románu Cashel Byron, profesional.

Nemyslete si prosím, že box jest sportem snadným. Nemám ani na mysli tu okolnost, že protivníci v zápasu rozbijí si nosy, neb jeden druhého srazí k zemi, jako skutečnost, že škola boxu je těžký zkoncentrovaný system tělesných cvičení, jež boxer musí prodělati. Denní cvik s činkami, skákání přes šňůru, medicinball, pytel s pískem a konečně míč, zavěšený od stropu k podlaze na pružné gumě, do něhož se levou rukou tluče a pravou se zachycuje. Tělesné podmínky rohování jsou tytéž, s nimiž se setkáváme u většiny sportů. Jest to naprosté zdraví srdce, pružnost svalů na nohou i rukou, zvláště pak tvrdost svalů břišních, aby odolaly tvrdým a prudkým ranám, takže je mnohdy s podivem, jak člověk na pohled slabý může snésti takovou spoustu tvrdých ran. Duševně schopnost obrany, bystrý postřeh a statečné srdce.

Cílem rohování — šermu oběma rukama — jest pak během určité doby svého soupeře vybodovati. Podobně jako v šermování oceňují soudci větší útočnost, tvrdost, techniku, taktiku, obranu a klasifikují oba soupeře body. Jest ještě druhá možnost vítězství, než na body a to jest — knock-out. Na obrázku vidíte označena ona místa, citlivé body, do kterých musí boxer soupeře svého tvrdou ranou udeřiti, aby docílil rány řečené knock-out a svého soupeře učinil na deset odpočítaných vteřin, neschopným k dalšímu boji.

Základem k tomu všemu jest, jako i v šermu, postavení se proti soupeři. Toto postavení již předem a skoro ve všech případech určuje styl rohovníka. Není naším úkolem rozepisovati se o stylu, poněvadž by na to sotva stačila objemnější knížka. Styl se získává praxí. Základem jsou potom ke všemu rány počáteční a vůbec základní. Jsou to: sot přímý vrchní levý i pravý, sot přímý spodní, švihy vrchní i spodní, ruby či-li hooky vrchní i spodní a tak zvané uppercuty, jež jsou rubem ze spoda vzhůru vedeným.

Sot přímý vrchní či-li direkt směřuje vždy na obličej. Spodní na trup. Švih vrchní na obličej se stran, spodní na břicho se stran. Rub, jinak book vrchní na obličej respektive na bradu se stran, spodní na břicho se stran. Rub pod bradu vedený, jinak uppercut zv., jde vždy pěstí pod bradu.

Jako v šermu a v každém jiném boji muže proti muži, tak i zde existuje dokonalá obrana, která jest vyjádřena rukama, shyby, únikem nazad i do stran a potom taktikou vedení boje.

Boxing pozbyl dnes již onoho zabarvení surovosti, kterým byl po léta obestřen o mnohých rozumných hlav, jež neměly ani potuchy o vnitřní ceně a účelné práci celého těla i duše při rohování. Dnešní člověk nemá v životě příležitosti měřiti své síly v zápasu muže proti muži. Spoléhá vždy na ochranu, kterou mu poskytuje kolektivismus našeho života a bojí se udeřit. Nemá jistoty ve svou sílu a přijde-li do přímého boje, upadá do afektu zuřivosti nebo trémy. Rohovník ví kdy, jak a kam smí udeřit, instinktivně tuší úmysly svého soupeře, jest klidný a ukázněný, jest zvyklý na pokyn soudce z nejprudšího boje upustiti. Boxem získáváme jistotu, sebedůvěru, silnou vůli, disciplinu a to jsou věci, jež mají býti cílem každého člověka.

Naše snímky, znázorňující základní pojmy rohování byly pořízeny v Hojerově škole v Praze, fotografoval Drtikol, Praha.

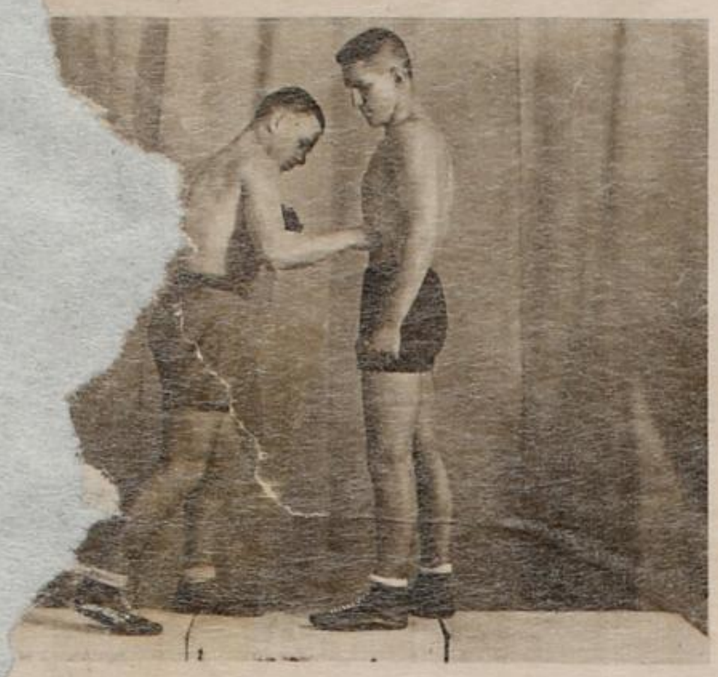

Rub spodní.

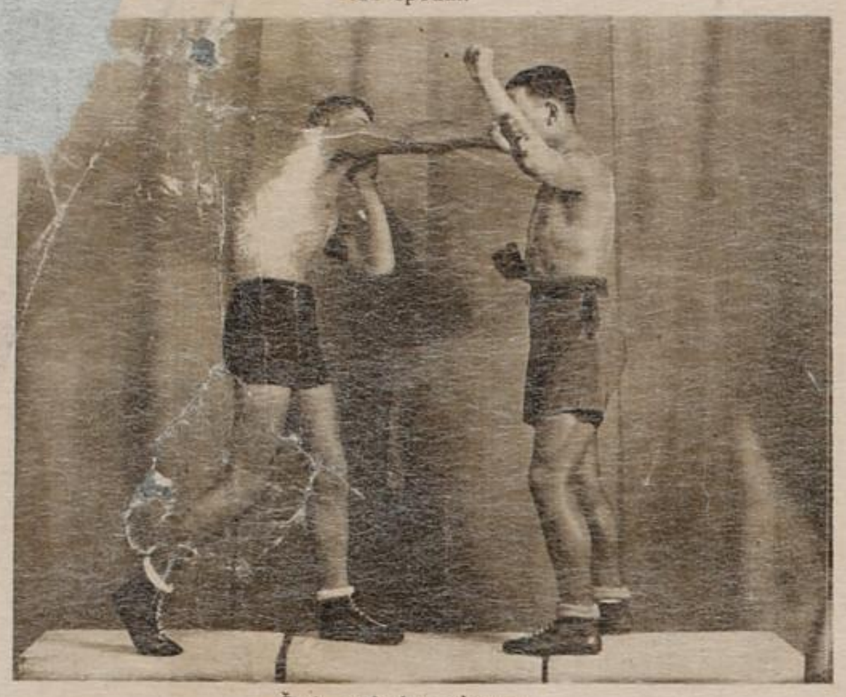

Švih vrchní a obrana.

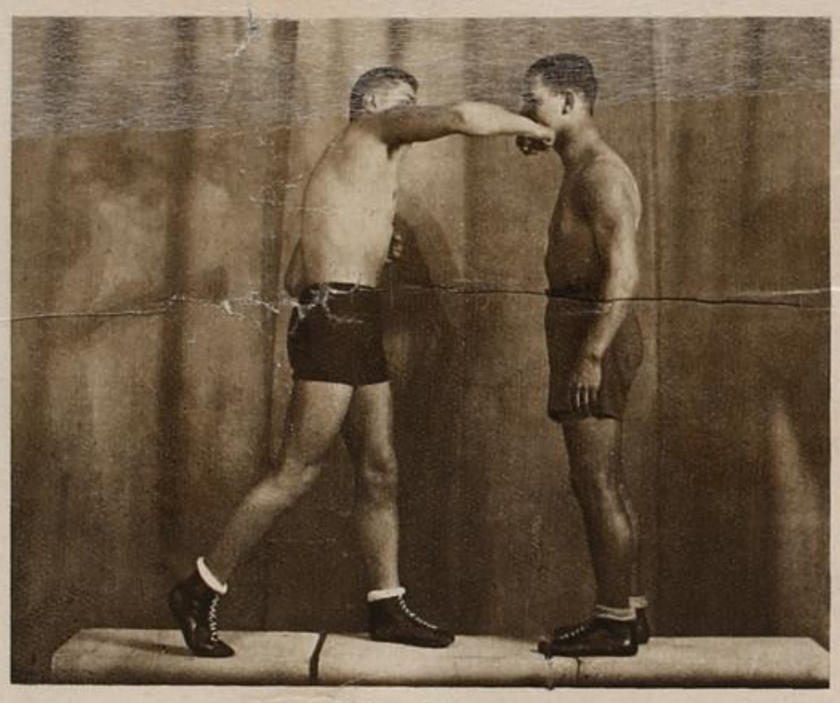

Rub vrchní.

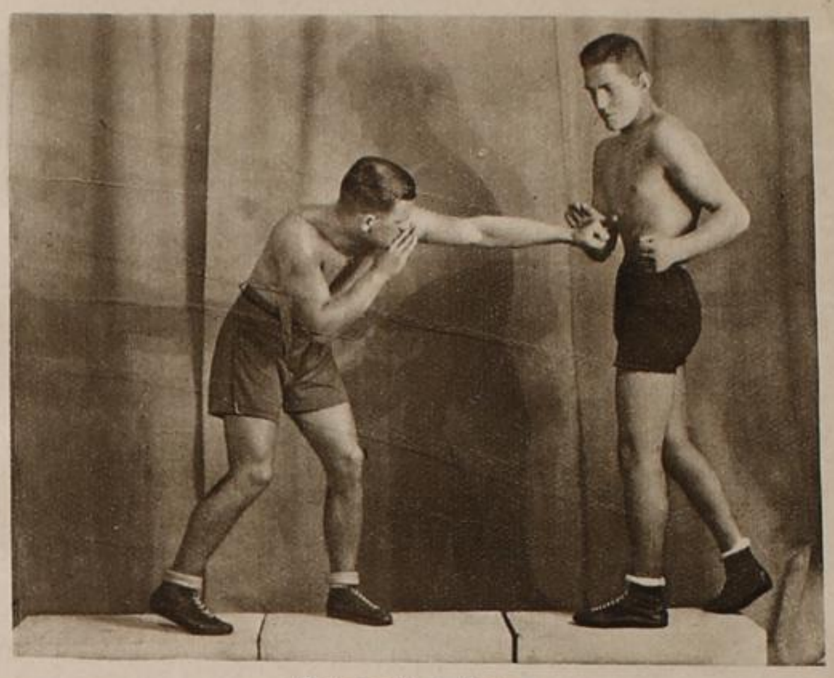

Sot spodní a obrana.

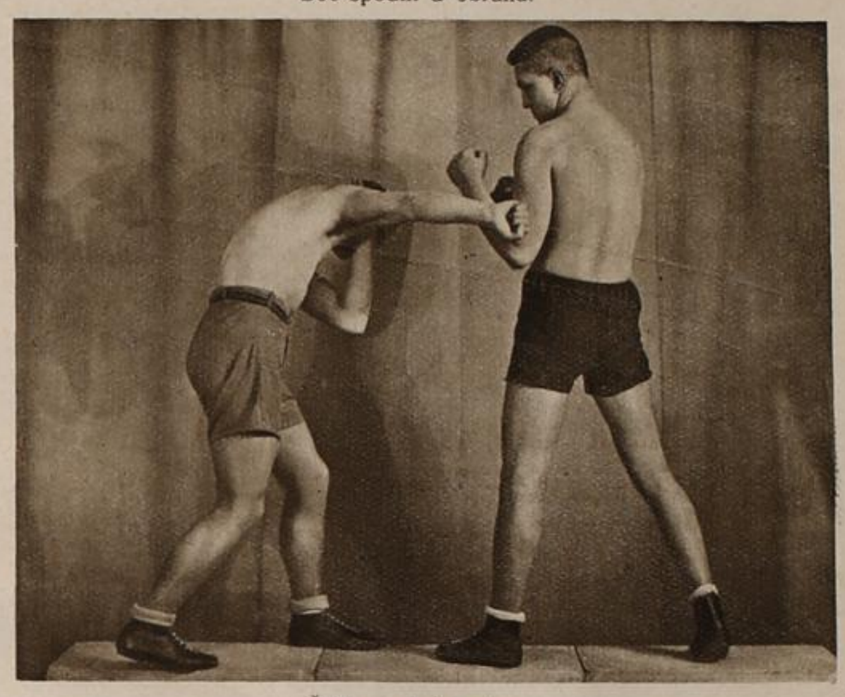

Švih spodní a obrana.

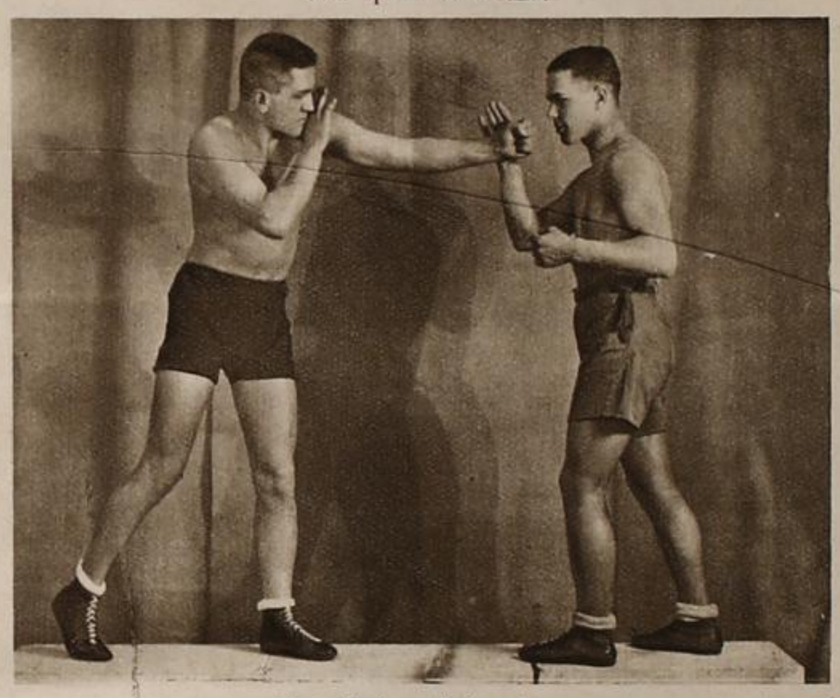

Sot přímý vrchní a obrana.

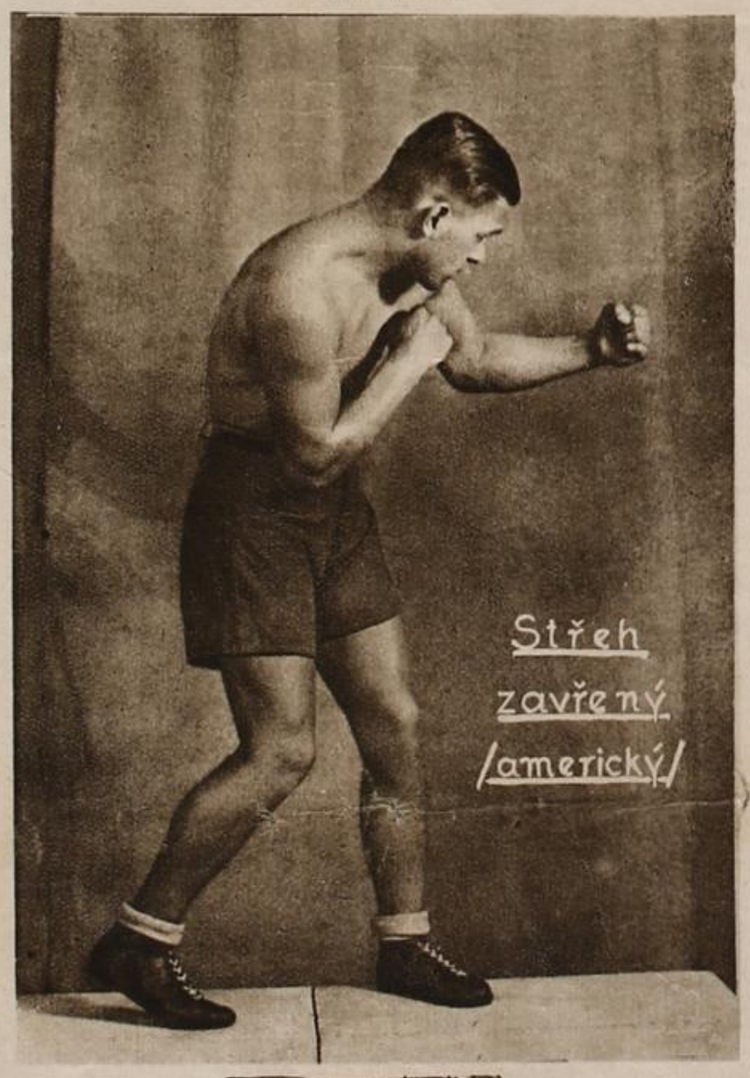

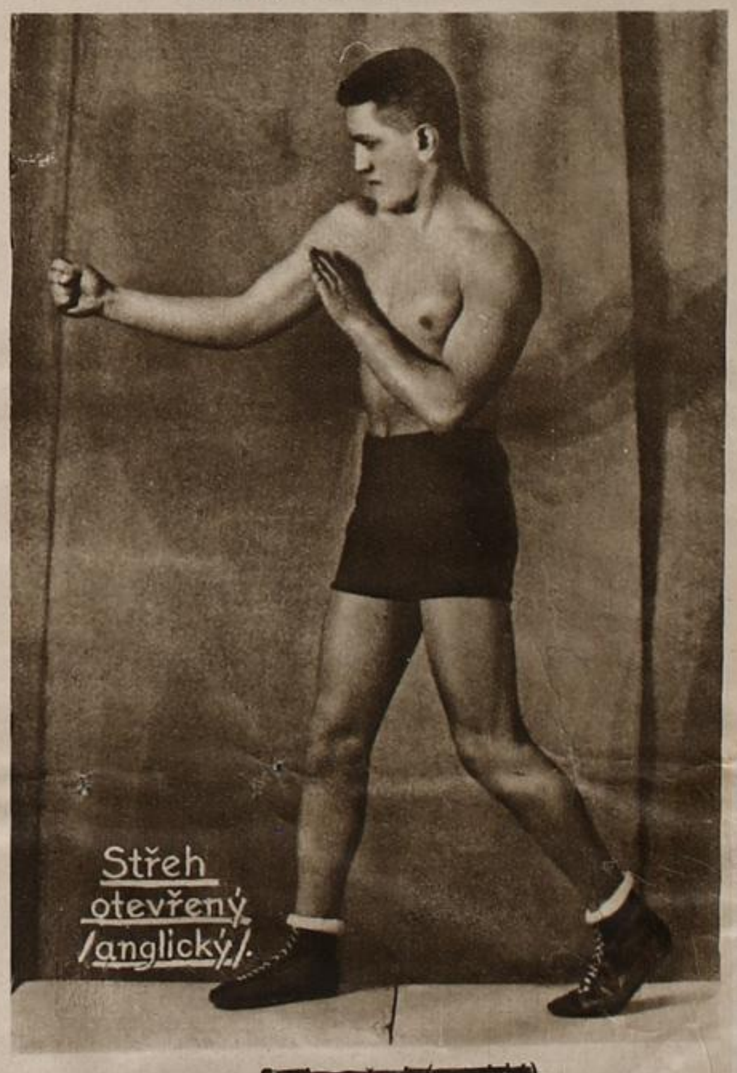

124/2

Oto Šimek:

Měsíční údolí.

Zná je celý svět a přece je tak ztraceno. Tisícům stalo se životním symbolem a i Vy, kteří je máte tak dobře zakresleno na svých mapách, bloudíte k němu oklikami a zajížďkami, na nichž jsou překážky. A když je najdete, nevíte o něm, neboť Měsíční Údolí jest jako štěstí: nedosáhnete ho nikdy, jdete-li pouze za ním, ale vypadá to, jako by se ono samo dostavilo k Vám docela samozřejmě, jste-li za cílem méně sobečtějším.

Joe nadával již celou cestu ze San Franciska. Předně vjeli jsme na chybnou převozní loď (vybrali tam na nás více, než jsme předpokládali), pak nad Zálivem houstla mlha a my nemohli řádit se svými kodaky, pak, v Oaklandu, nenašli jsme ani za půl hodiny objíždění jistý obchod s fotografiemi, Berkeley-ská Universita nás dočista zklamala, za Berkeley nemohli jsme mermomocí trefit na státní silnici a motali jsme se s Lízou po klikatých postranních cestách. A poněvadž deset mil od pobřeží již není mlhy, pálilo do nás subtropické slunce a korunou celku stal se nový most přes Úžinu Carquinez, kde na nás vybrali tři čtvrti dolaru mýta! Kromě toho náš výlet do Sonomského Údolí byl vlastně výchylkou z Veliké Cesty a to činilo Joe nervosním. Před námi ležely ještě tisíce mil cesty pralesy, horami a preriemi a takové Měsíční Údolí bylo jen jedním z ubohých detailů podle cesty. A přece nechtěli jsme je minouti, neboť jsme tam jeli navštíviti člověka, který dal tolik inspirace našim životům.

Jack London leží již jedenáct let pod velikým balvanem rudého porfyru na vrcholku pahorku v modrém stínu rudokmenných mandroní, které měl tak rád. Někde dole je Glenn Ellen a ten je nejkrásnější vesnicí Ameriky. Snad proto, že je na ní tak pramálo toho osadnického amerikanismu, který všecko uniformuje svojí jednoduchou užitečností. Glenn Ellen je nenápadný, nevtíravý, příjemný. Ani nevíte, že jste tam, a když Vám to konečně někdo potvrdí, díváte se překvapeni kolem: »A kde je Měsíční Údolí?« Je všude kolem Vás. Jste udiveni, jak je to možné. Inu, doopravdy!

Rancho Jack Londona leží výše v horách. Musíte míti povolení k přístupu. Telefonujte o to nahoru, ale dejte pozor, aby se Vám nestala tatáž trapná příhoda jako nám. Byl jsem totiž silně přesvědčen, že ženský hlas v telefonu patří docela jistě paní Londonové a vynaložil jsem všechnu svoji energii, abych přesvědčil Joe, že jsme naprosto nedostatečně oděni pro rečepci takové dámy, jako je Mrs. London. Joe si odjakživa potrpěl na pěkná roucha a konečně uznal, že špinavé tenisky, kalhoty, ve kterých se po případě leze pod vůz a spravují píchnuté pneumatiky, jakož i subtropická rozhalenka nezasluhují názvu společenského oděvu. Proto jsme za branou rancha vyhledali stinný eukalyptový háj a vyvolili pečlivě jedinou možnou kombinaci ze společného zavazadla. Nespolečenské tenisky nahradili jsme šněrovacími holínkami (byly čistší a vypadaly mužně), pracovní kalhoty manšestrovými spodky (ještě ušly) a uprášenou rozhalenku kazajkou z měkké žluté koniny. (Joe si myslí, že v ní působí obzvláště mužným a neodolatelným dojmem.) Jeli jsme pak dále plni optimistického sebevědomí a zvědavosti, jakož i jakési nábožné úcty, kterou cítí křesťané při návštěvě Svaté Země. A ze všeho na konec zbyla jen ta nábožná úcta, poněvadž naše proměna v eukalyptovém háji byla dočista marnou. Nebyli jsme přijati Mrs. Londonovou, prostě proto, že nebyla vůbec nahoře, a poněvadž hlas v telefonu náležel pouze její služebné, která též zůstala neviditelnou. Řekl nám tak Mr. Colman a my upadli do velice stísněné nálady. Tento starý gentleman nás však zachránil svým dalším vypravováním, neboť to byl on, který znal Londona po dlouhá leta a věděl o něm tolik osobních podrobností.

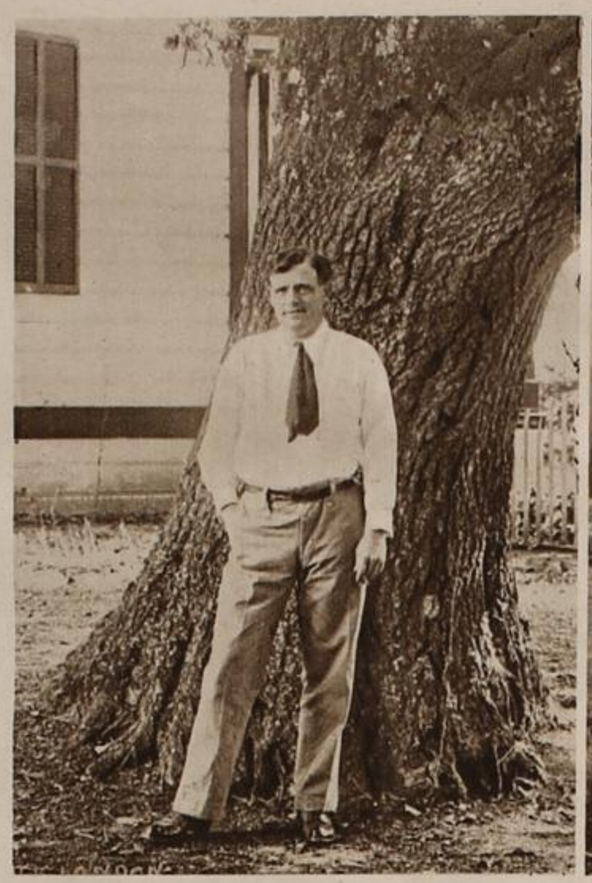

Jack London krátce před svou smrtí.

Měsíční údolí.

JackLondon se svojí paní.

Oto Šimek, autor našeho článku.

Stará budova původního rancho, kde psal London svoje první díla.

Požároviště Velkého Domu.

Loudali jsme se pak Údolím. Slunce sklouzalo za hřbet pobřežního pásma. Dál na jihu visely z průsmyku cáry mořské mlhy. Překrásný les běžel vzhůru ke hřebenům. Byly v něm indiánské osyky, eukalypty, sekvoje, modříny a i ty úhledné, dekorační mandroně, jejichž listy voní Vám mezi prsty a jejichž kmeny jsou nahé a rudé. Pnuly se vzhůru na návrších i z roklí, docela zlaté proudy slunečna padaly do jejich kadeřavých korun, neprodraly se níže a na zemi zůstávaly jen šmolkové stíny. Všechno bylo zalito tichem pozdního odpoledne.

Tam, kde leží balvan rudého porfyru, jsou mandroně nejhustší, Snad proto, že chrání toho, kdo je tak miloval. Sypou stále svoje suché listy barvy Van Dyckovské hnědi na rudý kámen. Možná, že někde dole jsou krávy a zvoní svými gongy, — možná, že někde na obloze skřekne káně nebo jestřáb, — ale to jsou snad všechny zvuky, které se dostanou tam na vršek mezi mandroně mrtvého spisovatele.

A jdete-li ještě dále, pásy slunečna stanou se ještě více šikmými, sekvoje hustšími a tam, kde stojí jejich nejušlechtilejší háj, trčí do výše komíny zřícenin Velikého Domu. Jak vypadal, víte dopodrobna z knihy »Malá Dáma z Velkého Domu«. Neboť kolem toho, co dnes stojí jenom ve zříceninách spáleniště, ale co kdysi bývalo životní pýchou Londonovou, Jack osnoval svůj nezapomenutelný konflikt mužského přátelství a manželské lásky. Jest jisto, že Malá Dáma měla býti Mrs. Londonova, ale přítel doopravdy neexistoval — jen dějiště bylo authentické. V jeho spáleništi najdete ještě dnes stopy, jak rozsáhle a důkladně byl Velký Dům postaven. Vidíte tam ještě dnes nepřirozeně široký rozsah pokojů, síní a sálů, vidíte díry po trámoví, hluboké krby s majolikovými kachličkami, bazén na skok a plování (pamatujete, jak se potápěla bez stříknutí Malá Dáma?), betonový tresor se silnými vraty, která ještě dnes bezvadně pracují ve svých závěsech, nespočetná okna, sloupy, schody (ty, které se nepropadly), vodní potrubí a elektrické vedení, z něhož byly dráty již dávno vypáleny nebo vykradeny. Je to i dnes gigantické, drtivé svojí rozlohou, massivností a nepohodlnou tíhou.

Máte-li dobrou náladu, nechoďte v pozdní odpoledne ke zříceninám Velkého Domu. V tu dobu všechno je tam ošklivě tristní. Není to tristnost Trojského zámečku v pozdní říjen, neboť tam po schodech běhá tradice a duše hrají si na schovávanou za rokokovými vásami a putti. Ale zde jsou sekvoje ještě dnes opáleny na straně požáru, zdivo (všechno z rudého porfyru, jako domy starých Saxonů) ožehnuto, nebo zříceno, po komínech vine se svlačec a břečťan, serpentiny vozové cesty jsou vymlety a zarostlé vyžloutlou letní travou, která toužebně čeká na první podzimní déšť.

Ze spáleniště je daleký rozhled. Tam, na stranu k městům Sonoma a Santa Rosa, leží široká pole údolí a v něm stojí nesčetné slepičí farmy, táhnou se dlouhé aleje eukalyptů a temní se rozsáhlé sady ořechovníků. Naproti jsou zase hory docela zalité zlatým slunečnem nízkého západu, rozeznáte tam každou sekvoji a mandroň. A daleko na jih, kde by asi mělo býti San Francisko, Oakland a Alameda, leží temně odstíněný polštář šedivé mlhy.

Člověk mimoděk lituje, že nemá s sebou výtisk »Měsíčního Údolí« nebo »Malé Dámy«. Četly by se tam právě s takovými pocity, jako Vojnovičova Trilogie se četla v Dubrovníku a snad ještě lépe, protože by člověk seděl s autorem pod jedněmi stromy.

*

Když slunce zapadlo, supali jsme s hříšným hlukem po protějších svazích v průsmyku mezi cedry a sekvojemi. Pod námi svalila se tma do Měsíčního Údolí a my prchali před ní vzhůru po bílých serpentinách. Ohlíželi jsme se, protože tam dole našli jsme a zanechali Veliký Klid, ne ten, který jsme znali ze západních pouští a prérií, ale Veliký Klid postavený osobností a myšlenkami velikého člověka.

Santa Rosa, California, srpen 1927.

Úspěch české umělkyně v Italii.

V Římě vystupuje nyní s velikým úspěchem Jarmila Winklerová pod jménem Mimi De Carmo. Slečna W. jest bývalou žákyní prof. Brambergrové na praž. konservatoři a maestra Belliniho a člena opery la Scala v Miláně sign. C. Boninsegni.

„Rassegna melodramatica" píše „V Komediantech byla obdivuhodnou Neddou Mimi de Carmo se svěžím, rozsáhlým a sladkým sopránem, jejž mistrně a s jemným smyslem uměleckým ovládá.

Byl to debut opravdu význačný, provázený hojným potleskem zvláště po rozkošně roztoužené romanci 1. jednání a v celém druhém aktu.

De Carmo jest jistě povolanou umělkyní s výborným temperamentem a s velkou interpretační inteligencí. Obecenstvo ji velmi oslavovalo."

Scéna „Lyžařský trening" na rautu Lyžařského závodního klubu dne 13. prosince ve velkém sále Lucerny v Praze.

J. Zoubek:

Quarteto Ševčík-Lhotský.

Koncertovalo s mimořádným úspěchem v Alexandrii a Kahýře. Měli jsme tak příležitost oceniti zde jejich umění. Programy večerů byly vesměs dobře voleny, zvláště pořad třetího koncertu. Quartet Debussyho a novinka italského skladatele Enrico Terni, která vyznamenává se neobyčejnou originálností nápadů jak po stránce rythmicko-technické tak i melodicko-harmonické. Dílo toto nekráčí vyšlapanými již cestami a jest provedeno v jedné větě o několika obrázcích a scénách. Italský život proniká jasně touto skladbou v široké kantiléně. Ne příliš moderní, působí logicky a zní výborně. Quartet E. Terni bude hrán tuto sezonu v Praze s jistým úspěchem. Byl podán naším quartetem Ševčík-Lhotský s porozuměním k velké radosti obecenstva i autora. Egyptské hudební kruhy přejí si co nejdříve naše umělce znovu slyšeti.

Jan Barton, brněnský komorní pěvec v roli dona Josého v Carmen.

Tanečnice Marja Marion. (Foto Schlosser a Wenisch.)

Lidové divadlo „Urania" v Praze VII., slaví 25 let své činnosti. Ředitelé: Slukov, Seifert, Vendulák, Stech, Kubík a nynější ředitel Jeřábek.

124/3

Japonští zápasníci „Sumo“.

Tvář japonského herce.

Japonští herci převlečení za tanečnice.

Japonský herec.

V Petit Théâtre v Tokiu hrála se Molnárova hra „Liliom“ za režie S. Aoyamy a výpravy K. Ito. Hlavní role hráli: Liliom, M. K. Tomoda, Julia, sl. J. Yamamoto, Mari, sl. M. Tsukino, Dandy, M. S. Date.

V Petit Théâtre v Tokiu hrála se Molnárova hra „Liliom“ za režie S. Aoyamy a výpravy K. Ito. Hlavní role hráli: Liliom, M. K. Tomoda, Julia, sl. J. Yamamoto, Mari, sl. M. Tsukino, Dandy, M. S. Date.

Z VÝSTAVY MALÍŘE A GRAFIKA T. F. ŠIMONA

Americká ulice v dešti.

Z indických pralesů.

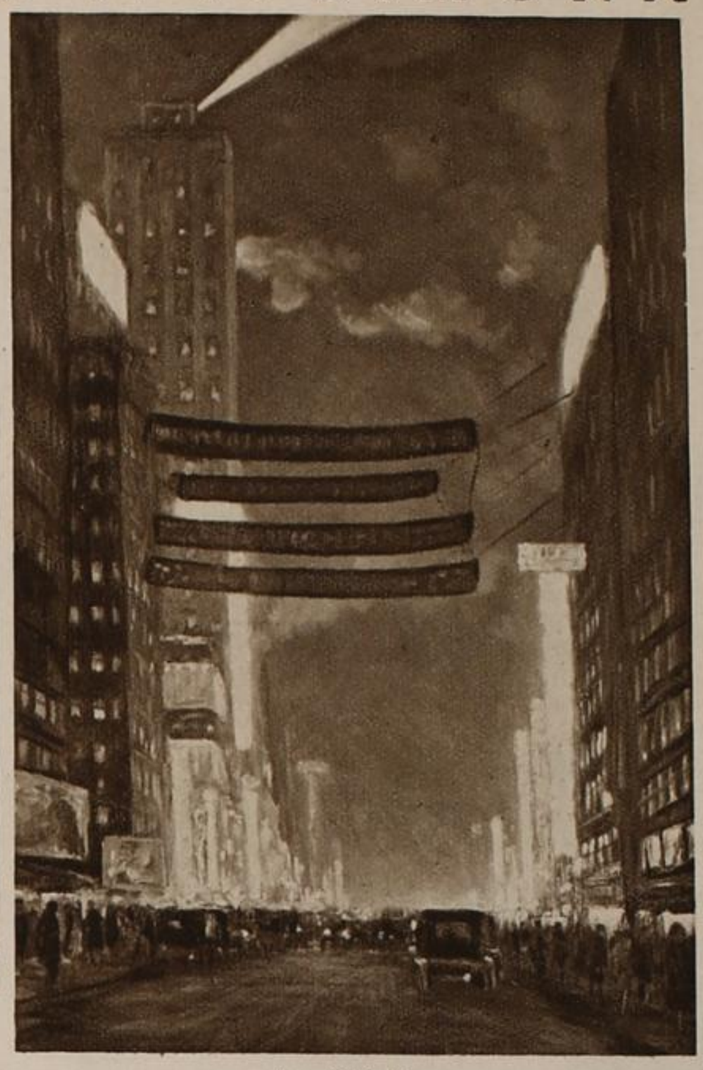

Americká ulice.

Typy indických žen.

T. F. Šimon. (Foto Vavroušek.)

Z Japonska.

Pobřeží v Indii.

Japonská krajina. (Foto Štenc.)

V posledních dnech prosince byla zahájena výstava prací malíře a grafika T. F. Šimona, který nedávno slavil své padesátiny. Výstavu pořádá Sdružení českých umělců grafiků Hollar v místnostech Krasoumné jednoty v budově Parlamentu; vystaveny jsou mimo grafické listy i obrazy, kresby a náčrty, bohatá a pestrá umělecká žeň z autorovy cesty kolem světa.

124/1

Společnost „Pátečníků“ u Karla Čapka (F. Peroutka, prof. K. Kraus, Josef Čapek, F. Kubka, prof. Kozák, Fr. Langer, V. Vančura, J. Kopta, Karel Čapek, Dr. L. Procházka, president Masaryk, Arne Laurin, ministr Beneš, prof. Mathesius, prof. Šusta, J. Kodíček, K. Poláček, prof. Marek. — Kreslil A. Hoffmeister.) — Vánoční dar panu presidentovi od „Pátečníků“.

Josef Mach a František Langer, autoři vzpomínek na Jaroslava Haška, které začínají dnešním číslem vycházet v našem listě.

Jaroslav Hašek r. 1912.

Jaroslav Hašek v Moskvě r. 1920.

Otakar Theer. Kresba od H. Böttingera z r. 1917.

Miroslav Rutte:

Otakar Theer,

jenž zemřel před desíti lety, byl básníkem nejen svým dílem, nýbrž i svým lidským osudem: neboť živé vědomí tvůrčí síly bylo mu nezbytným předpokladem životní radosti i vnitřní rovnováhy. Úzkost před její ztrátou, úzkost, že zapochybuje-li, přestane býti synem božím, často tvrdě zachmuřovala jeho život. Theerův duch potácel se neustále mezi titanským sebevědomím a nelítostnou skepsí. A tato skepse soustřeďovala často jeho pohled sobecky na vlastní já a činila ho vyznavačem vypjatého individualismu i tvrdého, nesoucitného mužství. První významná kniha jeho poesie nese příznačný individualistický název „Výpravy k já“ a jeho dílo končí se dramatickou básní Faethon, která je hymnickou oslavou vůle, jež žene útokem přímo na osud.

Theer neznal tvůrčí milosti, jež někdy znenadání rozezpívá básníkovo srdce. Jemu bylo si každého slova těžce vydobýti na světě i na sobě, a jeho verše vzbuzují často obraz dělníka, jenž kus po kuse rve skálu svalnatou paží. Theerova poesie je neustálým zápasem: zápasí se slovy, s myšlenkami, se světem, s vlastním srdcem i osudem. V prvních knihách zápasí jeho láska s pudem volnosti a tuláctvím srdce, později zápasí v něm milenec, jenž touží přijati, s tvůrcem, jenž potřebuje tvrdé řehole samoty, a posléze, za světové války, bouří se jeho vůle proti kolektivnímu osudu. S tímto vývojem mění se i rytmická povaha Theerovy poesie: lyrická inspirace, jež unášela širokým tokem jeho básně v „Úzkostech a nadějích“, mění se stále více a více v inspiraci volnou. Jeho rytmy drsní, hranatí a velitelsky rozkazují. Dech větru a vln mění se v údery kladiv; a s nimi zmužňuje i Theerovo srdce až k tvrdosti. Miluje vášnivě svou vůli a je hotov obětovati jí každé lidské štěstí. Cvičí ji v sobě jako atlet a uzavírá se stále hlouběji do své samoty, aby ho lépe naplnila. „Všemu na vzdory“, zní název jeho válečné poesie, v níž zůstává mužně vztyčený a hrdý uprostřed smrtelné smršti, jež vlétla v tvář jeho národu.

Theer byl výrazným typem české duše: ne duše laskavé, smířené a pokorně milující, jak přešla z Komenského do veršů Březinových, ale duše táborské, duše božího bojovníka, jejíž láska bije jako cep a která je vždy připravena padnouti pro spravedlnost. Stěžejní význam Otakara Theera, vedle St. K. Neumanna, hlavního předbojovníka volného verše a dynamické poesie, je v přísné výstavbě básní, založené na logickém pathosu slova a dynamice intelektu a v mistrovském ovládání české rytmiky. Otakar Theer byl z hlavních iniciátorů a účastníků „Almanachu na r. 1914“, v němž poprvé vystoupila programově a hromadně mladá generace, požadující na básníku, aby byl plnokrevným synem své doby a mluvil i v poesii její bezprostřední živelnou řečí.

Básník Otakar Theer zemřel před deseti lety. (Foto Langhans.)

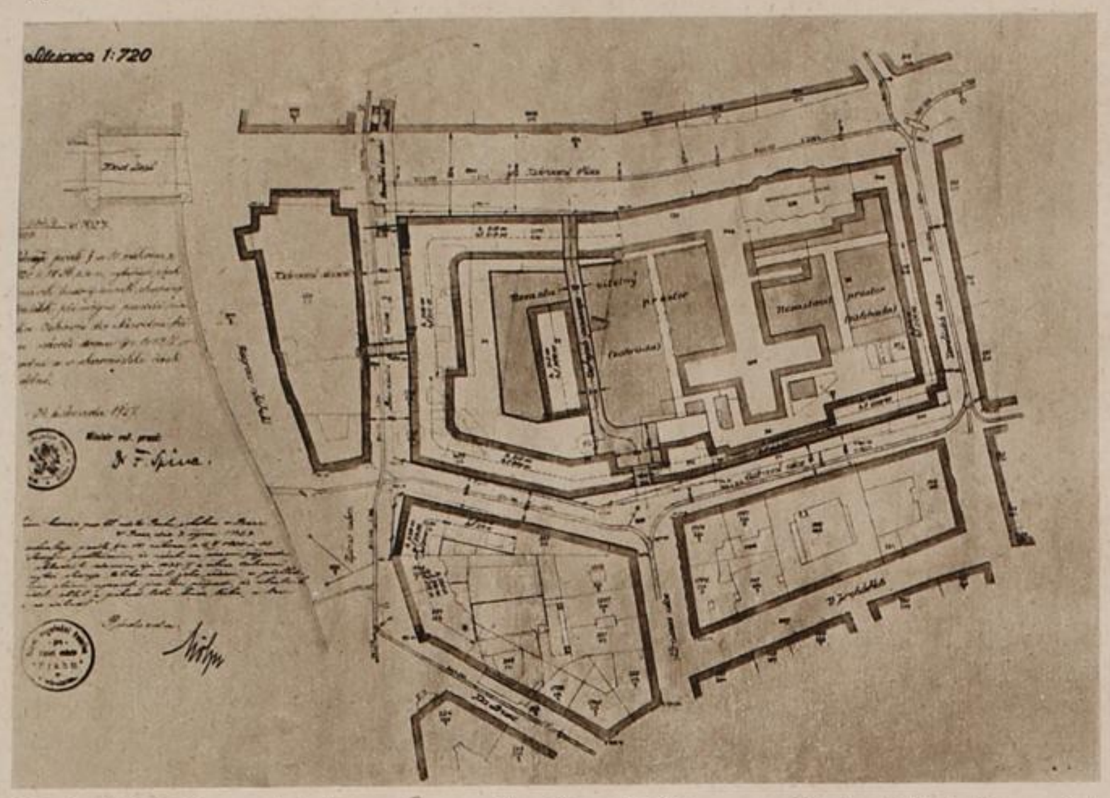

Návrh přehledného regulačního a zastavovacího plánu skupiny kláštera Uršulinek a okolí na Národní tř. v Praze II.

Návrh přehledného regulačního a zastavovacího plánu pro ulici Vodičkovu a Spálenou v Praze II. s přilehlým okolím.

(Dole): Návrh státní regulační komise na změnu náměstí Republiky s okolím a na rozšíření třídy Revoluční v Praze I.—II. (Foto Bruner-Dvořák.)

Tři články bulváru Národní třída - Příkopy - Revoluční třída.

V okružním bulváru Národní třída-Příkopy-Revoluční třída mají prvořadý význam úsek u Národního divadla, kde je vstup do bulváru, a oblasti ulice 28. října-Můstku a náměstí Republiky, kde půdorys města vytvořil jeho největší křižovatku. Význam a rozvoj města vynutil si tu regulační úpravu, odpovídající nové funkci těchto míst.

Řešení sleduje odlehčení křižovatky nábřeží a Národní třídy na předmostí mostu Legií tracou Divadelní ulice, která se rekonstruuje a rozšiřuje na 14 m. Dům čp. 1435 bude přebudován na pomocný objekt Národního divadla, s nímž se spojuje přemostěním Divadelní ulice. S tím souvisí zveřejnění objektu Uršulinek, jehož zahradní komplex se obestavuje podél Ostrovní ulice a protíná veřejnou passáží, jako zkratkou ve směru Pštrosova ulice-Národní třída. Při tom se respektuje půdorys kláštera, který tak může podržeti svoji funkci, pokud ovšem to dovolí obchodní a rušné prostředí Národní třídy.

Uvolnění křižovatky Václavské náměstí-Můstek, Národní třída-Příkopy jest ožehavým problémem, jehož řešení musí se pohybovati v rámci, daném hospodářskými poměry a ohledy ku památkám a dochovanému půdorysu města.

Regulační plán rozšiřuje ulici 28. října na 30 m, z nichž po 5ti metrech připadne na oboustranné loubí. Podstatné zjednodušení komunikačních poměrů sleduje plán systémem passáží a otevřením bloku Františkánské zahrady. Bude to v pravém slova smyslu bazárový blok, půdorysně šťastně vyluštěný zahradním centrem, obklopeným arkádami s obchodními místnostmi po celém obvodu. V každém směru mezi Václavským náměstím a Vodičkovou, Palackého a Jungmannovou ulicí dociluje se pro pěší chodce zkratky, způsobilé podstatně uvolniti už dnes přetížené hlavní tepny.

Náměstí Republiky jest vskutku centrem města nejen svojí polohou, ale i svojí rozvodnou funkcí komunikačních tras. Jeho dnešní útvar však nijak neodpovídá tak významnému poslání. Regulační plán dává mu representační konfiguraci a nový půdorys. Ve směru na Florenci otevírá se třída, aby převzala část dopravy z Hybernské ulice a Poříčí. Komplex kasáren s okolím bude radikálně přebudován, aby učinil místo representační budově, snad opeře. Podstatné změny týkají se však hlavně objektu zemského finančního ředitelství vedle kostela Hybernů, kde poloha předurčuje plné využití stavenišť pro potřeby města, a kde už několik projektů usilovalo vybudovati hotel. Zdá se, že odtud musí vyjíti iniciativa ku přestavbě náměstí Republiky, poněvadž jest těžko označiti jako dobré hospodářství, že na nejcenějších pozemcích města nachází se státní budova, jež se sem svojí funkcí nehodí.

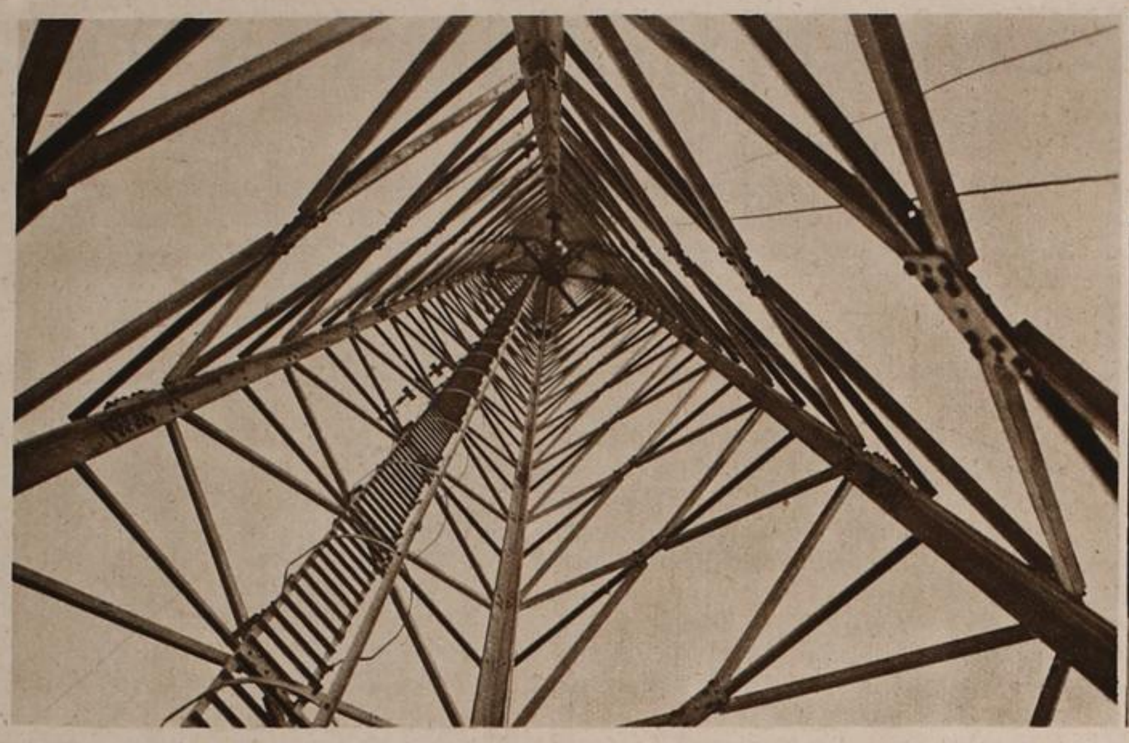

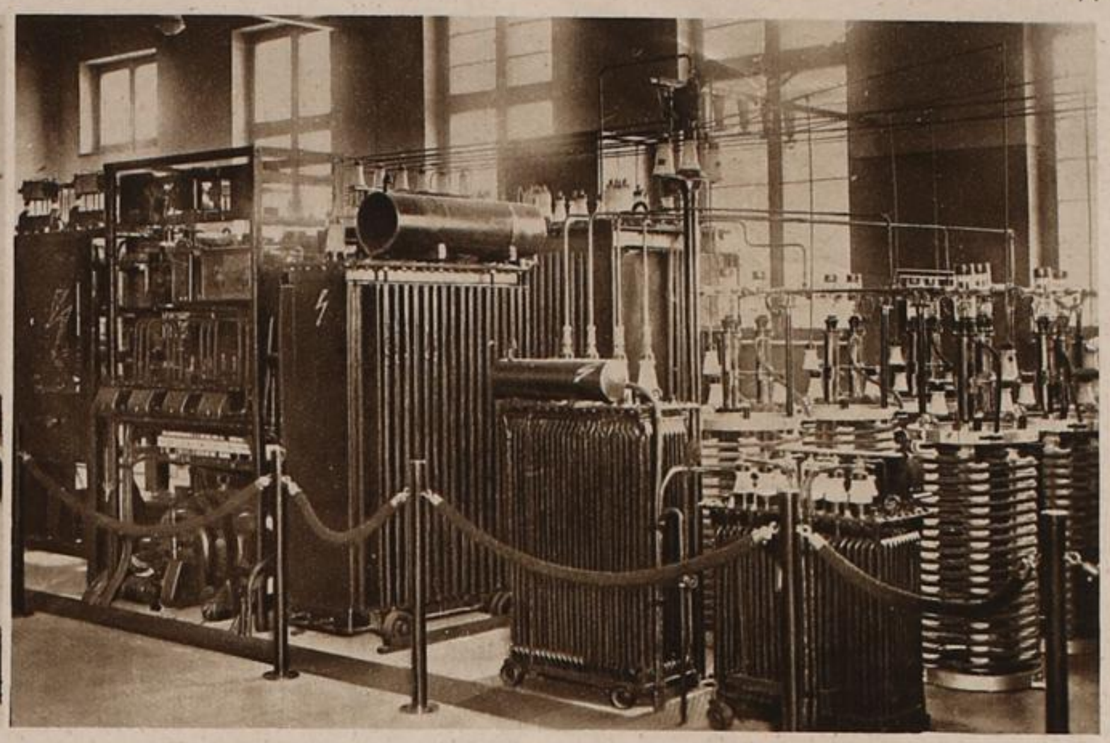

Největší radiový vysílač v Zeesen u Berlína. Má 120 kilowattů, stožáry nesoucí antenu jsou 210 m dlouhé — dosahují výše Eifelovy věže. Na prvním obrázku je pohled zdola do jednoho stožáru, na druhém vnitřek stanice, na třetím celkový pohled na dva stožáry, na čtvrtém vypínač vysokého napětí.

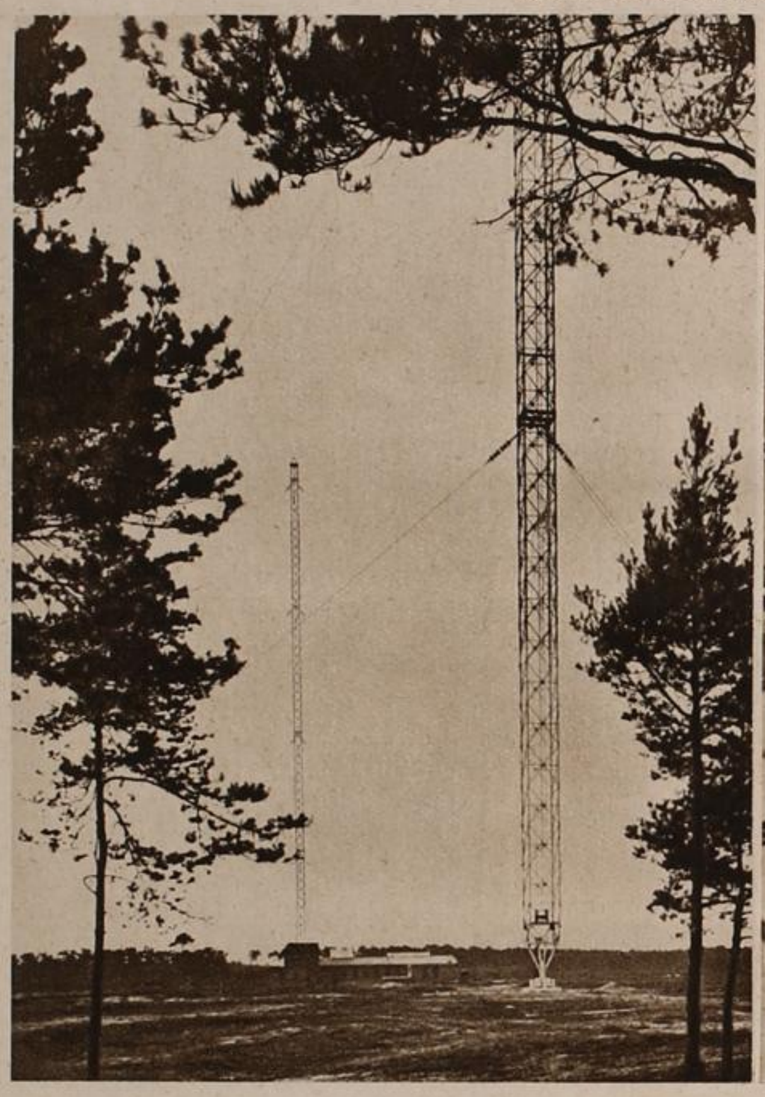

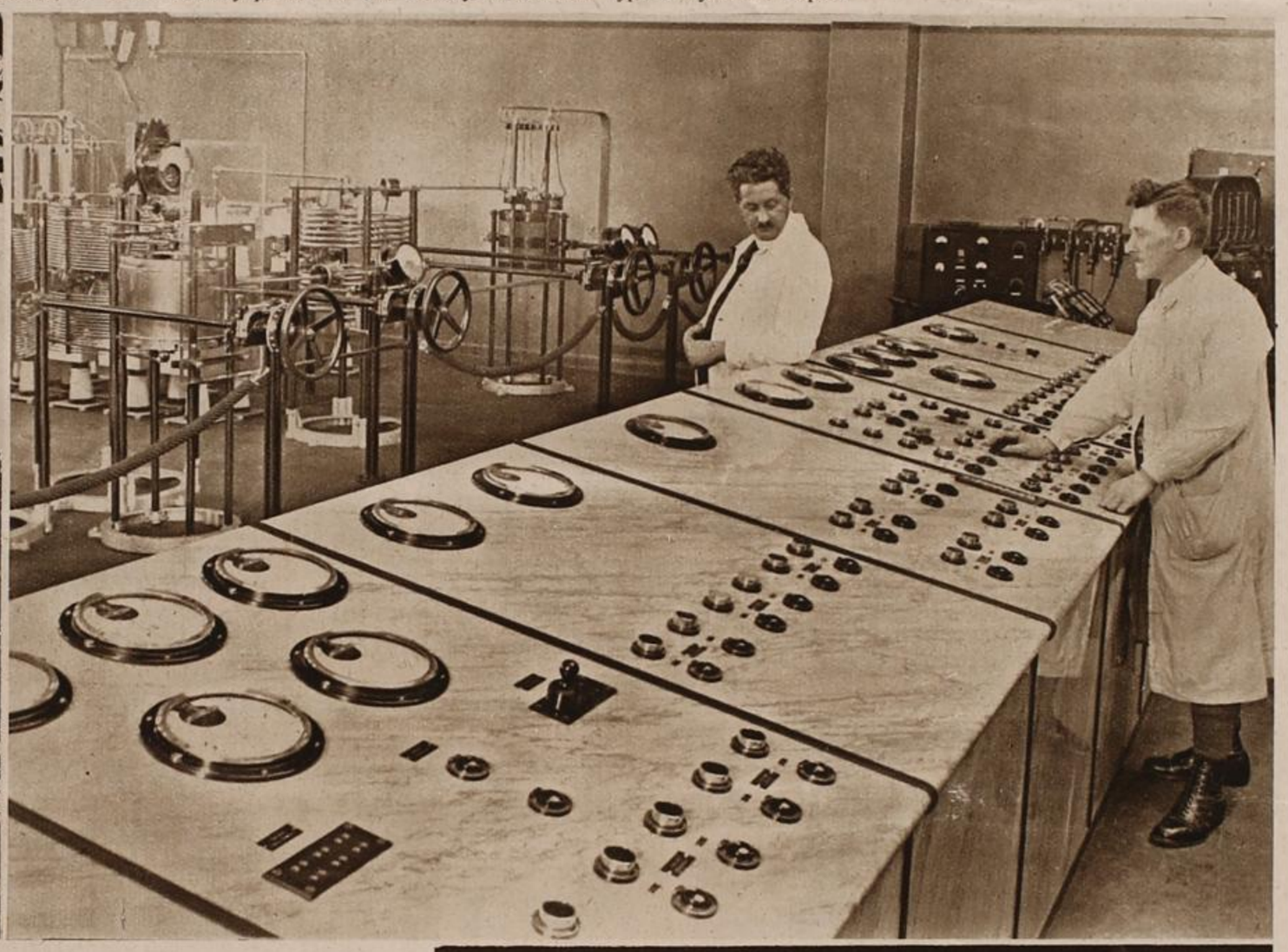

Ze světa.

Medvědí historka. Před sto léty žil v severoamerickém státě New Hampshire u jezera Winnipi medvěd, o němž v American Scenery je od P. Willise zaznamenána dojemná historka. Hoch Watkins lapil u jezera medvědí mládě a vycvičil je tak, že si s ním hrály všechny děti z osady. Medvěd, když dorostl, uprchl do lesů a po létech se na něj zapomnělo. Za čas byla ve škole nová učitelka a tu jednoho dne v třeskuté zimě zaslechli žáci zaškrábání na dveře školy. Jeden šel otevřít a do školní třídy, k zděšenému úžasu dětí i učitelky se vevalil ohromný medvěd a bez rozpaků si ulehl u hřejivých kamen. Děti prchaly přes lavice a okny ven a učitelka schoulena v rohu třídy snažila se křikem přivolati pomoc. Huňáč se však nedal rušiti, oddechoval spokojeně a poklidně se nahříval. Tak uplynula drahná chvíle. Pak medvěd vstal a šel po zadních nohách k věšákům a začal z vaků školáků loviti spokojeně všechny ty dobré věci, které si děti přinesly k přesnídávce. Když se dosyta najedl, vyšel zase klidně ze školy; ale tam se již byl shromáždil zástup osadníků a dobrácké zvíře zabili. Teprve potom podle jeho uší a známek na těle se poznalo, že to byl dobrácký ochočený medvěd Watkinsův, starý přítel dětí.

Proti sňatkům Číňanů s Francouzkami se vystupuje ve Francii i úředně. Jako všude, tak i ve Francii jsou příslušníci cizích ras miláčky žen a francouzský ministr vnitra, protože teď jsou v Paříži v módě jako milenci Číňani, nařídil prefektům zvláštním oběžníkem, aby připomínali snoubencům, vlastně snoubenkám nebezpečí takových sňatků, sociálně ještě nebezpečnějším, než je sňatek s černochem. Prefekti mají snoubenky upozornit, že Číňané, i čínští studenti mají většinou již v Číně své manželky a francouzská žena, která odpluje pak s mužem do jeho vlasti, je podle tamějších právních pojmů pouze konkubinou, druhou ženou, podřízenou vůli prvé, nemluvě ani o tyranii čínských rodičů, kteří mají veliká práva. Úřední zpráva dělá prý na snoubenky více dojem filmového libreta než komisního výnosu.

Letošní mrazy v Italii byly tak veliké, že je nejen Riviera pod sněhem, ale i vrchol Vesuvu se pokryl sněhem.

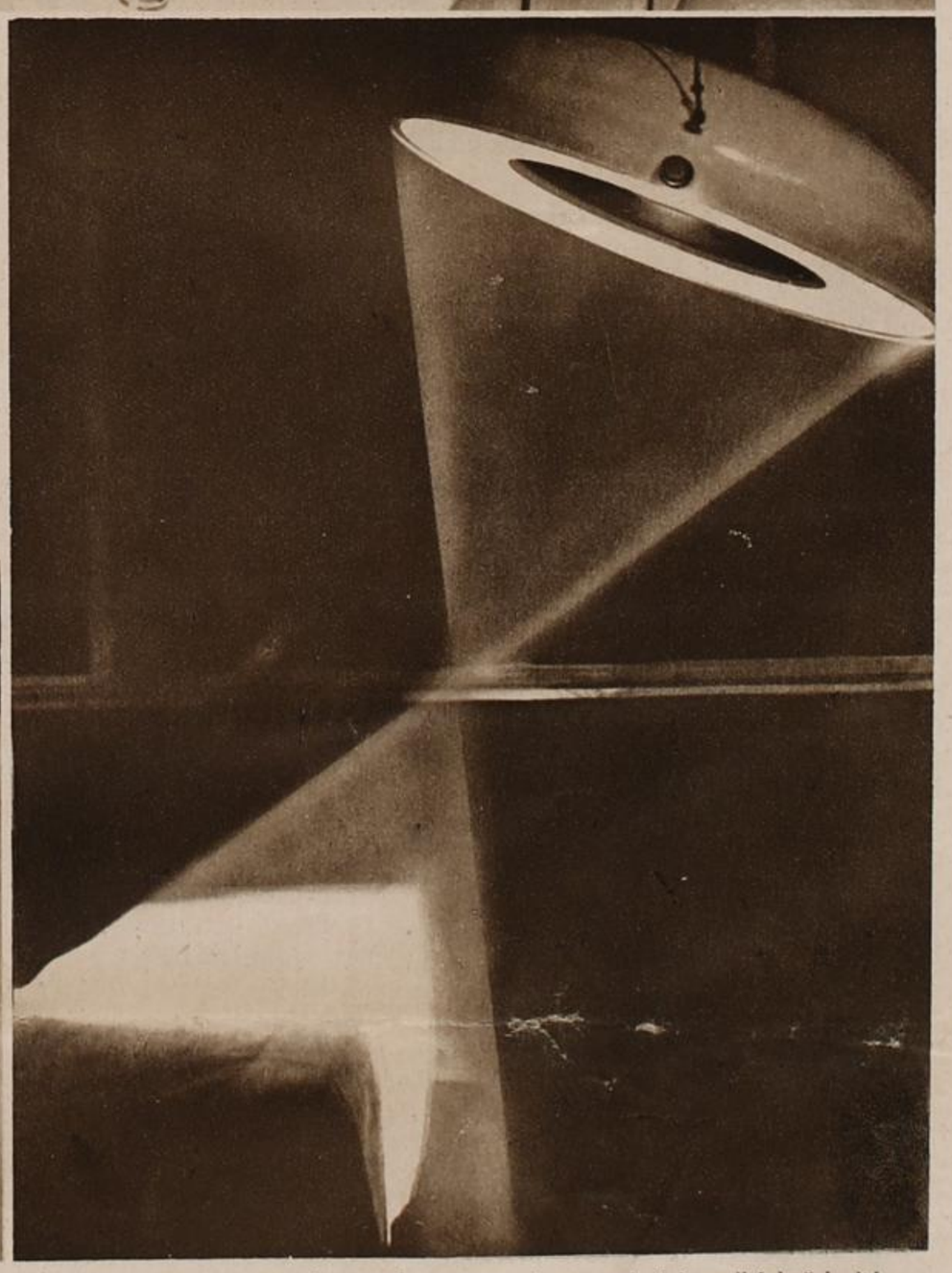

Důležitý vynález pro chirurgické operace: lampa vrhající prudké kuželovité světlo bez stínu na operační stůl.

SVEN ELVESTAD: ZMIZENÍ OTCE MONTROSA

Autorisovaný překlad Mileny Jesenské

I.

Jarní noc.

Strážník číslo 314 zastrčil píšťalu do kapsy, zastavil se a naslouchal do ticha noční ulice. Byly asi tři hodiny, tichá a poměrně temná jarní noc. Nebe bylo zataženo těžkými oblaky. Před nedávnem pršelo, vzduch byl prosycen omamnou vůní květin z okolních zahrad. Kolem dokola bylo naprosté ticho. Ani hrčení vozů, ani ohlas kroků. Asfaltovaná ulice mírně stoupala a mizela v obzoru. Po obou stranách stály vily, ponořené do vůně rozkvetlých ovocných stromů. Nikde ani světélka v oknech. Strážník naslouchal a pozoroval napjatě úsek ulice, ohraničený luxusní litinovou mříží. Za ní vyčnívala silhueta štíhlé kostelní věže z temných korun stromů. Tu a tam bylo větvemi viděti budovu, jakýsi nástin překrásné fasády, zlomky říms a kus zdi. Odtud z ulice se zdálo, že zahrada skrývá za hustými mřížemi velké panské sídlo nebo starý zámek.

Konečně zazněl na konci ulice ohlas kroků, kroky se chvatně blížily a strážník se radostně usmál. Ze stínu stromů vyběhl muž. Byl to druhý strážník.

„Pospěš si," volal číslo 314. „Něco se tu děje."

„Slyšel jsem tvůj signál," odpověděl druhý strážník. „Co se stalo?"

Tento strážník měl na čapce číslici 12 z blankytných, mosazných čísel.

314 ukázal za mříž.

„Tam uvnitř," vysvětloval, vleka soudruha za sebou, „křik, rámus a rozbité sklo."

„Můj ty bože," volal číslo 12 užasle. „Tam uvnitř?"

Oba se zastavili bez dechu před ohromným portálem umělecky tepaných dveří, které tvořily vchod do zahrady. Ovšem, vrata byla zavřena.

314 několik vteřin přemýšlel a pak pravil, neztráceje čas zbytečným vysvětlováním:

„Bude lépe přelézti zeď, než obíhati celý dům." (Toto panství rozpínalo se totiž mezi dvěma ulicemi, jako veřejný sad.)

Číslo 12 byl téhož mínění. Přelezli mříže jako školení sportovci. Dělali co nejméně hluku, ale přece nezabránili, aby větve huštého křoví nechrastily. Běželi úprkem k domu, který každým krokem se zřetelněji vynořoval ze zahrady.

„Honem, honem," volal 314, neboť v běhu slyšeli nový hluk, hlasy a řinkot rozbitého okna.

„Slyšíš?" volal číslo 12.

„Ano," vykřikl druhý.

„Spílají a klejí. Na takovém místě! A teď vzali roha!" Opačným směrem do zahrady vzdalovaly se hlučné a spěšné kroky běžících lidí, bylo slyšeti praskot větví a křoví. 314 vytáhl píšťalku a pískal ze všech sil. Pak bylo ticho. Strážníci věděli, že protilehlá ulice není asfaltovaná. Bylo možno běžeti po ní, aniž by se kroky odrážely. Ať byli vetřelci kdokoli, jistě už dostihli spleť úzkých uliček přilehlé čtvrti.

Strážníci doběhli k hlavnímu vchodu. 314 myslil nahlas. Bylo mu jasno, že se sem někdo vloupal. Ve vylámaných pantech viselo vyražené okno s rozbitými tabulkami a skřípalo. Uvnitř hořel neklidný, slabý oheň. To rozhodlo.

„Vlez oknem a podívej se, co se děje uvnitř," pravil k číslu 12. „Uvidím, zdali je dostihnu."

Zatím co číslo 12 lezl vyraženým oknem do domu, běžel číslo 314 zahradou v naději, že zachytí ještě nějakou stopu po vetřelcích. Ale všude bylo naprosté ticho. Viděl zřetelně podle pošlapaných záhonů a polámaných větví, kudy prchali. Když doběhl ke mříži, spatřil temný hadr látky, třepající se na špici mříže. Vyšplhal se nahoru a sundal jej. Byl to utržený kus kněžského hávu, jaký nosí katoličtí kněží.

314 posadil se na mříži a rozhlížel se kolem. Nikde ani známky po životě. Ulice byla jako po vymření. Soumrak ranního svítání padal mdlou září do uličky a odrážel se na oknech a mrtvých štítech krámů.

Tam v tom klubku uliček, myslil si 314, se skrývají. Vzdychl si, poněvadž věděl, že by bylo prozatím beznadějné pronásledovati zločince v tomto chaosu velkoměsta, kde se ulice kříží, jako trhliny v uschlém blátě.

Prohledav marně zahradu, vrátil se s nalezeným útržkem v ruce ke svému soudruhovi. Kdyby byl číslo 314 měl jenom trochu smyslu pro přírodu a její krásy, bylo by ho dojalo kouzelné ticho a vlažný klid jarního svítání, který se vznášel nad zahradou. Stromy se skláněly nad bílými pěšinami sadů. Ze záhonů, zrosených večerním deštěm, prýštila vůně. V podloubí z hustého divokého vína stála lehátka ze světlé rákosiny, na jedné lenošce ležela pohozená a asi zapomenutá pokrývka. Z vnitřku zahrady vyčnívala nad koruny stromů věž malé kaple z červených cihel a právě před číslem 314 stála vila, kde se něco závažného stalo — rozkošné, malé, mistrně stavěné sídlo, utopené v záhonech bílých a modrých jarních květin; zdi byly obrostlé hustým břečťanem a nad střechou houpaly se rozkvetlé koruny višní, jako vonící obláčky. Celá krajina od kostelní věže až ke mříži byla ponořena v mírný a něžný klid a vzpomínka na křik, lomoz a řinkot rozbitého skla byla jako nesmyslná, rušivá disharmonie. Číslo 314 však neměl pro to porozumění. Myslil suše a účelně: vloupání 10 minut před třetí hodinou — sestavoval si v duchu zprávu; byl bystrý a myslil současně už na námitky, které mu představený položí. Proč, bude se ho tázati, proč neběžel jeden z nich kolem domu? Proto, chystal se odpověděti, poněvadž není možno oběhnouti dům dříve než v pěti minutách i nejrychlejšímu běžci. Od té chvíle, kdy strážníci stanuli u mříže až do té, kdy vetřelci zmizeli, uplynuly sotva dvě minuty.

Když přišel k domu, nalezl dveře dokořán a na prahu stál číslo 12.

„Není tu nikdo," pravil číslo 12. „Ani živá duše."

Něco podivného ve hlase probudilo pozornost jeho soudruha. Číslo 314 se zastavil na pěšině. Svítalo víc a více. Modré uniformy strážníků se prudce odrážely od žlutého písku. Jejich hlasy zněly ostře, jako z kovu.

„Co jsi našel?" tázal se číslo 314.

„Uvnitř to vypadá strašlivě," odpověděl číslo 12. „Všechno páté přes deváté. Všude plno krve."

„A oheň?"

„Uhašen."

To se stalo 2. května v zahradě katolické obce. Kostelní věž, která převyšovala koruny stromů, patřila malému katolickému kostelu, jedinému ve velkém protestantském městě.

A dům v zahradě byl majetkem ctihodného otce Montrosa.

II.

Keller diktuje.

Za hodinu, když se město probudilo k životu a hlučelo kvapnými kroky po asfaltu, práskáním biče a hřmotem vozů, panoval v pracovně otce Montrosa neklidný nepořádek.

Na místo dostavilo se mnoho lidí.

Mimo oba strážníky byl zde muž prostředního věku v jarním plášti s ohrnutým límcem, jakoby ho mrazilo v nádherném jarním jitru. Několikrát zívl a možná, že ho mrazilo opravdu, poněvadž únava, jak známo, způsobuje snížení tělesné temperatury. Dával na jevo netrpělivost a přešlapoval ve dveřích. Vypadal, jakoby si myslil: co ode mne pro všechno na světě chtějí. Kéž bych byl v posteli! Byl to soudní lékař.

Vedle psacího stolu otce Montrosa stála osoba, kterou popsati je velmi nesnadno. Totiž: je to proto nesnadno, protože neměla žádných zvláštních známek charakteru. Člověk jako z Gogolových „Mrtvých duší", ani světlý, ani tmavý, ani tlustý ani hubený, docela obyčejný člověk. Při pohledu na něho se zdá, že je už dávno známý. Mohl býti právě tak kupcem jako úředníkem, ale je detektivem z policejního detektivního oddělení. Na detektiva se znamenitě hodí, poněvadž se od svého okolí nikdy ničím neliší. Je to člověk, který mizí v množství, jako kapka vody v moři. Jmenuje se Keller.

Vedle něho u psacího stolu s perem v ruce sedí strážník číslo 12 a pomalu a pečlivě zapisuje Kellerův diktát. Keller se rozhlíží, prohlíží jednotlivé předměty v pokoji, vypadá, jakoby sestavoval inventář. Najednou se obrací k soudnímu lékaři s otázkou:

„Jste si jist, doktore, že červené skvrny pocházejí od krve?"

„Ano," odpovídá soudní lékař. „Naprosto jist."

„Tedy," pokračuje Keller v diktátu, „koberec potřísněný krví, červený a žlutý nákrčník, rovněž potřísněný krví."

„Rov — něž — pot — řísně — ný krví ..." slabikuje číslo 12.

V hluboké a pohodlné lenošce sedí němý muž, který se zdánlivě zajímá pouze o špičky svých bot. Alespoň na ně celou dobu upřeně hledí. Jeho pleš odráží se od temné kůže opěradla. Má hubený a bledý obličej, pevných, výrazných tahů a prošedlý, krátký knír. Jeho brada je neobvykle široká a silná.

Vedle psacího stolu stojí strážník 314 a loudavě polyká přesnídávku. Nic na světě nezabrání strážníkovi, aby snědl svoji posnídávku. Osamělí noční chodci slýchávají tu a tam z temných podloubí harašiti papírem: to jest strážník, který jí svoji přesnídávku. V mnoha klidných městech se vůbec celou noc nic neděje, než že strážník jí svoji přesnídávku. V této chvíli neměl číslo 314 co dělat. Proto vytáhl svoji přesnídávku, prostí lidé jsou už takoví. Ani mu nepřišlo na mysl, že je podivné státi na jevišti krvavého dramatu a žvýkati.

Velký pokoj opravdu vypadal, jakoby se v něm událo něco strašlivého. Byla to knihovna a pracovna otce Montrosa, zařízená s vybraným vkusem, prozrazujícím kulturu i bohatství. Podélnou stěnu pokrývaly až do stropu knihy v luxusních vazbách. Na koberci ležely smutné střepiny starožitného porculánu. Vetřelci zacházeli se všemi uměleckými předměty nemilosrdně. Překrásné kusy starého nábytku ležely vzhůru nohama, knihy byly vyrvány z desek, kolem dokola ležely roztroušeny listiny a dopisy, psací stůl byl polit inkoustem a krví. Mahagonová skříň byla vypáčena a zásuvky ležely na podlaze. Rozbité okno viselo v pantech a skřípělo v ranním vánku.

Doposud jsme poznali číslo 314 a číslo 12, pak soudního lékaře a detektiva Kellera. Kdo však byl pán, hledící na špičky bot, onen mlčelivý muž, který vypadal, jakoby seděl mezi kulisami a čekal na nápovědu?

Dozvíme se to ihned, neboť náhle se projevilo, že tento muž naprosto není nezaujatým pozorovatelem, nýbrž naopak, že sleduje Kellerův diktát s největší pozorností. Keller došel při svém inventáři k následující větě:

„Fotografie mladé dámy..." když mlčelivý muž zvedl hlavu a pravil:

„Z?"

„Z?", tázal se Keller užasle. „Co tím míníte, pane Asbjörne Kragu?"

„Z Arndorffova atelieru," řekl muž a povstal. „Má-li býti inventář přesný, nesmí přece chyběti to nejdůležitější."

Pokračování.

František Langer a Josef Mach:

STRANA MÍRNÉHO POKROKU A JINÉ PŘÍHODY S HAŠKEM

1.

I.

Historikové, ocitnuvší se před úkolem vylíčiti dějiny oné podivuhodné strany, jež svého času zapustila v lepších vrstvách našeho národa tak pevné kořeny, že musila přijít světová válka, aby strana ta definitivně se rozpadla a v nové formě již neožila, shledají, že nebude to snadná práce, chtějí-li vyvolati před zraky přítomnosti aspoň v hlavních obrysech ducha oněch dávných krásných bojů a urputných ideálů, od nichž současné pokolení tak daleko se odchýlilo. Mají-li pak vrhnouti světlo dostatečně pronikavé na vznik a vývoj strany a hlavně na osobu jejího zakladatele (neboť byl to právě zakladatel, jenž s větší oprávněností než ten hloupý král francouzský mohl o sobě říci: „Strana, toť já.") — tu nezbývá jim nic jiného, než přenésti se ve vzpomínkách do ovzduší oné doby, jež tak vesele, skrze růžový transparent mládí, ozařovala tehdejší události. Ale přenésti se do ovzduší oné doby znamená přenésti se do ovzduší Zvěřinovy hospody.

Nezná-li Praha příběhy Zvěřinovy hospody, pak snad příčinou toho je netečnost pražského obyvatelstva k hospodám vůbec a k Zvěřinově zvláště. Protože málokterá hospoda se sama tolik starala, aby rozšířila známost o sobě, jako právě hospoda Zvěřinova. Aby ji mohl kdekdo poznat a nemusel za ní chodit daleko, stěhovala se sama s místa na místo jako nějaký cirkus nebo universitní extense. Jednou od Národního domu do Korunní třídy, podruhé odtud na Smíchov ke kasárnům a ze Smíchova do Košíř a odtud zase na Nové město. Je zvláštní, že jiné hospody, které se nestěhují, jako na příklad Flekovi, Tomáš nebo u Glaubiců, mohou býti tak známé mezi obecenstvem, když toho Zvěřinova nedokázala ani tím, že se osobně představovala postupně ve všech pražských čtvrtích.

Ale i z jiných důvodů mohla být tato hospoda po Praze světoznámá. Proslavovali ji totiž její návštěvníci, když se z ní vraceli, protože, ku podivu, bydlili skoro pokaždé až na druhém konci města. Totiž nejvěrnější její hosté si vyhledávali byt podle toho, kde se právě usídlila hospoda. Byla-li někde na Vinohradech, tedy v těch končinách. Ale jakmile se návštěvník hospody pořádně usídlil ve svém novém bytě, právě v té chvíli se mu hospoda přestěhovala na Smíchov. A když potom se za ní nastěhoval na Smíchov nebo dokonce do Košíř, hospoda mu zase uklouzla pod rukou někam do hořeních ulic Nového města pražského. Tak docházelo k podivnému přírodnímu úkazu, že návštěvníka Zvěřinovy hospody bylo možno v pozdních nočních hodinách nebo v časných ranních potkat na všech ulicích mezi Vinohrady a Smíchovem nebo na všech mostech, spojujících oba břehy vltavské. A všichni návštěvníci

124/6

EDGAR WALLACE: VLÁDCE DUŠÍ

Autorisovaný překlad Staši Jílovské

I.

Beryla Mervillová psala:

„Milý Ronnie — právě jsme se vrátili z Italie. Tatíček myslil, že budete na nádraží, a já byla také velmi zklamána, že nás tam nepřivítal nikdo mimo pana Steppe. Ano, ano, vím, že je velmi důležitou osobností — je to zvlášť zdůrazněno jeho novým autem; pravý automobilový klenot, se sklápěcím psacím stolem, se zapalovačem na doutníky a dokonce s knihovnou.

Před panem Steppem mám trochu strach, ačkoli byl přívětivost sama. Měla jsem dojem, že byl ještě nápadnější než obvykle se svým černým špičatým vousem a hustým černým obočím; lidé se vždycky za ním ohlížejí. Vy ho snášíte dobře, viďte? Snad si ho také oblíbím — jenomže — má něco poutavého a je silnou osobností, jenomže — opakuji, mám před ním strach. Seznámila jsem se s někým novým, s podivným člověkem, Ronnie! Myslím, že ho neznáte, povídal, že se s vámi nikdy nesetkal. Tatíček ho zná velmi dobře, pan Steppe také. Působil na mne nejpodivnějším dojmem. Pobaví vás to, ale nezalichotí vám to, až uslyšíte, že jsem musila okamžitě myslit na vás, jakmile jsem ho spatřila! Pocítila jsem pro něho hned živý zájem. Měla jsem pocit, jako byste stál přede mnou, ale ne takový, jaký jste, ale takový, jakým bych vás chtěla mít. Zní to podivně a neobratně, ale pokouším se, pokud mi dovoluje můj omezený slovník a mé duševní schopnosti, vyjádřit slovy svůj potřeštěný dojem. Uvidíte hned, jak byl potřeštěný. Byl to muž prostředního věku, nepříliš štíhlý, tedy vám tak málo podobný, jako se já podobám panu Steppe, Ronnie! A přece, když jsem spatřila toho nuzně oblečeného člověka (leskla se mu kolena na kalhotách, a visely mu šňůrky z nepořádně zašněrovaných bot), zatajila jsem doslova dech. Seděl na židli v chodbě, velké hrubé ruce si opíral o kolena a díval se roztržitě na stěnu. Když jsem již stála skoro před ním, dosud mne nezpozoroval. Jakou má hlavu, Ronnie! Hlavu vítěze, jaké vídáme na poprsí antických hrdinů v museích a ptáme se, koho představují. Orlí obličej s podivně tmavou pletí, který věnčí spousta vlasů nazad sčesaných, prošedivělých, podobných hřívě. Má nejkrásnější oči, jaké jsem kdy u muže viděla, a když je na mne upřel a vstal se židle, což vůbec neudělal neobratně, jak jsem očekávala, nýbrž s lehkou samozřejmostí císaře Augusta — bylo v jeho zraku tolik dobroty, že bych byla plakala. Prosím vás, Ronnie, neříkejte, že jsem nervosní nebo podrážděná. Ne, byla jsem jen potřeštěná — nic víc. A jsem ještě stále potřeštěná, neboť ho nemohu vypudit z hlavy. Jmenuje se Ambrose Sault a je ve spojení s tatíčkem a panem Steppe, ačkoli podle mého názoru pracuje ve skutečnosti s tím hrozným starcem, kterého mi tatíček představil, panem Moropulosem. Nemohla jsem ještě objevit, jaké služby prokazuje Moropulosovi. Kolem obchodů pana Moropulosa a pana Steppea je vždycky jakési tajemství. Někdy je mi velmi nepříjemně — mírně řečeno — přemýšlím-li o tatíčkovi a vůbec o těchhle věcech. Vy máte také nějaké obchodní transakce s tatíčkem, Ronnie. O co vlastně jde? Velmi ráda bych to věděla.

Navštivte mne brzy, Ronnie. Slibuji vám, že nebudu — nu však vy víte. Nemohu si dodnes odpustit, že jsem vás tak pohněvala. Byla to ošklivá příhoda. Dělám si nyní výčitky, že jsem toho člověka poslouchala a že jsem vám to pak vypravovala. Ale on, bratr toho děvčete, byl tak hrozně rozčilen a vypadal tak upřímně, a to děvče samo vypravovalo všechno tak podrobně. Viďte, že jste mi to odpustil? Bylo to po prvé, kdy jsem měla co dělat s vyděrači; ale měla bych vás již lépe znát a mít vás tolik ráda, abych nevěřila, že byste byl schopen takové drzosti. — — A ještě k tomu to bylo docela nevzdělané děvče — — —“

Přestala psát a ohlédla se.

„Dále!“

Děvče, které vešlo, se snažilo tvářit se vážně.

„Milostivá slečno, je tu ten pán, co tu byl nedávno, pan Sault.“

„Řekla jste mu, že není pan doktor doma?“

„Ovšem. Ptal se, může-li mluvit s milostivou slečnou. Řekla jsem, že se půjdu podívat.“

Něco na tom návštěvníku patrně děvče pobavilo; neboť se znovu pokoušelo potlačit úsměv.

„Proč se smějete, Deano?“

Berylin hlas zněl neobvykle chladně, a vážné oči pohlížely vyčítavě.

„Ach, kdyby milostivá slečna věděla, jak byl podivný! Řekl: „Snad mohu mluvit s ní.“ „Myslíte slečnu Mervillovou?“ ptala jsem se. „Mervillovou!“ řekl docela komicky, „nu ovšem, Berylu Mervillovou,“ a potom si něco šeptal. Znělo to jako „Škoda!“ Myslím, že nemá všechno v hlavě v pořádku, slečno.“

„Uveďte jej sem,“ odpověděla Beryla klidně.

Pochopila zbytečnost rozbírání této otázky s panskou. Takoví lidé vidí vždy v neškodném bláznu důvod k veselosti. A při tom byla Deana tou nejlepší panskou, jakou po léta měla.

Teď tu seděla a čekala nerozhodně na toho člověka — — —

Proč ho vlastně chtěla vidět? Nebyla povahou vůbec zvědavá, a neobratné způsoby třídy, ke které náležel, jí dokonce šly na nervy. Její ošklivé výrazy, její nízké chápání, její odporný žvot, nářečí, kterého užívaly nižší vrstvy londýnské, a které znělo jejím uším jako docela cizí řeč, všechno to bylo pro ni úplnou hrůzou. Snad byla přece jen nervosní, jak tvrdil Ronnie; ve všech věcech, které se jí týkaly, byl vždy přesvědčen o správnosti svého úsudku.

S kloboukem v ruce stál Ambrose Sault ve dveřích a díval se, jak se Beryla zamyšleně kouše do spodního rtu. Pak se náhle otočila a když jej spatřila, zarazila se a vstala.

Byl to míšenec! Teprve nyní to zpozorovala, a proti svému vědomí se cítila uražena. Ano, byl zřetelně barevný, a přece měl šedé oči.

„Doufám, že jsem vás nevyrušil, mademoiselle,“ řekl. Měl velmi měkký a melodický hlas.

Modemoiselle? Míšenec, patrně z některé francouzské kolonie. Mluvil anglicky bez cizího přízvuku, ale oslovení „mademoiselle“ mu asi uklouzlo docela nevědomky.

„Jste Francouz, pane Saulte? Vaše jméno — přirozeně —“

Usmívala se na něho tázavě a divila se sama sobě, že si dala práci vůbec se ho na to ptát.

„Ne, mademoiselle,“ potřásl velkou hlavou, ale v obličeji se mu nepohnul ani sval. „Pocházím z Barbados, ale žil jsem mnoho let v Port de France, to jest na Martinique. Také jsem byl v Noumei, v Nové Kaledonii, která je také francouzská.“

Nastalo trapné ticho. Ale on nedával na jevo nejmenší rozpačitost nebo nejistotu.

Její zmatek vznikl z toho, že posuzovala všechny muže stejně podle svých zkušeností, a v neobyčejných případech jí selhala právě tato metoda — — — Ambrose Sault náležel k neobyčejným případům.

„Můj otec musí přijít každým okamžikem domů, pane Saulte. Nechcete se posadit?“

Zatím co si s jistou rozvahou vyhlížel židli, přemýšlela, jak má vyložit svému hrdému otci, jak to, že vyzvala toho muže, aby na něho čekal v saloně. Ku podivu cítila, že je s to tohoto hosta bavit a dát se jím bavit. Nepocítila jako jindy nevolnost, která se dostavila vždy, když se jiní a salonnější známí jejího otce usadili na delší návštěvu. Toto poznání ji nutilo k přemýšlení. Ambrose Sault byl — snad řemeslník, nebo, což se jí zdálo pravděpodobnější, posel. Nuznost jeho oděvu a nedbalost, s jakou jej nosil, prozrazovaly podřízené postavení. Jeden knoflík u vesty byl zapnut do nesprávné dirky, což působilo groteskním dojmem.

„Pracujete již dlouho s mým otcem?“ ptala se.

„Ne — — ještě ne dlouho,“ odpověděl. „Moropulos a Steppe znají vašeho pana otce déle než já, myslím.“

Odmlčel se. Věděla okamžitě, že nechce dále mluvit o ostatních členech společnosti, a že od něho nemůže očekávat rozřešení hádanky. „Moropulos“ — „Steppe“? Mluvil o nich jako o sobě rovných. Dokonce i Ronnie byl k panu Steppemu uctivý a zdálo se, že má před ním veliký respekt. A její otec se nepokoušel skrýti nervosu, která se ho zmocňovala v přítomnosti tohoto všeobecně obávaného člověka. A tento muž, tento míšenec jej jmenoval prostě Steppe. Bylo znát, že to není od něho schválnost, ani hloupé povyšování podřízeného, který tím chce zdůraznit svou rovnost. Patrně neříkal panu Steppemu nikdy jinak, než právě jen „Steppe“. Jak asi nazýval jejího otce? Nenaskytovala se k tomu právě příležitost, ale Beryla byla přesvědčena, že by ho taky nazval jen „Merville“. Saultův pohled spočíval na ní, ale aniž by ji urážel, neboť nevyjadřoval ani zášť ani nápadný obdiv. Byla směšně citlivá na chválu. Se stejným výrazem by se mohl dívat na Neapol nebo na narcisové pole v Les Avants, nebo na zarážející krásu horstva Montecattini, když leží po západu slunce v modravé mlze. Nemohla se mu podívat do očí — a přece v ní nevyvolalo toto poznání neklid. Ve chvále, kterou vyjadřovalo pozorování její osoby, leželo něco nadpozemského.

Zasmála se, a jak se jí zdálo, poněkud nuceně, když vztáhla ruku po knize, ležící na stole.

„Vrátili jsme se právě z Italie,“ řekla. „Znáte Italii, pane Saulte?“

„Ne, Italii vůbec neznám,“ odpověděl a vzal do ruky knihu, kterou mu podávala.

„To je pozoruhodný popis Lombardie a jejích kulturních dějin,“ řekla. „Snad byste to rád četl?“

Nedbale obracel listy a usmíval se na ni. Neviděla nikdy před tím tak poutavý úsměv na mužské tváři.

„Nedovedu číst,“ řekl prostě.

Nepochopila zprvu jeho slova a myslila, že chce říci, že si musí šetřit oči.

„Chcete si snad vzít tu knihu s sebou domů?“

Potřásl hlavou a podal jí knihu.

„Díky, ale nedovedu číst,“ opakoval bez rozpaků, „a psát také nedovedu — totiž slova ne, jenom číslice. Ano, číslice jsou lehké, někdo mi jednou řekl, myslím, že to byl universitní profesor angličiny — že je ku podivu, že dovedu vypracovat matematické problémy a užívat všech těch značek trigonometrie a algebry, a při tom nedovedu psát. Přál bych si, abych se byl naučil číst. Když jdu mimo knihkupectví, připadám si jako člověk bez rukou, který musí zemřít hladem, ačkoli leží jídlo na dosah ruky. Vím toho spoustu a mám někoho, kdo mi za plat předčítá — Livyho a Prescotta a Greena a Bacona ovšem — znám díla všech těchto spisovatelů. Že nedovedu psát, to mne nermoutí. — Nemám přátel, kterým bych psal.“

Kdyby byl řekl něco, aby omluvil svůj nedostatek vzdělání, nebo kdyby byl útočný, byla by jej mohla zařadit do určité třídy lidí. Ale mluvil tak samozřejmě o tom, jakoby mluvil o svých

---

STRANA MÍRNÉHO POKROKU A JINÉ PŘÍHODY S HAŠKEM. 2.

neopomíjeli nikdy hlasitě vychvalovat všecky krásy hospody, v čemž bylo jim často bráněno policií.

Když někdo přestal na 14 dní do hospody chodit, aby se připravil k filosofické státnici, jako se k vlastní hanbě stalo jednomu z pisatelů těchto řádek, dalo mu to dost práce, než po neslavném neobstání při zkoušce hospodu na novém stanovišti zase našel. Ale našel ji vždycky — tak zhoubně na něho studium, universitní profesoři a sebe těžší zkoušky nepůsobily, aby ji takřka instinktem a čichem nevypátral, i kdyby se byla před ním skryla do nejtemnějších neprobádaných končin na levém břehu Vltavy.

Také mohla být hospoda docela dobře proslavena osobami svých hostů, protože do ní zapadali Hašek, Mach, Foerster, Gottwald, zvaný „poslední scholastik“, G. R. Opočenský*), dři Šmeralové, Křikava, Lada, Langer, hudebník Šíma a nějaký p. Pekař, okazoval se zde i Mahen a Gellner i Toman, který, když praví v jedné básni „Hospodu teplou večer jim dej, ó Pane“ zajisté tím míní hospodu Zvěřinovu. Tím ovšem není skončen výpočet znamenitých lidí, kteří do hospody docházeli, ale již ti by měli stačit, aby byla pečlivě známá v české kulturní historii.

A konečně měla by být známá proto, proč je slavná každá výtečná hospoda, pro výborné, na slovo vzaté pivo, kterému byl starý Zvěřina sám nejlepší reklamou, a pro znamenité a laciné obědy a večeře, připravované půl tuctem statečných rukou Zvěřinovic slečen, jejich maminku v to nepočítaje, a konečně že se tam mohlo jíst a pít na dluh.

V nejstarších dobách, pokud paměť sahá, byla Zvěřinova hospoda za vinohradským Národním domem. Tam však chodila jen Volná Myšlenka, která právě za rohem, Korunní třída 6, měla obchod se svým měsíčníkem v zelených deskách a s moderním názorem světovým, brožovaným za 8 haléřů, s podobiznami Galileiho, Darwina, Haeckla, Newtona a Loskota, při odebrání 50 výtisků najednou kalendář bezvěrců zdarma se sazbou štoly za církevní úkony místo svatých. Poněvadž obědy u Zvěřinů byly laciné, chutné a výživné, chodili tam předáci Volné Myšlenky obracet pana Zvěřinu a jeho dcerušky od katolické víry k nevěře, což se jim u pana Zvěřiny snadno dařilo, neboť ten již dávno nic nevěřil, čta jen „Čas“ a Havlíčkovy spisy, a byl přesvědčen, že všecko ostatní je samá lumpárna. Jinak Zvěřinova hospoda Volnou Myšlenkou příliš okouzlena nebyla, třebaže ochotně přijímala každý slušný myšlenkový podnět a žádnou legraci nezkazila. Jakési sympatie tu sice byly, ale nebylo to to pravé. Opravdové citové vzplanutí mělo teprve přijít. Romeo také blouzní s počátku o Rosalindě, než plamenem rozhoří se pro Julii. Volnomyslitelská průprava, ve kterou se uvázali hlavně nebožtík Julius Myslík a Karel Pelant, jenž tenkráte ještě nevěřil v Boha a dnes už je také na pravdě Boží, nebyla Zvěřinovic hospodě na škodu, neboť nezanechala po sobě hlubších stop.

Vysoká sezona nastala, když se hospoda přestěhovala do Korunní ulice, kde měla nový, avšak námi neužívaný název „U Kravína“. Odlehlé toto místo nijak nebylo a každý hostinský, vůbec každý živnostník, je mohl zváti dobrým. Byl to totiž pěkný roh dvou ulic, z nichž jedna byla oživována elektrickou tramvají.

Výčep měl vchod právě z rohu, takže služky z obou ulic se nemusely namáhati ani nejmenší zacházkou, když šly pro pivo. Tenkráte byly ty vinohradské služky mnohem sličnější než jsou nyní. Taky tam přicházívala pro pivo jedna malá služka, která byla velmi černooká a které Hašek představil později jednoho člena strany jako hluchého.

Pokračování.

---

*) Dle tvrzení některých pamětníků Opočenský k Zvěřinovům vůbec nechodil, nýbrž byl tam pořád.

prošedivělých vlasech, to jest o něčem, co změnit není v jeho moci.

Byla zaražena; patrně byl již příliš zvyklý na to, že ten fakt lidi udivuje, než aby si všiml působení těchto slov na Berylu.

Zatím se Ambrose tak topil ve štěstí, které v něm vyvolalo toto první sblížení se ženou jeho snů, že byl skoro neschopen vyvolat v sobě nějaký jiný dojem. Měla vlasy světlejší než se domníval, nos užší, tahy obličeje ještě produševnělejší. Také rty měla rudější a plnější, kulatou bradu měkčí, méně ostrou. A její oči — přál si, aby obrátila hlavu, aby mohl zjistit barvu jejích očí. Byly velké a ležely daleko od sebe. Skrývaly bezednou hloubku a tajemné něco, co v něm budilo touhu. Její postavu znal nazpamět, její přímou, vysokou, tak hrdou postavu. Patricijka, ano, tak si ji představoval. A jako orientálka. Jako velkou dámu na Konstantinově dvoře si ji často představoval; pak ji viděl před sebou na mramorové terase vznešené vily, jaké stojí v horách nad Chrysopolis; žena z vysokého světa.

Nemohla tušit, že něco pro něho znamená. Stejně nemohla vědět, že ji zná tak dobře jako svou pravou ruku, že na ni čekal den co den v Hydeparku ve svých ošumělých šatech mezi elegantními povaleči, na blahodárný vliv, kterým na něho působila její přítomnost. Neviděla ho také na jaře v Devonshiru — a přece tam byl. Hodiny proležel na promoklých horách, aby ji spatřil na jejích procházkách s otcem. Také nevěděla, že když ležela a četla v lehátku na pobřeží, ležel on v křoví na skalnatém pobřeží a hlídal ji.

„Jak podivné, málem bych řekla smutné. Jste pro to moc smutný, pane Saulte?“

„Byl bych proto nešťastný,“ odpověděl, „kdybych pociťoval sám se sebou lítost. Tomu se zásadně vyhýbám. Bylo by jen polovic nešťastných lidí na světě, kdyby nebylo soucitu s vlastním já, této prázdné ješitnosti. Z toho vzniká jen roztrpčení. Je vám to jasné? Nikdo nemůže pocítit trpkosti, aniž by se sám litoval.“

Přikývla.

V tom okamžiku vstoupil doktor Merville, hubený, krátkozraký muž, který dělal dojem lehko vznětlivého, stále ustaraného člověka. Spěšně, jakoby vyběhl do schodů, vešel do salonu. Zamračeně vrhl nespokojený pohled na Saulta; svou dceru ignoroval.

„Nuže, Saulte — neměl jsem tušení, že jste tady. Nechcete jít do mé pracovny?“

Dýchal těžce, a Beryla poznala z jeho rozčilení, že se pro něco zlobí. Ihned si uvědomila, že se zlobí na ni, a sice proto, že přijala tohoto nekorektně vyhlížejícího hosta.

Pracovna ležela vedle salonu, a s krátkým pokynutím, které znamenalo, aby

Edgar Wallace, autor našeho románu „Vládce duší“, nejoblíbenější spisovatel anglický, diktuje svému tajemníkovi.

Sault následoval, vyšel z pokoje.

„Velmi mne těšilo, že jsem vás poznal, mademoiselle.“

Ambrose Sault se nedal vyvést z klidu. Se zřejmým výrazem netrpělivosti se díval doktor Merville, který se opět vrátil ke dveřím salonu, jak se jeho host loučí se vším klidem s jeho dcerou.

Sotva se zavřely dveře pracovny, již se opět otevřely, a její otec se znovu vrátil.

„Proč jsi, prosím tě, přijala toho člověka v saloně, Berylo? Mohl by na mne stejně dobře čekat v pokoji pro služebnictvo — nebo v ranním pokoji. Pomysli jen, kdyby — kdyby přišla návštěva!“

„Myslila jsem, že je to přítel pana Steppe,“ odpověděla klidně. „Znáš takové podivné lidi. Kdo je to vlastně?“

„Kdo? Sault? Ach, je to — — —“

Zdálo se, že doktor Merville nedovede jen tak lehce definovat postavení svého hosta.

„V jistém smyslu je zaměstnancem Moropulosovým — ten ho vylovil někde na svých cestách. Je to anarchista.“

Pohlédla na otce.

„Co je?“

„Nu, snad ne právě anarchista — ale v každém případě komunista — má podivuhodné názory na mnohé věci. Věří na příklad v rovnost lidí. Podivný chlapík, snílek, má bláznivou myšlenku, sehnat milion, a založit vysokou školu nebo něco podobného. Říká tomu „mateřská vysoká škola“ — ale teď tu už nemohu déle zůstat, miláčku; chtěl jsem tě jen prosit, abys ho příliš nezhýčkala. Je již tak dost na obtíž. Jindy ti o něm budu více povídat.“

Starostlivě spěchal ze salonu, a dveře pracovny se zavřely za ním s temným zaklapnutím.

Beryla Mervillová zůstala dlouho pohřížena v myšlenky na Ambrose Saulta, dříve než se vrátila k psacímu stolu, kde dosud ležel nedokončený dopis pro Ronalda Morella a čekal na dokončení.

II.

„Nu tak, Saulte, proč jste přišel? Děje se něco?“

Beryla by shledala, že se její otec chová podivuhodně smířlivě a vlídně a docela opačně k nepřátelskému zaujetí, které projevil před tím proti svému hosti.

Sault si sedl na nízkou chaiselongue, stojící před oknem.

„Moropulos si dělá starosti z jedné návštěvy, kterou dostal dnes do kanceláře. Někdo se k němu přišel vyptávat na dopis, který obdržel z jižní Afriky od zastupujícího ředitele diamantových dolů v Brakfontainu.“

Merville stál uprostřed pokoje u stolu. Jeho ruce, listující nervosně v časopise, se lehce chvěly.

„Co se stalo — odkud se to mohl někdo dovědět— kdo byla ta návštěva?“ ptal se nejistě.

Sotva se zavřely dveře pracovny, již se opět otevřely, a její otec se znovu vrátil.

Pokračování.

ODPOVÍDEJTE!

Všechny hry, které zaujaly Evropu, ať to byl Mah-Jong nebo křížovky, vždycky k nám přišly z Ameriky. Také tato hra: „Odpovídejte!“ je právě nyní v Americe v plném proudu. Nová americká hra je nejjednodušší hrou na světě: jeden se táže, druhý odpovídá. Na první pohled to vypadá lehké, ale zkuste to: bez pomoci sotva zodpovíte pět otázek správně. Ani byste neřekli, jak vyprchaly vaše vědomosti ze školy, teprve tímto cvičením si uvědomíte, jaké mezery má vaše vzdělání. Tu a tam narazíte na otázku, která vám připadá snadná. Už už máte odpověď na jazyku a ne a ne si vzpomenout, jak byste ji měli formulovati. Teprve po úsilovném přemýšlení dopátráte se odpovědi. Tato hra je nejen poutavá a zábavná, ale i poučná a myslíme, že se zavděčíme čtenářům, počneme-li pravidelně uveřejňovati ve formě ankety vždy dvacet otázek, na něž odpovídati bude vaším úkolem.

Zde jsou otázky první serie; každých čtrnáct dní uveřejníme postupně jednu serii dvaceti otázek nových a zodpovězené otázky serie přepošlé. Odpovědi na otázky posílejte do redakce v obálkách, na které napište číslo serie, kterou odpovídáte. Odpovědi přijímá redakce jen týden po uveřejnění serie. Pěti správným rozluštitelům pošleme odměnou po knize. Ke každé serii bude připojen seznam odměn a rozluštitelé mají právo ke svému rozluštění připojiti přání, kterou knihu by si nejvíce přáli.

Je velmi těžko uhádnouti všechny odpovědi a proto redakce nebude odměňovati pouze ty rozluštitele, kteří uhádli všechny odpovědi, nýbrž podle toho, jak otázky budou těžké, odmění i ty, kteří zodpovědí většinu otázek. Nebojte se proto odpovídati i když neznáte všechny odpovědi.

Pět odměn rozluštitelům první serie:

J. Galsworthy: Patricij.
F. M. Dostojevski: Výrostek.
Bret Harte: Muž ze semaforu a jiné povídky.
V. Mixa: Vyšinutí.
B. Klička: Divoška Jaja.

PRVNÍ SERIE

1. Která kniha je přeložena do všech řečí na světě?
2. Kdo to byl Oberon?
3. Jak se jmenují umělecké galerie v Mnichově?
4. Co pili řečtí bohové?
5. Jak zní jména čtyř evangelií?
6. Která je nejslavnější věta Ludvíka XIV.?
7. Kdo hrál hlavní roli ve filmu „Portýr“?
8. Jak se jmenuje hlavní město v Brazilii?
9. Který je nejvyšší tunel na světě?
10. Vysvětlete slovo rekord.
11. Kdo maloval slavný obraz večeře Páně?
12. Který slavný hudební skladatel byl učitelem v kostele sv. Tomáše v Lipsku?
13. Které město má nejvíce obyvatel?
14. Jak se jmenuje ruské trojspřežení?
15. Co je to delta?
16. Z čeho se dělá pravý rum?
17. Jak se jmenovala podzemní pohřebiště prvních křesťanů?
18. Ve kterém městě stojí slavná křivá věž?
19. Jaká je nejvyšší stavba v Evropě?
20. Jak se jmenoval nejslavnější bajkář starověku?

VELBLOUDÍ ZADEK

Napsal F. Scott Fitzgerald.
Nakreslil Sekora.

Neklidné, znavené oko umdleného čtenáře žurnálů, které utkví na okamžik kritickým pohledem na hořejším názvu, bude jej asi pokládat za čistě obrazný. Názvy povídek mívají zřídka co společného s jejich dějem. Ale tato povídka je velkou výminkou. Mluví se v ní o skutečném, hmotném, viditelném velbloudím zadku v životní velikosti.

Postupujme od krku k ocasu. Setkáme se nejprve s Perrym Parkhurstem, osmadvacítiletým advokátem, rodilým z Toleda. Perry má hezké zuby, harvardské vychování a vlasy rozdělené v prostředku pěšinkou. Setkali jste se s ním už dříve — v Clevelandu, Portlandu, v St. Paulu, Indianopolí, v Kansas City a jinde. Novoyorští Bratří Bakerové ho každý půl roku navštěvují na své okružní cestě po Západě, aby ho oblékli. Firma Montmorency & spol. vysílá každé tři měsíce expresně mladého muže, aby se přesvědčil, má-li Perry na botkách náležitý počet dírek. Perry má dnes cestovní auto amerického původu. Bude mít auto francouzské, dopřeje-li mu Pánbůh delšího věku, a nepochybně i auto původu čínského, přijdou-li do módy. Perry vypadá jako mladý muž na plakátě, natírající si bronzově osmahlá prsa utišujícím mazáním. Jezdí každoročně na schůzky přátel z harvardských studií — dělá všechno možné — kouří trochu přílišně. Nu zkrátka, Perryho jste už viděli.

Pak přijde jeho dívka. Jmenuje se Betyna Medillová a vyjímala by se dobře ve filmu. Její papá jí dává měsíčně na šaty dvě stě dolarů. Betyna má hnědé oči a vlasy a tříbarevné perové vějíře. Pak přijde její otec, Cyrus Medill. Ačkoli je vším svým vzezřením naveskrz z masa a krve, je v Toledu znám — divná to věc! — pode jménem Aluminiového muže. Sedí-li v klubu u okna s dvěma nebo třemi velkými dřevaři a železáři, vypadají všichni docela jako vy nebo já, jenomže ve větším měřítku — chápete zajisté.

Pak přijdete k velbloudovu zadku — nebo ne — nechte ještě zadek zadkem. Věnujte pozornost příběhu.

O vánočních svátcích 1919 — byly to první skutečné vánoční svátky po válce — konalo se v Toledu, přihlížíme-li jen ke společenské smetánce, jedenačtyřicet slavnostních obědů, šestnáct plesů, šest matinées s účastníky mužského i ženského rodu, jedenáct matinées jen s účastnicemi, dvanáct čajových dýchánků, čtvero pánských večírků, dvě svatby a třináct partií bridge. Kumulativní účinek všeho toho přiměl Perryho Parkhursta v devětadvacátý den prosincový k zoufalému odhodlání.

Betyna Medillová si ho chtěla vzít a nechtěla si ho vzít. Bavila se celou tu dobu tak dobře, že se jí nechtělo podniknout krok tak rozhodný. Zatím však dospělo jejich tajné zasnoubení tak daleko, že byla obava, aby se jednoho krásného dne neprolomilo pod svou vlastní tíhou. Mužík, zvaný Warburton, věděl o tom všem, a přemluvil Perryho, aby vzal Betynu útokem — aby si opatřil povolení ke sňatku, vešel do domu Medillových a řekl Betyně, buď aby si ho na místě vzala, nebo se ho odřekla navždy. To byl trochu silný tabák — ale Perry to zkusil dne devětadvacátého měsíce prosince. Nabídl sebe, své srdce, povolení ke sňatku, přednesl ultimatum — a za pět minut byli oba v kruté hádce, v jednom z těch občasných výbuchů otevřeného boje, jaké se vyskytují ke konci všech téměř dlouhých válek a zasnoubení. Vzniklo z toho jedno z těch příšerných nedorozumění, v kterých na sebe milenci ostře dotírají, navzájem se měří chladnými pohledy a mají za to, že všechno, co předcházelo, bylo jen velkým omylem. Pak se obyčejně vášnivě líbají a ujišťují se navzájem: »Chyba byla na mé straně. Řekni, že to bylo mou vinou! Řekni to! Chci to od tebe slyšet!«

Ale zatím co smír visel ve vzduchu, zatím co jej oba do jisté míry oddalovali, aby jej mohli tím rozkošničtěji a sentimentálněji chutnati, až přijde, byli trvale vyrušeni dvacítiminutovým telefonickým rozhovorem, k němuž si Betynu zavolala kterási její tlachavá tetička z venkova. Ke konci osmnácté minuty Perry Parkhurst, drásaný pýchou a podezřívavostí a puzený uraženou důstojností, oblékl svůj dlouhý kožich, chopil se svého světle hnědého měkkého klobouku a vyšel ze dveří.

»Všemu konec,« mručel si úryvkovitě, snaže se uvésti své auto na první rychlost. »Všemu konec — i kdybych tě měl škrtit třeba hodinu,

NÁBYTEK-NOVOTNÝ
KOBERCE atd. TÝNIŠTĚ N./O. P.T. zdarma ROZPOČTY

BF III
Eau de Cologne
de Praha-III.
203.

VLNĚNÉ PUNČOCHY, PULLOVERY, PLETENÉ VESTY,
původní anglické
Jarolím Hladovec, Praha I.
Perlová 10, rohový dům Nár. tř.

proklatá rachotino!« Tato poslední slova se týkala vozu, jenž už hezkou chvíli stál a byl zachladlý.

Perry jel do města — totiž, dostal se do kolejí, vyjetých ve sněhu, a ty ho dovedly do města.

Seděl hluboko schýlen na sedadle. Byl tak zkrušen, že nedbal, kam jede. Prožíval nejbližších dvacet let bez Betyny.

Před hotelem »Clarendon« na něj s chodníku volal špatný muž, zvaný Baily. Měl strašně veliké zuby, bydlil v hotelu a lásky nikdy nepoznal.

»Perry,« děl tento špatný muž jemně, když se auto zastavilo u něho vedle chodníku, »mám šest kvartů nejohromnějšího žampusu, jaký jsi kdy měl na jazyku. Třetina je tvá, Perry, půjdeš-li se mnou nahoru a pomůžeš-li jej vypít Martinu Macymu a mně.«

»Baily,« odvětil Perry vážně, »budu pít tvůj žampus. Vypiju ho do poslední kapky. Ať mně to zabije, mně je to jedno. Mně je jedno, je-li v něm padesát procent dřevného alkoholu.«

»Drž hubu, hlupáku,« děl špatný muž jemně. »Do šampaňského nedávají dřevný líh. To moje víno dokazuje, že svět je starší než šest tisíc let. Je tak staré, že zátka je zkamenělá. Musí se vrtat nebozezem na kámen.«

»Veď mne nahoru,« řekl Perry zasmušile. »Kdyby ta zátka uviděla moje srdce, vypadla by hanbou sama.«

Pokoj nahoře byl pln oněch nevinných hotelových obrázků, znázorňujících děvčata pojídající jablka, sedící na houpačce a hovořící s pejsky. Další ozdobou byly vázanky a růžový muž, čtoucí v růžovém žurnálu, věnovaném dámám v růžových trikotech.

»Musíš-li vycházet na veřejné cesty a křižovatky —« řekl růžový muž, divaje se káravě na Bailyho a Perryho.

»Nazdar, Macy,« řekl Perry stručně, »kdepak máte ten žampus z doby kamenné?«

»Nač ten spěch? Vždyť to není žádná operace. Je to večírek.«

Perry si zasmušen sedl a díval se s nelibostí na všechny ty vázanky kolem.

Baily otevřel pomalu skříň na šaty a vyňal odtamtud šest pořouchlých láhví a tři sklenky.

»Sundej ten zatracený kožich!« řekl Martin Macy Perrymu. »Či snad chceš, abychom k vůli tobě zotvírali všechna okna?«

»Dej mi žampusu!« řekl Perry.

»Půjdeš dnes večer k Townsendovům na kostymní ples?«

»Ne!«

»Pozvali tě?«

»Hm — hm.«

»Proč tedy bys nešel?«

»Mám už zábav po krk,« zvolal Perry, »až po krk jich mám! Už jsem byl na tolika, že jich mám po krk.«

»Snad tedy půjdeš na večírek k Tatovým?«

»Ne. Povídám ti — mám toho už po krk.«

»Nu ovšem,« řekl Macy chlácholivě; »Tatovi jsou leda pro studentíky z koleje.«

»Povídám ti —«

»Myslil jsem si, že snad někam půjdeš. Vidím z novin, žes o letošních vánocích nevynechal jediné zábavy.«

Perry zamručel mrzutě: »Hm.«

Nepůjde už coživ nikam. Myslí se mu mihaly klasické obraty — tato kapitola života skončena, docela skončena. Ale říká-li muž »skončena, docela skončena« tímto způsobem, můžete na to vzít jed, že jí učinila konec nějaká žena. Perryho napadla také jiná klasická myšlenka, o tom, jakou zbabělostí je sebevražda. Ušlechtilá myšlenka — zahřívající a povznášející! Považte, co výtečných lidí bychom ztratili, kdyby sebevražda nebyla něčím tak zbabělým!

Za hodinu potom bylo šest hodin a Perry ztratil všechnu podobnost s mladým mužem na plakátě, doporučujícím mazání, jež tiší bolesti. Vypadal jako hrubá kresba pro revoluční leták. Zpívali všichni tři písničku, jež byla plodem Bailyovy improvisační schopnosti.

Perry, jenž si právě vochloval vlasy Bailyovým hřebenem a vázal si kolem nich červenou vázací kravatu, aby si dodal vzezření Julia Caesara, pravil: »Potíž je v tom, že vy chlapíci neumíte zpívat ani za troník. Sotva začnu já zpívat tenor, vy hned taky spustíte tenorem.«

»Já mám přírodní tenor,« pravil Macy důstojně. »Jenom že můj hlas není školený, to je ta celá věc. Má tetička říkávala, že mám přírodní hlas. Od přírody dobrý zpěvák.«

»Zpěváci, zpěváci, sami dobří zpěváci,« poznamenal Baily, stojící u telefonu. »Ne, žádný kabaret! Pošlete mi sem vrchního! Totiž sklepníka-jídlonosiče, nebo vůbec nějakého proklatce, který dodává jídlo — jídlo! Chci —«

»Julius Caesar,« prohlásil Perry, obraceje se od zrcadla. »Muž železné vůle a pevné rozhodnosti.«

»Ticho!« zaječel Baily. »Jářku, tady Mr. Baily. Pošlete sem nahoru velkolepou večeři. Podle vlastního výběru. A hned!«

Zavěsil s jistými obtížemi sluchátko na háček a pak šel se rty sevřenými a se slavnostním výrazem v očích k dolní zásuvce svého prádelníku, vytáhl ji a zvolal: »Koukejte se!« V rukou držel kratoučký kousek oděvu z růžového kartounu a vysvětloval vážně:

»Kalhoty!« A opět: »Koukejte se!« Tentokráte to byla růžová blůza, rudá vázanka a Buster Brownův límeček.

»Koukejte se!« opakoval Baily. »Kostym na Townsendův maškarní ples. Budu malým nosičem vody pro slony.«

To na Perryho proti jeho vůli mocně zapůsobilo a on prohlásil, soustřediv se na okamžik: »Já půjdu za Julia Caesara.«

»Myslel jsem, že nepůjdeš?« řekl na to Macy.

»Já? To se ví, že půjdu. Coživ nevynechám žádnou zábavu. Je to dobré pro nervy — jako celer.«

»Za Caesara!« pošklebował se Baily. »To nejde! Caesar nepatří do cirkusu. Caesar je Shakespeare. Jdi za šaška!«

Perry zavrtěl hlavou.

»Nesmysl; půjdu za Caesara.«

»Za Caesara?«

»Ovšem. Na válečném voze.«

Bailyovi se rozsvítilo v hlavě.

»To je správné. Dobrá myšlenka!«

Perry se rozhlížel pátravě po pokoji.

»Půjčíš mi svůj koupací plášť a tuhle vázanku,« řekl konečně.

Baily uvažoval.

»To k ničemu není.«

»Ale ano, to mi úplně stačí. Caesar byl divoch. Byl-li divoch, nebudou moci nic namítat, přijdu-li tam jako Caesar.«

»Ne,« řekl Baily, vrtě pomalu hlavou. »Vypůjč si nějaký kostym v půjčovně. U Nolaka.«

»Zavřeno.«

»Podíváme se.«

Po pětiminutovém zmatku u telefonu přesvědčil Perryho tenoučký, unavený hlas, že to mluví pan Nolak a že za příčinou maškarního plesu u Townsendů budou mít toho večera otevřeno až do osmi. Když se mu dostalo tohoto ujištění, spořádal Perry velkou porci telecí ledvinky a vypil svou třetinu z poslední láhve šampaňského. Ve čtvrt na devět ho nalezl muž ve vysokém klobouku, stojící před »Clarendonem«, an se namáhá uvésti do chodu své auto.

»Zamrzlé,« pravil Perry moudře. »Zamrzlo od zimy. Studený vzduch.«

»Zamrzlé, co?«

»Ano. Zamrzlo od studeného vzduchu.«

»Nemůžete ho rozjet?«

»Ne. Necháme ho tu do léta. Možná, že v srpnových vedrech roztaje.«

»Vy ho tu chcete nechat?«

»Ovšem. Ať si tu stojí. Ať si ho ukradne některý teplý hmaták. Zavolej mi autodrožku!«

»Kam, pane?«

»Pojedem k Nolakovi — půjčovna kostymů.«

II.

Paní Nolaková byla maličká osůbka, po zevnějšku budižkničemu. Krámek, v němž ona a její manžel konali svou denní práci, byl temný a pošmourný. Byl zalidněn čínskými mandarinky, garniturami zbroje a ohromnými ptáky z papírové hmoty, visícími u stropu. V neurčitém pozadí zíraly na návštěvníka řady mask bez očí. Ve skříních bylo plno korun, žezel, skvostů, ohromných náprsníků, barev, prášků, krémů na obličej a paruk všech barev.

Když se Perry vkolébal do krámu, skládala paní Nolaková po dni plném námahy poslední věci do zásuvky, plné růžových hedvábných punčoch.

»Přejete si něco?« zeptala se pesimisticky.

»Chtěl bych kostym Julia Hura, jak jede na válečném voze.«

Paní Nolaková odvětila, že je jí líto, ale že vozkové jsou už dávno do posledního kousku rozpůjčeni. Je to snad na cirkusový ples u Townsendů?

Ano.

»Lituji,« děla paní Nolaková, »ale myslím, že už sotva zbylo něco, co by se hodilo do cirkusu.«

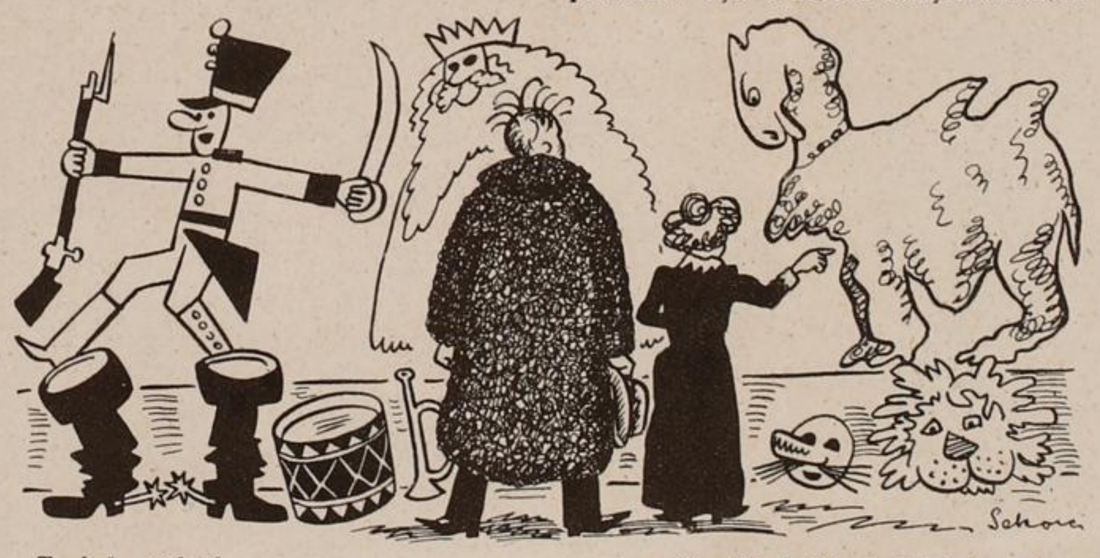

To byla překážka.

»Hm,« zamručel Perry. Pojednou ho napadla myšlenka. »Kdybyste tu měla kousek plachty, mohl bych jít za stan.«

»Takového nic bohužel nemáme. To byste musil jít do střižního obchodu. Máme několik velmi pěkných konfederačních vojáků.«

»Ne, vojáka nechci.«

»Pak tu máme náramně hezkého krále.«

Perry zavrtěl hlavou.

»Někteří z těch pánů,« pokračovala obchodnice doufanlivě, »vzali si cylindry a fraky a jdou za ředitele manéží — ale my jsme už všecky cylindry rozpůjčili. Mohla bych vám půjčit falešný knír.«

»Potřebuju něco apartního.«

»Něco — podíváme se. Hleďme, tady máme lví hlavu, husu a velbloud —«

»Velbloud?« Tato myšlenka zaujala Perryovu obraznost a on se jí chopil s nadšením.

»Ano, ale je k tomu potřebí dvou lidí.«

Varujte se nastuzení!
Náhlým ochlazením těla vznikají různé choroby.
Nemocem předejdete,
když
na výslovné lékařovo doporučení
provedete masáž těla
pravou, mentholovou francovkou
ALPOU.
Po masáži „Alpou nastane mírný chlad, ale za chvíli se dostaví pocit příjemného tepla.
Kupujte jen „Alpu" a odmítejte padělky!

»Velbloud. To je nápad. Dovolte, ať se podívám.«

Velbloud byl vytažen ze svého úkrytu nahoře na regále. Na první pohled se zdálo, jakoby se neskládal z ničeho jiného než z velmi vychrtlé, mrtvolné hlavy a slušně rozsáhlého hrbu. Ale když ho paní Nolaková rozbalila, ukázalo se, že má tmavohnědé, chorobně vypadající tělo, zhotovené z tlusté bavlněné látky.

»Vidíte, že je k tomu potřeba dvou lidí,« vysvětlovala paní Nolaková, držíc velblouda v upřímném obdivu ve výši. »Takhle kdybyste měl nějakého přítele, aby šel s vámi. Tadyhle jsou, jak vidíte, jakési kalhoty pro dva lidi. Jedny pro pána v předu, druhé pro pána vzadu. Pán vpředu se dívá tuhle těma očima, pán vzadu se jenom sehne a chodí za pánem vpředu.«

»Vemte to na sebe,« poručil Perry.

Paní Nolaková vstrčila poslušně svou kočičí tvář do velbloudovy hlavy a otáčela se divoce sem tam.

Perry byl okouzlen.

»A jaké zvuky vydává ze sebe velbloud?«

»Co?« ptala se paní Nolaková, když se její tvář, poněkud umazaná, vynořila. »Ach tak, jak křičí? Hýká asi jako osel.«

»Dovolte, podívám se do zrcadla.«

Před širokým zrcadlem nasadil si Perry velbloudí hlavu a otáčel se zálibně se strany na stranu. V matném světle byl účinek velmi dobrý. Velbloudova tvář byla kvintesencí pesimismu. Byla ozdobena četnými oděrkami a nutno připustiti, že jeho kožich byl ve stavu zanedbanosti, jež je velbloudům vlastní — ba vpravdě jej bylo třeba trochu vykartáčovat a přežehlit — ale výtečný kousek to byl opravdu. Byl majestátní. Byl by upoutal pozornost v každém shromáždění už jen melancholickým výrazem své tváře a zádumčivou hladovostí, rýsující se kolem jeho ztemnělých očí.

»Ale k tomu musíte mít, jak vidíte, dva lidi,« řekla paní Nolaková znovu.

Perry sebral tělo a nohy a ovinul je na zkoušku kolem sebe, při čemž si zadní nohy ovázal kolem pasu jako opasek. Dojem z toho byl celkem mizerný. Bylo to dokonce neslušné — jako středověký obraz mnicha, proměněného úklady Satanovými ve zvíře. Nanejvýše se celek podobal hrbaté krávě, sedící na zadních nohách mezi prostěradly.

»Ničemu se to nepodobá,« namítl Perry zasmušile.

Pokračování.

Americká nejdokonalejší zubní pasta
COLGATE'S RIBBON DENTAL CREAM
značně levnější Kč 6·-

KOŽEŠINY DÁM. KOŽICHY
nejlevněji nakoupíte též na splátky u firmy
J. HRDLIČKA, Vinohrady, Anglická 27, II. p.
Předělávání a opravy kožešin a kožichů levně.

MLÉČNÉ KARAMELY
„LHOTSKÝ" výživnější masa

KÁVA KULÍK

PLEŤ ČINÍ JEMNOU A MLADISTVĚ SVĚŽÍ
ATLAS TOIL. VASELINA
· RŮŽE · FIALKA · KONVALINKA · BEZ ·
ED. STRNAD - PRAHA XII, PERUNOVA 5 - TEL. 507-70

124/I

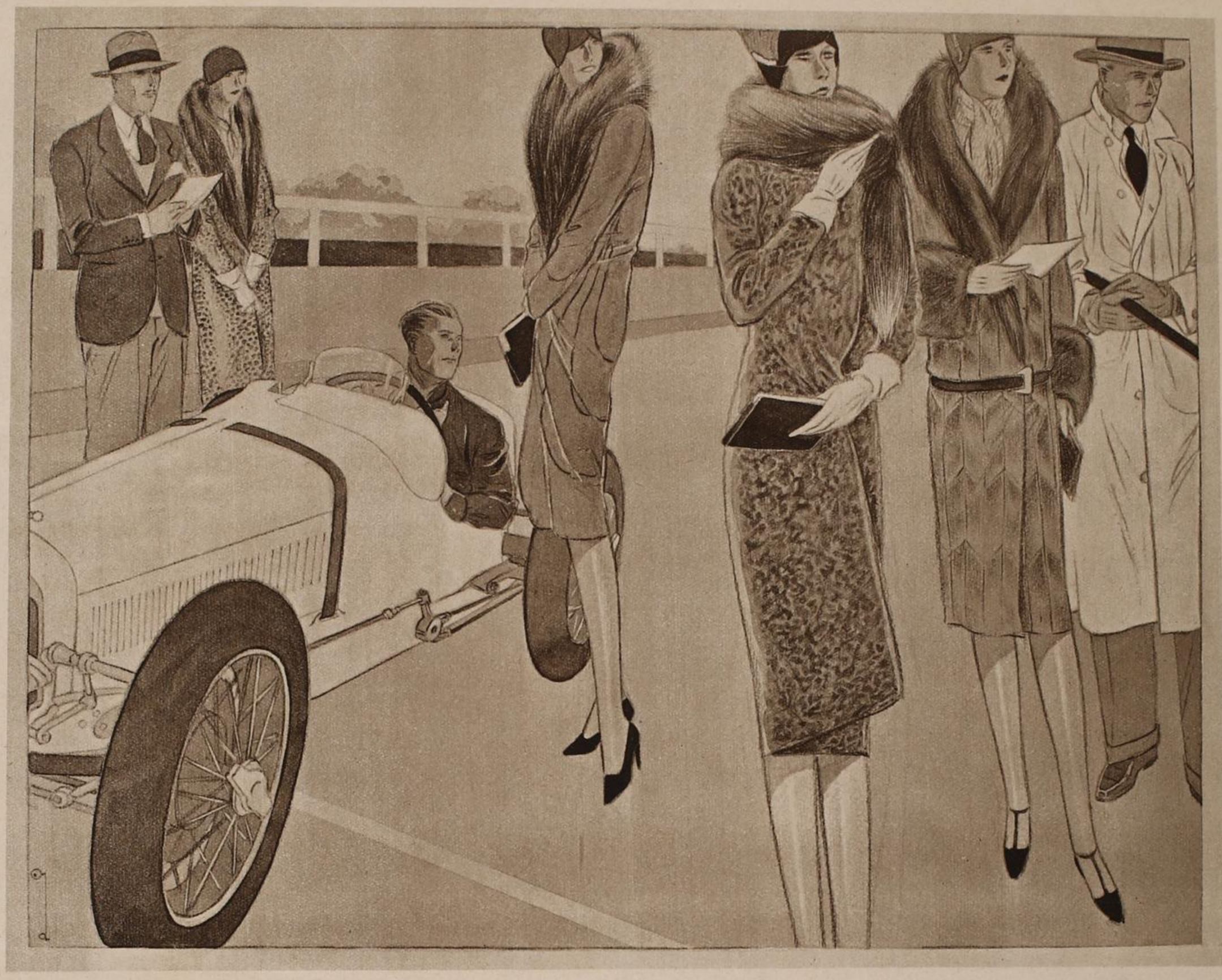

Jerseyové šaty a kabát podložený beránkem. (Foto d'Ora, Paříž.)

Letos se většinou začaly nositi pro den kožichy s kožešinou uvnitř. Kožich z kožešiny navrch stal se zimním večerním pláštěm. (Kreslil Dryden, Paříž.)

Mistinguett, slavná zpěvačka pařížského kabaretu Moulin Rouge, v kabátu zdobeném kožešinovým límcem z polární lišky. (Foto d'Ora, Paříž.)

Zimní kabát, podložený popelkou. (Foto d'Ora, Paříž.)

Trikotinové šaty.

Šaty z trikotinu, jerseye a pleteného tkaniva staly se tak universální modou, že zatlačily úplně odpolední hedvábné šaty. Vlastně nepotřebuje žena nic jiného než večerní šaty do společnosti, divadel, koncertů atd. a vlněné šaty, které se hodí k dopoledním pochůzkám právě tak, jako k odpoledním návštěvám. Praha nezůstala pozadu za ostatními velkoměsty a ve výkladech obchodů s trikotinovým módním zbožím jsou výstavy všelijakých těchto šatů. Ku podivu konfekce se v tomto prohřešila svým zásadám: většinou lze dostati prosté, vkusné a poměrně laciné šaty i u nás v Praze. Je velmi pohodlné oblékati se do nich, protože není třeba dlouhého vyhledávání látek, běhání ke švadleně, zkoušení, všechny útrapy odpadnou. Za pět minut jste znamenitě a lacino oblečeny. Co se barvy týče, jsou ve všech vůbec myslitelných barvách a není vůbec pravidla nebo záliby, která barva je pěknější.

124/8

Najímání dělníků na odklizování sněhu.

Zametání sněhu do kupek na pokraj jízdní dráhy.

Sníh se taví moderním elektrickým tavičem.

Z vozíčků se vysypává sníh do kanálů.

Umetené ulice posypávají se pískem.

Nový motorový pluh na seškrabování sněhu.

Jak se v Praze odstraňuje sníh.

Odstraňování sněhu z ulic ve velkých městech jest úkol velmi obtížný, zejména napadne-li sněhu velké množství. Pražská radnice a její stavební úřad odb. 10 (čistění města) stará se všemožně, aby sníh s ulic byl odstraněn co nejdříve a neuvázla doprava na ulicích a zakupuje každoročně nové stroje k odstraňování sněhu s ulic.

Že plánovitý postup pražské obecní správy setkává se s dobrým výsledkem patrno z toho, že dle novinových zpráv napadlo posledně ve Vídni 12 cm sněhu, při čemž úplně uvázla uliční doprava, což se v Praze nestalo vůbec, ačkoliv poměry komunikační jsou zde daleko horší a napadlo sněhu v r. 1923 až 35 cm. Dne 22. XI. napadlo sněhu v Praze průměrně 16 cm.

Při srážce sněhové dne 16. prosince t. r. dostavilo se do práce k odstraňování sněhu s ulic 1210 nezaměstnaných dělníků, což jest zjev velmi potěšitelný, neboť s odklizením sněhu musí býti započato ihned a to již během srážky sněhové, dokud není sníh k dlažbě uliční přidupán; zákrok tohoto značného počtu dělnictva značně prospěl.

Sněhové pluhy, namontované před kropicí a nákladní automobily, jichž má stavební úřad k disposici tou dobou 14, projížděly ulicemi již od 4 hodin v noci a nepřetržitě po celý den.

Tavicí stroje zasahují tam, kde není sněhových šachet kanalisačních a kde by sníh musel býti odvezen do velmi značné vzdálenosti.

Ku sypání spáditých ulic používán jest stroj na rozhazování písku.

Po pluhu nastupuje motorový smeták a zametá ulice.

Jiný druh pluhu, který zametá po vánici ulici.

PORCELÁN - SKLO
výbavy v každé ceně
z továrních skladů
K. LÜFTNER - PRAHA II. Václavské 7.

KOUPELNY, VODOVODY, PLYNOVODY, HYGIENICKÉ ZAŘÍZENÍ A KANALISACE ZAŘIZUJE

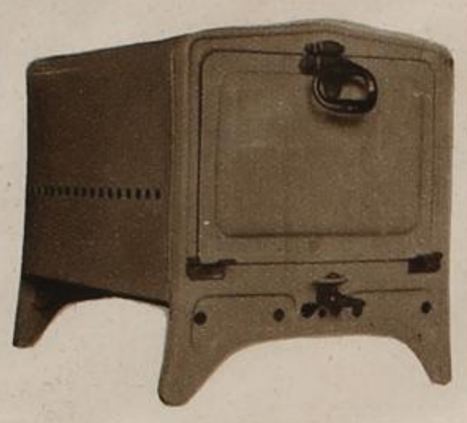

Karel Červenka
SMÍCHOV, ŠTEFÁNIKOVA UL. Č. 1.
Telefon 413-34.
Stálá, nezávazně přístupná výstava.

„PESTRÝ TÝDEN"
zásadně neotiskuje
insertů pochybného rázu!

RHEUMATISMUS
dnu, chronické bolesti kloubů a svalstva úspěšně léčí
DOMÁCÍ HORKOVZDUŠNÉ, PARNÍ A ELEKTRICKÉ LÁZNĚ
Přístroje pro celé tělo i jednotlivé části. Lze umístiti i v malém bytě. - Žádejte náš prospekt.
BRATŘÍ ČÍŽKOVÉ NÁST.
velkozávod zdravotnickými potřebami
V PRAZE II., NA POŘÍČÍ 9.
Fil.: Brno-Biskupská 5, M. Ostrava Tyršova 10, Bratislava-Dú 19.

KLUBOVKY a veškerý čalounický nábytek prvotřídně zpracovaný
jen u výrobce.
MIKULÁŠ DRABÁLEK, PRAHA II.,
ŠKOLSKÁ 26, PROTI DÍVČÍ ŠKOLE.

Kathreinerova
sladová káva Kneippova

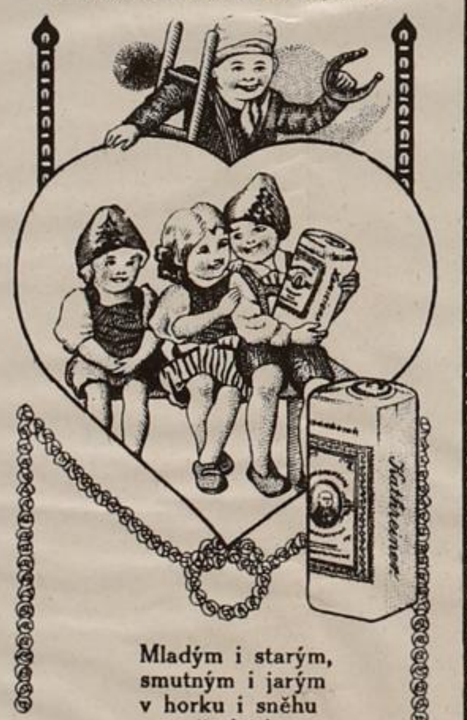

Mladým i starým,
smutným i jarým
v horku i sněhu
u moře břehu
na vodě, písku
v dáli i blízku
v každičké hrudi
nadšení budí:
třikrát ji „sláva!"
Kneippova káva.

SANA
ČAJOVÝ MARGARIN

O. Zemanová:

Domácí výroba sodové vody a šumivých nápojů.

Kdo miluje ve své domácnosti veselé večery, kdo si rád sezve hosty, aby s nimi popil opojné drinky — cocktaily, coblery, bowle — potřebuje v pozdních hodinách nočních, když už hostitele i hosty hlava trochu bolí, také nějaké osvěžující nápoje, sodovou vodu, šumivé limonády, fizzy — aby se v těžké hlavě zase poněkud vyjasnilo. A pak je skorem nezbytno vybaviti domácí bar nejenom soubory shakerů (šejkrů), skleniček, pohárků, coctailových lžiček, slaměnými stébly, atd. atd. — ale také ještě sparkletovou lahví, jejíž pomocí se připraví velmi rychle, pohodlně a bezpečně sodová voda, osvěžující šumivé nápoje, ovocné limonády atd.

Ale po pořádku!

Hodláte připravovati coctail? — pak budete potřebovati shaker (šejkr) k míchání různých součástí a připravený drink budete z něho nalévati do číšek, k šejkru patřících, ale můžete jej také mísiti přímo v tumblerech — větších rovných sklenicích — a rovnou v nich podávati.

Na coblery si pořídíte vysoké úzké skleničky na nožce, na bowli si zase opatříte skleněnou nebo stříbrnou, či stříbrem montovanou hlubokou mísu — terrinu — a k ní patřící sklenice.

Až budete míti na konec touhu po sodovce, fizzu (je to obyčejně citronová nebo pomerančová limonáda, smíšená s některým likérem a dolitá sodovkou), nebo podobném vzpružujícím a osvěžujícím nápoji, připravíte si jej nejlépe pomocí sparkletové láhve „Prana". Je to daleko pohodlnější, než-li shánětí láhve sodovky s pochybným obsahem, starati se o ně a mysliti na ně po celý večer a snad po celou noc.

Sparkletová láhev „Prana" je jednoduchý přístroj, jehož pomocí nasycuje se libovolný obsah láhve (voda, čaj, mlého, káva, víno, ovocné nebo likérové směsi, limonády atd.) tekutým kysličníkem uhličitým, obsaženým v malých bombičkách, jež se vkládají do patentní sifonové uzávěrky, kterou je láhev, zhotovená z křišťálového skla, opleteného drátěným pletivem, pevně uzavřena. Jakmile se bombička vloží do uzávěrky, propíchne ji na konci silná jehla, v uzávěru připevněná a vzniklým otvorem proudí pak v kapsličce obsažený kysličník uhličitý do tekutiny, kterou jsme před tím láhev naplnili. Když jsme obsah láhve poněkud protřepali, můžeme jej ihned sifonovou výpustkou nalévati do připravené skleničky. Z čisté studené vody dostaneme tak v malé chvíli výbornou sodovou vodu, z jiných libovolných nápojů pak lahodné, osvěžující nápoje šumivé.

Ježto není láhev velká, může se pohodlně brátí i na výlety, letní byty, picknicky, zkrátka všude tam, kde je třeba osvěžujícího nápoje, který se v místě buď vůbec nedostane, nebo jen s potížemi, špatný, atd.

Láhev se dá výborně čistiti, krabička s bombičkami nezabere mnoho místa, není tedy žádnou obtíží, přibaliti k zavazadlům, jaká béřeme s sebou na výlet do přírody, také tento jednoduchý přístroj, který nám nahradí případně celý koš lahví sodové vody, obtížně dopravovaných a opatrovaných.

Opatří-li se láhev plstěným vlhkým obalem, vypařující se z něho voda udrží obsah láhve ledovým i za letního horka.

Tak s jedinou láhví, s trochou přísad, s několika dobrými recepty, kdykoli a kdekoli můžeme si rychle připraviti příjemné osvěžení.

K popisu láhve připojujeme na ukázku i několik receptů, při nichž se může přístroje dobře použíti.

Arancciáta (arančata): z dvou (i více, dle potřebného množství) pomerančů vylisujte šťávu, rozpusťte v ní tolik cukru, kolik stačí rozpustiti a dolejte studenou sodovou vodou. Čím více šťávy, tím lépe. Může se přidati — dříve než-li se dolije sodová voda — trochu curaçaa.

Cocktail. Do tumbleru (rovné větší sklenice) se vloží asi pět kousků ledu, přidá lžička cukru, trochu curaçaa, dolije sodovkou, zamíchá.

Brandy-fizz. V shakeru protřepejte několik kousků drobně tlučeného ledu, šťávu z ½ citronu, trochu cukru práškového, malou sklenku whisky nebo brandy, dolijte sodovkou, nalévejte do tumbleru, podejte beze slámky.

Cognac-fizz. Tumbler naplní se ledem přes polovinu, přidá se lžička cukru, likérová sklenka cognaku, lžička citronové šťávy, dolije se sodovkou.

Ice-cream-soda. Do vysoké sklenice dejte lžíci zmrzliny, vinnou sklenku ovocné šťávy, doplňte sodovou vodou.

Šumivý čaj. Vychladlý, oslazený čaj, k němuž se přidalo trochu citronové šťávy, nalije se do sparkletové láhve, vpustí se kysličník uhličitý, protřepe, načež se nalévá do sklínek. Místo citronu může se přidati mléko.

Mléčný punsch. Litr mléka, dvě lžíce lihu, dvě lžíce rumu, dvě cukru, se protřepou, dají do přístroje a nasytí kysličníkem uhličitým.

Champagne-cup. Láhev stolního vína, lžíce maraschina, dvě lžíce sherry, kávová lžička cukru; protřepat, nasytit kysličníkem uhličitým v přístroji „Rana".

Přístroj na domácí výrobu sodové vody a šumivých nápojů. Dole krabička s bombičkami, obsahujícími tekutý kysličník uhličitý. Patentní uzávěrka přístroje, do které se bombičky vkládají.

Moderní výbava.

Moderní výbava — až na zcela malé výjimky — osvobodila se z nevkusu dřívějších let. Důkladnost materiálu a mnohost jednotlivých kusů výbavy byla sice její pozoruhodnou a dobrou vlastností, ale její nevkus, ne-li přímo někdy ohyzdnost, ubíjel tuto její dobrou stránku.

Dlouho zanechával své stopy na výbavě prádla nevkus let osmdesátých, a teprve poslední desítiletí uplatňuje i v ní zjemnělý vkus modních dnešních tvůrců, dokazujíc i tu vlivy moderní umělecké výchovy i výchovy sportovní a hygienické.

Prádlo moderní ženy nežádá si železné dřívější trvanlivosti, za to však dokonalého, toiletě přizpůsobeného střihu, jemné, vybrané výzdoby, krásného souladu barev, hebkého materiálu; šije se z tenkého batistu, šifonu, linonu a to nejrozkošnější — z hedvábí.

Zdobí se prostě, výšivkou a ažurou, nebo přepychově, jemnou, bohatou krajkou, nádhernou inkrustací, originelní výšivkou, nebo krajkovými motivy.

Jemný materiál, rozkošná barva, půvabná bohatá výzdoba, vkusný a pohodlný střih dávají dohromady skutečný výtvor umělecký, dílo, jemuž v průmyslu textilním a uměleckém patří čestné a významné místo.

Moderní osobní prádlo podlehá módě, její vrtkavosti a zálibě po změně stejně, jako vše ostatní, co na sebe dnešní žena obléká. Rychlé střídání a častá změna nepřipouští tedy zásoby osobního prádla tak veliké, aby stačily na desítky let jako druhdy, ale cena výbavy se sníženým počtem tuctů osobního prádla nezmenšuje, naopak; přepychovost materiálu a výzdoby udržuje cenu dnešní výbavy na úrovni spíše vyšší — poměrně ovšem k dnešním cenám vůbec — nežli přede dvěma desítkami let.

Opačné hledisko zaujímáme, pořizujíce výbavu prádla ložního a stolního.

I dnes je výhodno, přináší-li si nevěsta do nového domova dostatečnou zásobu stolního a ložního prádla. I toto prádlo sice podléhá módě, ale bylo-li pořizováno současně se zařízením bytovým, je vzájemně s ním stylem své doby zharmonováno a tím i umělecky správným výrazem své doby.

Nábytku a ostatního bytového zařízení neměníme zpravidla po celý svůj život, žijeme mezi věcmi tak vytvořenými, jak je charakterisovala doba jejich vzniku a je tedy správnější, přizpůsobujeme-li i stolní a ložní prádlo stylu nábytku, než-li vnášíme-li do prostředí starší doby, neharmonující s ní výtvory textilního umění doby nejnovější.

Byla-li výbava ložního i stolního prádla dosti bohata, je harmonie celého zařízení bytového i textilního neporušena celá léta a dojem z jejího uplatňování se, příznivější než-li nejmodernější na př. ubrus v prostředí trochu již opožděném.

K nábytku nového jednoduchého stylu patří zase naopak moderní stolní i ložní prádlo.

Také o něm lze krátce říci, stejně jako o prádle osobním, že je překrásné, svým materiálem, vzory i barvami.

Prádlo ložní vyniká naprostou jednoduchostí. Nešijí se dnes polštáře plné volánků a krajek; spokojujeme se prostou jednoduchou vyšívkou, jen výjimečně na prádle přepychovém bohatým vyšíváním a prolamováním „Toledo".

Místo peřin stále více a více pronikají hygieničtější hebké a teplé přikrývky, v rozkošných barvách a odstínech, jež se dají — ježto jsou jednobarevné — výborně harmonovati s ostatním bytovým zařízením. Výhodné jsou tím, že se dají lépe čistiti (časem i práti), než-li pokrývky plněné peřím, vatou nebo ovčí vlnou.

Prádlo stolní nese ve svém vývoji mnoho stop dnešního života společenského.

Nespokojujeme se však dnes toliko bílými ubrusy, jak je znala minulost, rozlišující je toliko na všední a na sváteční, jimiž byly nádherné damaškové soupravy, opatřené velikými monogramy nebo pro zvláště slavnostní příležitosti ubrusy lemované krajkou.

Pro kávové svačiny pořizovaly se ubrusy růžové, modré, žluté — jiných barev snad textilní výroba tehdy ani neznala: dnes přistupuje k bílému prádlu stolnímu pro hlavní denní jídla ještě stolní prádlo pro čaje, a také prádlo pro svačiny kávové vykazuje nesmírnou rozmanitost.

Bílé ubrusy jsou nejkrásnější celopřezné, damaškové, vynikající nádherným leskem, když jsou zmandlovány a vyžehleny; je to pro časté používání nejlepší materiál, ježto se z něho skvrny nejlépe vyperou vyvářkou a bělením, jehož barevný materiál dobře nesnáší. Přepychovější ubrusy jsou zdobeny ažurovým lemem, mimořádně nádherné stolní prádlo zdobí se i krajkami, krajkovými motivy a vyšíváním „Toledo".

Soupravy dvanáctiosobní pořizují se méně často, jako nevýhodné ku prádlu. Výhodnější jsou dvě stejné soupravy 6ti osobní, jež v případě potřeby možno prostříti současně vedle sebe.

Pro svačiny, pro snídaně u malého stolku, pro společenské hry hrané rovněž u malých stolků, určeny jsou menší čtvercové ubrusy (soupravy s malými ubrousky), nejpůvabnějších barev a nejdrahocennějšího materiálu.

Nádherné jsou takové soupravy hedvábné — bílé či barevné — rozkošné jsou i plátěné nebo batistové s pestrými živými okraji (jsou jako zvětšeniny anglických kapesníků), nebo jednobarevné s okraji bílými, také soupravy nádherně vyšívané nebo prolamované, krajkami zdobené atd., vesměs určeny jsou k pokrytí malých stolků, čtverhranných nebo kulatých. Čtverhranné se prostírají obyčejně barevně, oválné bílé, velmi ozdobně, často přepychově, ubrusy lemovanými krajkou, výšivkou a p. Zhusta jsou to vzácné kusy umění textilního, jejichž ceny jsou tisícové.

Barevné ubrusy vynikají jak veselými, sytými barvami, tak něžnými barvami pastelovými, jež se snáze zharmonují se stolním nádobím, než-li ony syté, živé barvy některých moderních ubrusů.

Jiné ubrusy pro malé stolky jsou bílé s přiažurovanými barevnými lemy, nebo jsou bílé a barevně vyšité drobnými kytičkami.

Barevné hedvábné ubrusy připomínají skvostné staré šátky, jež bývaly chloubou našich babiček a dnes jsou pýchou musejních vitrin. Působí nádherným dojmem a pro choulostivost matriálu prostírají se jen při slavnostních, mimořádných příležitostech.

Pro zahrady a verandy jsou určeny ony veselé, strakaté ubrusy, potištěné a protkané velikými květinovými vzory, jež v prostředí plném vzduchu a slunce dobře se uplatňují, aniž by svou křiklavostí urážely.

O. Z.

KUCHYNĚ

Polévka z ovesných vloček. Ovesné vločky zalijeme studenou vodou, přidáme k nim kousek másla a necháme na plotně v kamenné nádobě přikryté na mírném ohni zvolna dusit do měkka. Měkké prolisujeme žíněným sítem do zeleninové polévky, osolíme a polévku hodně povaříme. Před podáváním zamícháme do polévky v mléce umíchané žloutky a zelenou sek. petržilku. Polévka může se okořenit tlučeným květem.

Dušené zelí kyselé trochu překrájíme, zalijeme vodou, přidáme trochu soli a kmínu a necháme bez pokličky uvařiti, (aby páry unikly a nenadýmaly). Zahustíme řídkou jíškou s cibulkou (na zelí jíšku ze sádla), přidáme octa a cukru a necháme povařit a do měkka dodusit. Je-li dobré, podává se, jinak se ještě připraví.

Pomerančový koláč. Z 5. bílků hodně tuhý sníh, do něho zašleháme 8 dkg tluč., pros. cukru, přidáme z lehka 5 žl. jeden po druhém, z ½ pomeranče strouhanou kůru, po kapkách šťávy z ½ pom., 2 dkg rozpuštěného prochladlého másla, 8 dkg krup. mouky. Dortovou formu vymažeme máslem, vysypeme moukou, těsto do ní rozetřeme a v mírné troubě upečeme do růžova. Upečený koláč úplně studený potřeme rybízovou zavařeninou, ozdobme šlehanou přicukrovanou smetanou a čtvrtkami pomeranče.

Jak připravíte správně anglický čaj?

Používejte určitou nádobu výhradně ku přípravě čaje.

Nejvhodnější je konvice na čaj z porculánu nebo kameniny, která se před použitím nahřeje prolitím horké vody.

Na větší šálek dá se půl malé lžičky čaje, který se pozvolna přeleje na cedítku vodou v počátečním varu, čímž obdržíte krásně zlatožlutý a lahodný nápoj. — Upotřebený čaj možno nejméně ještě jedenkráte použíti.

Ponechá-li se čaj ve vřelé vodě tři až pět minut, docílí se výtažek velmi silné vůně a natrpklé chuti, vhodný jako čaj s mlékem, případně přilitím vřelé vody upraví se nápoj libovolné síly a barvy, načež pak možno podle chuti přidati buď citronovou nebo malinovou šťávu, cognac a j.

Takto upravený anglický čaj HORNIMAN'S i LYONS Tea skýtá nedostižný požitek; jako nervy vzpružující a osvěžující nápoj nemá soupeře!

Dr. Fr. Raus:

Amatérské radiopřístroje.

Amatérské konstrukce radiopřijímačů podléhají častým změnám. Znenadání objeví se určitá novinka a změna v dosavadní konstrukci, která prudce rozbouří vlny velkého radioamatérského světa, ale sláva její brzo zanikne. Mnohé odborné a poloodborné radioamatérské časopisy jsou ihned plny takovéto novinky, přinášejí podrobné návody a popisy, ba některé ji tak přehnaně vychvalují, jako by byla tím nejlepším a nejdokonalejším, co každý amatér měl by si ihned postaviti a zahoditi vše ostatní. Jejich pojmenování bývají zvlášť exotická.

Přihlédneme-li však k takovéto nové konstrukci blíže, shledáme, že často je jen nepatrnou obměnou známých konstrukcí, a že za tolik řečí a tolik potištěného papíru ani nestojí, a že mnohdy přijímač zbytečně komplikuje místo, aby jej zjednodušila a zlepšila.

Za mnohými novinkami, zvláště tam, kde odporučují se součástky určité firmy, ve skutečnosti skrývá se výrobní firma, která tímto způsobem dělá reklamu některým svým součástkám a snaží se získati jim větší odbyt. O tom přesvědčil se již mnohý radioamatér na své vlastní kůži; vyhodil někdy mnoho peněz za vychvalované nové součástky, které se ani zdaleka nerovnaly starým.

Mnohdy však se objeví nová konstrukce, která má značnou cenu, která obohatí a zvětší dosavadní znalosti a která podstatně zlepší výkon přijímače. Jest proto třeba, aby radioamatér kriticky a střízlivě posuzoval každou novinku a nové součástky dříve, než se odhodlá předělati svůj přístroj nebo sestaviti nový.

Začátečníku jsou dobrým rádcem radiokluby, kde starší amatéři dle svých zkušeností ochotně poradí mladšímu, jak a který druh přijímače mohl by si zříditi. Na výstavách a radiotrzích jsou vystavovány hotové přístroje, kde každý návštěvník se může přesvědčiti o výkonnosti a jednoduchosti přístroje, vybrati si dle svých finančních poměrů nejvhodnější součástky, neb zakoupiti hotový přístroj.

Nyní, kdy nejen v cizině, ale i u nás jest v radioprůmyslu obrovská konkurence, dávno minuly doby, kdy snad pro okamžitý zisk lovili někteří jednotlivci v kalných vodách a starali se jen o to, aby toho co nejvíce prodali, aby kupujícímu vodopádem slov vnutili za velké peníze třeba i všelijaký brak. Nyní při vzájemné velké konkurenci udrží se trvale na trhu jen skutečně dobré součástky a dobré přístroje. Za krátkou dobu svého trvání vypracoval se náš radioprůmysl již tak, že jeho výrobky vyrovnají se cizím a že není třeba, aby naše peníze za radiomateriál putovaly do ciziny.

Nelze popříti, že některé přijímače vyrobené amatérsky nejen rovnají se přijímačům výrobních firem, ba mnohdy je svým výkonem předčí. Mnoho našich amatérů, kteří věnují radiotelefonii nejen mnoho času, ale i peněz, kteří si osvojili značné znalosti jak teoretické, tak i praktické, pořídili pro sebe přijímače obdivuhodné výkonnosti. Ale jsou i amatéři, kteří nemají přijímač nikdy hotový, kteří stále staví, stále jej zlepšují. Jakmile v některém časopise dočtou se o nějaké novince, ihned vše rozmontují, přestavují a experimentují s větším neb menším zdarem. Je proto třeba, aby v časopisech propagovány byly jen skutečně dobré novinky, které dosavadní konstrukci podstatně zlepšují, aby tisíce drobných a nadšených amatérů zbytečně neplýtvalo prací, materiálem a penězi.

Kdo chce své manuelní zručnosti uplatniti a má k disposici i vhodné nástroje, dobře udělá, pokusí-li se o výrobu svého přijímače. Začátečník nechť spokojí se s přijímačem jednoduchým; teprve po určitých zkušenostech může přikročiti k stavbě přijímače složitějšího. Nejde však jen o to, aby přijímač dobře fungoval; přijímač má míti i vzhlednou formu, aby byl ozdobou v bytě. Obsluha jeho budiž tak jednoduchou, aby i ostatní členové rodiny mohli jej používati. Dále jest třeba vyvarovati se úzkostlivě spleti různých drátů, o jichž správném zapojení ví jen ten, kdo přijímač konstruoval. Hrozí tu stálé nebezpečí, že přístroj se poškodí, přepálí lampy neb podobně. Takový přijímač, i když při amatérské výrobě byl laciný, po několika nehodách přijde vlastníku důkladně draho!

A kdo nemá ani vhodných nástrojů ani patřičné dovednosti a zručnosti, nejlépe udělá, když se do výroby svého radiopřijímače ani nepustí! — Kuchyňským nožem, kladívkem a nějakými kleštičkami nebo podobnými nástroji, jimiž jest vvzbrojena obyčejná domácnost, se přijímač nevyrobí. V tom případě, a to jest u většiny, jest nejlépe koupiti si přijímač hotový. Každý obchodník, každá výrobní firma ochotně předvede zájemcům k výběru různé typy přijímačů, aby si mohli vybrati dle svých majetkových poměrů nejvhodnější. Instaluje každému přijímač v bytě, vyzkouší jej a ručí zaň.

Na první pohled by se zdálo, že doma vyrobený přístroj přijde mnohem levněji, než koupený v obchodě, ale ve většině případů tomu tak není. Než úplný začátečník stvoří něco, co by se dalo nazvati radiopřístrojem, zkazí tolik materiálu, že by hotový přístroj nestál nikdy více, nehledě ani ke spoustě a nepříjemnostem, které v domácnosti způsobil.

Kdo však, jak jest již výše uvedeno, jest dostatečně zručným, má vhodné nástroje a částečně i odborné znalosti, nechť se s chutí pustí do výroby. Bude míti potom z přijímače dvojnásobnou radost.

RADIO

Řídí dr. Raus.

Automobilová příloha Pestrého Týdne vychází jednou měsíčně.

Příští příloha vyjde s 6. číslem ročníku 1928.

Redakční a insertní uzávěrka končí dne 4. února 1928.

Automobilová příloha Pestrého Týdne je nejdůležitějším společenským časopisem automobilovým.

Každý majitel motorového vozidla čte Pestrý Týden, nejlepší obrázkový časopis československý.

LÉKAŘI

ŽENSKÝ LÉKAŘ Dr. POUR,
Praha II., Jungmannova č. 4. Telefon 30902.
Ordinace od 4—6 hod.

ŽENSKÝ LÉKAŘ MUDr. KRECAR
Smíchov, Štefániková ulice číslo 1.
Telefon č. 45661.

M. U. Dr. Světničková odborná lékařka pro kosmetiku, choroby kůže a vlasů. — Praha II., Těšnov 7. (Proti Denis. nádraží). — Ord. 10—12 půl, odp. 2—6

ZUBNÍ TECHNICI

Zubní atelier Otto Friedmann, býv. asistent v Buenos-Aires. Nejjemnější náhrada chrupu v kaučuku i ve zlatě dle amer. systému. Smíchov, Třebízského ul. čís. 1155. Telefon 407-35.

PORCULÁNOVÉ KORUNKY (Jacket-Crowns) provádí Eduard Krause, zkouš. zub. technik, Praha II., Školská ulice číslo 3.

BOŽA BLAŽKOVÁ,
prakt. asistentka z porod. kliniky prof. Rubešky udílí odbor. rady. Známku na odpověď.
PRAHA II, Lützowova ul. 57, proti bio Kapitol.

KYX KYX
Nejjemnější druhy kolinských, pudrů, crêmů.
MORANA
Žádejte všude.
Hlavní sklad:
K. M. WALLÓ,
Praha I., Masná 19
KYX KYX

Koberce - Záclony - Přehozy - Přikrývky
Linoleum - Zboží lůžkové - Otomany
Křesla postelová

STOUPA
ZAŘÍDÍ
VÁŠ BYT

JINDŘIŠSKÁ 1, PRAHA II
ZALOŽENO ROKU 1885 TELEFON 20831, 30782
Nábytek kovový - Dětské voziky - Dětské židle
Ceníky s odvoláním na tento list zdarma.

OPTIK OČNÍ KLINIKY KHELLER A SPOL
VÁCLAVSKÉ NÁM. 10.

Poudre de Beauté »Amorosa«.
Jemný, výborně lnoucí pel, kryje nenápadně všechny vady pleti, chrání pleť před zhoubnými účinky drsného počasí a dává jí interesantní sametový nádech. Jest to krášlicí prostředek vynikajících kosmetických vlastností a příjemné vůně.
VŠUDE K DOSTÁNÍ.
VYRÁBÍ TOVÁRNA JEMNÉ PARFUMERIE „AMOROSA"
A. M. Nedvěd - Praha - Nekázanka.

Vaše prádlo vzorně vypere a vyžehlí prádelna a žehlírna
UNION, Praha II., Sokolská 32.
Pere výhradně 72% franc. mýdlem, běli neškodně elektr. proudem a proto se límce nelámou. — Filiálky: Spálená 30 — Újezd 565 — Vinohrady, Sladkovského 12 Žižkov, Nerudova 5.

Sidol
nejlepší cididlo kovů
čistí též mramor, sklo, zrcadla, okenní tabule.

Sirax
nepřekonatelný prášek k drhnutí
čistí bez námahy veškeré kuchyňské a domácí náčiní, koupelny, umývadla, plotny, podlahy, jakož i špinavé a olejem znečištěné ruce.

Premier

MOTOCYKLY JSOU NEJLEPŠÍ!

PREMIER-AKC. SPOL. PRO VÝROBU JÍZDNÍCH KOL A STROJŮ, PRAHA-CHEB

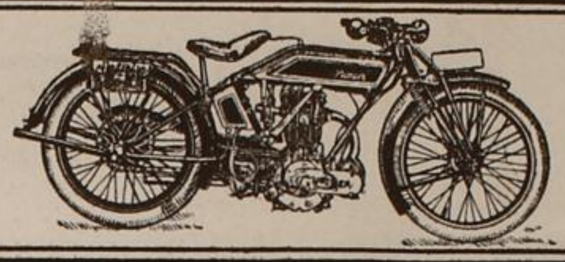

NÁBYTEK solidní pracov., v lev. cenách, se zár. i na splátky. **J. Vejvoda,** truhl. a skl. nábytku, Ul. Karol. Světlé 15. Stát. zaměst. sleva.

Linoleum na splátky

Ze starého linolea nové dle nejnovější francouzské methody za nepatrný peníz. Konservování linolea.

Jerry Kašpar, Vinohrady, Fochova

tř. č. 122, roh Kolínské ul. ve dvoře.

KONVIKTSKÁ PASÁŽ (Panská ulice):

Uzenářství :: PRAGENSIA :: Jídelna

MAJITELKA MARIE TEPLÁ

Pánské a dámské kadeřnictví FERKL A MANDL. Prvotřídní zařízení, obsluha a pedikura. Konviktská Pasáž spojující Příkopy (č. 20) a Panskou ul., Praha II.

PRVOTŘÍDNÍ VÝROBA ANGLICKÉ OBUVI dle míry, ručně pracované, dodavatel nejlepší pražské společ. **Jos. Vorlíček**

PRAGU-MIGNON

8 ser., kombinačku v bezvadném stavu, s dobrým orafováním, po generálce málo používanou, prodá Mnichovohradišťská lučební továrna Praha VIII.

ŽOFIE DRÉGROVÁ,

prakt. asistentka z porod. kliniky prof. Rubešky poradí Vám svědomitě. - Známku na odpověď. Telefon 20015.

Praha I., Melantrichova ulice č. 4.

BROŽ

BLUZY ŠATY- ŽUPANY PYJAMA

PRAHA-VINOHRADY

VÁCLAVSKÉ NÁM. 18. PROTI „POLITICE"

NEJVĚTŠÍ ODBORNÝ ZÁVOD „U DIVADLA" Č. 7.

DODÁVKOVÉ VOZY

250 ccm. 4·5 KS.

85 km za hodinu.

Motocykl pro každého.

Prodejny: **J. Daněk a Ing. C. Zahálka, Praha XII.,** u Divadla 6. Ing. Mettmann a Ing. Hausner, Brno, Bednářská 6. Velox, spol. s. r. o., Moravská Ostrava, 1582. J. Kuhnert, Bratislava-Petržalka, Wagnerova ul.

ROK

1928

ve znamení

Praga

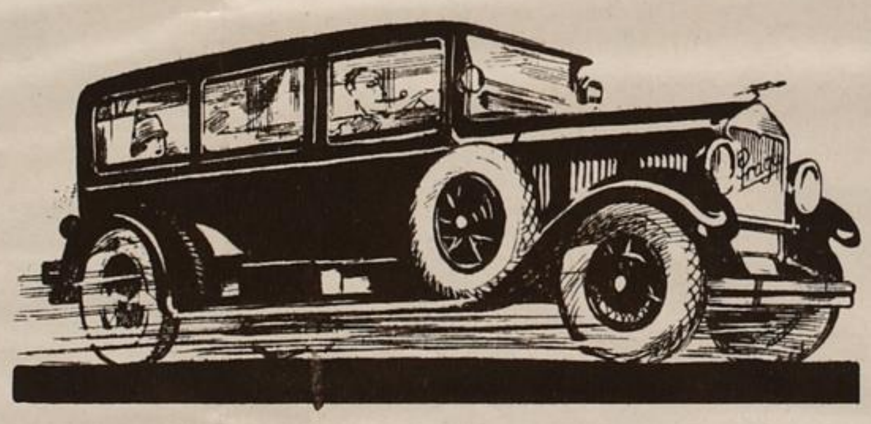

Automobily TATRA

ZÁVODY TATRA akc. spol.

pro stavbu automobilů a železničních vozů

PRAHA II., PALÁC RIUNIONE ADRIATICA

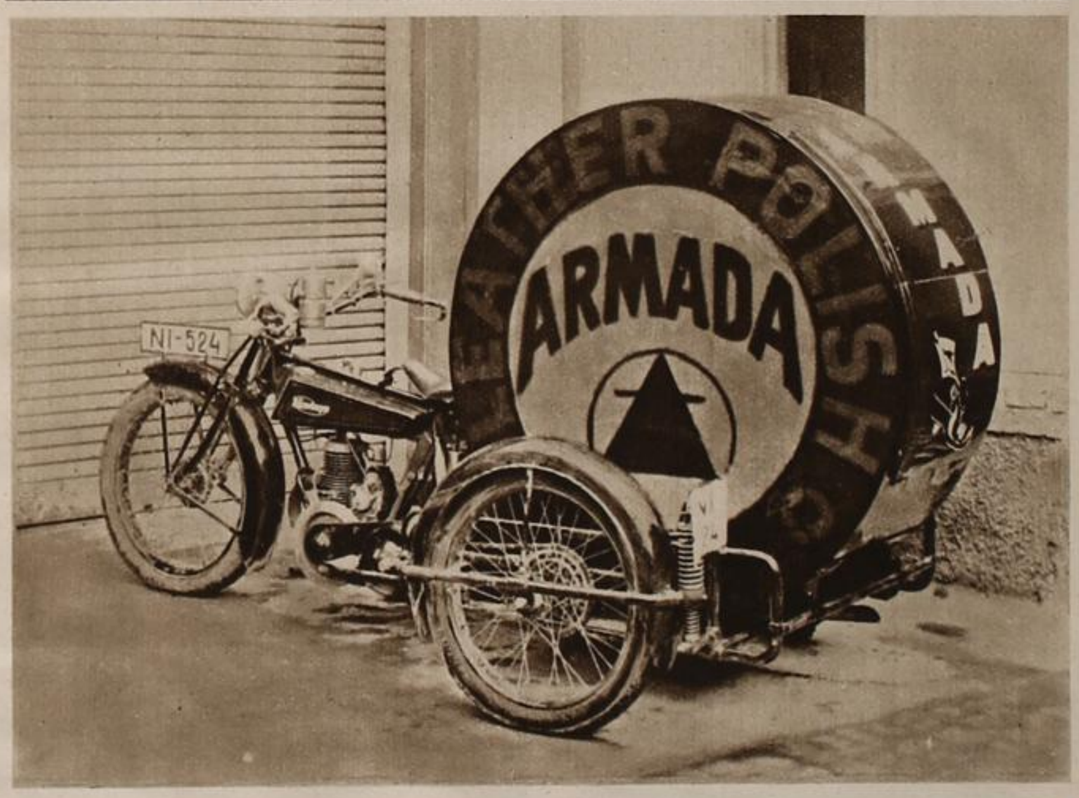

STŘEPINY SKLA JSOU NEJVĚTŠÍM NEBEZPEČÍM AUTOMOBILISTY!

JE VÁŠ VŮZ VYBAVEN SKLEM **TRIPLEX?!** NOSÍTE OCHRANNÉ BRÝLE

HOLÝŠOVSKÉ SKLÁRNY A. S., HOLÝŠOV U PLZNĚ

AUTOMOBILY BERLIET VOZY NÁKLADNÍ V KAŽDÉ TONÁŽI, VOZY OSOBNÍ 4—6 VÁLCE

DIETRICH & DUBSKÝ, PRAHA I., KŘIŽOVNICKÁ 4

PŘÍLOHA PESTRÉHO TÝDNE

Vychází jednou měsíčně. V Praze, v sobotu dne 7. ledna 1928 Řídí s red. kruhem ing. Jar. Najbrt.

Automobilism, motocyklistika, letectví.

Ing. K.:

Českomoravská-Kolben-Daněk „Praga".

Automobilka »Praha« uvedla v poslední době na trh celou řadu novinek: prvý osmiválec moderní konstrukce, první seriobrzdu, olejový a vzdušní filtr na svých motorech, tlumič kmitů zalomeného hřídele a jiná, jimiž postavila své výrobky na světovou úroveň.

Českomoravské patří zásluha, že uvedla na náš trh nejlevnější lidový vůz a to skutečný automobil za 25.000 Kč. Je to jak známo chassis normálního vozu Piccolo 4/12 KS se sportovní čtyřsedadlovou karoserií z leštěného mahagonového dřeva. Chassis má čtyřválcový, vodou chlazený motor o rozměrech válců 55 mm × 90 mm (obsah asi 0.84 l), s postranními ventily a snímací hlavou. Mazání je cirkulační s kolečkovým čerpadlem a zarážkou na akcelerátoru pro případ selhání mazání. Zapalování je bateriové soustavy Boschovy, jako je též u ostatních nových modelů. Směs se tvoří v karburatoru Zenith s dvojím rozprašováním.

S motorem je spojena v jeden celek převodní skříňka se třemistupni a zpátečním chodem. Spojka je suchá, jednokotoučová. Pohon na zadní nápravu děje se otevřeným hnacím hřídelem s dvěmá Hardyho klouby. V zadní ose je kuželové soukolí Gleason. Na koncích zadního hřídele jsou disková kola s balonovými pneumatikami 715 × 115 mm.

Řízení směru má převod se šnekem a kolem a je úplně samosvorné.

Hřídele jsou upevněny na půleliptických podélných perech, pověšených na rám normální konstrukce. Brzdy působí obě na zadní kola, nožní na jedno, ruční na druhé.

Elektrická 6tivoltová výzbroj zahrnuje i starter a je výrobkem fy Bosch.

Karoserie sportovní má sklápěcí střechu a postranice se slídovými okénky, jimiž lze vůz úplně zavříti. Na armaturní desce se nachází pouze vypínač světel a starteru a houkačka. Rozchod kol je 1100 mm, rozvor náprav 2500 mm. Váha neobsazeného vozu je asi 580 kg.

Normální vůz Piccolo 4/12 KS má chassis zcela shodné s popsaným, avšak karoserie jeho je vypravena daleko nákladněji. Má po obou stranách široká dvířka a obě přední sedadla sklopná. Potahy sedadel jsou z pravé kůže. Oblé lisované blatníky dodávají vozu elegantní americký tvar. Kromě této karoserie vyrábí se seriově karoserie uzavřená s dvěma dveřmi; horní část této kariserie je potažena fabrikoidem. Obzvláštní elegancí vyznačuje se dvousedadlová karoserie sportovní, která svým tvarem připomíná karoserie amerických vozů.

Další modely jsou: Alfa, Mignon a Grand. Alfa a Mignon dodávány jsou se čtyřválcovým neb šestiválcovým motorem, Grand s osmiválcovým.

Veškeré motory mají postranní ventily a snímací válcovou hlavu za účelem snadného přístupu spalovacího prostoru, který je vytvořen dle Ricardových zásad. Tlumič kmitů na předním konci zalomeného hřídele a dokonale vyvážený hřídel zaručují klidný bezotřesný chod motoru. Písty jsou ze specielní hliníkové slitiny, opatřeny pérujícím pláštěm, který zamezuje jejich zadření a ponechává možnost použití malých vůlí pístů. Zapalování u všech motorů »Praga« je dynamobateriové soustavy Boschovy. Mazání motoru je tlakové cirkulační s kolečkovým čerpadlem, umístěným na dně motorové skříně a s plstěným filtrem. Přístrojem neobyčejného praktického významu je hlídač mazání, který při nedostatečném tlaku oleje, vzniklém nedostatkem neb ucpáním síta, zabrání otevření plynu pedálem, takže porucha se okamžitě prozradí. Zkušenost ukazuje, že tento hlídač je daleko cennější nežli tlakoměr, který většina řidičů vůbec nesleduje.

Chlazení děje se vodou, jejíž proudění je podporováno odstředivým čerpadlem. Za chladičem je umístěn mimo to větrák, který napomáhá proudění a chlazení vzduchem. Mignon a Grand mají ve vodním potrubí termostat, který proudění vody reguluje dle její teploty. Je-li voda chladná, znemožňuje uzavřený ventil tremostatu jakékoliv její proudění, dokud její teplota nedostoupí jistého stupně. Takto se studený motor rychleji oteplí a jeho teplota se udržuje na správné výši bez ohledu na teplotu vzduchu.

Směs se tvoří v karburátoru Zenith; u větších modelů jsou karburátory dva. Benzin přivádí se do karburatoru nassávačem domácí výroby. Na počátku společné ssací roury karburatorů je umístěn tkaninový filt, který čistí nassávaný vzduch.

Motorový blok tvoří celek s převodní čtyřstupňovou skříňkou, z této je vyveden i pohon rychloměru. Mezi motorem a převodní skříní je úplně zakryta jednokotoučová suchá spojka.

Pohon na zadní kola děje se uzavřeným hřídelem s Hardenovým kloubem. V zadní ose je hypvidální soukolí, které dovoluje umístění malého kuželového kolečka pod normální osu a tím značné snížení karoserie.

Řízení je šroubové, úplně samosvorné. Přední osa je kovaná z profilu I a nese po koncích kotevní desk předních brzd. Vůz má celkem pět brzd, z nich čtyři působí na všechna kola a poslední za převodní skříňkou.

Rám všech modelů je normální konstrukce, velmi robustní. Péra jsou v předu i v zadu podélná půleliptická, dlouhá a široká, takže i na špatných cestách vůz příjemně péruje. Prudké výkyvy, způsobené přejezdem rigolů, jsou mírněny zvdatně třecími tlumiči nárazů, které jsou upevněny válečkovými ložisky. Disková kola jsou opatřena balonovými penumatikami rozměrů: u modelu Mignon 32 × 5.77", u vozu Grand 32 × 6.2".

Novinkou v našem automobilismu je seriobrzda fy Praga. K vyvinutí tlaku, potřebného k zatažení čelistí brzd, je použito čerpadla dodávajícího olej motoru, takže zařízení je v celku velmi jednoduché a spolehlivé. Sešlápnutím pedálu rozvádí se tlakový olej do válce brzdidla a zatahují pákovým převodem čelisti brzd, takže k vyvinutí plného tlaku je potřebí jen lehkého stlačení pedálu. Zařízení je dokonale utěsněno, takže spotřeba oleje v něm je zcela mizivá.

Další novinkou je centrální mazání chassis, které je provedeno tak, že ke všem čepům per, řízení a předních kol vedou trubky, jimiž lze sešlápnutím pedálu dopraviti k těmto místům olej, aniž by bylo třeba další námahy. Tímto způsobem se velmi usnadňuje pravidelná obsluha vozu.

Elektrické osvětlení je Boschovo 12 V, sestávající z dynama, akumulátoru, ze dvou hlavních svítilen, zadní číslové a hledače. Hlavní svítilny jsou výrobkem fy Zeiss a dávají tři druhy světel: dálkové, sklopené k projíždění osadami a posiční s malými žárovkami. Baterie akumulatorů jsou dvě, umístěné souměrně po obou stranách hnacího hřídele.

Hlavní rozměry šestiválce Mignon: válce mají vrtání 70 mm, zdvih 108 mm, celkový obsah 2.49 l; brzdový výkon motoru je 45—50 KS. Rozchod kol je 1350 mm, rozvor náprav 3250 mm. Největší rychlost vozu je asi 100 km.

Osmiválec Grand má tyto rozměry: vrtání válců 70 mm, zdvih 110 mm, celkový obsah 3.39 l, výkon 60 až 70 KS. Rozchod kol 1350 mm, rozvor náprav 3450 mm. Největší rychlost asi 120 km. Karoserie větších modelů jsou buď otevřené nebo zavřené, v čtyřdvířkovém provedení. Lakování je provedeno pyroxylinovým stříkaným smaltem. Celkový tvar karoserie a blatníků činí elegantní dojem svými jednoduchými hladkými liniemi. Zvláštní zmínky zaslouží zařízení k ukazování směru jízdy, jehož šipka se po projetí zatáčky samočinně vrátí do polohy původní.

Návěstní deska všech větších vozů je opatřena rychloměrem s denním počitadlem, hodinkami, zařaďovací skříňkou Bosch, měřičem stavu benzinu, páčkou korektoru a svítilnou k osvětlování ukazovatelů.

K výzbroji patří stínič skla, nárazníkové tyče umístěné v předu i v zadu a již zmíněný hledač a ukazovatel směru jízdy.

Ing. K.:

Brněnská Zbrojovka.

Brněnská Bbrojovka je u nás průkopníkem dvoutaktního motoru. Vyrábí jediný typ, a to lidový vůz s dvouválcovým motorem o obsahu 1 l. Heslem konstruktera tohoto vozu bylo dáti automobilistovi do ruky vůz, jehož obsluha by byla co nejsnazší při největší spolehlivosti. Z tohoto důvodu v prvé řadě byl zvolen k pohonu dvoutaktní motor normální tříkanálové konstrukce, u kterého rozvod si obstarává píst, takže odpadají ventily s příslušným pohonným mechnismem. Hlavním zdrojem poruch automobilního motoru je selhání mazání, které může nastati jednak poškozením neb ucpáním olejového potrubí nebo opomenutím dolití oleje. Aby tato možnost poruch byla úplně vyloučena, zvoleno u motoru vozu »Z« mazání s přiváděním oleje s benzinem současně. Před nalitím do nádržky přimísí se k benzinu určité procento oleje (4—5%), takže do motorové skříně se nassává vlastně směs benzinových pár s rozprášeným olejem. Olej sráží se na stěnách ložisek a stěn válců, čímž je maže. Mazání tohoto druhu má tu výhodu, že nevyžaduje vůbec v motoru žádného specielního zařízení a nemůže v žádném případě selhati. Spotřeba oleje je tu úměrná spotřebě benzinu a nebezpečí poškození motoru nedostatkem oleje je vyloučeno. Aby mísení oleje s benzinem nečinilo při odběru u pouliční pumpy obtíže, je v nádržce míchací zařízení, kterým lze po dolití patřičného množství oleje do benzinu dosáhnouti bezpečného promísení směsi.

K zmenšení tření v motoru a k usnadnění vstupu oleje do ložisek jsou veškerá ložiska motoru kuličková. Hlavní hřídel je dvakrát dělený a uložen na čtyřech kuličkových ložiskách, která jsou mazána směsí tuku s olejem. Tato směs se doplňuje občas mazací pumpičkou zvenčí. Dolní ojniční ložiska jsou dvojitá kuličková, horní plochá s bronzovou vložkou. Pístní čep je volný, chráněný bronzovými smykadly. Píst je z hliníkové slitiny a má vysoký deflektor k vedení přepouštěné směsi. Směs se nassává karburátorem Zenith s trojím rozprašováním, který zaručuje nejmenší spotřebu paliva a přivádí střídavě do klikových skříní jednotlivých válců, kde se pak pístem stlačuje a vhání do spalovacího prostoru. Současně při přepouštění vyfukuje se spálená směs do potrubí, které je na bloku silně žebrováno. Válce (80 × 100 mm) jsou slity v blok chlazený vodou a jsou upevněny k motorové skříni. K usnadnění čistění spalovacích prostorů je hlava válců odnímací.

Na celém motoru jsou pouze dvě ozubená kola, a to k pohonu magnetky. Dynamo je umístěno na prodlouženém konci hlavního hřídele, startér zabírá za setrvačník. S motorem tvoří jediný celek převodová skříňka se třemi stupni do předu a jedním vzad a centrálním přesouváním. Skříňka má převody tak volené, že na přímý záběr dosahuje vůz na rovině rychlosti k 80 km a na druhý stupeň možno (1 : 1.8) vyjeti všechna běžná stoupání. Třetí stupeň (1 : 4.2) slouží jako reserva pro nejobtížnější poměry a rozjezd. Spojka motoru je suchá, jednokotoučová.

Převod z hnacího hřídele děje se na zadní nápravy kůželovými koly »Gleason« s převodem 1 : 5.

Rám vozu je nýtovaný z profilů; na jeho koncích jsou upevněna čtvrteliptická pera, k nimž jsou zachyceny osy, a to přední pevně, zadní prostřednictvím ok. Řízení směru děje se obvyklým zařízením s převodem šroubovým soukolím. Poněvadž zadní hřídel je v celku, bylo možno brzdit obě kola nezávisle. Z tohoto důvodu je brzděno jedno kolo ruční a druhé nožní brzdou. Seřízení brzd děje se ruční matkou na páce klíče brzdy. Kola jsou disková s pneumatikami 730 × 130 mm. Elektrcká výzbroj vozu je Boschova 6 V s akumulátorem 60 amphodin.

Vůz »Z« dodává se normálně se čtyřsedadlovou karoserií s velkými dvířky a sklopným předním sedadlem v šedé nebo tmavomodré barvě, s tlumiči Hartford na zadní nápravě. Na tuto lze připevnit lomutinový nástavec, čímž se vůz úplně uzavře pro nepohodu.

Kromě čtyřsedadlové otevřené karoserie dodává se vůz s dvousedadlovou sportovní nebo v úpravě landauletové.

Ing. K.:

Kopřivnická vozovka „Tatra".

Kopřivnická vozovka je snad nejstarší automobilkou nejen v bývalém Rakousku, ale i ve střední Evropě a její konstrukce kráčejí v čele technického pokroku. Nejmenší vůz této automobilky »lidová Tatra« 4/12 KS tvoří kapitolu pro sebe svým řešením, které možno oprávněně nazvati revolučním. Již motor je v každém detailu originelní: je to čtyřtaktní dvouválec s válci proti sobě uspořádanými o rozměrech 82 × 100 mm (1.1 l). Výhodou této úpravy je velmi dokonalé vyvážení kmitajících částí klikového mechanismu. Motor má ventilový rozvod s vačkovým hřídelem umístěným nad hlavami válců a poháněným šikmými ozubenými koly. Ventily jsou umístěny v hlavách válců a zdvihány tyčkami prostřednictvím vahadélek. Celý rozvod je dokonale zakryt a mazán olejovou mlhou. Chlazení válců děje se vzduchem, který je na jedné straně nassáván větrákem, vytvořeným v setrvačníku. K řízení intensity chlazení slouží plechové klapky, jimiž je mož-

Praga „Grand“ s uzavřenou karoserií.

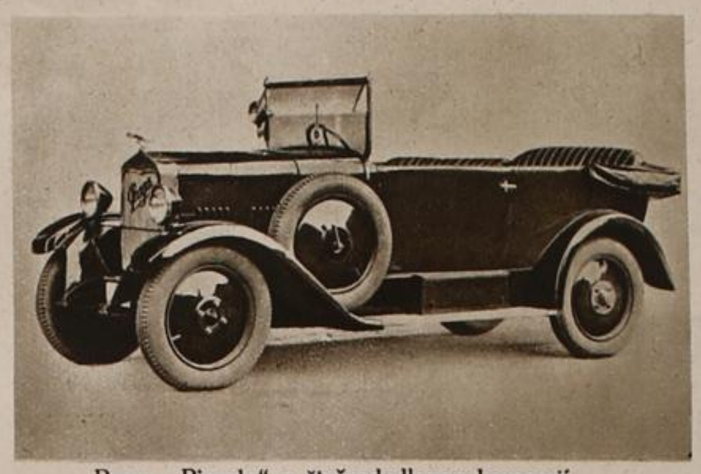

Praga „Piccolo“ s čtyřsedadlovou karoserií.

Praga „Mignon“ s otevřenou karoserií.

no chladící zebra zpředu úplně zakrýti. Výhodou tohoto chlazení je snazší obsluha a v zimě odstranění nutnosti nepříjemného vypouštění vody z chladiče. Směs se nassává karburátorem Solex, pověstným svojí jednoduchostí, a zapaluje jiskrou z magnetky Scintilla se samočinnou regulací bodu zážehu. od prodlouženého hlavního hřídele, který je uložen ve dvou válečkových ložiskách, je poháněno dynamo, které dodává proud baterii. Mazání motoru je cirkulační. Friedmannovo čerpadlo odssává olej z nádržky upevněné na příčné stěně a vede jej ke všem místům spotřeby trubičkami. Přebytečný olej, steklý na dno motorové skříně se odssává zpět do nádržky.

S motorem tvoří celek převodová skříňka, připojená přírubou na motoru. Mezi motorem a skříňkou je umístěna spojka, která je přístupna výřezy po stranách. Skříňka má čtyři rychlosti vpřed a jednu vzad a centrální zasouvání. Do motorového bloku vytvořeného z hliníku je nasunuta ocelová trouba, která tvoří část rámu. Na druhém konci je tato trouba vsunuta do hliníkového pouzdra převodového soukolí a diferenciálu. Zadní náprava má oba konce nezávisle výkyvné a opřené o jediné příčné pero, upevněné na pouzdře soukolí zadní osy. Nezávislým odpérováním zadních kol dosaženo je výborného »sezení« vozu na špatné silnici a tlumení otřesů z nerovností povrchu.

Přední osa je zavěšena na příčném peru a opřena dvěma vzpěrami, které končí kulovým kloubem. Řízení děje se šroubem s pravým a levým závitem a dvěma polovičními matkami, jejichž prodloužené konce působí na trojramennou páku a prostřednictvím pák na přední kola. Pouzdro řízení je zachyceno v nálitku motorové skříně.

Vůz má brzdy nn všechna kola, uváděné v činnost lanýčky a samočinně vyrovnané, čímž je vyloučeno zablokování některého kola.

Chassis nemá v pravém slova smyslu vůbec rám, neboť motorová skříň s převodní a průběžnou troubou tvoří vlastní nosnou konstrukci. Zachycením příčných per ve dvou místech chassis získán avelká pohyblivost kol, aniž by se doformace přenášely na nosnou konstrukci chassis.

Na chassis této konstrukce lze velmi snadno vytvořiti karoserii, která je posazena ve dvou místech a zajištěna ještě uprostřed délky trouby. Standardní model má čtyřsedadlovou karoserii s jedněmi širokými dvířky a sklápěcím sedadlem. Kromě tohoto modelu dává továrna na trh uzavřené vozy čtyřsedadlové s trvalou i sklápěcí karoserií a snímací nástavce.

Nejnovějším modelem »Tatry« je čtyřválec, konstruovaný dle těchže zásad jako dvouválcový model. Je to vůz o obsahu 1.5 litru s dvěma a dvěma válci proti sobě. Hlavní hřídel tohoto motoru je dvakrát zalomen a v každém zalomení jsou dvě ojniční ložiska. U tohoto chassis jsou obě osy dělené, tedy všechna kola nezávisle perována. Důsledkem této úpravy je znamenité perování a stabilita vozu na silnici. Výroba tohoto modelu je dosud v přípravě, takže dodávky bude možno uskutečniti až na počátku příštího roku.

Mistrovským kouskem kopřivnické vozovky je šestiválcový vůz 9/40 KS. Motor tohoto modelu má obsah 2.31 litru (70 × 100 mm) a tvoří blok s převodní skříňkou; do tohoto je podle »tatrvské« prakse vsunuta nosná trouba, která na druhém konci nese skříň soukolí a diferenciálu. Motor má horní ventily poháněé vahadélky přímo z vačkového hřídele, uloženého na hlavě válců. Převodová skříň má čtyři stupně vpřed a jeden vzad. Perování kol je provedeno opět nezávisle kyvnými půlosami, které se opírají o příčná pera.

Tento vůz je schopen velké rychlosti — přes 100 km — a je vozem automobilového labužníka, který dovede ocenit jeho zvláštní vlastnosti: výborné perování a sezení na silnici, pružný chod a jisté řízení. Uzavřené karoserie tohoto modelu jsou pozoruhodny svými hladkými, rovnými liniemi a neobyčejně nízkou stavbou.

Poslední novinkou »Tatry« je chassis autobusové s čtyřválcovým motorem, které se vyznačuje užitím těchže principů jako osobní chassis: nezávisle odperovanými koly a nosnou konstrukcí vytvořenou motorovým blokem, troubou a pouzdrem zadního soukolí.

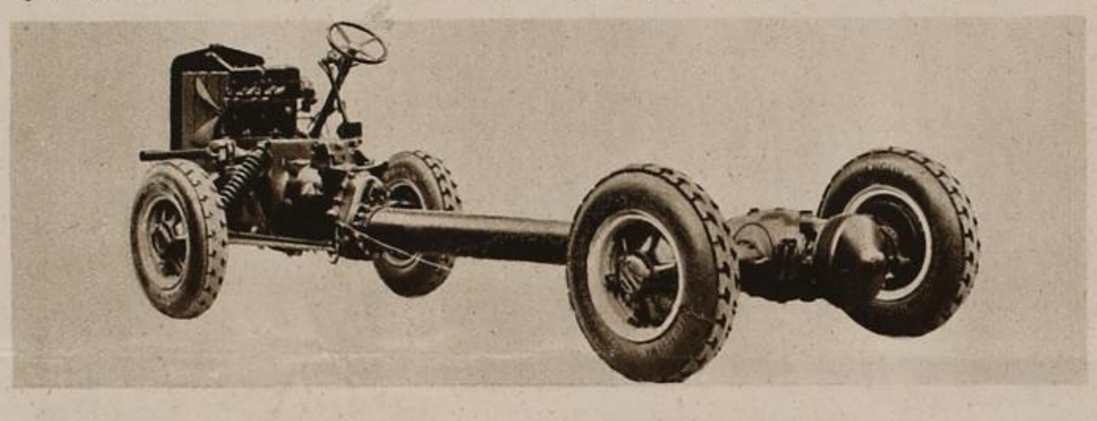

Chassis autokusu „Tatra“.

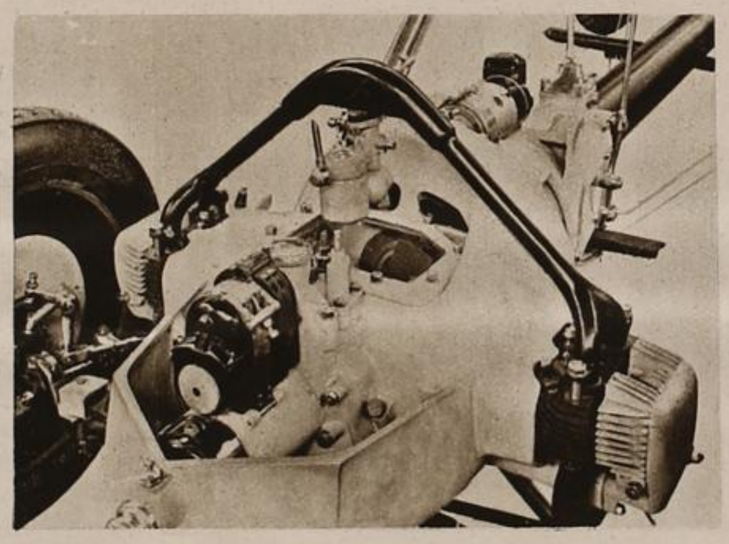

Čtyřválec „Tatra“. Pohled na chassis směrem od předu.

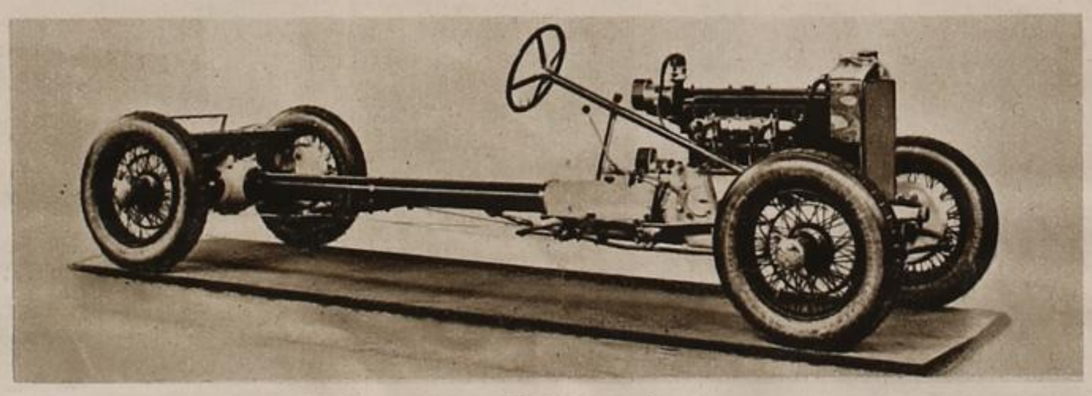

Velká „Tatra“. Pohled na chassis.

Ing. K.:

Wichterle-Kovařík „Wikov“.

Automobil Wikov objevil se na našem trhu poprvé na letošním podzimním Salonu, ačkoliv automobilní oddělení známé prostějovské strojírny již dlouho před tím typ mělo hotový a přesně jej zkoumalo; přichází tedy do prodeje jako vyzkoušený výrobek, jehož konstrukce jest essencí nejmodernějších automobilních principů.

Motor tohoto vozu je čtyřválec (66 × 108 mm) o obsahu 1.48 l s horními ventily, poháněnými vačkovým hřídelem, uloženým na hlavách válcového bloku. Vačkový hřídel je poháněn od zalomeného čelními koly se šikmými zuby. Válcový blok tvoří celek s horní půlkou motorové skříně. Dolní část karteru tvoří zároveň olejovou nádržku, v níž se nachází na dně olejové čerpadlo. Mazání motoru je tlakové, velikost tlaku lze kontrolovati na výzbrojové desce, případně jej změniti napětím zpruhy regulačního ventilku.

Zvláštní péče byla věnována opracování spalovacího prostoru a dna pístů, čímž bylo usazování karbonu podstatně zmenšeno. Písty jsou elektronové a ojnice duralové, takže váha klikového mechanismu je co nejmenší. Zalomený hřídel má protizávaží, čímž se odstraňuje chvění motoru při vysokých otáčkách. Důsledkem těchto zařízení je pružný, vysokovýkonný a rychle akcelerující motor, který dává při 2.600 otáčkách 28 KS. Směs dodává karburator Zenith s trojím rozprašováním, zapalování je bateriové soustavy Boschovy. Rozdělovač i s přerušovačem je umístěn v čele motoru a pod ním na prodlouženém konci zalomeného hřídele je dynamo. Motor je chlazen vodou, která obklopuje válcový blok se všech stran. Od prodlouženého vačkového hřídele je poháněn větrák, jímž se zvyšuje prostup vzduchu chladičem.

Motor tvoří celek s převodovou skříní s 3 stupni vpřed a jedním vzad a centrální měnou rychlostí. Spojka suchá, jednokotoučová, úplně uzavřená. Motorový blok je upevněn v rámu ve třech místech, aby se deformace rámu naň nepřenášely.

Pohon na zadní nápravu děje se otevřeným hnacím hřídelem se dvěma Hardyho spojkami po koncích. Pouzdro zadní nápravy je lisováno z kvalitního ocelového plechu a opatřeno víčkem k vyjímání soukolí. Převod obstarává pár kuželových kol Gleason; přirozeně že diferencial nechybí.

Přední osa s veškerými pákami řízení je kovaná z chromoniklové oceli v zápustce. Rám je normální konstrukce, v předu silně zúžený, čímž dosaženo velkého rejdu předních kol. Nápravy jsou zavěšeny půleliptickými pery, délky 1260 mm. Řízení je šroubové, kola jsou disková s pneumatikami 730 × 130 mm. Rozchod kol činí 1210 mm, rozvor os 2750 mm.

Brzdy působí na všechna kola; nožním pedálem se brzdí přední i zadní

Malá „Tatra“. Otevřený čtyřsedadlový model.

Velká „Tatra“. Uzavřená karoserie sklápěcí.

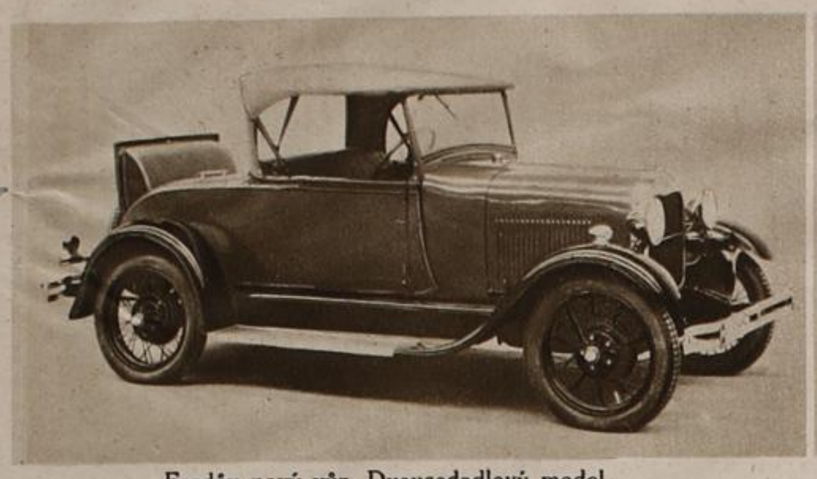

Fordův nový vůz. Dvousedadlový model.

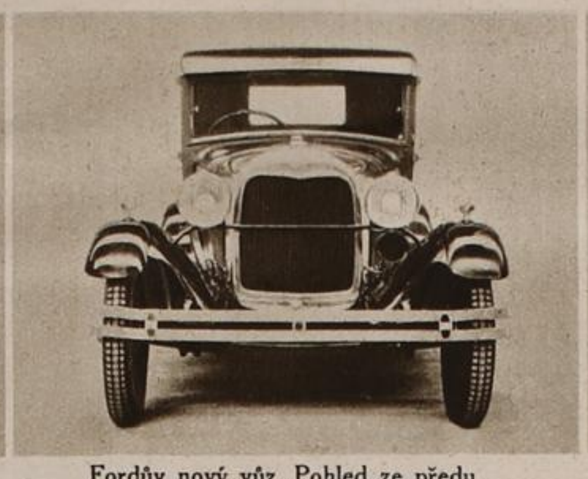

Fordův nový vůz. Pohled ze předu.

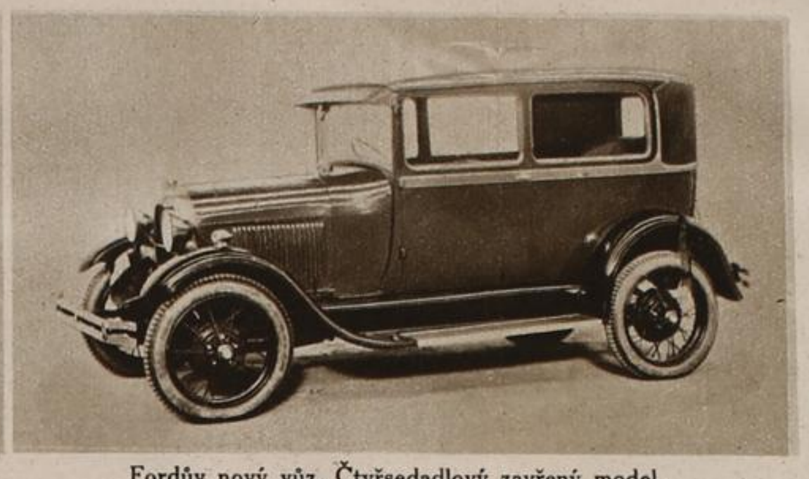

Fordův nový vůz. Čtyřsedadlový zavřený model.

kola, ruční pákou pouze zadní kola. Ruční brzda má zvláštní čelisti.

Normální karoserie je čtyřsedadlová, čtyřdvířková, se širokými dveřmi pro pohodlné vstupování. Tato otevřená karoserie se dá nasazením postranic v ocelových rámích a napnutím střechy přeměniti na zavřenou.

Obzvláštní elegancí vyznačuje se zavřený vůz se čtyřmi dvířky a 6 skly po stranách, z nichž čtyři jsou spouštěcí.

Ing. K.:

Nový Fordův vůz.

Mluví se o něm již delší dobu, ale až do poslední chvíle před jeho uvedením na trh nevěděl o něm nikdo nic určitého. Dnes jsou nové Fordovy vozy již na cestě do Evropy a jejich výroba je v plném proudu — přísně střežené tajemství je odhaleno.

Hned na počátku nutno říci, že nový Fordův vůz nemá se starou »Fordkou« nic společného v konstrukci ani pokud vzhledu se týká. Je to vůz klidné linie s drátěnými koly a elegantním niklovaným chladičem, připomínající ze předu známý automobil Lincoln. Karoserie je řešena velmi nízko a má velmi vzhledné blatníky oblého tvaru. Není třeba připomínati, že nový vůz je do nejmenšího detailu vyzkoušen, neboť na něm n e s m í býti z důvodů výrobních měněno po několik let. Má to býti opět »universální vůz« pro každého, jak je ve Fordově programu od počátku jeho práce. Bude proto velmi zajímavo všimnouti si, co je podle Fordových inženýrů esencí dnešní automobilové konstrukce, schopnou seriové výroby největších rozměrů, jaká kdy v automobilismu byla provedena a co lze vyrobit za nejnižší možnou cenu.

Motor nového vozu je č t y ř v á l e c pro Evropu o obsahu přibližně dvou litrů (77.5 × 108 mm), nízkootáčkový pružný motor s postranními ventily, který dává při 2.600 otáčkách 28 KS. Je patrno, že Ford se drží v návrhu motoru běžné americké prakse vysokého obsahu, která v Evropě byla opuštěna ve prospěch vysokootáčkových motorů. U nás dvoulitrový vůz je již velkým a drahým vozem, na příklad starší model velké Tatry; ovšem jeho výkon a otáčky jsou daleko vyšší, tak asi kolem 3.500 a 35 až 40 KS. Poměrně velký obsah Fordova vozu má při malé kompresi v zápětí pružný motor s velmi plochou křivkou tažného momentu, takže tento motor bude míti i v malých otáčkách velký tah a přepínání rychlostí se omezí hlavně jen na rozjezd. Tepelná účinnost motoru popsaných vlastností nebývá ovšem tak dobrá jako u rychloběžky a proto jeho spotřeba paliva je o něco vyšší. Ford ji udává číslem asi 10 litrů na 100 km; i při dokonalé konstrukci ssacího potrubí a předehřívání směsi horkým místem byla by neuvěřitelně malá. O konstrukci karburátoru nejsou dosud bližší detaily známy; je to specielní výrobek firmy Zenith. Benzinová nádržka je spádová, umístěná na příčné stěně. Válcový blok tvoří celek s horní částí motorové skříně, v níž je uložen zalomený hřídel ve třech ložiskách. Válcová hlava je snímatelná, písky jsou z hliníkové slitiny. Zvláště pečlivě bylo studováno vyvážení motoru k zabezpečení jeho bezotřesného a bezhlučného chodu. Tak vačkový hřídel je uložen v pěti (!) ložiskách a je poháněn koly se šikmými zuby z bakelitu. Hlavní hřídel a klikový mechanismus je staticky i dynamicky vyvážen tak dokonale, jak to dovolují dnešní metody. Motor má bateriové zapalování s doskokovým rozdělovačem, umístěným svisle u hlavy válců a s jedinou cívkou. Přerušovač a olejové čerpadlo je poháněno od svislého hřídele párem šroubových kol z vačkového. Elektrické zařízení se skládá z dynama, upevněného na předním konci zalomeného hřídele a baterie, která napájí popsané zapalocací zařízení, spouštěč působící na setrvačník a svítilny. Chlazení je vodní, podporované odstředivým čerpadlem a větrákem. Mazání motoru je cirkulační se zásobou oleje na dně motorové skříně. Odtud se olej odssává ponořenou kolečkovou pumpou a vede nejprve do rozvodové komory, stéká do hlavních ložisek a misek pod ojnicemi, odkud se odstřikuje na stěny válců a pístní čepy. Je to zdokonalené splachovací mazání, které u nízkootáčkového motoru s malými specifickými tlaky může úplně dobře vyhovovati.

Zajímavo je, že motor není opatřen čističem vzduchu ani oleje, z čehož je patrno, že na něj Fordovi inženýři nevěří. Novinkou F o r d o v a vozu je třístupňová převodová skříňka jinak normální konstrukce, připojená k motorové skříni. Za motorem je suchá kotoučová spojka, vestavěná v setrvačníku. Fordovy vozy byly až dosud opatřeny planetovým převodem s dvěma stupni, v době, kdy všechny ostatní vozy měly již převodní skříňku. Konečně i Ford byl poměry nucen rozhodnouti se pro tuto konstrukci. Motorový blok je upevněn na pryžových špalíkách k zamezení přenášení otřesů.

Z přední skříňky přenáší se hnací moment kardánovým hřídelem a kůželovým soukolím se šikmými zuby na zadn íhřídele. Pouzdro zadní osy se skládá z ocelových výlisků, které jsou k sobě přivařeny. Veškerá ložiska v jedné ose jsou válečková.

Rám se skládá jako obvykle ze dvou podélníků průřezu U, které jsou rovné, avšak ku předu se sbíhají, aby se dosáhlo velkého rejdu předních kol. K podélníkům je přinýtováno pět příček, takže rám je neobyčejně tuhý. Osy jsou zavěšeny příčnými pery, která zachycují pouze namáhání vzniklá vahou a nerovností povrchu, kdežto namáhání ze sunutí vozu a brzdění je zachycováno u předních i zadních kol vzpěrami. Péra jsou snad jediným detailem, který připomíná poněkud starý model T; že nebylo na výzbroji vozu nijak šetřeno je patrno z toho, že chassis má normálně čtyři olejové tlumiče Hondaille. Kola jsou drátěná se silnými nekříženými dráty, které jsou na obou koncích přivařeny. Pneumatiky jsou balonové 30 × 4.5".

Řízení děje se šroubovým kolem a šnekem a je úplně samosvorné na rozdíl od původního s převodem čelními koly.

Na výzbrojové desce jsou umístěny veškeré ukazovatele (ampérmetr, ukazovatel stavu oleje, tlakoměr olejový a rychloměr) pod společným sklem a jsou osvětlovány skrytou žárovkou.

Brzdy jsou upraveny na všech čtyřech kolech a uvádějí se v činnost ruční pákou po pravé straně řidiče i nožním pedálem. Převodní páka je uprostřed vozu; ostatní pedály, totiž spojkový a plynový je v obvyklém místě. Kromě toho lze říditi plyn a zážeh i ručně.

Neméně zajímavá je i výroba tohoto vozu; kromě litinového odlitku válcového bloku není na celém voze jediné lité části. Většina dílů, které u jiných vozů jsou vyrobeny ze zkujněného materiálu, je tu lisována a kována z oceli, čímž se dosahuje neobyčejné pevnosti a lehkosti. Tento způsob je ovšem možný jen při velkovýrobě rozměrů fordovských. Jakožto spojovacího prostředku je hojně užíváno elektrického svařování na automatických strojích.

Karoserie všech druhů jsou celokovové, stříkané celuloidovým lakem v různých barvách.

Kromě osobního vozu dává Ford na trh i nový vůz nákladní s čtyřválcem stejné konstrukce jako je u osobního vozu, avšak o obsahu 3.28 litru. Rozměry tohoto motoru jsou 98.4 × 108 milimetrů a 2.200 otáček. Nákladní chassis má na zadní ose šnekový převod a zadní pera contileverová.

ŘEMENÁŘSTVÍ A SEDLÁŘSTVÍ
VÝROBA A OPRAVA KAROSERIÍ
Jos. Meskař, Karlín, Vinohr. viadukt

ČESKOSLOVENSKÁ
ZBROJOVKA
AKC. SPOL. V BRNĚ
Z
18 HP

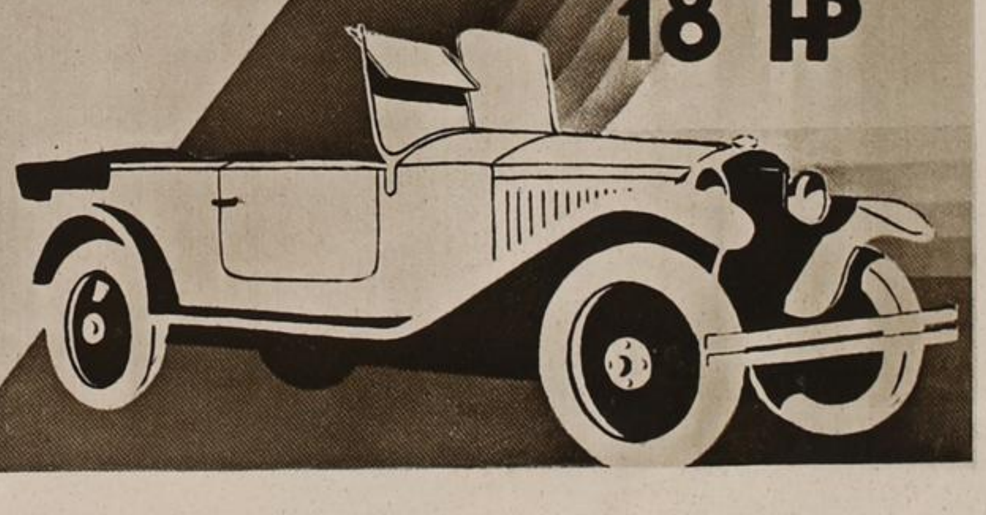

PRODEJNY:

BRNO - u Lazaretu 7
PRAHA II. - Václavské n. 16
KARLOVY VARY - H. Weinman
TEPLICE-ŠANOV - A. Langer
LIBEREC - H. Ressel
TRUTNOV - Barth & Patzelt
HRADEC KRÁL. - Ant. Junek
Č. BUDĚJOVICE - J. Weiss
Č. TŘEBOVÁ - R. Hovádek
TÁBOR - Fr. Klepal
OPAVA - Fr. Ludwig
M. OSTRAVA - V. Břečka
ŠTERNBERK - Richter & Berg
OLOMOUC - Technia s. s r. o.
UH. HRADIŠTĚ - J. Pipal
TŘEBÍČ - Fr. Přerovský
BRATISLAVA - Mezinárodní obchod s. s r. o.
ŽILINA - Ing. L. Perl
RIM. SOBOTA - Igo Platzner
KOŠICE - J. Spira
UŽHOROD - Dénes Szánto
POLSKÝ TĚŠÍN - Rober Berger

PRAŽSKÁ AUTOÚVĚRNÍ
SPOLEČNOST S R. O.,
Praha II., Příkopy číslo 6.
FINANCUJE KOUPĚ
nových vozů osobních i nákladních, traktorů a motorových kol všech značek.
ŽÁDEJTE PROSPEKTY! ŽÁDEJTE PROSPEKTY!

Užijte tance
Užijte mládí

K dosažení dokonalého požitku z tance je zapotřebí bezvadného, lehkého střevíčku.

Lakový střevíček je ideální pro tanec a společnost. Je elegantní. Naleznete jej u nás jak v hladkém tak i v ozdobném provedení.

Krásně se v tanci vyjímají střevíčky z hebkého atlasu s ladným střihem.

Přepychem a září hrou barev vynikají střevíčky brokátové. Pro plesy jsou nepostradatelné. Oslňují zlatem a stříbrem.

Tvary našich tanečních a plesových střevíčků harmonicky slučují krásu linie a střihu.

Tanec

JOSEF MÁNES — PORTRET PÍ. T.

V. NEUBERT A SYNOVÉ PRAHA XVI

KNIHTISK · LITOGRAFIE · ZINKOGRAFIE · SVĚTLOTISK · HLUBOTISK

1928

LEDEN	ÚNOR	BŘEZEN	DUBEN	KVĚTEN	ČERVEN
1 N **Nový rok**	1 Š Ignáce b.	1 Č Albína b.	1 N **Květ.ned.**	1 Ú **Sv. práce**	1 P Fortunata
2 P Makaria	2 Č Očišť. P. M.	2 P Anežky č.	2 P Frant. z P.	2 Š Zikmunda	2 S Erazima
3 Ú Jenovefy	3 P Blažeje	3 S Kunhuty	3 Ú Richarda	3 Č Nal. sv. Kř.	
4 Š Gordia	4 Š Veroniky		4 Š Isidora	4 P Floriana	3 N Nejsv. Tr.
5 Č Telesfora		4 N Kazimíra	5 Č Zel. čtvrt.	5 S Pia V. p.	4 P Frant. K.
6 P Sv. 3 králů	5 N Háty	5 P Fridolína	6 P Vel. pátek		5 Ú Bonifáce
7 S Luciana	6 P Doroty p.	6 Ú Bedřicha	7 S Bílá sobota	6 N Jana ap.	6 Š Norberta
	7 Ú Romualda	7 Š Tomáše		7 P Stanislava	**7 Č Bož. Těla**
8 N Erharda	8 Š Jana z M.	8 Č Jana z B.	**8 N Hod B. vel.**	8 Ú Zj. sv. M.	8 P Medarda
9 P Basiliše	9 Č Apoleny	9 P Františky	9 P Pond. vel.	9 Š Řehoře N.	9 S Prima
10 Ú Agathona	10 P Školastiky	10 S 40 muč.	10 Ú Ezechiela	10 Č Gordiana	
11 Š Hygina I.	11 S Evrosiny		11 Š Lva I. p.	11 P Mamerta	10 N Markéty
12 Č Proba		11 N Konstant.	12 Č Julia I. p.	12 S Pankráce	11 P Barnabáš
13 P Leontina	12 N Eulalie	12 P Řehoře I.	13 P Hermen.		12 Ú Basilida
14 S Hilaria	13 P Řehoře II.	13 Ú Růženy	14 S Justina	13 N Serváce	13 Š Anton. P.
	14 Ú Valentina	14 Š Matyldy		14 P Bonifáce	14 Č Basilia V.
15 N Pavla p.	15 Š Faustina	15 Č Longina	15 N Anastazie	15 Ú Žofie	15 P Víta
16 P Marcella I.	16 Č Juliany	16 P Klementa	16 P Kalista	16 Š Jana Nep.	16 S Bennona
17 Ú Ant. poust.	17 P Flaviana	17 S Patrika	17 Ú Rudolfa	17 **Č Nanvst. P.**	
18 Š Petra v Ř.	18 S Simeona		18 Š Elenthera	18 P Venance	17 N Adolfa
19 Č Kanuta		18 N Edvarda kr.	19 Č Krescence	19 S Petra C.	18 P Mar. a M.
20 P Fab. a Seb.	19 N Mansveta	19 P Josefa p.	20 P Marcela		19 Ú Gerváce
21 S Anežky p.	20 P Hilaria	20 Ú Jáchyma	21 S Anselma	20 N Bernarda	20 Š Silvera
	21 Ú Eleonory	21 Š Benedikt		21 P Ubalda	21 Č Aloise z G.
22 N Vincenc	22 Š Popelec	22 Č Oktaviána	22 N Sot. a Kaja	22 Ú Julie	22 P Pauliny
23 P Zasn. P. M.	23 Č Petra D.	23 P Serapiona	23 P Vojtěcha	23 Š Desider.	23 S Edeltrudy
24 Ú Timothea	24 P Den přest.	24 S Gabriela	24 Ú Jiřího	24 Č Jany	
25 Š Obr. Pavla	25 S Matěje ap.		25 Š Marka ev.	25 P Urbana	24 N Jana Kř.
26 Č Polykarpa		25 N Zvěst. P. M.	26 Č Kleta a M.	26 S Filipa N.	25 P Ivana
27 P Jana Zlat.	26 N Valburgy	26 P Haštala	27 P Jaroslava		26 Ú Jana a Pav.
28 S Karla Vel.	27 P Markéty K.	27 Ú Jana Dam.	28 S Vitališe	27 N **H. B. svat.**	27 Š Ladislava
	28 Ú Leandra	28 Š Jana K.		28 P Pond. svat.	28 Č Irenea
29 N Frant. S.	29 S Romana	29 Č Eustasia	29 N Petra m.	29 Ú Maxima	**29 P Petra a P.**
30 P Martiny p.		30 P Kvirina	30 P Kateřiny S.	30 Š Ferdinanda	30 S Pavla pam.
31 Ú Petra Nol.		31 S Kvidona		31 Č Petronily	

ČERVENEC	SRPEN	ZÁŘÍ	ŘÍJEN	LISTOPAD	PROSINEC
1 N Theobalda	1 Š Petra v o.	1 S Jiljího	1 P Posv. chr.	1 **Č Všech sv.**	1 S Eligia
2 P Nvšt. P. M.	2 Č Alfonsa L.		2 Ú And. stráž.	2 P Pam. duš.	
3 Ú Heliodor	3 P Nal. Štěp.	2 N Štěp. kr.	3 Š Kandida	3 S Huberta	2 N Bibiány
4 S Prokopa	4 S Dominika	3 P Mansveta	4 Č Frant. z A.		3 P Frant. X.
5 Č Cyr. a Met.		4 Ú Rosalie p.	5 P Placida a s.	4 N Karla B.	4 Ú Barbory
6 P M. J. Husa	5 N P. M. Sněž.	5 Š Viktorina	6 S Brunona	5 P Emericha	5 Š Judity
7 S Vilibalda	6 P Prom. Páně	6 Č Vavřince		6 Ú Linharta	6 Č Mikuláše b.
	7 Ú Kajetána	7 P Reginy	7 N Slavn. růž.	7 Š Engelberta	7 P Ambrože
8 N Alžběty kr.	8 Š Cyriaka	8 S Nar. P. M.	8 P Brigity	8 Č Bohumíra	**8 S Poč. P. M.**
9 P Vavřince	9 Č Romana m.		9 Ú Diviše	9 P Theodora	
10 Ú 7 bratří	10 P Vavřince	9 N Petra Klav.	10 Š Frant. B.	10 S Př. sv. Lud.	9 N Leokadie
11 Š Pia I. pap.	11 S Filomeny	10 P Mikuláše T.	11 Č Emiliána		10 P Melchiada
12 Č Nab. a F.		11 Ú Prota a H.	12 P Maxmiliána	11 N Martina b.	11 Ú Damasa
13 P Markéty	12 N Kláry	12 Š Jm. P. M.	13 S Eduarda	12 P Ben. a br.	12 Š Synesia
14 S Bonavent.	13 P Hypolita	13 Č Amáta		13 Ú Stanisl.	13 Č Lucie p.
	14 Ú Eusebia	14 P Pov. s. kř.	14 N Kalista I.	14 Š Josafata	14 P Spiridiona
15 N Rozesl. ap.	15 Š **Nvz. P. M.**	15 S Nikomeda	15 P Terezie p.	15 Č Leopolda	15 S Irenea
16 P Marie K.	16 Č Rocha		16 Ú Havla op.	16 P Otomara	
17 Ú Alexia	17 P Jáchyma	16 N Ludmily	17 Š Hedviky	17 S Řehoře d.	16 N Albiny
18 Š Kamila	18 S Heleny	17 P Lamberta	18 Č Lukáše ev.		17 P Lazara
19 Č Vincence		18 Ú Josefa K.	19 P Petra z Alk.	18 N Odona z Kl.	18 Ú Graciána
20 P Jarolíma	19 N Ludvíka T.	19 Š Januaria	20 S Jana Kent.	19 P Alžběty	19 Š Nemesia
21 S Anakleta	20 P Bernarda	20 Č Eustacha		20 Ú Felixe	20 Č Kristiána
	21 Ú Jany Fr.	21 P Matouše	21 N Voršily	21 Š Obět. P. M.	21 P Tomáše ap.
22 N Marie Mgd.	22 Š Timothea	22 S Mauricia	22 P Korduly	22 Č Cecilie	22 S Demetria
23 P Apolináře	23 Č Filipa B.		23 Ú Severina	23 P Klim. pap.	
24 Ú Kristiny	24 P Bartolom.	23 N Tekly	24 Š Rafaela	24 S Emilie	23 N Viktorie
25 Š Jakuba	25 S Př. sv. Vojt.	24 P Marie de M.	25 Č Kryšpína		24 P Ad. a Evy
26 Č Anny		25 Ú Kleofáše	26 P Evarista	25 N Kateřiny	**25 Ú Nar. Páně**
27 P Pantaleona	26 N Ludvíka kr.	26 Š Kornel. a C.	27 S Sabiny	26 P Sylvest. op.	26 Š Štěpána
28 S Inocence	27 P Rufa	27 Č Kosmy a D.		27 Ú Valerian	27 Č Jana ev.
	28 Ú Augustina	**28 P Václava**	**28 N Prohl. čs.**	28 Š Rufa	28 P Mláďátek
29 N Marty P.	29 Š Jana stětí	29 S Michala	29 P Narcise	29 Č Saturnina	29 S Tomáše b.
30 P Abdona	30 Č Růženy		30 Ú Marcella	30 P Ondřeje	
31 Ú Ign. z L.	31 P Raimunda	30 N Jeronýma	31 S Volfganga		30 N Davida kr.
					31 P Sylvestra

PESTRÝ TÝDEN SVÝM PŘÍZNIVCŮM!

125

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAKIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Praha, 22. februarī 192 8g

PANSKÁ 5

Telegrammes: LATVOKONSULATS

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1928 5 martā
Ien. Nr. 820 / akt. Nr. 426

N. 417/2p.

Ļoti godātais sekretāra kungs,

pagodinos līdz ar šo nosūtit Jums ar atsevišķu pastu apdrošinatā veidā Čekoslovakijas Valsts Prezidenta prof.Dr.T.G.Masaryka, kā arī ārlietu ministra Dr.Ed Beneša gīmetnes līdz ar autografiem dēļ nodošanas Triju Zvaigžņu Ordeņa Domes arķivam. Prof. Dr. Zubaty un Dr.Fr.Sameka gīmetnes līdz ar autografiem es nosūtišu Jums papildinoši drīzakā laikā.

Sūtijuma saņemšanu laipni lūdzu apstiprināt.

Ļoti godatam

J.Grandau kungam
Valsts Presidenta un
Triju Zvaigžņu Ordeņa
Domes sekretaram,
R i g ā.

Ar patiesu cieņu

Latvijas ģeneralkonsuls

Pragā.

Iem. Nr 820
Sr. 4 26 25.

13/3. 12 martā.
Nr 858.

Augsti godājamais

generālkonsula kungs!

Uz Jūsu 22.februāŗa rakstu Nr.417 pagodinos paziņot, ka Valsts Prezidenta prof.Dr.T. G.Masaryk un ārlietu ministŗa Dr.Ed.Beneš ģīmetnes ar autografiem ordeņa domē saņemtas ar dziļu pateicību Jums par laipno ģādību. Tās ir vērtīgs iegūvums ordeņdomes krājumā. Sūtījums bija aizkavējies muitā.

Ar patiesu cieņu

V. P. sekretārs.

Augsti godājamam
E. K r a s t a kgm,
Latvijas generālkonsulam
Čekoslovakijā.

127

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Nr. 2005/28.

Prāgā, 30. julijā 1928.g.

Valsts Prezidenta kancelejas
saņemts 1928 g. 8. VIII.
Ien. Nr. 3010. / akt. Nr. 4625.

Ļoti godatais sekretara kungs,

Pielikumā pagodinos nosūtīt Jums ārlietu ministrim A.Baloža kungam adresetā raksta Nr. 1004/28 norakstu un laipni lūdzu Jūs paātrinat klātpieliktā sarakstā mineto čeķu kandidatu apbalvošanu.

Par Jūsu laipnību iepriekš pateikdamies

ar dziļu cieņu

Latvijas generalkonsuls Prāgā.

Ļoti godatam

J. G r a n d a u kungam

Triju Zvaigžņu ordeņu domes
sekretaram

R i g ā.

Ar TRIJU ZVAIGŽŅU ORDENI APBALVOJAMO

Čekoslovakijas valsts un sabiedrisko darbinieku saraksts.

Ārlietu ministrijas kandidati:

I. KROFTA Kamil : ārkārt.sūtnis un pilnvarots ministrs,ārlietu ministra vietas izpildītajs.Paļāvigs un sirsnīgs latvju tautas draugs.Savā darbībā visur,kur varedams, ir stbalstijis ierosinajumus par Latvijas-Čekoslovakijas ciešaku un tuvaku sakaru izveidošanu un padziļinašanu.Ārlietu ministra E.Beneša uzticības persona.

2.Dr.med.GIRSA Václav ārkārt.sūtnis un pilnvar.ministrs Baltijas valstīs, arī Latvijā,pazīstams kā mazo tautu un valstu dedzigs draugs un labvēlis.Latvijas-Čekoslovakijas oficialo sakaru veicinatjs un izveidotajs.

Piezīme:Tā kā generalkonsulats tieši ar mineto neatrodās nekādas oficialās attiecībās,jautajuma izšķiršanu par apbalvošanu atstāj ministrijas ieskatam.

3.HÁJEK Jan ārlietu ministrijas preses nodaļas šefs,ievērojams latvju tautas draugs un labvēlis,kas nevien oficiali,bet arī privati lielā mērā veicinajis abu valstju savstarpejos sakarus.Sniedzis kā moralisku tā arī finasielu atbalstu dažada veida ekskursijām no Latvijas,kā Reitera korim,latvju žurnalistu un rakstnieku delegacijai un latvju-čeķu kulturas biedrībai Rigā,kū arī citām dažadām ekskursijām. Visur pierādijis sevi par īstu un patiesu latvju tautas draugu,šā vārda pilnā nozīmē.Turpmako sakaru dziļakai izveidošanai,viņa apbalvošana uzskatama par it sevišķi nepiecišamu.

4.Dr,BUTTER Otto. ārlietu ministrijas presce nodaļas šefa vietas izpildītajs.Par minetā nopelniem Latvijas labā sakams tas pats,kas teikts par nodaļas šefu,Jan Hajeku,jo abu darbība cieši saistīta viena ar otru.

5.Dr.SKALICKÝ Jan. ārlietu ministra kabineta šefs un personīgais sekretars.Pierādijis lielu pretimnākšanu Latvijai dažadu svarīgu jautajumu nokārtošanā,gan ar padomu, gan citadi.Nem dzīvu dalību Latvijas-Čekoslovakijas sabiedriskās dzīves sarīkojumos un visur tos atbalsta gan oficiali,gan privati.

B.Tirdzniecības ministrijas kandidati:

6.Ing.NOVÁK Vladislavs. Čekoslovakijas vairakgadigs tirdzniecības un rūpniecības ministrs.1920.gadā lielā mērā atbalstijis mūsu de jure atzīšanu un,noslēdzot tirdzniecības līgumu ar Latviju,veicinajis kārtīgu tirdzniecības sakaru nodibinašanu starp Latviju un Čekoslovakiju.Līdz pat šim laikam ļoti labvēlīgi noskaņots Latvijai,biežos gadijumos sniedzis nevien moralisku bet arī finansielu atbalstu,kā p.p. subsidejis vairakus gadus čeķu tirgotaju piedalīšanos Rigas izstādē,kā arī komandejis studijas nolūkos uz Latviju augstakus ministrijas ierednus.Pie tirdzniecības sakaru nodibinašanas un izveidošanas ministrim nenoliedzami lieli nopelni.

7.Dr.SKOČDOPOLE Jaroslav: tirdzniecības un rūpniec.ministrijas Baltijas v. nodaļas vaditajs.Ekonomisko jautajumu iepazīšanās un studijas nolūkos vairakkārt apmeklejis Latviju.

Dr.Skočdopole´m lieli nopelni pie abu valstu saimniecisko sakaru nodibinašanas,kuŗu izkopšanai un izveidošanai tas ierosinajis vairakus priekšlikumus.Piedalās arī čekoslovaku-latvju kulturas biedrības dzīvē, ieņemot biedrības valdes locekļa amatu.

8.GROSSMANN Arnošt: Pragas tirdzniecības un rūpniecības kameras prezidents,izcilus persona Čekoslovakijas saimnieciskā dzīvē un pierādijis sevišķu interesi par Latviju.Šinī ziņā viņam piekrīt viņam ne mazak nopelni,ka tirdzniecības ministrim Ar savu izcilus stāvokli biežos gadijumos atbalstijis mūsu tirgotajus,sarīkojis ekskursijas un sniedzis saimnieciskā rakstura informaciju kameras preses organos par Latvijas apstākļiem.

9.MATOUŠEK František Pragas tirdzniecības un rūpniecības kameras austrumnodaļas direktors,"Slovenské Ţrhy" redaktors.Pirmais celmlauzis Latvijas-Čekoslovakijas tirdzniecības sakaru nodibinašanā.Apmeklejis I92I.gadā ilgaku laiku Latviju,kur noturot priekšlasijumus nodibinajis ar Latvijas tirdznieciskām aprindām ciešus sakarus.Savā organā uzņēmis daudz rakstu par Latvijas ekonomiskiem apstākļiem.Kā čekoslovaku-latvju kulturas biedrības valdes loceklis uzstājies Pragas radioţonā ar vairakiem priekšlasijumiem par Latvijas-Čekoslovakijas savstarpejiem sakariem. Fr.Matoušeka kunga apbalvošana varetu tikai tāļak atbalstit abu valstu savstarpejos sakarus.

IO.MARTINEC Josef Pragas tirdzniecības gremija prezidents,kuram lieli nopelni savstarpejā de jure atzīšanā,kā arī tirdznieski-saimniecisko sakaru izveidošanas ziņā.Informacijas un studijas nolūkos apmeklejis arī RĪgu un Rigas izstādi,kā arī ievietojis vairakkārtīgi savos preses organos Latvijai labvēlīgus rakstus.Ņem dzīvu dalību arī čekoslovaku-latvju kulturas biedrības dzīvē ir viņas valdes loceklis,īsts un patiess latvju draugs.

IZGLITTBAS MINISTRIJAS KANDIDATI:

II.Dr.HODŽA Milan tagadejais izglītības ministrs,pēc tautības slovaķis,bij.profesors.Modinajis par Latviju it sevišķi lielu interesi Slovakijā,kur līdz šim Latviju vēl diezgan maz pazina.Ļoti cienijams un ļoti ievērojams visā sabiedrībā.Starp situ vietejā agrarpartija uzstāda Dr.Hodžas kandidaturu uz nākošā prezidenta posteni.Plaši pazīstams sabiedrisks darbinieks,īsti Slovakijā,kur zem viņa uzraudzības iznāk vairakas slovaķu avīzes un žurnali,kuŗi visi līdz šim snieguši daudzpusīgu informaciju par Latviju.

I2.Prof.URBAN Josef Čekoslovakijas izglītības ministrijas Baltijas valstu nodaļas vaditājs.Kā čekoslovaku-latvju kulturbiedrības valdes loceklis lielā mērā atbalstijis abu tautu savstarpejo kulturelo sakaru izveidošanu nevien moraliskā bet arī materialā ziņā.Visur nevien kā valdības ierēdnis bet arī kā īsts latvju tautas draugs informejis gan ar brošurām,gan ar priekšlasijumiem par Latvijas-Čekoslovakijas kultureliem sakariem. Šaī ziņā viņa nopelni ir neapšaubami lieli un tāļaku sakaru veicinašanas labā,viņa apbalvošana būtu ļoti vēlama.

130

D.Pašvaldības iestādes:

I3.Dr.BAXA Karel : Pragas pilsētas galva/Primator hlavního města Prahy/ Viens no sirsnīgakiem sakaru veicinatajiem abu tautu starpā no Pragas pilsētas puses.Sniedzis nevien moralisku,bet arī materialu atbalstu mūsu biežām ekskursijām,no kurām sevišķi būtu pievedamas:Reitera kora viesošanās,mūsu rakstnieku un žurnalistu delegacijas apmeklejums u.c.Starp citu Dr.Baxa ir iekustinajis jautajumu par Rigas galvas un pilsētas valdes ielūgumu apciemot Pragu,kā arī vienas no Pragas ielām pārdēvešanu par "Rigas ielu".Viņa izcilus stāvoklis sabiedrībā dod iemeslu,it sevišķi tālako sakaru izveidošanas ziņā,uzstādīt viņu kā nopietnu kandidatu apbalvošanai.

C.Preses darbinieki:

I4.LAURIN Arne "Prager Presse" pusoficiozā /Dr.Beneša/dienas laikraksta redaktors,ievērojams Latvijas-Čekoslovakijas preses un kulturelo sakaru veicinatajs.

I5.ČERVINKA Vincenc ,plaši pazīstamā laikraksta "Národný Listy" galvenais redaktors,ir sarakstijis un publicejis veselu daudzumu dažāda satura patiešam labvēlīgu rakstu,sirsnīgs latvju tautas draugs,kas pašaizliedzīgi veicinajis abu tautu savstarpejos sakarus.

F.Sabiedriski darbinieki:

I6.Inž.Durdík František:padomnieks,čeķu-latvju kulturas biedrības valdes loceklis,energisks kulturelo sakaru veicinatajs, noturejis vairakus priekšlasijumus par Latviju.

I7.Dr.PRAGER Karel advokats,čeķu-latvju kulturas biedrības sekretars pateicoties preses propagandai ievērojami veicinajis abu valstu kulturelos sakarus.

G.Sabiedriskie un preses darbinieki Brnā.

I8.Eichler František mūsu goda konsuls Brnā,attīstijis ļoti plašu preses propagandu par Latviju,pabalsta visus kulturelos pasākumus,kuŗu nolūks veicinat abu valstu sakarus,lieli nopelni arī Latvijas-Čekoslovakijas saimnieciisko sakaru izveidošanas ziņā.

I9.Prof.FRIEDRICH Rudolf:Brnas vidus skolas direktora v.i.,sarakstijis lielu daudzumu dažada satura rakstu par Latviju Moravijas laikrakstos,latvju valodas pratejs, čeķu-latvju biedrības Brnā valdes loceklis.

20.Böhm Alois rakstnieks,čeķu-latvju biedrības Brnā sekretars, ļoti daudz darijis Latvijas popularizešanās ziņā izdevis 2 brošuras par Latviju/vienu vācu un otru čeķu valodās/,noturejis vairakus priekšlasijumus.

2I.FINK Pavel "Národní Osvobození" redaktors,čeķu-latvju biedrības valdes loceklis,ievietojis vairakus plašakus rakstus par Latviju,nodomajis izdot drīzumā līdz šim iznākušo feļetonu sakopojumu par Latviju.

Latvijas generalkonsuls Pragā.

131

Papildinajums.

Nr.22 VOTRUBA Jan Ferdinand: Čekoslovakijas preču izvešanas savienības priekšsēdetajs, Paragvajas goda konsuls, bija pirmais, kas ierosinaja interesi par saimniecisku sakaru nodibinašanu starp Latviju un Čekoslovakiju, piedalijies čeku lieltirgotaju un rūpnieku ekskursijā uz Rigu, kur noturejis vairakus priekšlasijumus par abu valstu saimnieciskiem sakariem. Vietejos tirdzniecības un rūpniecības žurnalos ievietojis vairakus saimn. rakstura rakstus par Latviju. Čekoslovakijas tirgotaju un rūpnieku aprindās ieņem izcilus stāvokli.

Nr.23. Makovický Vladimir. Latvijas goda vicekonsuls Bratislavā.

Latvijas generalkonsuls Pragā.

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Nr. 2086/28-

Pragā,7.augustā 1928.g. 132

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1928 g. 9. VIII
Ien. № 3015. / atk. № 4262/25

Augsti godatais sekretara kungs,

Pagodinos Jums paziņot,ka nosūtiju Jums ar atsevišķu pastu Čekoslovaķijas žurnala "Domov a Svet" š.g.28. julija Nr.30,kurā ievietots Valsts Prezidents G.Zemgaļa kungs un daži Latvijas skati.Laipni lūdzu Jūs par to informet Prezidenta kungu.

Beidzamā laikā,pateicoties abu valstu draudzīgiem sakariem,vietejā presē parādas ļoti daudz labvēligu rakstu par Latviju.

Lūdzu pieņemiet,augsti godatais sekretara kungs,manas dziļas cieņas apliecinajumu.

Latvijas generalkonsuls Pragā.

Augsti godatam

J. G r a n d a u kungam

Valsts Prezidenta sekretaram

R i g ā.

BZuk ..

Lev. nr 3010, 3015
Ar. 426 25.

Augsti godājamais

ģenerālkonsula kungs,

Apstiprinot Jūsu 30.jūlija un 7.augusta rakstu saņemšanu, pagodinos paziņot, ka "Domov a Svet" numuru Valsts Prezidenta kungs apskatīja ar interesi un ka par apbalvošanai priekšā liktiem kandidātiem būtu daudz vieglāki runāt,ja viņu nebūtu tik daudz, jo no iepriekšējās reizes palikuši neizšķirti vēl visi militārie; tomēr pie kāda nebūt rezultāta taču nāksim pēc tam, kad saņemsim formālo ārlietu ministŗa iesniegumu, domāju - jau ventilētu... Bet,varbūt, desmit gadu jubilejā zvaigznes birs pār visiem. Pagaidam vēl nekāda plāna šinī ziņa dome nav pieņēmusi.

Ar patiesu cieņu

S e k r e t ā r s.

Augsti godājamam

Ed.KRASTA kungam,

Latvijas generālkonsulam
Čekoslovakijā.

1928.g. 9. augustā Nr. 3125.

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAKIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

F2937/28.

Arl. Min. atsauk-

Praha, 21.augustā 1928.g.
PANSKÁ 5
Télégrammes: LATVOKONSULATS

Valsts Prezidenta sekretariāts
Iegāmts 1928 g. 28.VIII.
Ien. № 2253 / akt. № H2620

Ļoti godātais sekretāra kungs,

sakarā ar sagaidamo apbalvošanu Latvijas 10-gadu Neatkarības svētkos, atļaujot nosūtīt Jums pielikumā 2 no jauna revidetas militaro kandidatu alternativas. Tā kā no pēdejās kandidatu listes piesūtišanas dienas ir pagājis jau diezgan ilgs laiks, tad sakarā ar personalām pārmaiņām Čekoslovakijas armijas sastāvā, ir bijis nepieciešami dažas personas no šīs listes strīpot, lieka to vietā jaunās. Atļaujos uzsvērt, ka šaīs sarakstos ir uzņemti visi mūsu kaŗa pasūtijumu kontroles izvešanas darba faktiskie veiceji, kuŗu apbalvošana būtu nepieciešama.

Domes protokols
1928.g. 30. VIII. № 7.

1.Pielikums.

Ar patiesu cienu

Latvijas generalkonsuls Pragā.

Ļoti godātam

J.Grandau kungam,
Valsts Prezidenta sekretaram,

R i g ā.

933 o/p

Augsti godājamais

generālkonsula kungs,

29. augustā. 1928.g.

N3373.

Apstiprinot pie Jūsu 21. augusta raksta Nr. 2237 atsūtītā saraksta saņemšanu, pagodinos paziņot, ka ar to iepazīstināju arī Valsts Prezidentu, pie kam Prezidenta kungs izsacījās, ka vienu vai otru apbalvošanu varētu izdarīt atkarīgi no ārlietu ministra atsauksmes, kādēļ Jums šis jautājums jāievirza caur ārlietu ministri.

Ar patiesu cieņu

V. P. sekretārs.

Priekšlikums Nr. 1.

	Ordeņa šķira.
1. František Udržal, Čekoslovakijas apsardzības ministris	I.
2. Jan Syrový, generalis, galvenāa štaba priekšnieks	I.
3. Dr. Rudolf Kroutil, generalis, Čekoslovakijas apsardzības ministrijas artilerijas un bruņošanas departamenta priekšnieks	II.
4. Adolf Studený, pulkvedis, Čekoslovakijas techn. bruņošanas pārvaldes Pilzenē priekšnieks	III.
5. Inž. Frant. Wagenknecht, apakš-pulkvedis bruņoš. techniskās pārvaldes bruņošanas nodaļas priekšnieks Pragā	III.
6. Rudolf Randák, štaba kapteinis/techn.bruņ.pārv. Pilzenē/	V.
7. Inž. Karel Novák, pulkvedis, apsardzības ministrijas artilerijas un bruņošanas departamenta municijas nodaļas priekšnieks	III.
8. Jindřich Dvořák pulkvedis-letnants, apsardzības ministrijas bruņošanas un artilerijas departamenta II. nodaļas priekšnieks	III.
9. Inž. Frant. Kolářík, generalis, Pragas techn. bruņošanas iestādes priekšnieks	II.
10. Inž. Josef Kraus, štaba kapteinis priekšnieks bruņ. tehniskā pārvalde Pilzenē.	V.
11. Julius Philipp, majors, aviacijas departamenta II. nodaļas vaditājs	IV.

Priekšlikums Nr. 2.

1. František Údržal, Čekoslovakijas apsardzības ministris	I.
2. Jan Syrový, generalis, galvenā štaba priekšnieks	I.
3. Dr. Rud. Kroutil, generalis Čekoslovakijas apsardzības ministrijas bruņošanas un artilerijas departamenta priekšnieks	II.
4. Adolf Studený, pulkvedis Techniskās bruņošanas pārvaldes Pilzenē priekšnieks	III.
5. Inž. František Wagenknecht, pulkvedis-leitnants, bruņošanas techn. pārvaldes bruņošanas nodaļas priekšnieks Pragā	III.
6. Rudolf Randák, štaba kapteinis /techn.bruņ.pārv. Pilzenē/	V.
7. Inž. Karel Novák, pulkvedis, apsardzības ministrijas bruņošanas un artilerijas departamenta municijas nodaļas priekšnieks	III.
8. Jindřich Dvořák, pulkvedis-leitnants, apsardzības ministrijas bruņošanas un artilerijas departamenta II. nodaļas priekšnieks	III.

9. Ģenerals Josef Mrázek, bruņoš. un artilerijas departamenta priekšnieka v.i. /paligs/. II.

10. Julius Philipp, majors, aviacijas departamenta II. nodaļas priekšnieks IV.

11. Václav Potěžký, virsleitnants/aviacijas departamenta II.nodaļa/ V.

12. Inž.František Kolařík, kara techn. iestādes ģenerālis Prāgā II.

13. Inž. Josef Kraus štaba kapteinis, bruņošanas techn, iestādes Pilzenē priekšnieks V.

14. Antonín Voldřich, štaba kapteinis, bruņošanas techn. iestādē Pilzenē V.

15. Fr.Egert, virsleitnants, aviacijas apmāc.iestādē V.

16. Florian Matula, kapteinis bruņošanas techniskā nodaļā /Kara techniskā iestādē/ V.

17. Inž.Rudplf Landa, majors, artilerijas un bruņošanas departamentā 3.nodaļā IV.

18. Kamil Pešek, štaba kaptenis bruņošanas techniskā iestādē Zemtīnā V.

136

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Praha, 3. septembrī 192 8g.

PANSKÁ 5

Télégrammes: LATVOKONSULATS

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1928. g. 5. sept.
Nr. 3368 / akt. Nr. 426/25

N: sl.139/v8

Konfidenciali.

Ļoti godatais sekretara kungs,

papildinot savu š.g.21.aug. rakstu Nr. 2237/28, atļaujos pielikumā nosūtīt Jums revideto "Triju Zvaigžņu" ordeņa kandidatu listi Jūsu laipnai informācijai.

1.Pielikums.

Ļoti godatam

J.G r a n d a u kungam,
Valsts Presidenta
sekretaram,

R i g ā.

Ģeneralkonsulata atašejs.

202
5. IX.

137

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Praha, 1.zeptembrī 1928.

PANSKÁ 5
Télégrammes: LATVIJKONSULATS

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1928. g. 4. sept.
ien. № 3348 izsn. № 426/15

Nr. 2340/28

Augsti godatais sekretara kungs,

apstipri-
not Jūsu š.g.29.augusta raksta Nr.3373 saņemšanu,pagodinos Jums laipni paziņot generalkonsula kunga atvaļinajuma gadījumā,ka jautajums par militaro personu apbalvošanu Čekoslovakijā mūsu valsts desmitgadu patstāvības svētkos ierosināts ari pie mūsu ārlietu ministra kunga.

Pieņemat lūdzu,augsti godatais sekretara kungs,pie šī gadijuma manas patiesas cieņas apliecinajumu.

Augsti godatam

Generalkonsulata atašejs.

J. G r a n d a u kungam,

Valsts Prezidenta sekretaram,

R i g ā .

Latvijas "Triju Zvaigžņu" ordeņa kandidatu saraksts.

A. Ārlietu ministrijas kandidati.

1/ Dr.V. G i r s a, Čekoslovakijas ārkārtejais sūtnis un pilnvarotais ministris Baltijas valstīs, - I.šķ.

2/ Jan Hajek, - Čekoslovakijas ārlietu ministrijas preses nodaļas vaditājs - III šķ.

3/ Dr. O. Butter - augšāminetā vietas izpilditājs - III šķ.

B. Izglītības un tirdzniecības ministrijas kandidati.

4/ Dr.J.Skočdopole - tirdzniecības ministrijas virskomisārs/virssekretārs/ savā laikā, kā vice-sekretārs apbalvots ar "Polonia Restituta" V.šķ. ordeni /kříž kavalerský/ - IV.šķ..

5/ prof. J.Urban - izglītības ministrijas profesors - III jeb IV.šķ.

C. Sabiedriskie darbinieki.

6/ Pragas pilsētas galva /primators/ Dr.K.Baxa - I.jeb II.šķ./ II.šķ.Legion d'honneur/

7/ E.Grossmann, Pragas tirdzniecības un rūpniecības kameras presidents - III.šķ./līdzigi Dr.Fr.Samekam/

8/ Pragas tirdzniecības un rūpniecības kameras direktors Fr.Matoušek - IV.šķ.

9/ Latvijas goda konsuls Brnā Fr.Eichler - IV.šķ.

10/ " " vice-konsuls Bratislavā Vl.Makovický-IV.š

D. Preses darbinieki.

11/ "Prager Presse"šefredaktors A.Laurin-Lustig - IV.šķ. /saņēmis Rumanijas "Croix de la Couronne - V.šķ./kavalieris/ A.Laurinam-Lustigam, ir jau piešķirts IV.šķiras "Étoile de Roumanie" ordenis, kuŗu tas visdrīzakā laikā saņems. - IV.šķ.

12/ "Národní Listy" redaktors V. Červinka - IV.šķ.

13/ "Národní Osvobození" redaktors P.Fink - IV.šķ.

14/ rakstnieks Al.Böhm - IV.šķ.

E.Čeku-Latvju kulturas biedrības darbinieki Pragā.

15/ valdes loceklis,padomnieks inž.Fr.Durdík - IV.šķ.

16/ ārl.min.padomn.Zd. Matoušek - IV.šķ.

17/ gimnazijas direktors prof.Rud.Fridrich -IV.šķ.

18/ valdes loceklis Pragā - Dr.K.Prager - V

Ev.varetu strīpot P.Finku un Al.Böhmu.

Apbalvoti ir: Presidents T.G.Masaryk - I.šķ.Dr.E.Benes - I.šk.,prof.Dr.J.Zubaty - II.šķ.,Dr.Fr.Samek - III.šķ.

I z r a k s t s.

LATVIJAS ĀRLIETU MINISTRIJA.
Nr.A.093/023030.

Rīgā, 1928.g. 8.oktobrī.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1928 g. 9. okt.
Nr. № 6354 / akt. № 413/25

Augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs,

Sakarā ar mūsu Valsts 10 gadu pastāvēšanas svētkiem š.g. 18.novembrī pagodinos ierosināt mums draudzīgo valsts galvu apbalvošanu ar Triju Zvaigžņu Ordeņa augstāko pakāpi.

Vairākums mums draudzīgo valsts galvu jau agrākos gadījumos iecelti par Triju Zvaigžņu Ordeņa Lielkrusta komandieriem, kādēļ pagodinos lūgt tagad piešķirt, pēc Triju Zvaigžņu Ordeņa statūtu papildinājuma (V.V. 131, 1928.14.VI.) ordeņa ķēdi sekošām valsts galvām:

3) Čekoslovakijas Valsts Prezidentam Dr. T. G.

M a s a r y k a m,

.....

Lūdzu Jūs, augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs, arī pie šī gadījuma pieņemt manas visaugstākās cieņas apliecinājumu.

(A. Balodis.)
Ārlietu ministris.

Augsti godātam
G.Z e m g a l a kungam,
Latvijas Valsts Prezidentam.

LATVIJAS
ĀRLIETU MINISTRIJA.
Nr. A.093/023029.

1928.g. 8.oktobrī.

Valsts Prezidenta sekretariātā
saņemts 1928.g. 9. okt.
Ien. №6355-6373 akt. № 418 25

Augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs,

Sakarā ar Valsts 10 gadu pastāvēšanas svētkiem, pagodinos nosūtīt šeklāt 20 sarakstus, kuŗos lūdzu apbalvot ar Triju zvaigžņu ordeni mums draudzīgo valstu valdības locekļus, valsts, sabiedriskos un kulturālos darbiniekus,ka arī dažas militūras personas. Visas šīs personas ir izpelnījušās Latvijas valsts atzinību, vai nu aktīvi strādami mūsu valsts labā, vai arī citādi izrādīdami savu draudzību un simpatiju Latvijai.

Šinīs sarakstos ietilpst:

. . . . . .

14) Č e k o s l o v a ķ i j a s pilsoņi - 2

. . . . . .

Ar šiem priekšlikumiem šimbrīžam mums draudzīgo ārvalstu pilsoņu saraksti par apbalvošanu ar Triju zvaigžņu ordeni izsmelti, kādēļ pagodinos lūgt Jūs, augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs, šos ierosinājumus likt priekšā ordeņa domei izlemšanai.

Lūdzu Jūs,augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs, arī pie šī gadījuma pieņemt manas visaugstākās cieņas apliecinājumus.

Pielikumā: 20 saraksti.

Augsti godājamam
G.Z e m g a ļ a kungam,
Latvijas Valsts Prezidentam.

A. B a l o d i s.
Ārlietu ministris.

ČEKOSLOVAKIJAS pilsoņi.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1928 g. 9. okt.
Ien. № 6367 / Akt. № 426

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ārlietu ministra

1928 g. 6.oktobrī

Nr. A.093/

Ordeņa domes lēmums:

1928. g. 14. novembrī prot. № 24.

Apbalvots ar ordeņa

IV. šķiru № 664.

Darbvedis v. O. Lapiņš

1928. g. 14. novembrī prot. № 24.

Apbalvots ar ordeņa

V. šķiru № 1830.

Darbvedis v. O. Lapiņš

Valfts tipografija Forma 185. 4. 27.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
1. E I C H L E R , František Latvijas goda konsuls Brnā	Par Latvijas goda konsulu Brnā iecelts 1925.gada 16.maijā.	Kā Latvijas goda konsuls attīstijis ļoti plašu preses propagandu par Latviju, pabalsta visus kulturelos pasākumus, kuŗu nolūks veicināt abu valstu sakarus. Lieli nopelni arī Latvijas-Čekoslovakijas saimniecisko sakaru izveidošanas ziņā.		Lieku priekā apbalvošanai ar ordeņa IV.šķiru.
2. M A K O V I C K Y, Vladimir Latvijas goda vicekonsuls Bratislavā	vice Par Latvijas goda konsulu Bratislavā iecelts 1925.gada 1.oktobrī	Ar priekšzīmīgu cītību un apziņību izpilda goda vicekonsula amatpienākumus. Visādi veicina abu tautu tuvinašanas darbu.		Lieku priekšā apbalvošanai ar ordeņa V.šķiru.

Ierosinātāja paraksts

Paraksts

Ārlietu ministrs.

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

143

Praha, 19. junijā *1930.*

PANSKÁ 5

Télégrammes: LATVOKONSULATS
Téléphone: 205-23

N. 2098/30.

Valsts Prezidenta sekretariata saņemts 1930 g. 21/6.
Ien. № 5569 akt. № 4285

ZOD
26.6.

"Triju Zvaigžņu" ordeņa domei,

Rīgā.

Uz goda konsula Brnā Fr.Eichlera kunga lūguma pamata, generalkonsulats laipni lūdz neatteikties piesūtīt viņam "Triju Zvaigžņu" ordeņa nozīmi, kas valkājama ordeņa vietā un kuŗu konsuls Eichlera kungs nozaudējis.

Par Jūsu laipnību generalkonsulats pateicas iepriekš.

Latvijas generalkonsuls
Pragā.

Augsti godājamais
ģenerālkonsula kungs,

1930. 27. jūnijā.
N 2093.

Uz Jūsu 19.jūnija rakstu Nr.2098 steidzos te klāt nosūtīt ar laipnu lūgumu nodot konsulam Fr. E i ch l e r a kungam Triju zvaigžņu ordeņa virsnieka mazo nozīmi.

Augsti godājamam
E. K r a s t a kungam,
Latvijas generālkonsulam
Čekoslovākijā.

Ar patiesu cieņu
V.P. s e k r e t ā r s.

144

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

2494/30

Praha, 2. julijā 1930.
PANSKÁ 5

Télégrammes: LATVOKONSULATS
Téléphone: 205-23

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1930 g. 4. VII
Ien. № 5812 akt. № 4526

Triju Zvaigžņu ordeņa domei,

Rīgā.

Atsaucoties uz Jūsu š.g.27.junija rakstu No 12093, generalkonsulats ar pateicību pagodinas apstiprināt Triju Zvaigžņu ordeņa virsnieka mazās nozīmes saņemšanu, kuŗu tas nekavēsies izsniegt pēc piederības.

Latvijas generalkonsula Pragā
v.i.

202
Pie akt.
4.7.

L. V.

KARA MINISTRS.
(Caur Armijas komandiera štabu)

1928 g. 1. oktobrī.
1493/gs/AG

Rigā, Valdemāra ielā № 10/12.

Slepens. 145

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1928 g. 8. okt.
6385 / akt. № 4262

Triju Zvaigžņu Ordeņa Domei.

Čekoslovakijas kaŗa ministrija līdz šim izrādijuse vislielāko pretimnākšanu mūsu armijai atļaudama mūsu virsniekiem izglītoties savā kaŗa akademijā, kā arī uzņemdamies mūsu kaŗa resora pasūtījumu kontroli Čekovlovakijas rūpniecības uzņēmumos bez kādas atlīdzības, no mūsu puses. Kā redzams no mūsu generalkonzula Prāgā, K r a s t a kunga klātpieliktā š.g. 2. marta raksta Nr. 544/28, un Armijas Komandiera štaba pulkveža-leitnanta R o s e n š t e i n a tekošā gadā ienākušiem ziņojumiem, tad pēdejā laikā no Čekoslovakijas Kaŗa ministrijas puses sakarā ar apbalvošanas izpalikšanu novērojama atturība pie mūsu lūgumu izpildīšanas, caur ko lielā mērā cieš mūsu kaŗa resora intereses.

Ievērojot augšā teikto, lūdzu Ordeņa Domi apbalvot ar Triju Zvaigžņu ordeni pieliktā sarakstā minētos Čekoslovakijas armijas virsniekus, kuŗiem lieli nopelni mūsu armijas labā.

Pielikums: 1) Apbalvojamo saraksts uz 1 lapas.
2) Generalkonzula Krasta kunga raksts Nr.544/28 uz 1 lapas.
3/ Izvilkumi no pulkveža-leitnanta Rosensteina rakstiem uz 2 lapām.

G e n e r a l i s

Armijas Komandiers,
G e n e r a l i s

S a r a k s t s

Čekoslovakijas armijas virsniekiem, kuŗi apbalvojāmi ar Triju Zvaigžņu ordeni.

1. U D R Ž A L František, Apsardzības ministrs ordeņa I šķ.
2. Ģen.št.Ģeneralis S Y R O V Y Jan, Ģeneralštaba priekšnieks " II "
3. Ģeneralis Dr. K R O U T I L Rudolf, Artilerijas un bruņošanas departamenta priekšnieks ..... " II "
4. Ģeneralis V O Ž E N I L E K Karel, Apsardzības ministrijas vispārējās militarnodaļas priekšnieks ..... " II "
5. Ģeneralis inžen. K O L A Ř I K Ģrantišek , Techniskās bruņošanās pārvaldes prieksnieks Prahā ..... " II "
6. Ģen.št.Ģeneralis Le B L É V E C, Ģeneralštaba akademijas prieksnieks . ... " II "
7. Ģen.št.pulkvedis H R A B Č Í K , Ģeneralštaba akademijas prieksnieka palīgs ..... " III "
8. Pulkvedis S T U D E N Ý Adolf, Techniskās bruņošanas pārvaldes prieksnieks Pilzenē ..... " III "
9. Pulkv.ltn. K R E Č E K Vilem , Techniskās bruņošanas pārvaldes ..... " III "
10. Pulkv.ltņ. inžen. N O V Á K František, Artilerijas un bruņošanas departamenta municijas nodaļas ..... " III "
11. Majors inžen. W A G E N K N E C H T František, Bruņošanas pārvaldes nodaļas priekšnieks ..... " IV "
12. Štaba kapteinis L A N D A Rudolf , Techniskās bruņošanas pārvaldes Semtinā ..... " IV "
13. Štaba kapteinis P A L I Č K A František ..... " IV "
14. Štaba kapteinis P H I L I P P Julius, Artilerijas un bruņošanas departamenta lidotāja nodaļas ..... " IV "
15. Kapteinis R A N D A K Rudolf, Techniskās bruņošanas pārvaldes ..... " V "
16. Kapteinis inžen. K R A U Z Jozef, Techniskās bruņošanas pārvaldes Pilzenē ..... " V "
17. Kapteinis O C E N A Š E K Oldrich, tās pašas pārvaldes " V "
18. Kapteinis M A T U L A Florian, Techniskās bruņošanas pārvaldes Ronycanā ..... " V "
19. Virsleitnants E G E R T František, Artilerijas un bruņošanas departamenta lidotāja nodaļas ..... " V "
20. Leitnants N E D U C H A L Josef, Techniskās bruņošanas pārvaldes Pilzenē ..... " V "

Armijas Komandiera štaba
Prieksnieks
Ģenerālis

Operatīvās daļas pr-ka p.i.
Pulkvedis-leitnants .

Latvijas Ģeneralkonsulats
Čekoslovakijā

onsulat General de Lettonie
en Tchecoslovaquie

Nr 144/28.

N o r a k s t s

Praha 2. martā 1928.g.

Slepeni.

Augsti godātais ģenerāļa kungs,

sakarā ar mūsu apsardzības ministrijas daudzājiem pasūtījumiem Čekoslovakijā esmu saskaņā ar bruņošanas pārvaldes lūgumiem jo bieži griezies pie vietejās kaŗa ministrijas un lūdzis to uzņemties minēto pasūtijumu dažāda veida kontroles. Visu šo laiku Čekolsovakijas apsardzības ministrija ir izrādijusi generalkonsulatam,resp.bruņošanas pārvaldei vislielāko pretimnākšanu,neliedzoties nodarbināt Pilzenes technisko bruņošanas valdi pie mūsu pasūtijumu kontrolēšanas. Tomēr pēdējā laikā esmu novērojis šai ziņā no Čekoslovakijas apsardzības ministrijas puses,resp.viņas vadošām personām zināmu atturību pie mūsu lūgumu izpildīšanas.Šo atturību, resp.vēsumu man liekās ir jāizskaidro ar proponetās apbalvošanas izpalīkšanu,resp.lielo novilcināšanos, sakarā ar to atļaujos,augsti godātais ģenerāļa kungs, lūgt Jūs neatteikties atkal iekustināt šo jautājumu, sakarā ar iepriekš aizrādītiem apstākļiem,lai jel beidzot būtu iespējams apbalvot visas tās personas vietējā kaŗa resora, kas mums ir izrādijušas pastā - vīgi pretimnākšanu.

Iepriekš pateikdamies

M. Krasts.
Latvijas ģeneralkonsuls Pragā

Augsti godātam
Ģen.J.Ruskevica kungam
armijas bruņošanas
pārvaldes priekšniekam
R Ī g ā.

Norakstīts pareizi
Armijas komandiera štaba
Operatīvās daļas I nodaļas pr-ks
Pulkvedis-leitnants

Konfidenciali.

I z v i l k u m s

no Pulkveža-leitnanta ROZENŠTEINA vēstules Armijas Komand. štaba priekšniekam.

A. god.

Ģenerāļa kungs!

Jau 1925.gadā ticis ierosināts jautājums par dažu Čekoslovakijas armijas virsnieku apbalvošanu ar „Triju Zvaigžņu Ordeni", galvenā kārtā, par viņu nopelniem pie mūsu bruņošanas pasūtījumu pieņemšanas , resp.kontroles. Šinī lietā vestās sarakstīšanās nav devušas vēlamos rezultatus.Manim apmeklējot šejienes Kara Ministriju dažādu jautājumu noskaidrošanai ir bijis iespējams novērot, ka personas, kuras bija izraudzītas kā kandidāti apbalvošanai (viņiem šis fakts ir zinams) ir mūsu intresēs - ļoti inertas palikušas . Mūsu ģeneralkonsulats to jau nesen konstateja oficiali, saņemot zīmīgu atbildi uz savu lūgumu par kontrolieru nozīmēšanu mūsu pasūtijumu pieņemšanai. Negribu pasteigties priekšā varbūtējiem faktiem, bet pēc maniem novērojumiem var notikties, ka šejienes Kara Ministrija vienu dienu atteicās no sava kontroliera nozīmēšanas.

Atrodot par vajadzīgu Kara resora interesēs informēt Jūs , Ģenerāļa kungs, par radušos stāvokli apbalvošanas lietā

palieku augstcienībā

P.-l. ROSENSTEINS.

Par izvilkuma pareizību:
Operatīvās daļas I.nodaļas priekšnieks
Pulkvedis-leitnants Grosbergs

I z r a k s t s

no pulkveža-leitnanta R o z e n š t e i n a ziņojuma Armijas komandiera štaba priekšnieka palīgam .

.....

..... attiecības ar šejienes štabu resp.artilerijas daļu ir <u>pasliktinājušās</u>, sakarā ar neizšķirto Čekoslovakijas armijas virsnieku apbalvošanu, kuŗā lietā bez personīga ziņojuma Bruņ.pār-des pr-kam ir šis jautājums plaši apgaismots arī no šejienes konsula.

Šodien konsulatā ienāca raksts ar kuŗu šejienes kaŗa ministrija atteicās no atbildības pie līdzšin.kontroles pie lidmašinu izgatavošanas. Še nu gan spēlē lomu arī mūsu preses uzbrukumi par līdzšinejām nodotām mašīnām, bet apbalvošanas jautājums paliek tas galvenais. .....

.....

Izrakstīts pareizi
Armijas komandiera štaba operatīvās
daļas I nodaļas priekšnieks
Pulkvedis-leitnants Grosbergs.

16 jūnijā 1928.

Slepens. 150

L. V.

KARA MINISTRS.

(Caur Armijas komandiera štabu)

192 8 g. 13 oktobrī

154/gop

Rigā, Valdemāra ielā № 10/12

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI.

Valsts Prezidenta sekretariātā
saņemts 1928 g. 19. okt
reģ. № 6929 / akt. № 426

Papildinot manu rakstu Nr. 1493/gop no š.g.4.oktobra lūdzu, gadijumā ja Ordeņa Dome neatrastu par iespējamu apbalvot visus 20 ar augšminēto rakstu priekšāstādītos Čekoslovakijas armijas virsniekus, tad tomēr Triju Zvaigžņu Ordeni piešķirt pieliktā sarakstā minētiem 9 Čekoslovakijas virsniekiem.

PIELIKUMS: 1 lapa.

Ģenerālis

Armijas Komandiers,
Ģenerālis

Ordeņa domes lēmums: 14. novembrī prot. № 24

Apbalvot ar ordeņa II. šķiru:
1) ģen. Jan Syrový № 83,
2) ģen. Dr. Rudolf Krautil № 84,
3) ģen. Karel Vojenský № 85,
4) ģen. František Kalarik № 86,
5) ģen. ļ. le Blévec № 87.

Apbalvot ar ordeņa III. šķiru:
1) ģenerv. František Hrabčinc № 339,
2) pulkv. Adolf Studený № 340,
3) pulkv.-ltn. Vilem Kreček № 341.

Apbalvot ar ordeņa IV. šķiru:
1) kapt. Julius Philipp № 663.

Darbvedis Jan. O. Lapiņš

S A R A K S T S

ČEKOSLOVAĶIJAS ARMIJAS VIRSNIEKIEM, kuŗi APBALVOJAMI ar TRIJU ZVAIGŽŅU ORDENI.

		Ordeņa šķ.
1.	Ģen.štaba Ģenerālis S Y R O V Y Jan, Ģeneralštaba pr-ks	II.
2.	Ģenerālis Dr. K R O U T I L Rudolf, Artilerijas un bruņošanas departamenta priekšnieks	II.
3.	Ģenerālis V O Ž E N I L E K Karel, Apsardzības Ministrijas vispārejās militarnodaļas priekšnieks.....	II.
4.	Ģenerālis inžen. K O L A R I K František, Techniskās bruņošanās pārvaldes priekšnieks Prāgā.....	II.
5.	Ģen.štaba Ģenerālis Le B L E V E C, Ģenerālštaba akademijas priekšnieks	II.
6.	Ģen.štaba Pulkvedis H R A B Č I K , Ģeneralštaba akademijas priekšnieka palīgs	III.
7.	Pulkvedis S T U D E N Y Adolf Techniskās Bruņošanas pārvaldes priekšnieks Pilzenē	III.
8.	Pulkv.-ltn. inžen. N O V A K František, Artilerijas un bruņošanas departamenta municijas nodaļas	III.
9.	Štaba kapteinis P H I L I P P Julius Artilerijas un bruņošanas departamenta lidotāja nodaļas	IV.

Armijas Komandiera štaba priekšnieks,
Ģ e n e r ā l i s

Operatīvās daļas priekšnieka v.pi.
Pulkvedis-leitnants

Lieta nr 6382, 6384, 6375,
6383, 6385
Sk. 426 25.

152

Augsti godājamais
direktora kungs,

1928. g. 12. oktobrī.
V 4058.

Valsts Prezidenta kā ordeņdomes priekšsēdētāja uzdevumā pagodinos še klāt nosūtīt piecus kaŗa ministŗa iesniegumus par ārvalstu militārpersonu apbalvošanu, ar laipnu lūgumu celt tos priekšā ārlietu ministŗa kunga atsauksmei.

Ar patiesu cieņu

V.P. sekretārs.

Augsti godājamam
J.TEPFERA kungam,
ārlietu ministŗa
protokolšefam.

Augsti godātam

J. G r a n d a u kungam,

Valsts Prezidenta sekretaram.

Nr.A. 2317
ARIETU MINISTRIJA.

153

LATVIJAS
ĀRLIETU MINISTRIJA.
MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
DE LETTONIE.

1928.g. 17.oktobrī.

No.A.093/ 028909

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1928 g. 19. okt.
ķ.n. 6928 / akt. N 426

Augsti godātais direktora kungs,

Atsaucoties uz Jūsu š.g.11.oktobra rakstu Nr.4058, ārvalstu militārpersonu apbalvošanas lietā, pagodinos paziņot, ka neesmu kavējies rakstam pieliktos kara ministra iesniegumus likt priekšā ārlietu ministra kunga atsauksmei.

Pagodinos tagad paziņot, ka ministra kungam nav iebildumu pret sarakstos minēto kandidatu piestādīšanu apbalvošanai, izņemot Čekoslovakijas kara vīrus, kuŗu skaits, saziņā ar kara ministri, samazināts līdz 9 šeit pievestām personām:

1. Gen.št.Generalis SYROVY Jan, Ģeneralštaba priekšnieks II.šk.
2. Generalis Dr.KROUTIL Rudolf, Artilerijas un bruņošanas dep-ta priekšnieks II.šk.
3. Generalis VOŽENILEK Karel, Apsardzības ministrijas vispārējās militarnodaļas priekšnieks II.šk.
4. Generalis inžen.KOLARIK František, Techniskās bruņošanas pārvaldes priekšnieks Prāgā II.šk.
5. Genšt.Generalis Le BLÉVEC, Generalštaba akademijas prieksnieks II.šk.
6. Gen.št.pulkvedis HRABČÍK, Generalštaba akademijas priekšnieka palīgs III.šk.
7. Pulkvedis STUDENÝ Adolf, Techniskās bruņošanas pārvaldes prieksnieks Pilzenē III.šk.

Augsti godātam
J.Grandau kungam,
Valsts Prezidenta
sekretaram.

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE 53.105. 5000. 16./VI. 1927.

LATVIJAS
ĀRLIETU MINISTRIJA.
MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
DE LETTONIE.

8. Pulkv.ltn.KREČEK Vilem, Techniskās bruņošanas pārvaldes III.šk.

9. Štaba kapteinis PHILIPP Julius, Artilerijas un bruņošanas dep-ta lidotāja nodaļas IV.šk.

Augšā pievestās personas arī atzimētas Čekoslovakijas militārpersonu sarakstā.

Attiecībā uz Igaunijas apbalvojamo karŗa vīru listi ministra kungs domā, ka varbūt varētu pazemināt Majoram P a l m un Majoram N o r m a k proponēto III.šķiru uz ordeņa IV.šķiru,

Līdz ar šo pagodinos Jums returnēt ministra kunga atsauksmei piesūtītos piecus karŗa ministra iesniegumus.

Pielikumā:

5 iesniegumi.

Ar augstu cieņu

J.Tepfers
Administratīvās un protokola nodaļas vadītājs.

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE 53.105. 5000. 16./VI. 1927.

Iek. Nr 3368
Ar. 426 25.

Augsti godājamais
generālkonsula kungs,

Atsaucoties uz mūsu agrāko sarakstīšanos, steidzos paziņot Jūsu personīgai zināšanai, ka no Ārlietu ministrijas ienākušais apbalvojamo saraksts šoreiz ir stipri ierobežots. Tanī redzu divus Jūsu goda konsulus: Fr.Eichler un Vl.Makovicky kungus un vairāk neviena.Bez tam pēc sevišķas kaŗa ministŗa uzstāšanās uzņemti 9 kaŗavīri, kuŗu sarakstu te pielieku informācijai. Domes galīga lēmuma vēl nav, kādēļ ļoti lūdzu šo uzņemt kā pilnīgi privāta rakstura personīgu paziņojumu.

Ar patiesu cieņu

S e k r e t ā r s.

Augsti godājamam
E. K r a s t a kungam,
Latvijas generālkonsulam
Čekoslovākijā.

1928.g. 5 n o v e m b r ī
Nr. 4913

Tel. N 6367, 6385, 6928

Ārl. 4262

156

Augsti godājamais

generālkonsula kungs,

Rīgā, 17 decembrī.
N 6888

Nosūtot Jums valsts 10 gadu jubilejā piešķirto Triju zvaigžņu ordeni un apsveicot Jūs personīgi ar šo apbalvošanu, reizē nosūtu arī Valsts Prezidentam T.G.Masaryk kungam, konsuliem un karavīriem piešķirtos ordeņus, pēc šeklāt pieliktā saraksta, izsniegšanai apbalvotiem. Prezidentam šis komplekts patiesībā apmaināms (tagad mums ir ķēde valstu galvām) pret agrāk nodoto I. šķiru bez ķēdes, izdarot to tādā ceļā kā atrodat par ērtāku, ja vispāri apmaiņa iespējama. Pieliekuarī 13 eks. ordeņa statūtu. Diplomi sekos pēc viņu pagatavošanas.

Piebilstu, ka par ordeņiem mūsu pilsoņi maksā saskaņā ar noteikumos paredzētām cenām, pie kam nauda iemaksājama valsts ienākumos, bet ārzemnieki, kas nav latvijas pavalstnieki, ordeņus saņem bez maksas.

Ar patiesu cieņu

(G. Z e m g a l s)

VALSTS PREZIDENTS
Ordeņa domes priekšsēdētājs.

Augsti godājamam

E. K r a s t a kungam,

Latvijas generālkonsulam
Čekoslovākijā.

157

Ar Triju zvaigžņu ordeni apbalvoto
Čekoslovakijas pilsoņu
s a r a k s t s.

izsniegti 1929. 6.11
nr. 728

I.šķira ar kōdi.

Čekoslovākijas Valsts Prezidents Dr. Tomaš G. M a s a r y k.

II.šķira.

93 Čekoslovakijas Ģenerālštāba priekšnieks ģenerālštāba ģenerālis Jan S y r o v y.

94 Čekoslovakijas artilerijas un bruņošanas departamenta priekšnieks ģenerālis Dr. Rufolf K r o u t i l.

95 Čekoslovakijas kara ministrijas vispārējās militārnodaļas priekšnieks ģenerālis Karel V o z e n i l e k.

96 Čekoslovakijas tehniskās bruņošanas pārvaldes priekšnieks Pragā inženieris ģenerālis Frantisek K o l a r i k.

97 Čekoslovakijas Ģenerālštāba akadēmijas priekšnieks ģenerālštāba ģenerālis J. le B l é v e c.

III.šķira.

335 Čekoslovakijas Ģenerālštāba akadēmijas priekšnieka palīgs ģenerālštāba pulkvedis Frantisek H r a b č i k,

340 Čekoslovakijas tehniskās bruņošanas pārvaldes priekšnieks Pilzenē pulkvedis Adolf S t u d e n ý,

341 Čekoslovakijas tehniskās bruņošanas pārvaldes pulkvedis leitnants Vilem K r e č e k.

IV.šķira.

663 Čekoslovakijas artilerijas un bruņošanas departamenta lidotāju nodaļas štāba kapteinis Julius P h i l i p p.

Latvijas goda konsuls Brnā František E i c h l e r.

V.šķira.

Latvijas goda vicekonsuls Bratislavā Vladimir M a k o v i c k y.

Valsts Prezidenta sekretārs.
Lapiņš
Darbveža v.

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

ONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Pragā, II.decembrī 1928.g. 158

Nr. 3374/28.

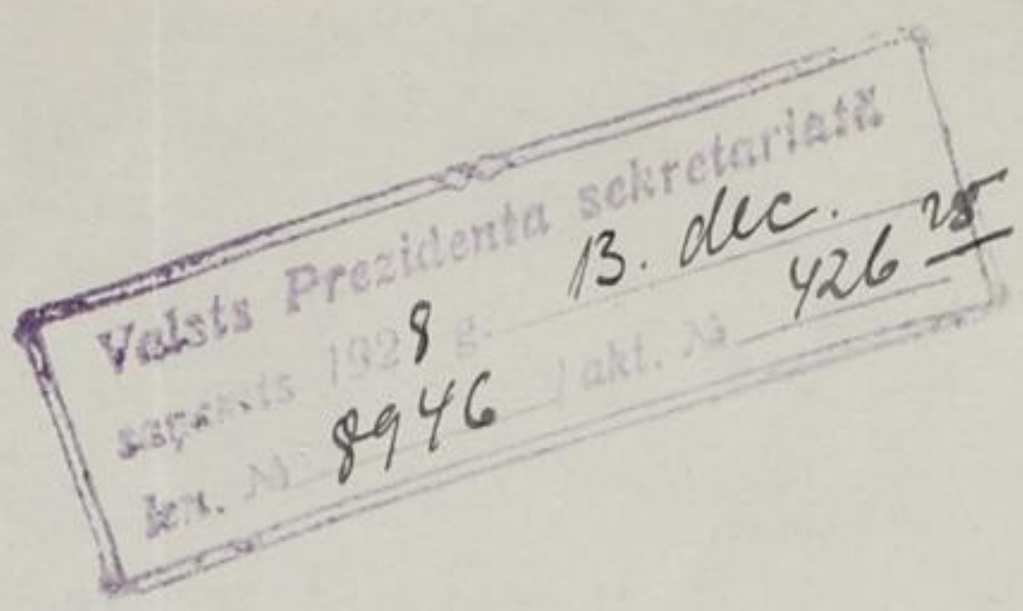

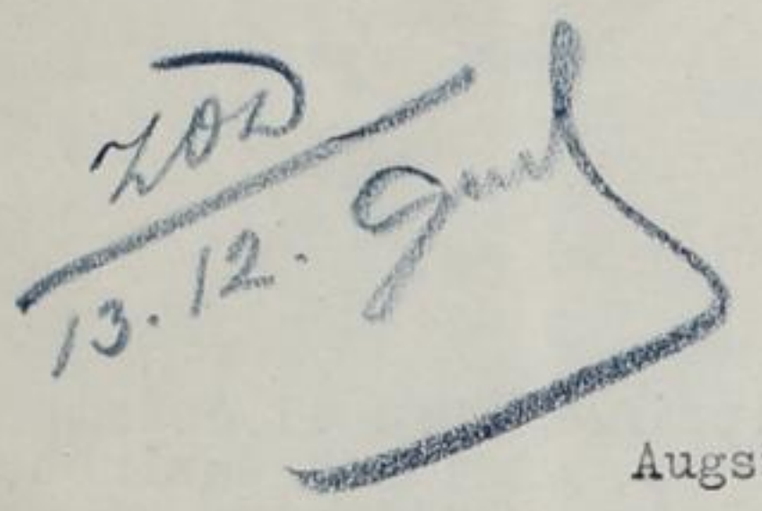

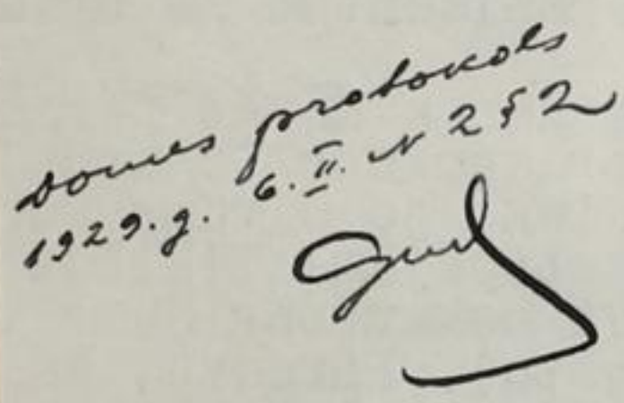

Augsti godatais sekretara kungs,

Saņemot ārlietu ministra A.Baloža kunga paziņojumu par manu apbalvošanu, laipni lūdzu nodot Triju Zvaigžņu ordeņu domei manu vissirsnīgako pateicību par piešķirto ordeni.

Pielikumā pagodinos nosūtit Jums "Národní Politika" š.g.6.decembra Nr.339 izgriezumu, kurā ievietota ziņa par Čekoslovaķijas armijas virsnieku un mūsu goda konsulu apbalvošanu ar Triju Zvaigžņu ordeni un laipni lūdzu neatteikties man paziņot, kad piešķirtie ordeņi tiks izsūtīti uz Pragu.

Lūdzu pieņemiet, augsti godatais sekretara kungs, manas dziļas cieņas apliecinajumu.

Klāt: I pielikums.

Latvijas generalkonsuls Pragā.

gsti godatam

J. G r a n d a u kungam

Triju Zvaigžņu ordeņu domes sekretaram

R i g ā.

1584

Augsti godājamais

ģenerālkonsula kungs,

28. 13 decembrī.
6778.

Apstiprinot Jūsu 11.decembŗa rak
sta Nr.3374/28 saņemšanu, steidzos paziņot, ka t
nupat cēlu priekšā Valsts Prezidentam kā ordeņdo
mes priekšsēdētājam.

Prezidenta kungs nupat parakstī
ja rīkojumu par piešķirto ordeņu nosūtīšanu Jums
Bet tas vēl drusku aizkavēsies, jo birums šoreiz
iznāca lielāks par mūsu ražotspējām. Tiklīdz vis
vajadzīgie ordeņi būs gatavi nekavēšos Jums tos
nosūtīt (domāju sūtīt pa pastu). Paredzu, ka vēl
priekš Ziemassvētkiem paspēsim to izdarīt.

Ar patiesu cieņu

V. P. s e k r e t ā r s.

Augsti godājamam
E. K r a s t a kungam,
Latvijas generālkonsulam
Čekoslovakijā.

Augsti godājamais

ģenerālkonsula kungs,

18 decembrī.
N 6891

Steidzos paziņot papildu sa
vam 13.decembŗa rakstam Nr.6778, ka visus or
deņus nosūtīju Jums pa pastu šodien atsevišķā
iesaiņojumā kopā ar Valsts Prezidenta rakstu

Ar patiesu cieņu

V.P. s e k r e t ā r s.

Augsti godājamam
E. K R A S T A kungam,
Latvijas generālkonsulam
Čekoslovākijā.

159

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Pragā, 28. decembrī 1928.g.

Nr. 4424/28.

Valsts Prezidenta sekretariats
4. Janvārī 1929.g.
47 / akt. Nr 426/25

Augsti godatais sekretara kungs,

Saņemot Jūsu š.g.17.decembra rakstu Nr.6888, pagodinos apstiprinat IŽ ordeņu saņemšanu un laipni lūdzu nodot Triju Zvaigžņu ordeņu domes priekšsēdetajam, valsts prezidentam G.Zemgaļa kungam manu dziļi izjusto pateicību par apsveikumu sakarā ar manu apbalvošanu. Tā kā pēc vietejām parašām ordeņu nodošana bez diplomiem nav pieņemta, tad laipni lūdzu ja iespējams paātrinat šo diplomu piesūtīšanu.

Lūdzu pieņemiet, augsti godatais sekretara kungs, manas dziļas cieņas apliecinājumu.

Latvijas generalkonsuls Pragā.

Augsti godatam

J. G r a n d a u kungam

Triju Zvaigžņu ordeņu domes
sekretaram

R i g ā.

P.S. Reizē ar šo esmu devis rīkojumu vietejai Legio bankai pārvest Latvijas bankai Ls.35.- ieskaitīšanai Valsts Prezidenta sekretariata ieņēmumu E.Nr.I IX.p. §.81.p.I

159/p

Augsti godājamais

generālkonsula kungs,

Rīgā 7 janvārī.
№ 68.

Pagodinos apstiprināt Jūsu 28. decembŗa raksta Nr.4424 saņemšanu un priekšā celšanu Valsts Prezidentam, kuŗš to ziņos arī turpmākā ordeņa domes sēdē.

Ordeņu diplomus biju nodomājis pagatavot visus reizē (ap pusotra tūkstoša), kas būtu iespējams ne agrāk kā martā-aprīlī, bet ja tā ir Jūsu vēlēšanās, tad Jūsējos likšu uzrakstīt un parakstīt visdrīzākā laikā, pēc kam ceru tos nosūtīt Jums vēl šinī mēnesī.

Ar patiesu cieņu

V.P. sekretārs.

Augsti godājamam
E. K r a s t a kungam,
Latvijas generālkonsulam
Čekoslovākijā.

160

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Praha, 10. janvarī 192 9.
PANSKÁ 5

Télégrammes: LATVOKONSULATS

79/29.

Latvijas Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 12. janv.
Nr. 203 / akt. № 426/15

202
12.1. Grul

Atsaucoties uz Jūsu š.g.
7. janvāŗa rakstu No 68, laipni lūdzu
neatteikties pagatavot un piesūtīt
generalkonsulatam ordeņa attiecīgos
diplomus pēc iespējas drīzākā laikā.

Latvijas generālkonsuls
Prāgā.

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA
DOMEI.

Augsti godājamais

generālkonsula kungs,

1939. 22 janvārī.
N 328.

Tikko sadabūjis visus vajadzīgos parakstus, steidzos nosūtīt Jums Jūsu un čekoslovāku ordeņu diplomus.

Izlietojot šo gadījumu, pielieku arī vienu V.šķiras ordeni nodošanai apbalvotam 2.Ventspils kājnieku pulka kapteinim V.JANUMAM, kurš tagad atrodas Čekoslovākijas kara akadēmijā.

Ar patiesu cieņu

V.P. s e k r e t ā r s.

Augsti godājamam
E. K r a s t a kungam,
Latvijas generālkonsulam
Čekoslovākijā.

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

95/29.

161

S l e p e n i.

Prāgā, II. janvarī 1929.g.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 15. janv.
ien. № 234 / akt. № 426/25

Augsti godatais sekretara kungs,

Vietejā presē pēdejā laikā ir parādijušās vairakkārt ziņas par ģenerāļa Dr.Rudolfa Kroutila, Čekoslovaķijas artilerijas un bruņošanas departamenta priekšnieka, penzionešanu, ko ved sakarā ar dažadiem Čekoslovaķijas kara ministrijas pasūtijumiem Dienvidslavijā. Minetais generalis apbalvots nō mums ar II šķiras Triju Zvaigžņu ordeni. Tagad, ja šī ziņa ir patiesa, pēc maniem ieskatiem būtu neērti apbalvot Kroutilu, kuŗu valdība domā penzionēt, un tapēc domaju, ka šimbrīžam būtu jaiņem nogaidošs stāvoklis šaī lietā, kamēr būs skaidrs, kādā kārtā šis jautajums izšķirsies. Par ģenerāļa Kroutila stāvokli šimbrīžam nav iespējams ievākt slepenas ziņas, kas varbūt izdosies vēlak, kad arī par to nekavešos Jums paziņot.

Būtu Jums ļoti pateicīgs ja Jūs pēc iespējas īsakā laikā man paziņotu kādu viedokli ieņem Triju Zvaigžņu ordeņu dome minetā jautajumā.

Ļoti godatam

J.Granudau kungam
Triju Zvaigžņu ordeņu domes
sekretaram
R i g ā.

Ar patiesu cieņu

Latvijas generalkonsuls Pragā.

1616

Augsti godājamais

generālkonsula kungs,

9. 15 janvārī. 1929.

N 209.

Uz Jūsu 11.janvāŗa rakstu Nr.95/29 pagodinos paziņot, ka domes priekšsēdētājs Valsts Prezidenta kungs domā, ka piešķirto ordeni vajadzētu izsniegt neatkarīgi no generāļa Kroutila "mājas lietām", pēc iespējas ātrāki. Piebilstu, ka diplomus ceru izsūtīt Jums pēc dažām dienām.

A.god.
E. K r a s t a kungam,
Latvijas generālkonsulam
Čekoslovākijā.

Ar patiesu cieņu

V.P. s e k r e t ā r s.

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

162

Prāgā, 1929.g. 28. janvarī.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929.g. 30. janv. 25
Ien. № 481 / akt. № 426

Nr. 261/29.

Augsti godātais sekretara kungs,

Ar pateicību apstiprinu Jūsu š.g. 22.janvāŗa raksta No 328 saņemšanu un pateicos daudzkārtīgi par Jūsu pūlēm un vērības piegriešanu Čekoslovakijai. Nav bijusi vēl neviena lieta, kuŗu Jūs ar vislielāko sirsnību nebūtu atbalstījuši par ko vēlreiz izsaku Jums savu izjustāko pateicību.

202
30.1. Grad

Pie šīs izdevības atļaujos griezties pie Jums pēc padoma, proti, kādā veidā būtu visizdevīgāki ierosināt jautājumu par Pragas pilsētas galvas Dr. Baxa un event. arī pārējo ievērojamāko Pragas pilsētas valdes locekļu apbalvošanu ar mūsu Triju Zvaigžņu ordeni. Kā jau Jums no avižu ziņām būs zināms, Rīgas pilsētas galva ir ielūdzis Pragas primatoru Dr.Baxa,līdz ar dažiem valdes locekļiem,š.g. jūlijā vai augusta sākumā apmeklēt Rīgu.Pēc maniem uzskatiem būtu pareizi apbalvot Dr.Baxa pie šī apmeklējuma ar Triju Zvaigžņu ordeni. Paceļas tikai jautājums no kuŗas puses šāds ierosinājums iesniedzams : no Rīgas pilsētas valdes puses vai arī caur ārlietu ministriju. Beidzot vēl pagodinos aizrādīt, ka Dr. Baxa ir mūsu tautas patiess draugs un vienmēr atbalsta katru Latvijas un Čekoslovakijas savstarpēju sakaru veicināšanas ierosinājumu, ko ievērojot uzskatu, ka ordeņa piešķiršana Dr.Baxa pa viņa viesošanās laiku Rīgā, būtu pilnīgi vietā.

Līdzīgs ierosinājums būtu izvedams arī pie čeķu žurnalistu un rakstnieku apmeklējuma, apbalvo-

Augsti godātam
J.Grandau kungam,
Valsts Prezidenta sekretaram,
R Ī G Ā .

162 op

jot čeķu sindikata priekšsēdētāju, senatoru Jiři Pichla, kuŗš vadītu čeķu žurnalistu un rakstnieku ekskursiju, ja tāda notiktu nākošo vasaru kopā ar Baksu.

Laipni lūdzu izteikt Jūsu uzskatus vai un kādā veidā šādi ierosinājumi būtu realizējami.

Beidzot vēl piezīmēju, ka par generali Kroutila vietējā presē parādījušās nelabvēlīgās ziņas izrādījušās par pārspīlētām, kamdēļ vairs nav iemsla aizkavēt mūsu ordeņa piešķiršanu viņam.

Iepriekš pateikdamies par Jūsu laipnību, palieku Jūs dziļi cienīdams

Latvijas generalkonsuls
Prāgā.

1929.g. 31. janv.
N 459.

Atbildot uz Jūsu 28.janvāŗa rakstu Nr.261, pagodinos paziņot, ka, saskaņā ar pastāvošo kārtību, ārzemnieku apbalvošanas priekšlikumus, lai no kādas tā sakot branžas tie arī nebūtu, ordeņa domei var iesniegt tikai ārlietu ministris uz attiecīga ierosinājuma pamata, bet šāds ierosinājums var iziet no ikkatras tās vietas, kur darīšana ar to pasākumu, kuŗā ieraugami apbalvojamie nopelni Latvijas labā. Konkretā gadījumā, runājot par gaidāmiem viesiem no Prāgas municipalitātes un rakstnieku-žurnālistu aprindām, domāju, ka ierosinājumu ministrim varētu iesniegt Jūs kā šinī ziņā viskompetentākā persona, jo vienīgi Jums to iespējams visdziļāki pēc būtības motivēt. Tas būtu darāms ap to laiku, kad gadījums sāk pieņemt konkretas formas un tuvojas reālizēšanai. Tad, lai šinī galā tāds ierosinājums gūtu plašāku bāzi, reizē

noderētu šinī virzienā ieinteresēt arī attiecīgās mūsu iestādes, t.i.pilsētas valdi un rakstnieku-žurnālistu arodbiedrību, lai arī tās to ierosinājumu atbalstītu. /Te ar nolūku neminēju mūsu meru, jo tas pats vēl nav apbalvots/. Šāds atbalsts formāli nav vajadzīgs,-taču, Jūs mani sapratīsat, tas ļoti derīgs "sabiedriskās domas" sagatavosanai. Kā arvienu, skaita ziņā es gribētu uzdrošināties arī te nebūt sevišķi izšķērdīgiem.

Ļoti patīkami, ka ģenerāļa Kroutila apbalvošana nokārtojas bez sarežģījumiem un ka vispāri esmu varējis palīdzēt Jums vest līdzšinējās apbalvošanas galā, ko, protams, esmu darījis tikai sava pienākuma uzdevumā.

Ar patiesu cieņu

V. P. s e k r e t ā r s.

164

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Praha, 29. janvarī 1929.

PANSKÁ 5
Télégrammes: LATVOKONSULATS

Valsts Prezidenta sekretariātā
saņemts 1929 g. 31. janv.
ien. № 488 / akt. № 426/26

278/29.

402
31.1.

Augsti godātais sekretara kungs,

Ar šo apstiprinu 11 diplomu un 1 ordeņa, virsniekam Janumam, saņemšanu, un pateicos ļoti par Jūsu lielām pūlēm sakarā ar tik ātru piesūtīšanu. Starp piesūtītiem diplomiem neatrodu diplomu mūsu goda vicekonsulam Bratislavā, Vl. Makovickam, kuŗš apbalvots ar V.šķ. ordeni. Arī Janumam diploms nav piesūtīts.

Ķēdi līdz ar ordeni, pilnā kompletā, nodevu Čekoslovakijas ārlietu ministrijas protokola šefam Dr. Strūmplam, pasniegšanai valsts prezidentam, jo šādā veidā to izvest izrādījās par visērtāko. Kas attiecas uz vecā ordeņa apmaiņu pret jaunu, tad šis jautājums bija jāatstāj izšķirt protokola šefam, kādā veidā un vai vispār šādu kombinaciju ir iespējams izvest.

Apbalvotiem Čekoslovakijas kaŗavīriem un mūsu goda konsuliem pasniegšu ordeņus jau tuvākās dienās, par ko ziņošu Jums papildām.

Ar dziļu cieņu

Latvijas generālkonsuls
Pragā.

Augsti godātam
J. Grandau kungam,
Valsts Prezidenta sekretaram,
Rīgā.

1640

Augsti godājamais

generālkonsula kungs,

. 31 janvārī. 1929.

Nr 471.

Saņemot šodien Jūsu 29.janvāŗa rakstu Nr.278, man atliek gaužam nožēlot, ka lielajā steigā neesam pagatavojuši un citiem pielikuši konsula Makovicka kga ordeņa diplomu. To izdarīsim tuvākā laikā, pēc kam nekavēšos viņu Jums nosūtīt. Domāju, ka nebūs nodarīta liela pārestība, ja Jūs viņam pagaidam izsniegtu tikai ordeni vien, t.i. ja nevarētu kādas pāris nedēļas vēl pagaidīt.

Kas attieças uz ~~virsleitnanta~~ Januma diplomu, tad to viņš varēs saņemt ordeņa domē pēc atgriešanās Latvijā. To arī nebijām domājuši turp sūtīt, pie kam simbrīžam tas vēl nav gatavs.

Ar patiesu cieņu

V.P. s e k r e t ā r s.

gsti godājamam
E.KRASTA kungam,
generālkonsulam.

K. M.

Armijas Komandiera štaba

Operatīvās daļas

Priekšnieks.

1923. 6. februarī

176/gs No

Valdības ielā № 10 t-s

Telefons

Slepeni. 165

Valsts Prezidenta sekretariatā
saņemts 1923 g. 9 febr.
ien. № 606. / akt. № 426

Triju Zvaigžņu Ordeņa domes sekretāram
G R A M A T A S kungam.

Armijas komandiera štaba priekšnieka uzdevumā nosūtu norakstu no štaba priekšnieka slepenā raksta No. 174/gs. Latvijas ģenerālkonsulam Prāgā E. Krasta kungam, Čekoslovakijas ģenerāļa KROUTILA apbalvošanas lietā.

PIELIKUMS: 1 lapa.

Daļas priekšnieka v.p.i.
Pulkvedis-leitnants K. Kreuls

I. nodaļas priekšnieks,
Pulkvedis-leitnants Grosbergs.

202
Pie akt.
6. 2.

Nozarts
Šlepers

166

1929 4 februārī

A 174/gop.

Augsti godāts

konsuļa kungs,

Sakarā ar Jūsu š.g. 11. janvāra rakstu ģenerāļa Dr. Rud. Kroutila apbalvošanas lietā, piesūtītu man no Bruņošanas pārvaldes priekšnieka, pagodinos paziņot, ka pagaidām nebūtu vēlams pie Triju Zvaigžņu izsniegšanas apbalvotiem Čekoslovaķijas virsniekiem darīt izņēmumu ar ģenerali Kroutilu, jo iemesli aiz kādiem minēto ģenerali paredzēts pensionēt ir Čekoslovaķijas valdības iekšējā lieta, par kuŗu, kā tas no Jūsu raksta redzams, atklātībai noteiktas, kompromitējošas ziņas vēl nav darītas zināmas. Mums ģeneralis Kroutila izrādījis vērtīgu pretimnākšanu apbruņojuma iegādes lietās, tā tad mums noteikts pamats viņa apbalvošanai.

A.god.
E. K R A S T A kungam
Latvijas ģenerālkonsulam
P r a g ā.

G e n e r a l i s /Kalejs/

Norakstīts pareizi.

Nodaļas priekšnieka Palīgs,
Kapteinis: /Ozolmanis/

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Pragā, 6. februarī 1929.g. 167

385/29.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 12. februārī
sēr. Nr. 728 / akt. Nr. 436/25

Ļoti godatais sekretara kungs,

Š.g.6.februarī nodevu Čekoslovaķijas armijas augstakiem virsniekiem un mūsu goda konsuļiem Brnā un Bratislavā piešķirtos viņiem Triju Zvaigžņu ordeņus līdz ar diplomiem.

Apbalvotiem par godu bija sarīkota generalkonsulata telpās svinīga recepcija, kurā piedalījās arī čeķu-latvju kulturas biedrības priekšnieks un čeķu māksalas un zinību akademijas prezidents profesors Dr.J.Zubatý un vēl citi viesi. Apbalvotie virsnieki un konsuļi bija priecīgi pārsteigti un pēc manas uzrunas lūdza man nodot Triju Zvaigžņu ordeņu domes priekšsēdetajam G.Zemgaļa kungam viņu dziļi izjusto pateicību par piešķirto godu. Pulkveži A.Studený un J.Philipp slimības dēļ nebija ieradušies. Pulkvedis leitnants V.Křečeks ir nomiris. Laipni lūdzu Jūsu norādijumu, kā tamlīdzīgos gadijumos rīkoties, vaj ordens ar diplomu būtu nododams viņa piederīgiem, kas pēc generaļa Syrový uzskatiem Čekoslovaķijā ir parasts, jeb Jums būtu kāds cits priekšlikums.

Lūdzu pieņemiet, ļoti godatais sekretara kungs, manas dziļas cieņas apliecinajumu.

Klāt: I pielikums.

Ļoti godatam

J. G r a n d a u kungam

Triju Zvaigžņu ordeņu domes sekretaram

R i g ā.

Latvijas generalkonsuls Pragā.

* Lotyšské řády a diplomy. Dne 6. února byly lotyšským generálním konsulem inž. Ed. Krastem na lotyšském generálním konsulátě v Praze slavnostně odevzdány řády a diplomy generálům J. Syrovému, Voženílkovi, Kolaříkovi, J. le Blevecovi, plk. F. Hnabšíkovi, št. kapitánu lotyšské armády J. Jansonsovi, lotyšskému konsulu v Brně F. Eislerovi a lotyšskému vicekons. v Bratislavě Vlad. Makovickému. Recepci byl přítomen též předseda Československo-lotyšské společnosti profesor dr. J. Zubatý a finský konsul K. Ruuskanen.

Národní Politika - 38 - 7/II 29.

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Slepeni.

168

326/29.

Valsts Prezidenta sekretariātā
saņemts 1929 g. 12. februārī
ien. № 737 / akt. № 426/25

Ļoti godatais sekretara kungs,

Atsaucoties uz Jūsu š.g. 3I.janvara rakstu Nr.459,ģenerāļa Kroutila apbalvošanas lietā,ir par nožēlošanu man Jums jaziņo,ka minetā ģenerāļa apbalvošanu ar mūsu Triju Zvaigžņu ordeni biju spiests atlikt.Čekolsovakijas ģeneralštaba priekšniekam ģenerāļam Syrovy,informejoties pie apsardzības ministra un tagadejā ministru prezidenta Udržala par apbalvotā ģenerāļa Kroutila faktisko lietas stāvokli,aplinkus ceļā bija dots norādijums šimbrīžam,kamēr vēl nav pabeigta lietas izmeklešana,kā arī apstājušies uzbrukumi vietejā presē,no ordeņa un diploma izsniegšanas attureties.Pēc lietas event. labas izbeigšanas varetu ģenerali Kroutilu uzaicinat un nodot viņam piešķirto ordeni.Šis no jauna radušais stāvoklis nebija man patīkams,bet mums tomēr ir jaievēro vietejās valdības norādijumi,lai izsargatos no event.nepatikšanām.Dariju visu to tikai lietas labā,bez tam ģenerals Syrový pie apbalvošanas vēlreiz uzsvera,kā ģenerala Kroutila apbalvošana,kurš patlaban atrodās penzijā,nekādā ziņā nebūtu pielaižama kopā ar pārejiem virsniekiem.
Par ģenerāļa Kroutila lieta nekavešos Jūs vēl papildam informet,ceru,ka Jūs sapratisat,ka šinī gadijumā rīkojos tikai mūsu valsts prestiža labā.

Lūdzu pieņemiet,ļoti godatais sekretara kungs,manas dziļas cieņas apliecinajumu.

Ļoti godatam

Latvijas ģeneralkonsuls Pragā.

J. G r a n d a u kungam

Triju Zvaigžņu ordeņu domes
sekretaram

R i g ā.

Lēn. nr 727, 728
Ar. 426 25.

169

Augsti godājamais generālkonsula kungs,

Rīgā, 13 februārī.

Nr 701.

Apstiprinot Jūsu 6.februāra rakstu Nr.Nr.376 un 385 saņemšanu, steidzos paziņot, ka ar tiem iepazīstināju Valsts Prezidenta kungu, kurš izsacījās 1)ka nelaiķa pulkv.Krečeka ordenis ar diplomu izsniedzams viņa piederīgiem līdz ar līdzjūtības apliecinājumu un 2)ka gen.Kroutila ordeņa jautājums apskatāms turpmākā domes sēdē,kas

Augsti godājamam
Ed. K r a s t a kungam,
Latvijas generālkonsulam
Čekoslovākijā.

16 Sup

sanāks marta mēneša sākumā vai vidū un tamdēļ, ja līdz tam laikam Jums ienāk kādas jaunas ziņas vai norādījumi, laipni lūdzu tās - ārlietu nodaļai - dzīļot domei papildus, lai viņas rīcībā būtu visi materiāli lemt par to, kāda mērā respektējams turienes ieskats iepretim principam, ka Latvijas Prezidenta ir Čekoslovākijas iekšēja darīšana, kuŗa mūs neviņ tagad neskar.

Ar patiesu cieņu

Gustavam Zemgalam,

V.P. sekretārs.

LÉGATION DE LETTONIE
EN POLOGNE

№ 5061

170

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

Praha, 14. februarī 192 9.
PANSKÁ 5
Télégrammes: LATVOKONSULATS

154/29.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1929 g. 19. februarī
ier. № 870 / akt. № 426/25

Augsti godātais sekretara kungs,

Nosūtot līdz ar šo Jūsu zināšanai tulkojumā goda konsula Brnā Fr.Eichlera kunga š.g. 12.februara rakstu No 362/29, laipni lūdzu Jūs izteikt Valsts Prezidenta kungam F.Eichlera kunga pateicību.

Ar dziļu cieņu

Domes protokols 21. marts 1929.g. № 4.

Latvijas generalkonsuls
Pragā.

Augsti godātam

J. G r a n d a u kungam,

Triju Zvaigžņu ordeņa domes sekretaram,

R Ī g ā .

171

Tulkojums.

Latvijas konsulats
Brnā.
No 362/29.

Brnā, 1929.g. 12.februarī.

A.G. Latvijas generalkonsulatam,

Pragā II,
Panská 5.

Augsti godātais generalkonsula kungs,

Sakarā ar manu apbalvošanu, laipni lūdzu Jūs iz - teikt Latvijas Republikas Prezidentam G. Zemgaļa kungam, kā arī Latvijas valdībai, manu dziļi izjusto pateicību par man parādīto godu.

Izteikdams arī Jums pateicību par Jūsu lielo labvēlību, palieku

augstcienībā

Frant.Eichler /Paraksts/
Konsuls.

Par tulkojuma pareizību : M. Veiklevič

Sr. 426 25.

172

Augsti godājamais

generālkonsula kungs,

martā. 1929. 2. martā

N. 312.

Še klāt steidzos nosūtīt Jums pirmajā sūtījumā izpalikuso vicekonsula Vl.M a k o v i c - ka kunga ordeņa diplomu tālāk nodošanai.

Ar patiesu cieņu

Ģen.kons.E.Krastam.

V.P. s e k r e t ā r s.

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

906/29.

173

Praha, 21. martā 1929.
PANSKÁ 5

Télégrammes: LATVOKONSULATS

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 23. martā 25
Ien. № 1431 ; akt. № 426

Atsaucoties uz Jūsu š.g.2.marta rakstu No 912, generalkonsulats pagodinās apstiprināt vicekonsula Bratislavā Vl. M a k o v i c k y kunga ordeņa diploma saņemšanu.

Latvijas generalkonsuls Pragā.

Triju Zvaigžņu Ordeņa
Domei,
R ī g ā .

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

733/29.

Pragā, 9.martā 1929.g.

174

Valsts Prezidenta sekretariatā
Saņemts 1929.g. 15. martā
Ķ.n. № 1291 / akt. № 4265

Augsti godatais sekretara kungs,

Pielikumā pagodinos nosūtit Jūsu laipnai zinašanai sava š.g.2.marta ārlietu ministrim A.Baloža kungam adresetā raksta norakstu attiecībā uz Křižkovska kora priekšsēdetaja Dr.Fr.Čeřovský un dirigenta O.Hilmera apbalvošanu ar mūsu Triju Zvaigžņu ordeņiem.Laipni lūdzu Jūs,augsti godatais sekretara kungs,ja no ārlietu ministrijas puses šāds ierosinajums tiktu iesniegts,to no savas puses atbalstīt.

Mūsu valsts prezidenta G.Zemgaļa kunga nosūtīta telegrama Čekoslovaķijas valsts prezidentam viņa 79.gadu dzimšanas dienā parādijusies visā Čekoslovaķijas presē un atstājusi vislabako iespaidu vietejā sabiedrībā.Pielikumā pagodinos nosūtit Jums divus vietejo laikrakstu izgriezumus,kuŗos ievietots apsveikšanas telegramu tulkojums.

Pie šīs pašas izdevības pagodinos Jums paziņot,ka generaļa Kroutila lieta pēc ievāktām ziņām Čekoslovaķijas galvenā štabā,vēl arvienu atrodās līdzšinejā stadijā,sakarā ar ko arī novilcinās piešķirtā ordeņa izsniegšana.Pārejiem virsniekiem,kuŗi slimības dēļ nebija varejuši ierasties kopā ar visiem apbalvotiem,tagad ordeņi un diplomi jau izsniegti.Mirušā plkv. ltn.Křeček ordens un diploms nosūtīts viņa atraitnei Pilzenē līdz ar līdzjūtības izteikšanu.

Klāt: 3 pielikumi.

Latvijas generalkonsuls Pragā.

Augsti godatam
J. G r a n d a u kungam

Triju Zvaigžņu ordeņu domes
sekretaram.

Domes protokols
№ 4. 1929. 21/3.

Od presidenta Lotyšské republiky:

»U příležitosti 79. narozenin Vaší Excelence prosím Vás, abyste přijal mé nejsrdečnější blahopřání a dovoluji si projeviti naději, že Vám bude dopřáno ještě po dlouhá léta říditi se stejným úspěchem osudy národa československého a sloužiti Vaším nadáním a vysokou mravní autoritou vznešené myšlence smíření a mírové spolupráce mezi národy.

Zemgals.«

Od předsedy lotyšského parlamentu:

»Přejeme statečnému bojovníkovi za osvobození a smíření národů a za nejvyšší ideály lidskosti, aby byl ještě po dlouhá léta vůdcem hrdého československého národa a prvním občanem státu.

Dr. Pauls Kalnins.«

České slovo - 58 - 9/III 29.

— **Blahopřání p. presidentu z Lotyšska.** Lotyšský president Zemgals poslal presidentu Masarykovi telegram, v němž praví: »U příležitosti 79. narozenin Vaší Excelence, prosím Vás, abyste přijal má nejsrdečnější blahopřání a dovoluji si projeviti naději, že Vám bude dopřáno ještě po dlouhá leta říditi se stejným úspěchem osudy národa československého a sloužiti Vaším nadáním a vysokou mravní autoritou vznešené myšlence smíření a mírové spolupráce mezi národy.« — Jménem lotyšského parlamentu pak dr. Paul Kalninš zaslal tento telegram: »Přejeme statečnému bojovníkovi za osvobození a smíření národů a za nejvyšší ideály lidskosti, aby byl ještě po dlouhá leta vůdcem hrdého československého národa a prvním občanem státu. Dr. Pauls Kalninš.«

Právo Lidu - 59 - 9/III 29.

175

Noraksts.

No 644/29.

Pragā, 2.martā 1929.g.

Augsti godātais ministra kungs,

Atļaujos griezties pie Jums, augsti godātais ministra kungs, ar sekošu ierosinājumu :

Š.g. aprīļa mēnesī viesosies Latvijā slavenais čeķu "Křižkovský" vīru koris. Šī koŗa priekšsēdētājam Dr. František Čeřovský un dirigentam Oldřich Hilmera piekrīt lieli nopelni latvju muzikas un dziesmu popularizēšanas ziņā šeit Čekoslovakijā. Křižkovský koris bez kādas atlīdzības ir uzstājies vairākos čeķu-latvju biedrības vakaros, bet it sevišķi tas sakāms par mūsu valsts 10- gadu jubilejas atzīmēšanas vakaru, kuŗā minētais koris ar savu lielisko latvju dziesmu izpildīšanu guva nedalītu piekrišanu pie klausītājiem. Ņemot vērā Fr.Čeřovský un O.Hilmera kungu lielos nopelnus un pašaizliedzīgo darbu Latvijas popularizēšanas ziņā, griežos pie Jums, augsti godātais ministra kungs, ar laipnu lūgumu ierosināt Triju Zvaigžņu ordeņa domē viņu apbalvošanu ar mūsu Triju Zvaigžņu ordeņiem. Ļoti vēlams būtu ka šo kandidatu apbalvošana notiktu viņu viesošanās laikā Latvijā.

Pateikdamies iepriekš par Jūsu laipno atbalstu, lūdzu pieņemt manas augstās cieņas apliecinājumu.

/Paraksts/ E.Krasts.
Latvijas generalkonsuls
Pragā.

Augsti godātam
A. Baloža kungam,
ārlietu ministrim,
RĪGĀ.

Par noraksta pareizību : N. Veiksevič.

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

933/29.

Praha, 22.martā 1929
PANSKÁ 5
Télégrammes: LATVOKONSULATS

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 25. martā
Ārl. N 1440 akt. N 426/25

25.3.

Augsti godatais sekretara kungs,

Pielikumā pagodinos nosūtit Jūsu laipnai informacijai ārlietu ministrijas administrativās un protokola nodaļas vadītajam J.Tepfera kungam adresetā š.g.22.marta konfidencialā raksta Nr.929/29 norakstu ar laipnu lūgumu šo lietu atbalstīt un tālak virzīt,

Lūdzu pieņemiet,augsti godatais sekretara kungs,manas dziļas cieņas apliecinajumu.

Klāt: I pielikums.

Latvijas generalkonsuls Pragā.

Augsti godatam

J. G r a n d a u kungam

Triju Zvaigžņu Ordeņu domes sekretaram

R i g ā.

Konfidenciali.

Pragā,22.martā 1929.g.

Augsti godātais Tepfera kungs,

Atsaucoties uz Jūsu š.g. 12.marta konfidenciālo rakstu Nr.A.093/5369,laipni lūdzu Jūs nodot Ārlietu ministrim A.Baloža kungam manu vissirsnīgāko pateicību par sniegto atbalstu "Křižkovský" vīra kora priekšsēdetaja Dr.Fr.Čeřovský un dirigenta Oldřich Hilmera apbalvošanas lietā. Saskaņā ar aplinkus ceļā ievākto informaciju Dr.Fr.Čeřovský un O.Hilmera kungi ir 1925.gadā apbalvoti ar Bulgarijas IV.šķiras ordeni,bez tam "Křižkovska korim, pa viņa viesošanas laiku Italijā ,piešķirts arī Itālijas ordens.Dr.Fr.Čeřovský kungs ir viens no ievērojamākiem Prāgas advokatiem un dirigenta O.Hálmera kunga -Prāgas pilsētas skolas skolotajs.Pēc maniem uzskatiem abus minētos čeķu pilsoņus varētu stādīt priekšā uz mūsu "Triju zvaigžņu " ordeņu IV pakāpi.
Lūdzu pieņemiet,augsti godātais Tapfera kunga,manas dziļas cieņas apliecinājumu.

Augsti godātam
J.T e p f e r a kungam
Administratīvā un protokola nodaļas vadītajam
R i g ā.

Latvijas generalkonsuls Pragā.

Par noraksta pareizību:

Ārl. 426 25
Ieņ. N 1291, 1440.

Augsti godājamais

generālkonsula kungs,

Rīgā, 4. aprīlī.
N 1318.

Apstiprinot Jūsu 9.un 22.marta rakstu Nr.Nr.733 un 933 saņemšanu, pagodinos paziņot, ka pirmo no tiem ziņoju ordeņa domes 21.marta sēdē attiecībā uz ģenerāļa Kroutil lietu, pie kam dome Jūsu rīcību akceptēja un gaidīs tālāko ziņojumu.

Kas attiecas uz tanī pašā un otrā rakstā aprādīto Kŕižkovska kora kormeistera un dirigenta apbalvošanu, tad Valsts Prezidenta kungs uzdeva šos rakstus celt domei priekšā tanī gadījumā, ja ienāks no ārlietu ministŗa attiecīgs formāls priekšlikums tos kungus apbalvot. Līdz šim tāds vēl nav ienācis, bet vajadzības gadījumā sēdi varēs sasaukt katrā laikā. Personīgi domāju,ka te nekādas grūtības nevarētu rasties.

Pārējo Jūsu raksta daļu Prezidenta kungs noklausījās zināšanai.

Ar augstu cieņu

V.P. sekretārs.

Augsti godājamam

E. K r a s t a kungam,

Latvijas generālkonsulam Čekoslovākijā.

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

179

Pragā, 1930.g.22.maijā.

N: sl 15/30

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1930 g. 31.V. 25
Ien. № 4672 akt. № 426

Slepeni.

Augsti godātais sekretara kungs,

Atsaucoties uz Jūsu p.g.4.aprīļa rakstu No 1318, ģenerāļa Kroutila apbalvošanas lietā, pagodinos Jums laipni paziņot, ka šais dienās apmeklējot Čechoslovaķijas armijas štaba priekšnieku, ģen.Syrový kungu, informējos pie viņa par jaunu dēļ šīs lietas, pie kam ģen.Syrový man pateica, ka kaŗa ministrs izteicies noraidoši par ordeņa izsniegšanu ģen.Kroutilam, kā sevi kompromitējušai un tagad privatā dienestā atrodošai personai. Sakarā ar to laipni lūdzu Jūs paziņot kas darāms ar mums piesutīto ordeni un diplomu.

Ar patiesu cieņu

Latvijas generālkonsuls
Pragā.

Ļoti godātam
J. Grandaua kungam,
Valsts Prezidenta sekretaram,
Rīgā.

17.30.

Slepens.

Latvijas generālkonsulam Čekoslovākijā.

1930. 20. augustā.

N 13155.

Apspriežot Jūsu š.g.22.maija rakstu Nr.sl.15 18.augusta sēdē, Triju zvaigžņu ordeņa dome nolēma: ņemot vērā radušās grūtības, ģenerālim Kroutil piespriesto, bet neizsniegto ordeni kopā ar diplomu lūgt konsulātu sūtīt domei atpakaļ.

Šo domes lēmumu pagodinos paziņot attiecīgai izpildīšanai pie pirmās iespējas.

V.P. sekretārs.

180

LATVIJAS SŪTNIECĪBA
ČECHOSLOVAKIJĀ

№ 1/30.

Pragā, 1930.g.22.augustā.

PRAHA II., PANSKÁ 5.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 193 0 g. 16. SEPT
len. № 7834 akt. № 4265

slepens.

202
16.9.

Triju Zvaigžņu Ordeņa Domei,

R ī g ā .

Atsaucoties uz Jūsu š.g.20.augusta rakstu No 13155, sūtniecība pagodinas returnēt Jums generalim Kroutil piespriesto, bet neizsniegto ordeni līdz ar diplomu.

Pielikumā : Minētais.

Chargé d´Affaires a.i.

180 ℓ

Latvijas sūtniecībai Čechoslovakijā.

1930. g. 16. septembrī.
№ 13658.

Ar šo apstiprinam pie 22.augusta raksta Nr.1/slep.atsūtītā viena II.šķiras Triju zvaigžņu ordeņa un diploma uz ģen.Kroutil vārda saņemšanu.

V.P. s e k r e t ā r s.
Darbveža v.

LATVIJAS ĢENERALKONSULĀTS
ČEKOSLOVAĶIJĀ
CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

1025/29

181

Pragā, 1929.g. 3. aprilī.

Konfidenciali.

Valsts Prezidenta sekretariātā
saņemts 1929 g. 9. aprilī
Ier. № 1621 / akt. № 426/9

Augsti godātais sekretāra kungs,

Latvijā labi pazīstamais čeķu vīru koris Křižkovský sarīko apriļa mēneša otrā pusē ekskursiju uz Latviju un citām Baltijas valstīm, lai uzstātos ar vairākiem koncertiem Rīgā, Jelgavā, Daugavpilī kā arī Igaunijā un Somijā. Šis koris ir daudz darījis Latvijas-Čekoslovaķijas kulturelo sakaru veicināšanas ziņā, kādēļ pieņemams, ka koŗa uzņemšana Latvijā būs ļoti sirsnīga. Domājams arī ka no ārlietu ministrijas būs ienācis jau priekšlikums par koŗa dirigenta O.Hilmera un koŗa priekšsēdētāja Dr.Fr. Čeřovský apbalvošanu ar Triju Zvaigžņu ordeni.

Křižkovský koris ved sev līdz uz Rīgu ļoti skaistu dāvanu mūsu Valsts Prezidentam G.Zemgaļa kungam - skaistu vāzi,uz kuŗas būs iegravēti Latvijas un Čekoslovaķijas vapeņi, kā arī prezidenta Masaryka ziemas pils un mūsu prezidenta miteklis.Par augstāk sacīto konfidencialā kārtā informēju Jūs, lai Jūs no savas puses darītu uzmanīgu arī Valsts Prezidentu vai nu ierasties, ja viņam tas būtu iespējams, uz Křižkovska koŗa koncertu Rīgā 16.aprilī, vai arī citādā veidā izrādīt minētam korim zināmu pretīmnākšanu un uzmanību.

Jūlija otrā pusē tiek sarīkots čeķu žurnalistu savienības resp. sindikata,kā arī Pragas pilsētas galvas,līdz ar domes locekļiem,brauciens uz Rīgu. Griezīšos pie ārlietu ministŗa A. Baloža kunga deļ

Augsti godātam
J. G r a n d a u kungam,
Triju Zvaigžņu ordeņa domes
sekretaram,
R Ī g ā .

18/4

priekšlikuma tālāk virzīšanas Pragas pilsētas galvas Dr.Baxa un čeķu žurnalistu sindikata priekšsēdētāja senatora Pichla apbalvošanas lietā ar Triju Zvaigžņu ordeni, tuvāk motivējot viņu nopelnus Latvijas-Čekoslovakijas savstarpēju sakaru veicināšanas ziņā.

Paliekot Jums daudzkārtīgi pateicīgs par Jūsu līdzšinējo laipnību un pretīmnākšanu, atļaujos vēl piezīmēt, ka ģenerała Kroutila lieta atrodas vēl arvien līdzšinējā stāvoklī.

Ar dziļu cieņu

Latvijas generālkonsuls Pragā.

Privāti.

Augsti godājamais

generālkonsula kungs,

1923.g. 10 aprīlī.
№ 1396.

Ar Jūsu 3.aprīļa rakstu Nr.1025 iepazīstināju Valsts Prezidenta kungu.
Paredzams, ka Valsts Prezidents apmeklēs kora koncertu un eventuēli (kas pašlaik vēl tiek noskaidrots) vadošām personām dos brokasti pilī pie sevis. Turpretīm par apbalvošanu, nezinu kamdēļ, Prezidenta kungs šoreiz izsacījās stipri rezervēti. Kautko tamlīdzīgu dzirdēju arī no ārlietu ministrijas personām, kuŗas aizrāda, ka mūsu Reitera kora vadība visā savā Eiropas apceļojumā nedabūja neviena ordeņa un ka Prāga vispārī skopāka ordeņu devībā, nekā mēs, jo daudz esam devuši, bet pretīm līdz šim pavisam maz saņēmuši. Starp citu, no ārlietu ministŗa formālais iesniegums arī vēl nav ienācis.

Ar patiesu cieņu

Augsti godājamam
E.Krasta kungam,
ģenerālkonsulam.

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

1153/29.

182

Privati un konfidenciali.

Valsts Prezidenta sekretariats
ienākts 1929 g. 16. aprīlī
1723 / akt. Nr. 426/29

Augsti godatais sekretara kungs,

Saņemot Jūsu š.g.rakstu Nr.I396,pateicos Jums daudzkārtīgi par laipni sniegto informaciju attiecībā uz čeķu kora braucienu uz Latviju. Zināmā mērā saprotu arī mūsu mājas psichologiju attiecībā uz apbalvošanu ar Triju Zvaigžņu ordeni.Esmu šinī ziņā konfidencialā kārtā caur man tūvu stāvošu personu ievācis ziņas pie vietejās ārlietu ministrijas sūtņa Štrimpla kunga un licis viņam manīt,ka čeķiem būtu jarevanšejas apbalvošanas ziņā,uz ko saņēmu atbildi,ka Čekoslovaķijas sūtnis Varšavā Dr.V.Girsa,kurš ir akreditets arī pie mums Latvijā,neesot iesniedzis no savas puses priekšlikumu apbalvot mūsu valdības priekšstāvjus, motivedams ar to,ka Igaunija un Somija,kur Dr.V.Girsa arī ir akredits,caur to varetu justies apvainotas.Man personīgi šis motivejams izliekās neizprotams,jo apbalvošana taču tiek izdarīta uz zinamu nopelnu pamata draudzīgo sakaru veicinašanas labā,turpretim Igaunijai un Somijai ar Čekoslovaķiju ir ļoti vāji kā kulturelie tā arī saimnieciskie sakari.Pēc saņemtās slepenās informacijas vietejā ārlietu ministrija,gadijumā,ja sūtnis Dr.V.Girsa iesniegtu oficialu ierosinajumu, piešķirtu "Baltās lauvas" ordeni mūsu valsts prezidentam un ārlietu ministrim,kā arī citiem ārlietu ministrijas augstakiem iereģņiem etc. Paziņoju augšā mineto vienīgi Jūsu personīgai zinašanai,lai Jūs zinatu,ka izturetiès šinī ziņā.Ceru arī,ka visam nebūtu iemesls atsacīties no Křižkovska priekšsēdetaja Dr.Čeřovský un dirģienta Hilmera apbalvošanas.Gadijumā ja Reitera koris vēlreiz vie-

Augsti godatam
J. Grandau kgm
Triju Zvaigžņu ord.
domes sekretaram
R i g ā.

Kriſchkowſka wihru koris konzertès Rigâ. 16. apr. Rigas amatneeku beedribas ſalê weeſojas ridſineekeen: paſihſtamais tſchechu Kriſchkowſka wihru koris, prof. Hilmera wadibâ, no kura agrakàs weeſoſchanàs daudſeem atminâ palikuſees populara dſeeſmina „Dejo, dejo...". „Kriſchkowſka koris peeder eewehrojamakàm Tſchechijas muſikalàm weenibam un noſaukts tſchechu koru dſeeſmas nodibinataja Pawila Kriſchkowſka (1820.—1885.) wahrdâ. Kora konzertâ 16. apr. atſkanoſ wiſu eewehrojamako tſchechu koru komponiſtu darbus. Biletes dabujamas pee Neldnera, bet konzerta deenâ no plkſt. 5 pehz pusd. Wahzu amatneeku beedr. pee kaſes.

182 op

sotos Čekoslovaķija,tad uz reciprocitates pamata sagaidama arī viņa apbalvošana no čeķu puses. Ļoti pateicīgs

Katrā ziņā esmu Jums,augsti godatais sekretara kungs,

par Jūsu uzmanību un laipno ziņojumu,ka valsts prezidents apmeklēs Křižkovska koncertu un event.uzņems viņus pie sevis pilī,kas bez šaubām atstās vislabako iespaidu uz mūsu draudzīgo sakaru tāļako attīstību.

Izsacīdams Jums vēlreiz savu dziļi izjusto pateicību par Jūsu laipno atbalstu,kādu Jūs līdz šim man esat snieguši šaī lietā,palieku

ar patiesu cieņu

Latvijas generalkonsuls Pragā.

Augsti godājamais

ģenerālkonsula kungs,

1929 16aprīlī.

N 1538.

Jūsu rakstu Nr.1153 saņēmu. Cieminus nupat šodien pieņēma Valsts Prezidents pils Baltajā zālē. Akts izdevās teicami, jo bija abpusīgi sirsnīgs; vismaz,Prezidenta kungs pavisam apmierināts. Brokastis gan izpalika, jo situācija to arī neprasīja. Apbalvošana ar ordeni,laikam,arī izpaliks uz citu reizi.

Augsti godājamam
E.KRASTA kungam,
Latvijas generālkonsulam
Čekoslovākijā.

Arpatiesu cieņu

V.P. s e k r e t ā r s.

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

1218/29

183

Prāgā, 1929.g.18.aprilī.

Valsts Prezidenta sekretariātā
ienākts 1929.g. 22.apr.
1824 / akt. № 426/24

Augsti godātais sekretara kungs,

Pagodinos līdz ar šo nosūtīt Jūsu informācijai izgriezumus no Čekoslovaķijas laikrakstiem attiecībā uz Křižkovský koŗa viesošanos Latvijā, kuŗš ziņojums ir nosūtīts Čekoslovaķijas oficialiem preses birojiem caur Latvijas Telegrafa Aģenturu un parādījies visā vietējā dienas presē. Atļaujos vēl piezīmēt, ka sirsnīgā koŗa uzņemšana atstājusi dziļu iespaidu un labvēlīgi atsauksies arī uz mūsu tālākiem sakariem, ko arī vietējā prese visur ir uzsvērusi.

Pielikumā : Minētais.

Ar dziļu cieņu

Latvijas generālkonsuls
Prāgā.

Augsti godātam
J. G r a n d a u kungam,
Valsts Prezidenta sekretaram,
R Ī g ā .

T u l k o j u m s .

"Národní Listy" No 106, no 17.IV.29.

"Křižkovský" Rīgā.

Pragas dziedātāju kori "Křižkovský", kuŗš vakar vakarā ieradās Rīgā, stacijā apsveica Reitera koris un prof.Endzeliņš, kuŗš savā uzrunā uzsvēra Čekoslovaķijas augsto mākslas kulturu un dziļo draudzību abu tautu starpā. Stacija bij izgreznota čeķu un latvju nacionaliem karogiem. Uz apsveikšanu bij ieradies daudz publikas. Šodien Křižkovský koris tika pieņemts no Latvijas Republikas Prezidenta G. Zemgaļa kunga, kuŗš savā ievada runā uzsvēra ka māksla un muzika var cieši saistīt tautas. Latvija pazīst čeķu ievērojamāko mākslinieku darbus un arī Křižkovský koris viņai nav svešs, jo koŗa pirmā uzstāšanās Rīgā vēl ir dzīvā atmiņā. "Jūsu priekšnesumi, viņš piebilda, ir sveiciens no mūsu draudzīgās čeķu tautas, uz kuŗu ar šo sirsnīgi atsaucāmies." Par apsveikumiem pateicās priekšsēdētājs Dr.Čeřovský un pasniedza Prezidentam kā balvu kristala vāzi.

Par tulkojuma pareizību : M. Veinbergs

T u l k o j u m s.

"České Slovo" No 65, 18.IV.29.

"Křižkovský"koris Latvijā.

Š.g.16.aprilī čeķu dziedātāju korim "Křižkovský par godu Armijas Virsnieku Kluba telpās tika sarīkots bankets, kurā piedalījās arī vairāki valdības locekļi un ievērojamākie sabiedriskie un preses darbinieki, kā arī mākslinieku aprindu pārstāvji. Runas turēja konservatorijas rektors komponists prof. VĪtols, univ.prof.Maldons, dirig.Reiters. Runātāji uzsvēra čeķu-latvju draudzības saites. Dr.Čeřovský pateicās par sirsnīgiem apsveikumiem.

Vakar notika otrs Křižkovský koncerts Jelgavā

Mūsu dziedātāji Latvijā.

Křižkovský koŗa koncerts Rīgā notika pie izpārdota nama. Apmeklētāju starpā bij arī Valsts Prezidents Zemgals, ārlietu ministrs Balodis, daži citi valdības un/parlamenta/saeimas locekļi, kā arī mākslinieku un latvju-čeķu biedrības pārstāvji. Reitera koris izpildīja ceķu valsts himnu un Křižkovský koris pateicoties atbildēja ar latvju himnu. Koncerta programai bij sevišķi panākumi. Vairākas dziesmas vajadzēja atkārtot, to starpā arī Pokrovský čiganu dziesmu, kuŗa no pēdējās Křižkovska viesošanās Rīgā ļoti iemīļota. Latvju-čeķu biedrības priekšsēdētājs prof.Endzelins apsveica viesus un pasniedza tiem lauru vaiņagu. Tāpat arī Reitera koris pēc čeķu viesu apsveikšanas pasniedza tiem lauru vaiņagu. Pēc koncerta čekoslovaku dziedātājus apbēra puķēm no apkārtējo māju balkoniem.

Par tulkojuma pareizību : M. Veikšerič.

I z r a k s t s .

"P r a g e r P r e s s e"
/18.IV.1929./

Sängerchor "Křižkovský" in Riga.

Aus Riga wird gemeldet: Dem Dienstag vor ausverkauftem Saale stattgefundenen Konzerte des Sängerchors "Křižkovský" wohnten Staatspräsident Z e m g a l s , Aussenminister B a l o d i s und andere Mitglieder der Regierung und des Parlamentes bei. Das Programm fand einen ungewöhnlichen Beifall. Der Präsident des lettisch-tschechoslowakischen Vereines Professor E n d s e l i n s e n überreichte dem Chor einen Lorbeerkranz, desgleichen der lettische Chor Reiters. Nach dem Konzert wurden die Tschechoslovaken von den Balkonen mit Blumen überschüttet.

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

1245/29.

187

Pragā, 1929.g. 19. aprilī.

Valsts Prezidenta sekretariatā
iesniegts 1929 g. 22. aprilī
ar Nr. 1823 / akt. № 426

Augsti godātais sekretara kungs,

Atsaucoties uz Jūsu š.g.16.aprīļa rakstu No 1538, pagodinos arī no savas puses izteikt vislielāko pateicību par "Křižkovský" kora patiešām ļoti sirsnīgo un laipno uzņemšanu. Laipni lūdzu Jūs izteikt manā vārdā arī Valsts Prezidenta kungam izjustu pateicību par laipnības pierādīšanu augstāk minētam korim. Křižkovska koŗa apciemojums un viņa sirsnīgā uzņemšana Latvijā ir atraduši arī dziļu atbalsu visā Čekoslovaķijas presē un oficiālās aprindās.

Pieņemiet pie šī gadījuma, augsti godātais sekretara kungs, manas dziļas cieņas apliecinājumu.

Latvijas generalkonsuls
Pragā.

Augsti godātam
J. G r a n d a u kungam,
Valsts Prezidenta sekretaram,
R Ī g ā .

187/V

Lēn. vv 1823, 1824
Ar. 426 25

Augsti godājamais

generālkonsula kungs,

Apstiprinot Jūsu 18.un 19.aprīļa rakstu saņemšanu (Nr.Nr.1218 un 1245), steidzos paziņot, ka tos nupat cēlu priekšā Valsts Prezidenta kungam, kuŗš viņus izlasīja ar interesi un gandarījuma sajūtu.

Ar patiesu cieņu

V.P. s e k r e t ā r s.

Augsti godājamam

E. K r a s t a kungam,

Latvijas generālkonsulam
Čekoslovākijā.

1929.g. 22 aprīlī Nr. 1644.

188

LATVIJAS
ĀRLIETU MINISTRS.
MINISTRE DES AFFAIRES ETRANGÈRES
DE LETTONIE.
RIGA.

1929.g.10.oktobrī.

NO.A.093/020032

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929.g. 11.X. 25.
Ien. № 4788 akt. № 426

Augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs,

Pagodinos nosūtīt šeklāt ierosinajumu par Čekoslovakijas galvas pilsētas Pragas primatora Dr. K a r e l B a x a apbalvošanu ar Triju Zvaigžņu Ordeņa II.šķiru.

Lūdzu Jūs, augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs, šo ierosinajumu likt priekšā Ordeņa domes izlemšanai un arī pie šī gadijuma pieņemt manas visaugstākās cieņas apliecinajumus.

Pielikumā:

1 ierosinajums.

Ārlietu ministrs

Augsti godājamam

G. Z e m g a l a kungam,

Latvijas Valsts Prezidentam.

129.

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ARLIETU ministra

Otrdeen, 15. oktobrî 1929. g.

RIGA

Dr. Baksa apbalwots ar Triju swaigschņu ordeni.

Triju swaigschņu ordena dome wakar nolehma Pragas pilsehtas galwu Dr. Baksu apbalwot ar Triju swaigschņu ordena leelwirsneeka pakahpi. Dr. Baksam par nopelneem peeschkirti 10 daschadi ordeni, to starpâ Franzijas Legion d' Honneur, Italijas, Rumanijas un Bulgarijas ordeni, Polonia Restituta, Greekijas glahbeja ordenis u. z.

Ordeni weesim wakarwakarâ pasneedsa „Metropoles" weesnizâ ahrleetu ministrijas protokolischefs Tepfers.

Nr. A. 0931

Ordeņa domes lēmums:

1929. g. 11. oktobrī prot. № .....

Apbalvots ar ordeņa

II. šķiru Nr. 131

Darbvedis O. Lapiņš

Walfts tipografija Forma 185. 4. 27.

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ARLIETU ministra

Otrdeen, 15. oktobrî 1929.

MAKSLAS DZĪVE.

„Apburtà prinzefe" Naz. operâ.

Schis balets ſawâ teizamâ iſpildijumâ, ar I
Tſchaikowſka muſiku krahſchnajàm dekorazijam u
ſtimeem, jau pagahjuſchâ ſeſonâ bija paſpehjis e
publikas ſimpatijas, tadehl tihri dabigi, ka operas
aiſwakar gardribſ waj pahrpildits. Salihdſinot
juſchà un ſchi gada iſrahdes, jaſaka, ka nekahdas
kalas pahrmainas naw faſkatamas. Jaunums ir
buht tikai Lehmanis printſcha lomâ. Kà redſam
mas jau pahrgahjuſchas dejotajeem aſinis, jo tàs
teiktibas un nenoſwehrtibas, kas daſchkahrt bija
jamas pag. ſeſonâ, tagad tikpat kà naw ſaſta

1929 g. 10.oktobri

Nr. A.0931

Ordeņa domes lēmums:

1929. g. 11. oktobrī prot. № .....

Apbalvots ar ordeņa

II. šķiru. N 131

Darbvedis O. Lapiņš

Walfts tipografija Forma 185. 4. 27.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Dr. K a r e l B A X A, Čekoslovakijas galvas pilsētas Pragas primators,		Sakarā ar Pragas pilsētas valdes delegacijas apciemojumu Rīgā, kam piešķirama liela nozīme latvju un čeķu tautu tuvinašanas darbā, lūdzu delegacijas priekšsēdētāju, Pragas pilsētas primatoru Dr.Karel B a x a apbalvot ar Triju Zvaigžņu ordeņa II.šķiru.		Būtu apbalvojams ar Triju Zvaigžņu Ordeņa II.šķiru.

Arlietu ministrs.

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Arlietu ministrs.

Lv. n 4788
Ak. 426 25.

Augsti godājamais

direktora kungs,

1929. 14 oktobrī.
N 3628.

Uz Nr.A.093/020052.

Ordeņa dome piekrita Pragas primatora apbalvošanai ar II.šķiras Triju zvaigžņu ordeni un šo apbalvošanu piešķīra.

Domes priekšsēdētāja uzdevumā pagodinos te klāt nosūtīt minētā ordeņa insignijas kopā ar statūtiem ar laipnu lūgumu nodot tās ārlietu ministŗa kungam tālākai rīcībai.

Augsti godājamam
J.TEPFERA kungam,
Ārlietu ministrijas
protokolšefam.

Ar patiesu cieņu
V.P. sekretārs.

192

LATVIJAS
ĀRLIETU MINISTRIJA.
MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
DE LETTONIE.

Rīgā, 1929.g.18.oktobrī.

No.A.093/020855

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929.g. 21.X.
Ien. № 5594 | akt. № 426

Augsti godātais direktora kungs,

Atsaucoties uz Jūsu š.g.14.oktobra rakstu Nr.3628, pagodinos paziņot, ka Triju Zvaigžņu ordeņa insignijas izsniegtas Pragas primatoram Dr.K. B a x a š.g. 14.oktobrī.

Ar augstu cienu

ZOD
21.10.

/J.Tepfers/
Administratīvas un protokola
nodaļas vadītājs.

Augsti godātam

J. G r a n d a u kungam,

Valsts Prezidenta sekretaram.

Valstspapīru spiestuve. 53.573. 3000. 1929. 14./V.

Jeu. N 5594/27

Ak. 426/25

193

Augsti godājamais

direktora kungs,

1930. 16. aprīlī.
9650,

Pagodinos te klāt nosūtīt Jums, augsti godājamais direktora kungs, ar laipnu lūgumu norīkot tālāk, Čekoslovakijas galvas pilsētas Pragas primatoram Dr.K.BAXA piešķirtā ordeņa diplomu.

Ar patiesu cieņu

V.P.sekretārs.

Augsti godājamam

J.Tepfera kungam,

Ārlietu ministrijas protokolšefam.

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

4592/29.

194

Slepeni.

Pragā, I2.decembrī I929.g.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929.g. 18. dec
Ien. № 7055. | akt. № 2625

18.12.

Augsti godatais sekretara kungs,

Griežos pie Jums ar laipnu lūgumu neatteikties man paziņot, vai žurnalists un rakstnieks Pavels Finks, kuŗu generalkonsulats savā laikā lika priekšā apbalvošanai ar mūsu Triju zvaigžņu ordeni, ir ticis apbalvots. Par to mūsu rīcībā nekādu ziņu nav, bet vinš man raksta itkā tas būtu noticis, jo kāds viņa paziņa no Rigas viņam rakstijis, norādīdams itkā uz "Valdības Vēstneša" paziņojumiem. Tā kā arī apbalvoto sarakstos Finku nevaram atrast, laipni lūdzu man paziņot privatā kārtā, vai Jums par to kas būtu noteikti zinams, lai Finkam varetu dot atbildi.

Par Jūsu pūlēm un laipno pretimnākšanu pateikdamies, palieku

ar dziļu cieņu

Latvijas generalkonsuls Pragā.

Augsti godatam

J. G r a n d a u kungam
Triju Zvaigžņu ordeņu domes
sekretaram

R i g ā .

1940

Augsti godājamais

generālkonsula kungs,

19. 23. decembrī.
N 5448

Atbildot uz Jūsu 12.decembŗa rakstu Nr.4592, pagodinos paziņot, ka nesen ar mūsu ordeņa goda zīmi apbalvotais Finks ir šejienes statistiskās pārvaldes lauku korespondents - Dobeles pagasta skolotājs, bet Jūsu minētā persona no ārlietu ministŗa līdz šim nav likta priekšā apbalvošanai.

Izlietojot šo pašu gadījumu paziņoju, ka Jūsu 12.decembŗa rakstu Nr.4590 ar pieļikumiem cēlu priekšā Valsts Prezidentam, kurš pēc iepazīšanās ar kritikām par Blaumaņa "Indrānu" uzvedumu nodeva tās tālāk mūsu nacionālā teātŗa direktora A.Bērziņa ieskatam.

Augsti godājamam
E.K r a s t a kungam,

Latvijas generālkonsulam
Čekoslovākijā.

Ar patiesu cieņu

V.P. s e k r e t ā r s.

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

4404/29.

195

Pragā, 1929.g.29.novembrī.

Personīgi un slepeni.

ZDD
2.12.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929.g. 2 dec
Ien. № 6759 | akt. № 426 25

Augsti godātais sekretara kungs,

Atsaucoties uz mūsu iepriekšējo sarakstī attiecībā uz ievērojamāko Čekoslovaķijas amatpersonu un sabiedrisku darbinieku apbalvošanu ar Triju Zvaigžņu ordeni, kurā ziņā Jūs vienmēr esiet pierādījuši savu vislielāko pretīmnākšanu un atbalstu, bet Čekoslovaķija vienmēr bijusi mazliet atturīga savu ordeņu piešķiršanā mūsu pilsoņiem, kas bez šaubām nevarēja neatstāt iespaidu arī uz Latvijas valdības turpmāko izturēšanos šaī jautājumā, pagodinos Jūs informēt, ka pate sabiedriskā doma patlaban lauzusi šo ārkārtējo Čekoslovaķijas atturību, kas bij dibināta zināmā mērā uz Latvijā akreditētā Čekoslovaķijas sūtņa uzkrītošo birokratismu. Arī vienā otrā gadījumā no mūsu puses izrādītā atturība ordeņu izsniegšanā, kā piem. čekoslovaku žurnalistiem un Křižkovska korim, sacēlusi vietējā sabiedrībā manāmu izbrīnēšanos par to, ka Čekoslovaķijas valdība piegriezusi Latvijai šinī ziņā tik maz vērības un atzinības pie tik draudzīgiem un labi attīstītiem sakariem, kādi pastāv abu valstu un tautu starpā. Esmu daudzkārt ticis jautāts kāds iemesls ir šādai parādībai, uz ko varēju dot tikai vienu paskaidrojumu un proti, ka lieta taču atrodas attiecīgo Čekoslovaķijas iestāžu izlemšanā. Sakarā

ar to arī izskaidrojama mūsu labvēļu un draugu sabiedriskā interese par to, kā šāds stāvoklis izskaidrojams no Čekoslovaķijas puses un nu redzams arī gluži citāds noskaņojums. Tikko uzticamības kārtībā saņēmu informaciju par to, ka mūsu Valsts Prezidenta un ārlietu ministŗa kungu apbalvošana un event. arī vēl dažu citu augstāk stāvošu personu apbalvošana ar Čekoslovaķijas ordeni ir ierosināta šeit Pragā, apejot Latvijā akreditēto Čekoslovaķijas sūtni, kuŗam šinī ziņā ir dots tiešs rīkojums. Šis apstāklis mani sevišķi iepriecināja, jo redzu, ka Čekoslovaķijas valdība ir nodomājusi revanšēties .

Paziņoju minēto vienīgi Jūsu personīgai informacijai, lai šaī jautājumā ienestu citu noskaņojumu mūsu valdošās aprindās un palieku Jūs dzīļi cienīdams

Latvijas generalkonsuls
Pragā.

1929

Augsti godājamais

generālkonsula kungs,

Apstiprinot Jūsu 29.novembŗa raksta Nr.4404 saņemšanu, pateicos par laipno informāciju. Gaidīsim plūdus, mūsējiem līdzīgus.

Starp citu minot, ordeņa domes portfelī šimbrīžam atrodas tikai čekoslovāku generāļa N o s e k apbalvošanas ierosinājums, ienāca no kaza ministŗa, bet
kuŗš arī apgulies līdz ārlietu ministŗa piekrišanas saņemšanai. Par Křižkovska kori un cit. domei nekāds ierosinājums no ārlietu vai izglītības ministŗa lai nav ienācis.

Ar patiesu cieņu

S e k r e t ā r s.

Augsti godājamam

E. K r a s t a kungam,

Latvijas generālkonsulam
Čekoslovākijā.

1929.g. 2. decembrī Nr. 4768.

ING. EDUARDS KRASTS
CONSUL GÉNÉRAL DE LETTONIE
PRAHA XII., IBSENOVA Č. 5.

197

Pragā, 1930.g.14.maijā.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 193 0 g. 22/V
Ier. Nr. 4358 akt. Nr. 426/25

Konfidenciali.

ZOD
22.5.

Ļoti godātais sekretara kungs,

Savā laikā jau Jūs informēju par čechu nodomu apbalvot mūsu valsts priekšgalā stāvošos darbiniekus ar Baltās Lauvas ordeni. Šās lietas lēnā uz priekšu virzīšanās izskaidrojama ar to, ka augstākās šķiras ordeņu čechiem patlaban nav un parlamentā šinīs dienās tiks apstiprināts jauns likums, pēc kura pieņemšanas mūsu redzamākie valsts priekšgalā stāvošie darbinieki īsākā laikā tiks apbalvoti. Runa iet galvenām kārtām par mūsu Valsts Prezidentu A.Kvieša kungu, jo šīs šķiras ordeņi ir visi izsniegti un jaunus piešķirt bez jaunizdodamā likuma pieņemšanas nav iespējams. Mums draudzīgi noskaņotie čechi paši par šo lietu rūpējas, it sevišķi tie, kas Latvijā tikuši ļoti laipni uzņemti, un ceru, ka ilgi uz šīs lietas labvēlīgu izbeigšanos vairs nebūs jā-

1917.g

gaida. Visu pārējo čechi nokārto caur savu sūtniecību Rīgā.

Palieku, Jūs dziļi cienīdams

G. Ķīnasts

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

N: 2157/30

198

Pragā, 1930.g. 27. jūnijā.

Konfidenciali.

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 1930 g. 1/VII.
Ien. Nr. 5706 akt. Nr. 426

Ļoti godātais sekretara kungs,

Atsaucoties uz iepriekšējo saraksti mūsu pilsoņu apbalvošanas lietā ar Čechoslovakijas Baltās Lauvas ordeni, pagodinos Jūs ar šo laipni informēt, ka Čechoslovakijas Valsts Prezidents prof.Dr.T.G.Masaryks piešķīris Baltās Lauvas ordeni sekošām mūsu militarām personām: armijas komandierim ģen. Penikim II.šķ., armijas štaba priekšniekam ģen.Kalejam II.šķ.,bruņošanās pārvaldes priekšniekam ģen.Ruškevicam II.šķ.aviacijas pulka komandierim plkv.Baško III.šķ. un plkv.Skurbem IV.šķ.

Kas zīmējas uz pārējām mūsu valsts priekšgalā stāvošam personām un galvenām kārtām mūsu Valsts Prezidentu, tad viņu apbalvošana stāv sakarā ar jaunā apbalvošanas likuma izdošanu, jo visi līdzšinējie ārzemju valsts galvu apbalvošanai domātie ordeņi jau ir izsniegti.

Ir pats par sevi saprotams, ka apbalvošana ir Čechoslovakijas pašas lieta, kuŗu mēs nekādā ziņā no savas puses nevaram iespaidot , bet mūsu čechu draugi kas apmeklējuši Latviju, it sevišķi žurnalisti, paši uzstājās par mūsu valsts darbinieku apbalvošanu.

Ar patiesu cieņu

Latvijas ģeneralkonsuls
Pragā.

Augsti godātam
J. Grandaua kungam,
Valsts Prezidenta sekretaram,
R Ī g ā .

199

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1920 g. 25-okt
Ien. № 1559 akt. № 426

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Ministru Prezidenta

No un ārlietu ministra

1920 g. 25.oktobrī

Nr. A.093/

Ordeņa domes lēmums:

1920 g. 13 novembri prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa

IV. šķiru.

Darbvedis O. Lapiņš

0.1104.

Valsts tipografija Forma 185. 4. 27.

1990

CEKOSLOVAKIJA

200

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Pavel F I N K, Žurnalists		Kā čeķu žurnalists un redaktors lielā mērā sekmējis Latvijas propagandas darbu. Tulkojis vairākus latvju rakstniekus un arī pats sarakstījis grāmatu par Latviju. Būtu apbalvojams ar Triju Zvaigžņu ordeņa IV.šķiru.		Lieku priekšā apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu ordeņa IV.šķiru.

Ierosinātāja paraksts

Paraksts

H. Celmiņš

Ministru Prezidents un ārlietu ministrs.

Lk. 426 es

201

1931. g. 15. maijā.
N 2172.

Augsti godājamais

direktora kungs,

Pagodinos te klāt nosūtīt Jums, augsti godājamais direktora kungs, ar laipnu lūgumu norīkot tālāk, čechu žurnālistam un redaktoram Pavel F i n k piešķirtā ordeņa diplomu.

Ar patiesu cieņu

V.P. s e k r e t ā r s.

Augsti godājamam

J.T e p f e r a kungam,

Ārlietu ministrijas
protokolšefam.

202

LATVIJAS
ĀRLIETU MINISTRS.
MINISTRE DES AFFAIRES ETRANGÈRES
DE LETTONIE.
RIGA.

Rīgā, 1932.g. 31.augustā.

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 1932.g. 9. Sept
Ien. № 3948 ekl. № 1426

No.A.093/17580.

Sēdē

Augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs,

Pagodinos nosūtīt šeklāt ierosinājumu par bij.Čekoslovakijas Chargé d'Affaires a.i.Čeněk V r a b e c apbalvošanu ar Triju Zvaigžņu ordeni.

Lūdzu Jūs, augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs, šo ierosinājumu likt priekšā Ordeņu domei izlemšanai un arī pie šī gadījuma pieņemt manas visaugstākās cieņas apliecinājumus.

1 pielikums.

Augsti godājamam

A. K v i e š a kungam,

Latvijas Valsts Prezidentam.

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ārlietu ministra

1932 g. 31. augustā.

Nr. A.093/

Ordeņa domes lēmums:

1932. g. 9. novembrī prot. № 18.

Apbalvots ar ordeņa

III *šķiru.*

Darbvedis O. Lapiņš

0. 72/21

Valsts tipografija Forma 185. 10. 30.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (Valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
V r a b e c , Čenēk Čekoslovakijas bij.Chargé d'Affaires a.i.Latvijā.		Č. Vrabec kungs izpildījis Čekoslovakijas Chargé d'Affaires a.i.pienākumus Latvijā no 1929.gada sākuma; visu šo laiku darījis daudz Latvijas un Čekoslovakijas draudzīgu attiecību nostiprināšanai un abu valstu tūvinašanai. Č. Vrabec kungs savā laikā daudz strādājis pie sarunu vešanas par izlīgšanas un šķīrejtiesas līguma slēgšanu starp abām valstīm. Sakarā ar to, ka Vrabec kungs tagad pārcelts uz Čekoslovakijas ārlietu ministriju,lūdzu, viņa darbībai Latvijā izbeidzoties, viņu apbalvot ar Triju Zvaigžņu Ordeņa III.šķiru.		Lieku priekšā apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu ordeņa III.šķiru.

Ārlietu ministrs.

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Ārlietu ministrs.

205

18.

Tschechoslowakijas pahrstahwis atwadas.

Tschechoslowakijas lihdsschinejais pilnwarotais Wrabezs, kas pehz 3 gadu deenesta Latwijâ, tagad atstahj Latwiju. Muhsu lihdsstrahdneekam winsch isteizàs:

„Kà tahdas walsts pahrstahwis, kura atjaunota pehz pasaules kara, es wenemehr esmu sawratis gruhtibas, ar kahdàm jazihnas jaunajàm walstìm. Un ar apbrihnu esmu konstatejis tos leelos panahkumus, kurus Latwija war usrahdit kulturelàs, sozialàs un saimneezifkàs darbibas laukâ. Esmu ari nowehrojis, ka, pateizotees latwju tautas darbigumam, taupibai un leelai inteligenzei, wispahrejà saimneezifkà krise Latwijâ naw ispaudusees tik asâ weidâ, kà daschàs zitàs semès. No ta ir ari jasezina, ka Latwijas saimneezifkee pamati ir pilnigi weseli. Tais 4 gados, kurus esmu pawadijis Latwijâ, esmu ismantojis katru isdewibu, lai eepasihtos ar scho skaisto semi. Saprotams, es nekad neaismirsischu ari tàs interesantàs medibas, kuràs esmu peedalijees un kuras man dewuschas eespehju eepasihtees ar Latwijas dabu".

206

LATVIJAS
ĀRLIETU MINISTRS.
MINISTRE DES AFFAIRES ETRANGÈRES
DE LETTONIE.
RIGA.

1932.g. 7.novembrī.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1932.g. 8. nov.
Ien. № 5275-5277 Izsn. № 426,443

No.A.093/22661

Augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs,

Sakarā ar mūsu valsts svētkiem š.g.18.novembrī, pagodinos piesūtīt šeklāt 3 sarakstus, kuŗos lūdzu apbalvot ar Triju Zvaigžņu ordeni mums draudzīgo valstu pilsoņus,kas izpelnījušies Latvijas valsts atzinību.

Sarakstos ietilpst:

1/ Čekoslovakijas pilsoņi - 2

2/ Somijas pilsoņi - 2

3/ Palestinas pilsonis - 1

Lūdzu Jūs, augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs, izlemt labvēlīgi šos ierosinājumus un ārī pie šī gadījuma pieņemt manas visaugstākās cieņas apliecinājumus.

Pielikumā:

3 saraksti.

Augsti godājamam

Valsts Prezidenta kungam,

P i l ī.

207

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 193 2 g. 8. XI
Ien. № 5275 akt. № 42'6

25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ārlietu ministra

193 2. g. 7. novembrī

Nr. A. 093.

Ordeņa domes lēmums:

1932. g. 9. novembrī prot. № 18.

Apbalvot ar ordeņa

_____ šķirām, kā otrā puse ē pieprasīts

Darbvedis O. Lapiņš

0. 218, 2951

Valsts tipografija Forma 185. 10. 30.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (Valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
1. Z e n k l, Dr. Petr Prāgas socialās apdrošināšanas centralinstituta direktors, Pragas pilsētas magistrāta virspadomnieks	/ Jau apbalvots ar Dienvidslavijas Sv.Savas lielkrustu un Danijas,Francijas,Polijas,grieķu un Bulgarijas ordeņu augstākām pakāpēm./	Dr.P.Zenkla kungam lieli nopelni latvju un čeķu tautu tūviņašanas darbā. Būdams Čeķu-latvju tūvinašanas biedrības valdes loceklis, finansejis un citādi veicinājis grāmatas izdošanu čeķu valodā par Latviju; vispāri dzīvi interesejas par mūsu valsti un dzīvi. 1929.gadā Rīgu apciemoja Prāgas pilsētas delegacija ar primatoru Dr.Baxa un Dr.Zenkl'u priekšgalā.Bez tam Dr.Zenkl's š.g.pavasarī, pats uz savu iniciatīvi, otrreiz apmeklējis mūsu galvas pilsētu, kur nolasījis vairākus referātus par socialās apgādes stāvokli Pragā un Čekoslovakijā. Plasi un vispusīgi informējis attiecīgas Latvijas valsts un pasvaldības iestādes par socialās apgādes un apdrosinašanas jaunākiem principiem un viņu pielietošanas rezultātiem Čekoslovakijā,sevišķi Pragā. Sakarā ar Dr.P.Zenkl'a nenogurstošu darbību latvju-čeķu tautu tūvinašanas laukā, lūdzu apbalvot ar Triju Zvaigžņu ordeņa II.šķiru.		Lieku priekšā apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu ordeņa II.šķiru.
2. H o l u b, Dr.jur.Jan Prāgas magistrāta darbinieks		Tāpat Dr.jur.J.Holub's izrādījis dzīvu interesi Pragas un Rīgas pilsētu draudzīgu attiecību izveidošanā, Kā Pragas magistrata darbinieks bijis seviški izpalīdzīgs un pretimnākoss Rīgas pilsētas delegācijai,kas izdarīja pretviziti š.g.vasarā Pragas pilsētai. Lūdzu Dr.jur.J.Holub'u apbalvot ar Triju Zvaigžņu ordeņa V.šķiru.		Lieku priekšā apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu ordeņa V.šķiru.

Arlietu ministrs.
Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Arlietu ministrs.

Ieņ. Nr 3948, 5275.

Lp. 426 25

209

Augsti godājamais

direktora kungs.

12 novembrī. 24. g. N 5637.

Pagodinos te klāt nosūtīt Jūsu, augsti godājamais direktora kungs, tālākai rīcībai Pragas sociālās apdrošināšanas centrālinstitūta direktoram, magistrāta virspadomniekam Dr Petr Z e n k l piešķirtā II šķiras, Čechoslovakijas bij.Chargé d'Affaires a.i. Latvijā Čenek V r a b e c - III šķiras un Pragas pilsētas magistrāta darbiniekam Dr jur. Jan H o l u b - V šķiras ordeņa insignijas kopā ar statūtiem.

godājamam

e p f e r a kungam,

lietu min.protokolšefam.

Ar patiesu cieņu

V.P. s e k r e t ā r s.

Valsts Prezidenta sekretariatam

№ 78815.

Iekšlietu ministrija
Būmecības pārvalde

LATVIJAS
ĀRLIETU MINISTRIJA.
MINISTÈRE DES AFFAIRES ETRANGÈRES
DE LETTONIE.
RIGA.

1933.g. 25.janvarī.

Augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs!

Pagodinos piesūtīt šeklāt ierosinājumus par bij.Čekoslovakijas Chargé d'Affaires Čeněk V r a b e c un tagadējo Čekoslovakijas Chargé d'Affaires Rīgā Jaroslav L í p a apbalvošanu ar Triju Zvaigžņu ordeņa II.šķiru.

Lūdzu Jūs, augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs, izlemt labvēlīgi šos ierosinājumus un arī pie šī gadījuma pieņemt manas visaugstākās cieņas apliecinājumus.

Pielikumā:

2 iesniegumi.

Augsti godājamam

Valsts Prezidenta kungam,

R Ī g ā.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 193 3 g. 27. I
Ien. № 582 akt. № 426
25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ārlietu ministra

193 3 g. 25. janvarī

Nr A. 093.

Ordeņa domes lēmums:

Ap

193 3. g. 25. janvārī prot. № 3.

Apbalvots ar ordeņa

II šķiru.

Darbvedis O. Zapmīs

O. 219.

Valsts tipografija Forma 185. 10. 30.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (Valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
V r a b e c , Č e n ě k Bij.Čekoslovakijas Chargé d'Affaires Latvijā		Kā Čekoslovakijas Chargé d'Affaires Latvijā darījis ļoti daudz latvju un čekoslovāku tautu tuvināšanai. Jau apbalvots pag.gadā uz mūsu valsts svētkiem ar Triju Zvaigžņu ordeņa III.šķiru, bet ņemot vērā viņa tagad ieņemamo amatu Čekoslovakijas ārlietu ministrijā ,viņam pag.gadā piespriesta ordeņa III.šķira būtu jāpaaugstina uz II.šķiru. Sakarā ar to,lūdzu Č. Vrabec kungu apbalvot ar Triju Zvaigžņu ordeņa II.šķiru.		Lieku priekšā apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu ordeņa II.šķiru.

Ārlietu ministrs.

Paraksts

Arlietu ministrs.

Ierosinātāja paraksts

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 193 3 g. 25. I
ien. № 583 akt. № 426
25.

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ārlietu ministra

1933 g. 25. janvarī

Nr. A.093.

Ordeņa domes lēmums:

1933. g. 25. janvārī prot. № 3.

Apbalvots ar ordeņa

II šķiru.

Darbvedis O. Kapenieks

0. 220.

Valsts tipografija Forma 185. 10. 30.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (Valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
L í p a , J a r o s l a v Čekoslovakijas Chargé d'Affaires Latvijā ,sūtniecības padomnieks		J.Lípa,kā vietējais Čekoslovakijas Chargé d'Affaires, nozīmēts no Čekoslovakijas valdības Baltās Lauvas ordeņa pasniegšanai Valsts Prezidenta kungam. Sakarā ar to lūdzu J.Līpu, kā šīs čeķu visaugstākās goda zīmes pasniedzēju, apbalvot ar Triju Zvaigžņu ordeņa II.šķiru.		Lieku priekšā apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu ordeņa II.šķiru.

Arlietu ministrs.

Paraksts

Arlietu ministrs.

Ierosinātāja paraksts

Lem. nr 582 un 583
Ak. 426 25

Augsti godājamais

direktora kungs,

1933.g. 30. janvārī.

N 429.

Ievērojot ārlietu ministra 25.janvaŗa iesniegumu Nr.A.093/1694, Triju zvaigžņu ordeņa dome tanī pašā dienā nolēma: Čechoslovakijas Chargé d'Affaires - bijušo Čeněk VRABEC un tagadējo Jaroslav LIPA apbalvot ar II. šķiras Triju zvaigžņu ordeni par nopelniem Latvijas labā, pirmajam tādā ziņā izlabojot uz 18.novembri izdarīto apbalvojumu.

J.Lipa kungam ordeņa insignijas izsniedza Valsts Prezidenta kungs 26.janvārī, saņemot no viņa Baltās lauvas ordeni, bet priekš Č.Vrabec tās nosūtu te klāt Jums tālākai rīcībai, pie kam piebilstu, ka tā kā tas ir iepriekšējā apbalvojuma izlabojums, tad domājam, ka pie II.šķiras izsniegšanas mūsu III.šķiru dabūsim atpakaļ.

Laipni lūdzu Jūsu, direktora kungs attiecīgu rīcību.

Augsti godājamam

J.TEPFERA kungam,

Ārlietu ministrijas
protokolšefam.

Ar patiesu cieņu

V.P. s e k r e t ā r s.

Atr. 426 25.

216

1933 g. 27. aprīlī.
Nr 1903.

Augsti godājamais

direktora kungs,

Pagodinos te klāt nosūtīt Jums, augsti godājamais direktora kungs, ar laipnu lūgumu norīkot tālāk, Prāgas sociālās apdrošināšanas centrālinstitūta direktoram Dr Petr Z e n k l, bij. Čechoslovakijas Charge d'Affaires Latvijā Čeněk V r a b e c, Charge d'Affaires Latvijā Jaroslav L i p a un Prāgas pilsētas magistrāta darbiniekam Dr jur. Jan H o l u b pieškirto ordeņu diplomus.

Augsti godājamam

J. T e p f e r a kungam,

Ārlietu min. protokolšefam.

Ar patiesu cieņu

V.P. s e k r e t ā r s.

217

LATVIJAS
ĀRLIETU MINISTRIJA.
MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
DE LETTONIE.

Rīgā, 1933.g.23.maijā.

No.A.093/11600

Valsts Prezidenta sekretariatā
saņemts 193 3 g. 24/ maijā
Ien. № 2966 akt. № 426

Augsti godātais direktora kungs,

Atsaucoties uz Jūsu š.g.30.janvara rakstu No.429, pagodinos paziņot, ka sakarā ar slimību Vrabec kunga ģimenē, mūsu sūtnis Pragā, Ducmaņa kungs, tikai tagad varēja izsniegt piešķirto Triju Zvaigžņu ordeņa II.šķiru bij.Čekoslovakijas Chargé d'Affaires .

Agrāk izsniegto ordeņa III.šķiru Vrabeca kungs solijās visā drīzumā nodot sūtnim, pēc kam viņu nekavejoši Jums nosūtīšu.

Ar augstu cieņu

J.Tepfers/
Administratīvās un protokola
nodaļas vadītājs.

Augsti godātam

J. G r a n d a u kungam,

Valsts Prezidenta kanclejas

direktoram.

Valstspapīru spiestuve. 54.431. 4000. 1932. 3./V.

218

Latvijas
Ārlietu ministrija.
Ministère des Affaires Étrangères
de Lettonie.

Rīgā, 1933.g.13.jūlijā.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1933.g. 14.VII
Ien. № 3740 akt. № 4265

No.A.093/15606

Augsti godātais direktora kungs,

Pagodinos nosūtīt šeklāt bijušam Čekoslovakijas Chargé d'Affaires Rīgā Č.Vrabec kungam agrāk piešķirtā trešas pakāpes Triju Zvaigžņu ordeņa insignijas.

Pielikumā: Minētais.

Ar augstu cieņu

/J.Teffers/
Administratīvās un protokola
nodaļas vadītājs.

Augsti godātam
J. G r a n d a u kungam,
Valsts Prezidenta kanclejas
direktoram,
Pilī.

Valsts tipografija

Jeu. AA 2966, 3740

Akts 426/25

219

Augsti godājamais

direktora kungs,

27.jūlijā 1933. Pagodinos paziņot, ka pie Jūsu 13.jūlija rak-

A 3807. sta Nr.A.093/15606 atsūtītais Triju zvaigžņu ordenis domē saņemts.

Ar patiesu cieņu

V.P. sekretārs.

i godājamam

epfera kungam,

rlietu ministrijas protokolšefam.

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Rīgā

№ 2759/m

Tukuma-Tālsu apr. 1. policijas iec.

Prof. Josef Vlach Vrutický
Dubrovnik
Yougoslavie

220

1391

Présidence de la République

RIGA

Lettonie

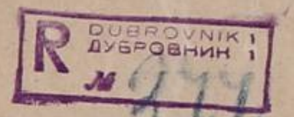

Sx. 426/15

1934.g. 7. aprīlī. 221

Augsti godājamais

ministra kungs,

Mūzikas prof.Josef - Vlach VRUTICKÝ no Dubrovnika (Raguzas) Dienvidslavijā, turienes filharmonijas orķestra šefs, jau gadu atpakaļ piesūtīja mūsu Valsts Prezidentam veltītu komponējumu ar nosaukumu Chant solennel. Viņš arī centies izmantot katru gadījumu par sevi atgādināt. Vēl nesen piesūtīja kādu preses recenziju, ka Prāga viņu apbalvojusi par kādu mūzikālu darbu pag.rudenī. Lai gan dzīvo Dubrovnikā, tomēr esot pēc tautības čechs . Bet šejienes diplomātiskais pārstāvis Lipa kungs neko tuvāku, pēc privātās informācijas, nevar par viņu teikt. Mūs turpretī jau vienkārša pieklājība spiež tuvāk informēties par min.profesoru un uzzināt viņa varbūtējas ambicijas šinī gadījumā.

Tādēļ laipni lūdzu Jūs, augsti godājamais ministra kungs, nākt mums palīgā aprādītās informācijas iegūšanā un vai te varētu paceltiès jautājums par kādu apbalvošanu no mūsu puses.

Augsti godājamam
M. NUKŠA kungam,
Latvijas ārkārtējam
sūtnim un pilnvarotam
ministram Čechoslovakijā.

Ar patiesu cieņu

S e k r e t ā r s.

Nr. 1750.

LÉGATION DE LETTONIE
EN
TCHÉCOSLOVAQUIE

Prāgā, 1934.g.13.aprilī. 222

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1934.g. 17 aprīlī 425.
Ien. № 2233

No 902/34.

Augsti godājamais sekretara kungs,

Atsaucoties uz Jūsu š.g.7. aprīļa rakstu No.1750, pagodinos Jums paziņot , ka, nekavējoties, ievācu informaciju Prāgas mākslas aprindās par muzikas profesoru Josefu VLACH-VRUTUCKY. Jāsaka, ka daudzi nemaz nepazīst šo kungu no ka jau tudēļ palika saprotams, ka viņš nav nekāda izcilus persona. Beidzot, kāds pazīstams komponists un dirigents pastāstija, ka Vlach-Vrutticky pazīstot personīgi. Vlach-Vrutticky tagad varot būt starp 35- 40 gadiem un jau 8 gadus tas strādājot Dubrovnikā kā turienes orķestra šefs. Dubrovnika ir neliela peldu vieta Jugoslavijā un visa turienes "filharmonija" uztur tikai apmēram 20 personu lielu orķestri. Tas, ka Vlach-Vrutticky visu laiku spiests tur dzīvot un nevar dabūt labāku nodarbošanos jau pierāda, ka viņa spējas nav seviški augstu vērtējamas. Viņš esot gan ļoti centīgs un daudz komponējot, pie kam pāris gadu atpakaļ pat sacerēja un atsūtīja uz Prāgu manam informatoram vienu operu, kura gan esot bījusi stipri naivi komponēta un atsāja tikko iesākušās kompozicijas klases audzekņa darba iespaidu. Nokādu no svarīgākām un lielākām Čekoslovakijas muzīkas godalgām Vlach-Vrutticky nav sajēmis un tadēļ būtu interesanti zināt, ko viņš pats par savu apbalvošanu ziņo.

To Prāgā tomēr domā, ka Vlach-Vrutticky kaut arī nav seviški apdāvināts, bet tomēr ir centīgs muzikants, kadēļ, pēc manām domām, vislabākais ir, pateikties par viņa pūlēm, nosūtot viņam valsts prezidenta vārda rakstisku pateicību. Arī pēc Prāgas muzikas aprindu domām šāda pateicība pilnīgi atsver Vlach-Vrutticka centienus.

Augsti godājamam

J. GRANDAUS, kungam,

Valsts Prezidenta
sekretaram.

Ar patiesu cieņu

Sūtnis Prāgā.

223

LATVIJAS
ĀRLIETU MINISTRS.
MINISTRE DES AFFAIRES ETRANGÈRES
DE LETTONIE.
RIGA.

1933.g.8.novembrī.

No.A.093/ 25486

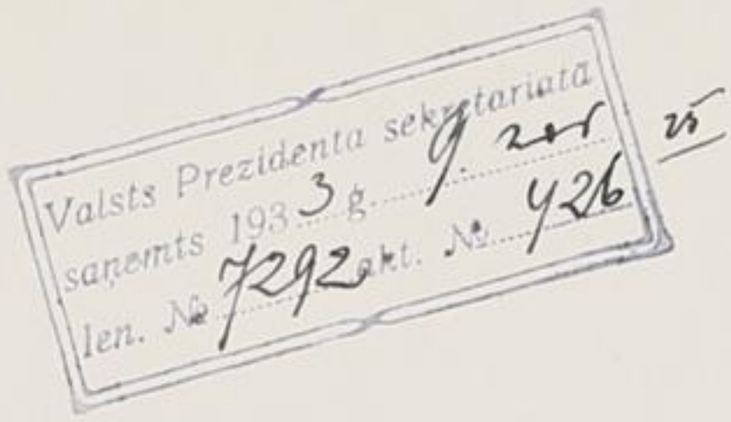

ZD
9.11.

Augstī godājamais Valsts Prezidenta kungs,

Sakarā ar mūsu valsts svētkiem š.g.18.novembrī, pagodinos nosūtīt šeklāt ierosinājumu par 6 Čekoslovakijas pilsoņu apbalvošanu ar Triju Zvaigžņu ordeni.

Lūdzu Jūs, augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs, šo ierosinājumu labvēlīgi izlemt un arī pie šī gadījuma pieņemt manas visaugstākās cieņas apliecinājumus.

1 pielikums.

Augsti godājamam

Valsts Prezidenta kungam,

P i l ī.

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ārlietu ministra

193 3 g. 8.novembrī

Nr. A. 093.

Ordeņa domes lēmums:

1923. g. 16. novembrī prot. № 28

Apbalvot ar ordeņa

— šķirām, kā abrā puse proponēts

Darbvedis O. Lapiņš

III šķ. NN 815, 816

IV " NN 1520, 1521, 1522 un 1523.

Valsts tipografija Forma 185. 10. 30.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (Valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
		ieiet tagad 10 darbības gadā		
1. Profesors Josef U R B A N, Čekoslovāku-Latvju biedrības Pragā priekssēdētājs		Čekoslovāku-latvju biedrība Prāgā un ir ievērojami veicinājusi Latvijas un Čekoslovakijas tuvināšanos sabiedriskā un kulturālā laukā un var šai zinā atskatīties uz ievērojamām sekmēm. Izcilus nopelni sai darbā pieder biedrības priekssēdētājam J.Urbanam, kadēļ lūdzu viņu apbalvot ar Triju Zvaigžņu ordeņa III.šķiru.		Liekų priekšā apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu ordeņa III.šķiru.
2. Dr.ing.František D U R D I K, Čekoslovaku-latvju biedrības Pragā priekšsēdētāja biedrs		Tāpat- Lūdzu apbalvot ar Triju Zvaigžņu ordeņa III.šķiru.		Liekų priekšā apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu ordeņa III.šķiru.
3. Hanuš E N T N E R, Čekoslovaku-latvju biedrības Pragā sekretārs		Tāpat. Lūdzu apbalvot ar Triju Zvaigžņu ordeņa IV.šķiru.		Liekų priekšā apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu ordeņa IV.šķiru.
4. Karel Š R E I E R, Pragas "Křížkovský" kora direktors		Pragas "Křížkovska " koris, kas nodibināts pirms 40 gadiem un pieder pie visvecākiem koriem Čekoslovakijā, jau divas reizes apmeklējis Latviju, uzņēmis Reitera kori Prāgā un attiecībā uz latvju mākslu, ierādijis savos izpildijumos viņai izcilu vietu, izpildot latvju komponistus originālvalodā. Sakaeā ar kora direktora K.Šveier lieliem nopelniem latvju mākslas propagandas labā, lūdzu viņu apbalvot ar Triju Zvaigžņu ordeņa IV.šķiru.		Lieku priekšā apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu ordeņa IV.šķiru.
5. Josef E L I Š K A, Pragas "Křížkovský" kora vicedirektors		Tāpat. Lūdzu apbalvot ar Triju Zvaigžņu ordeņa IV.šķiru.		Liekų priekšā apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu ordeņa IV.šķiru.
6. Method V Y M C T A L, Pragas "Křížkovský" kora galvenais dirigents		Tāpat. Lūdzu apbalvot ar Triju Zvaigžņu ordeņa IV.šķiru.		Liekų priekšā apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu ordeņa IV.šķiru.

Ierosinātāja paraksts

Ārlietu ministrs.

Ārlietu ministrs.

Pārmaiņas Čechoslovakijas armijas vadībā.

Ar 1. janvāri kaŗaspēka ģenerālinspektors ģenerālis Alois Podhajsky, kā maksimālo vecumu sasniedzis, aiziet pensijā. Viņš savu militāro karjeru uzsācis bij. Austroungārijas armijā, ieņemdams diezgan redzamus posteņus. Čechoslovakijas armijā līdz 1927. gadam bija par Brinnes kaŗa apgabala priekšnieku, bet pēdējos 6 gadus ieņēma kaŗaspēka ģenerālinspektora posteni. Ģenerālis Podhajsky ir 69 gadus vecs un armijas rindās sastāv gandrīz 53 gadus.

Sakarībā ar ģenerāļa Podhajska atvaļināšanu **armijas vadībā notiks dažas pārmaiņas,** kas jau sen paredzētas. Ģenerālinspektora amatu uzņemsies līdzšinējais ģenerālštāba priekšnieks ģenerālis J. Syrovy. Reizē ar to paredzētas dažas pārmaiņas ģenerālinspektora pienākumos un tiesībās.

Ģenerālštāba priekšnieka amatā nāks līdzšinējais Košices kaŗa apgabala priekšnieks ģenerālis Ludviks Krejči. Viņš gados vēl jauns. Dzimis 1890. gadā, Turčanos pie Brinnes. Būdams čechoslovaku leģionos, komandēja 6. pulku un vēlāk 2. diviziju. Pēc atgriešanās dzimtenē, beidzis kaŗa akadēmiju Parīzē; komandējis kājnieku diviziju Brinnē; no š. g. sākuma ir Košices kaŗa apgabala priekšnieks.

Ģenerālštābā, reizē ar priekšnieka maiņu notiks arī citas personālas pārmaiņas. Tā, līdzšinējais ģenerālštāba priekšnieka vietnieks ģenerālis L. Prchala tiks iecelts par Košices kaŗa apgabala priekšnieku. Viņa vietā nāks ģenerālis V. Kopal, kas līdz šim vadījis augstāko virsnieku skolu.

Līdz ar ģenerāli Podhajski aiziet pensijā vairāki maksimālo vecumu sasniegušie diviziju un brigādu komandieri.

Kaŗaspēka ģenerālinspektors ģenerālis Podhajsky.

Ģenerālštāba priekšnieks ģenerālis Syrovy.

Kaŗa apgabala priekšnieks ģenerālis Krejči.

Ģenerālis Kopal.

Ieņ. A 7292.

Ar. 426 ss

227

Augsti godājamais

direktora kungs,

29. decembrī
N 8680.

Pagodinos te klāt nosūtīt Jums, augsti godājamais direktora kungs, ar laipnu lūgumu norīkot tālāk Čechoslovakijas pilsoņiem piešķirtos Triju zvaigžņu ordeņus kopā ar statūtiem:

Čechoslovaku-latvju biedrības Prāgā priekšsēdētajam profesoram Josef Ú r b a n III šķ.

Tāpat priekšsēdētāja biedram Dr ing. František D u r d i k III "

Tāpat sekretāram Hanuš E n t n e r IV "

Prāgas „Křižkovský" kora direktoram Karel Š r e i e r IV "

Tāpat kora vicedirektoram Josef E l i š k a IV "

Tāpat kora galvenajam diriģentam Method V y m e t a l IV "

Ar patiesu cieņu

V.P. s e k r e t ā r s.

Augsti godājamam

J. T e p f e r a kungam,

Ārlietu min.protokolšefam.

228

LATVIJAS
ĀRLIETU MINISTRIJA.
MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
DE LETTONIE.

Rīgā, 1934.g.2.martā.

No.A.093/ 06331

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 193 7 g. 3 III
len. № 1325 akt. № 426

ZOD
3.3.

Augsti godātais direktora kungs,

Klātpieliktā norakstā pagodinos Jums pie-sūtīt mūsu sūtņa Varšavā š.g.24.februara ziņojumu par Triju Zvaigžņu ordeņa izsniegšanu Čekoslovakijas pilsoņiem.

Atlaujos piegriest Jūsu vērību augsminētā rakstā beigās pievestam izlabojumam attiecībā uz Krišķovska kora dirigenta V y m e t a l vārda pareizrakstību, jo latvju-ceļu biedrības priekšsēdētājs Rīgā, savā laikā viņu piestādīdams apbalvošanai, mums viņu bija uzdevis nepareizi par Vymctalu. Laipni lūdzu pie diplomu izrakstīšanas šo kļūdu izlabot.

1 pielikums.

Izlabots

Ar augstu cieņu

A.Kampe

/A.Kampe/
Administratīvās un protokola
nodaļas vadītāja v.i.

Augsti godātam
J. G r a n d a u kungam,
Valsts Prezidenta kanclejas
direktoram,
Pilī.

Valstspapīru spiestuve. 50.257. 5000. 1933. 18./XII.

229

Noraksts.

Rīgā, 1934.g.24.februarī.

LATVIJAS SUTNIECIBA
CEKOSLOVAKIJA.

No.525/34.

Augsti godājamais nodaļas vadītāja kungs,

Atsaucoties uz Jūsu š.g.2.janvara rakstu No.A.093/00070, pagodinos Jums paziņot, ka š.g.17.februarī pasniedzu Triju Zvaigžņu ordeņa nozīmes un statūtus čeķu-latvju biedrības Pragā priekšsēdētājam prof.J. Urbanam, viceprieksšsēdētājam Dr.ing. Fr.Durdikam, sekretāram H.Entneram, Križkovsky kora direktoram K.Šreieram, vicedirektoram J.Eliška un galvenam dirigentam M.Vymetalam. Sakarā ar ordeņu pasniegšanu ielūdzu visus apbalvotos pie sevis un pasniedzot ordeņus, griezos pie apbalvotiem ar uzrunu, kuŗā uzsvēru visu apbalvoto nopelnus abu tautu tūvinašanas laukā. Apbalvoto vārdā pateicās profesors J.Urbans. Pie ordeņu izdalīšanas klāt bija vēl mūsu goda konsuls Pragā R.Wurms un sūtniecības atašejs Igenbergs. Pēc apbalvošanas lūdzu visus uz brokastīm, pa kuŗu laiku draudzīgi pārrunājām turpmākus tuvinašanas uzdevumus.

Laipni lūdzu likt izgatavot un piesūtīt sūtniecībai diplomus visiem apbalvotiem, pie kam piezīmēju, ka Jūsu augšminētā rakstā dirigenta vārds rakstīts nepareizi. Tas rakstās nevis V y m c t a l bet V y m e t a l.

Ar patiesu cieņu

M.Nukša/
Sūtnis Pragā.

Augsti godājamam
J. T e p f e r a kungam,
A.M. Administratīvās un protokola
nodaļas vadītājam.

Par noraksta pareizību:

Ген. № 1325

Ārl. 426 m.

250

Augsti godājamais

direktora kungs,

1934. 31. maijā

№ 3019.

Pagodinos te klāt nosūtīt Jūsu, augsti godājamais direktora kungs, tālākai rīcībai Čechoslovakijas pilsoņiem: profesoram J.U r b a n, Dr ing. František D u r d i k, H. E n t n e r, kora direktoram Karel Š r e i e r, kora vicedirektoram J. E l i š k a un dirigentam Method V ý m e t a l piešķirto ordeņu diplomus.

Ar patiesu cieņu

V.P. s e k r e t ā r s.

Augsti godājamam

J.T e p f e r a kungam,

Ārlietu min. protokolšefam.

231

LATVIJAS
ĀRLIETU MINISTRIJA.
MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
DE LETTONIE.

Rīgā, 1934.g.27.oktobrī.

No.A.093/ 26715

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1934.g. 29.X.
Ien. № 5356 akt. № 426

Augsti godājam ais direktors kungs,

Pagodinos Jums piesūtīt šeklāt Izglītības ministra Prof.Dr.Adamoviča kunga ierosinājumu par Čekoslovakijas pilsoņa profesora Ferdinanda PUJMAN apbalvošanu ar Triju Zvaigžņu ordeni, kam Ministru Prezidenta kungs savu piekrišanu devis.

Pielikumā:

Ierosinājums.

Ar augstu cieņu

/A.Kampe/
Administratīvās un protokola
nodaļas vadītājs.

Domes protokols
1934.g. 29. okt. — nr 22

Augsti godātam

J. G r a n d a u kungam,

Valsts Prezidenta kancelejas

direktoram,

Pilī.

Valstspapīru spiestuve. 50.257. 5000. 1933. 18./XII.

2Bl 6p

Izglītības ministŗa kungam.

Ievērojot Jūsu 27.oktobŗa ierosinājumu, kuŗu atbalstīja arī ministru prezidents un ārlietu ministrs, Triju zvaigžņu ordeņa dome šīs dienas sēdē nolēma: Pragas nacionālā teātŗa režisoru profesoru Ferdinandu P u j m a n u apbalvot ar III šķiras ordeni, un to kopā ar statūtiem te klāt nosūtam tālākai rīcībai.

V.P. s e k r e t ā r s.

Darbvedis.

Rīgā, 29. oktobrī.
№ 6011.

232

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1934 4 29. oktobrī 25
Ien. № 5356 akt. № 426

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

192 g.

Nr.

Ordeņa domes lēmums:

1934. g. 29. oktobrī prot. № 22.

Apbalvots ar ordeņa

III šķiru.

Darbvedis O. Lapiņš

0. 863

Valsts tipografija Forma 185. 9. 28.

1527 op

349 253

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Ferdinands P u j m a n s, profesors, Prāgas Nacionālā teātŗa režisors.	Ferdinands Pujmans piedzimis 23.maijā 1889.g. Nižkovā /Čechoslovakijā/, kā pamatskolotāja dēls pazīstamā vietējās katoļbaznīcas koŗa mūziķa-diriģenta. Pujmans jau no ceturtā dzīves gada spēlēja patstāvīgi zem tēva uzraudzības ērģeles. Sākot no sava septitā dzīves gada viņŗ bieži aizvietoja baznīcā tēvu, pie kam vēl neprazdams notis, spēlēja pilnīgi patstāvīgi prēludijas un modulācijas pēc vajadzības. Pēc ar uzslavu pabeigtas vidusskolas, viņš iestājas augstākā techniskā skolā būvniecības fakultātē, kuŗu beidza ar pirmās šķiras būvinženiera grādu. Dažus gadus vēlāk viņš teicami beidza arī ūniversitāti. Drīz pēc Čechoslovakijas patstāvības izsludināšanas, Pujmans iestājās Čechu zemstes izpildkomitejā par padomnieku. Bet tieksme uz mūziku un teātri bija daudz stiprāka. Jau 1910.gadā, kā operas skolas audzeknis, pazīstamā profesora Nejedla vadībā, viņš top par laikraksta "Smetana" līdzdarbinieku un sāk rakstīt par mūzikas literatūras jautājumiem, sevišķu vērību pievērsdams operas režijas problēmām. 1921.gadā bijis kādu laiku operas režisors Brno pilsētas Nacionālajā teātrī. 1922.gadā viņu pārceļ uz Nacionālo teātri Prāgā, kur tas strādā līdz šim laikam kā galvenais režisors. Prāgas Nacionālajā teātrī Pujmans operas režijā ieved jauninājumus, kādus pielieto arī Latvijas Nacionālā operā Smetanas Pārdotās līgavas režijā. Sākot ar 1908.gadu F.Pujmans strādāja arī kā mūzikas kritiķis-referents dažādos laikrakstos. Pašreiz viņš ir ne tikai operas galvenais režisors, bet arī mimikas, režijas un aistetikas profesors valsts konservatorijā Prāgā. Bez tam Pujmans skaitas par vienu no labākiem operas lietu speciālistiem Čechoslovakijā un šinī laukā viņš ir apdāvinātākais rakstnieks. No viņa darbiem minamas grāmatas: 1914.gadā izdotās "Lista domas", 1918.g. - "Smetanas brēviars", 1919.g. - "Operas dramaturģija", 1920.g. - "Mīlas likteņi" u.t.t. Pujmans pārtulkojis daudz cittautu dziesmu un operu. Viņš daudzu zinātnisku vārdnicu redaktors. Uzrakstījis operām vairākus libretus. Starp pēdējiem libretiem, kuŗiem uzrakstījis mūziku visā pasaulē ievērojamais ceturtdaļtoņu sistēmas autors, Čechoslovakijas komponists Chaba, ir operas "Māte", "Zem ābeles" u.t.t. Pujmans ir cilvēks ar zinātnieka vārdu, sevišķi savā nozarē. Bez tam viņš labi pazīst pasaules mūzikas un teātŗa literatūru. 1931.gadā viņam piešķirta augstākā Čechoslovakijas balva - valsts prēmija, par izcilus nopelniem mūzikā.	Režisors Ferdinands Pujmans bez atlīdzības iestudējis Latvijas Nacionālā operā Smetanas operu "Pārdoto līgavu", veicinājis čechu-latvju kulturālo tuvināšanas darbu. Strādādams Prāgā, čechu-latvju tuvināšanas biedrībā, sekmējis abuvalšķu draudzību. Pujmans kā profesors Prāgas konservatorija propagandējis latvju mūziku. Iepazinies uz vietas ar latvju skaŋražu darbiem, latvju mūzikas popularizēšana ārzemēs viņam sekmēsies raitāk, kas ciešāk saistīs abas tautas. Laipni lūdzam piešķirt F.Pujmanim trešo šķiru.		

Ierosinātāja paraksts

Inspektors.

Nacionālās operas direktors:

Labalstu un lūdzu piešķirt ordeņa III šķiru.

Izglītības ministrs.

Paraksts
Apbalvošanai piekrītu:

Ministru Prezidents un ārlietu ministrs.
1934.g.27.oktobrī.

348 234

„Pahrdotàs lihgawas" pirmisrahde Nazionalâ operâ

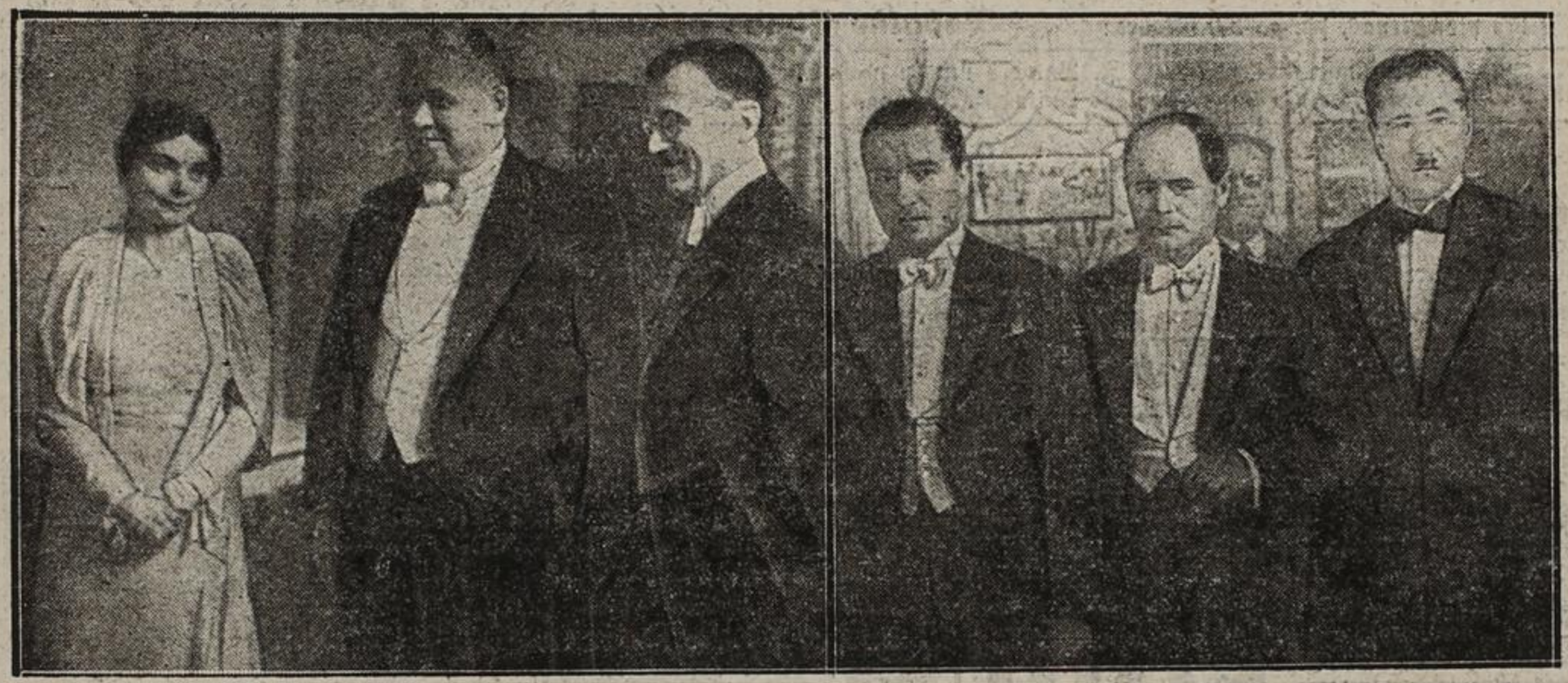

I. Waldibas galwa K. Ulmanis Tschechoslowakijas pilnwarotà Lipas un wina kundses widû. II. Waldibas lozekli operas starplaikâ, no kreisàs: eekschleetu wize ministris A. Behrsinsch, fin. min. L. Ehkis un Rigas pilsk. galwa H. Zelminsch.

Wakar operâ bija diwkahrscha swehtku deeâa: premjera un tschechu walsts swehtku atsihme. Ari publikas wairums swehtku tehrpos. Waldibas loschas un ceejas dekoretas laureem. Ceerades ministru presidents Dr. K. Ulmanis ar ministru kabineta lozekleem, Tschechoslowakijas chargé d'affaires J. Lipa ar kundzibas darbineekeem un dipl. korpusa lozekli. Apmekletaju pilns nams. Pirms israhdes ihsu eewadrunu saka Latwju - tschechoslowaku beedribas godabeedrs Dr. W. Maldonis: „Schodeen 16 miljonu leelo tschechoslowaku tautu pahrnem preeks un sajuhsmas wilnis pahrschalz winu bsimteni. 28. okt. 1918. g. schi tauta atguwa sawu brihwibu un schodeen swin sawus walsts swehtkus. Ar lepnumu waram noluhkoteez uf tautu, kas dewusi leelo tizibus reformatoru Husu, tuwaku mihlestibas audsinataju Komarski, karawadoni, aklo generali Schischku, kursch wisu muhschu tautu sauza uf brihwibas zihnam, semneeku filosofu Chelschizki, waldneeku — meera apustuli Padebrodu un beidsot komponistu Smetaau. Pehz Masarika wahrdeem — Smetona tautai panda winas nazionalos idealus un laimigaku nahkotni. Jamin ari leelais, muhscham nosweh tais Kramarschs un beidsot tautas aisstahwis un wadonis — presidents Masariks. Apweenotà Tschechoslowakija un winas tauta tagad ir brihwa, spehziga, mums draudsiga walsts. Tschechoslowakijas losungs ir: ustizibu pagahtnes idealeem, mihlestiba tautai un walstij, seebschanos pareisai brihwprahtiga disziplina likumu un sawa wadona preekschâ un tikumiska firdsskaidriba. Schodeen lai weenojamees kopejà luhgschanâ par muhsu semi, winas wadoneem un mums draudsigo Tschechoslowakiju. Orkestris T. Reitera wadibà isteikšmigi nospehleja Latwijas un Tschechoslowakijas himnas. Tad sahkàs „Pahrdotàs lihgawas" israhde, kura riteja pazilatibà un spraigà tempà; katrs israhdes dalibneeks zentàs sawà ispildijumà eelikt labako. Jau pehz 1. ceklà weenai dseedoni grupai pasneedsa tschechoslowaku kundzibas laura wainagus un seedus ar lentam naz. krahsàs. Ziti solisti tahdaz pat weltes sanehma israhdes beigàs. Sumināja reschisora Pujmani, kuram operas direkzija pasneedsa leelu lauru wainagu, issakot preeku, ka weesis 5 nedelu laikà wisà personalà radijis darba preeku un sajuhsmu. No operas personala pasneedsa sudraba zigarkastiti, apleezinot pateesu zeenu un mihlestibu meistara darbam. Atbildè prof. Pujmans pateizàs par parahdito usmanibu ministru presidentam un kabineta lozekleem, Tschechoslowakijas kundzibai, Naz. operas direkzijai, dirigentam, solisteem un wiseem pahrejeem israhdes dalibneekeem, kas sekmejuschi darba labo isdoschanos. E. Brusubahrda.

I. Diwu tautu draudsiba uf skatuwes: Nazionalàs operas dir. prof. N. Wanadsinsch sasweizina ar tschechu resch. prof. Pujmani. II. Nazionalàs operas pahrstahwji pasneedsa lauru wainagu resch. prof. Pujmanim.

235
350

Čekoslovakijas pilsoņi.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 193 4 g. 10. novembrī
Ien. № 6669 akt. № 426

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Ministru Prezidenta
un ārlietu

No ..... ministra

1934. g. 9.novembrī.

Nr. A.093.

Ordeņa domes lēmums:

192 . g. ..... prot. № ____

Apbalvots ar ordeņa

..... šķiru.

Darbvedis

III šķ. - 909.
IV " - 1653

Valsts tipografija Forma 185. 10. 30.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (Valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
1. ŠVIHOVSKY, V. Central European Press direktors.		Kā Central European Press direktors, kura aģentūra daudz izplata rakstu un ziņu par Latviju Čekoslovakijā, Balkanos un Polijā, apceļojis Latviju. Sniedz savā organā labvēlīgu informaciju par Latvijas notikumiem. Sastāv par Čeķu-latvju biedrības locekli. Mazās Antantes nodibinātās preses antantes prezidents. Apbalvots ar vairākiem augstākiem ārvalstu ordeņiem. Lūdzu apbalvot ar Triju Zvaigžņu ordeņa III šķiru.		Liekų priekšā apbalvosanaį ar Triju Zvaigžņu ordeņa III šķiru.
2. PROVAZNIK, Anatol Komponists, Pragas Radio direktors muzikas programmai		Provažniks kopš gadiem propagandē latviešu muziku Čekoslovakijā, uzņemdams labprāt latvju skaņražu darbus programmā un dodams latviesu mākslinieciem iespēju uzstāties par honorāru. Latvijas valsts svētkos viņš bez tam pastāvīgi iekārto programmā stundu veltītu latviesu muzikai. Lūdzu apbalvot ar Triju Zvaigžņu ordeņa IV šķiru.		Lieku priekšā apbalvosanaį ar Triju Zvaigžņu ordeņa IV šķiru.

Ierosinātāja paraksts

K. Ulmanis

Ministru Prezidents
un ārlietu ministrs.

K. Ulmanis

Ministru Prezidents
un ārlietu ministrs.

Paraksts

Atk. 426[25].

237
357

Augsti godājamais
direktora kungs,

1935. 2. aprīlī.
1792.

Pagodinos te klāt nosūtīt Jums, augsti godājamais direktora kungs, ar laipnu lūgumu norīkot tālāk Čechoslovakijas nacionālā teātŗa režisoram prof. F. P u j m a n, "Central European Press" direktoram V. Š v i h o v s k y un Prāgas radio mūzikas direktoram komponistam A. P r o v a z n i k piešķirto Triju zvaigžņu ordeņu diplomus.

Ar patiesu cieņu

V. P. s e k r e t ā r s.

Augsti godājamam
A. K a m p e s kungam,
Ārlietu min. protokolšefam.

Ģen. A 6669/34
Atz. 426/22

238
253

Augsti godājamais
direktora kungs,

1935.g. 24. janvārī.
CV 656.

Pagodinos te klāt nosūtīt Jūsu, augsti godājamais direktora kungs, tālākai rīcībai Čechoslovakijas "Central European Press" direktoram V.ŠVIHOVSKY piešķirtā III šķiras un Prāgas radio mūzikas direktoram komponistam A.PROVAZNIK - IV šķiras Triju zvaigžņu ordeņa insignijas kopā ar statūtiem.

Augsti godājamam

A. K a m p e s kungam,
Ārlietu min.protokolšefam.

Ar patiesu cieņu

V.P. s e k r e t ā r s.

Latvijas Valsts vēstures arhīvs

1303 .f. 2 . apr. 86 . **LIETAS NOSLĒGUMA LAPA**

Lietā ienumurētas 260 (divi simti sešdesmit)
(cipariem un vārdiem)

lapas no Nr. 1 līdz Nr. 238

tai skaitā: ~~galvenās lapas~~ lpp. 73a, 95/1-7, 110a, 124/1-12, 174a

izlaistie numuri

iekšējā apraksta lapas

vecie lietvedības vāki

Lietu fiziskā stāvokļa un formēšanas īpatnības	Lapu numuri
autogrāfi	
zīmogi	
drukāti materiāli	11-20, 37-39, 44-45, 73a, 89, 99, 110a, 124/1-12, 174a, 205, 226, 234
attēli	72
grafiskie materiāli	
aploksnes ar markām	
aploksnes bez markām	
pasta atklātnes	
ielikumi aploksnēs	
tīrās lapas	
saplēstas lapas (to daļu skaits)	124, 124/1, 217, 233
citas īpatnības	

28.09.2022 (datums) | g.l.g. (ieņemamais amats) | [signature] (paraksts) | (uzvārds)